

Treći projekt obnove EES
(BHP3-ESS-TEPRP-Q-04/05 WB)

STUDIJA ENERGETSKOG SEKTORA U BiH

KONAČNI IZVJEŠTAJ

Modul 14 – Plan investicija i opcije financiranja

PROJEKT IZVODI KONZORCIJ KOJEG ČINE:

Energetski institut Hrvoje Požar, Hrvatska
Soluziona, Španjolska
Ekonomski institut Banjaluka, BiH
Rudarski institut Tuzla, BiH

PROJEKT FINANCIRA:

Svjetska Banka

KONAČNI IZVJEŠTAJ

Naziv projekta:	Studija energetskeg sektora u BiH	
Šifra projekta:	BHP3-EES-TEPRP-Q-04/05 WB	
Zemlja:	Bosna i Hercegovina	
Konzultant:	Konzorcij: Energetski institut Hrvoje Požar, Hrvatska Ekonomski institut Banja Luka, BiH Rudarski institut Tuzla, BiH Soluziona, Španjolska	
Kontakt osobe:	Haris Boko	Davor Bajš
Telefon:	++ 385 1 6326 165	++385 1 6326 102
Fax:	++ 385 1 6040 599	++ 385 1 6040 599
e-mail:	hboko@eihp.hr	dbajš@eihp.hr

Datum izvještaja: 31.03.2008.

Autori izvještaja: Goran Granić (vođa tima), Mladen Zeljko (ekspert za električnu energiju), Idriz Moranjkić (ekspert za ugljen), Jose Andres Martinez (ekspert za plin i naftu), Marisa Olano (ekspert za obnovljive izvore), Željko Jurić (ekspert za zaštitu okoliša)

Voditelj modula

Mr. sc. Luka Staničić

Autor

Mr. sc. Luka Staničić

PROJEKTNII ZADATAK

CILJEVI MODULA

Prema ovom modulu konzultant treba pripremiti detaljan plan investicija za elektroenergetski sektor, rudnike ugljena, prirodni plin, naftu, centralizirano grijanje, obnovljive izvore energije i energetske efikasnosti, uključujući i investicije povezane uz očuvanje okoliša i energetske efikasnosti. Konzultant također treba istražiti i mogućnosti financiranja te povezati to sa preporučenim projektima.

Dakle, u modelu financijske analize za cijeli energetski sektor BiH obraditi će se razvojna komponenta i utjecaj razvoja na cijenu i troškove poslovanja.

Posebno će se obraditi elektroenergetski segment energetskog sustava, tri elektroprivrede, prijenos i operator prijenosnog sustava. Da bi se osigurali uvjeti koji omogućavaju razvitak elektroenergetske djelatnosti u BiH, a time i njezin doprinos razvitku gospodarstva BiH, pretpostavlja se upravljanje poslovanjem i razvitkom elektroenergetskih tvrtki kao komercijalno održivih trgovačkih društava. U tom kontekstu primijenit će se model poslovne analize koji služi za ispitivanje i ocjenjivanje dosadašnjeg, te prognozu i upravljanje budućim poslovanjem, a u funkciji razvitka elektroenergetskog sustava do 2020 godine. Analiza financijskih izvješća prvenstveno će biti orijentirana na vrijednosne ili novčane podatke i informacije. Predloženi model poslovne analize naglašava one aspekte poslovanja koji su ključni za sigurnost i efikasnost poslovanja elektroenergetskih gospodarskih subjekata kao što su:

- postojeće stanje i struktura stalne imovine
- postojeće stanje i struktura tekuće imovine
- postojeće stanje i struktura financijskih obveza
- stupanj zaduženosti
- vremenski raspored dospelja postojećih financijskih obveza
- tehnološko-tehnički aspekti poslovanja
- struktura proizvodnje električne energije
- struktura i dinamika investiranja
- struktura i dinamika korištenja izvora financiranja
- stupanj iskorištenja kapaciteta
- prodajne cijene električne energije
- način i uvjeti nabave goriva
- cijene primarnih oblika energije
- cijena nabave električne energije iz drugih elektroenergetskih sustava

U model su uključeni svi osnovni aspekti ključni za analizu:

- tržišni
- tehnološko-tehnički i
- ekonomsko-financijski.

Ocijenit će se pet elektroenergetskih subjekata u BiH u razdoblju 2004.-2006., njihov sadašnji položaj te odrediti razvojni put u budućnosti. Znači potrebno je analizirati financijske tokove pojedinih elektroenergetskih subjekata što podrazumijeva prognoziranje posljedica različitih investicijskih i financijskih odluka, kao i procjenu efekata različitih alternativa iskazanih kroz predviđanje Računa dobiti i gubitka te predviđanje Bilance stanja.

I konačno projekcijom toka novčanih sredstava od poslovnih aktivnosti, investicijskih aktivnosti te financijskih aktivnosti potrebno je ocijeniti jesu li trgovačka društva u

elektroenergetskog sustava BiH sposobna na zadovoljavajućoj razini generirati buduće pozitivne tokove novca i na taj način ispuniti sve svoje financijske obveze u razdoblju razvojne projekcije.

SAŽETAK

U razvoju svakog gospodarskog subjekta investicije zauzimaju važno mjesto, budući su one osnovni uvjet ostvarivanja razvojnih ciljeva svakog investitora. Naime, namjera je investitora da izgradnjom i opremanjem pogona za proizvodnju, prijenos i distribuciju oblika energije, stvori osnovne materijalne pretpostavke za ostvarivanje razvojnih ciljeva svakog trgovačkog društva u energetske sektoru.

Izgradnja i opremanje pogona za proizvodnju, prijenos i distribuciju oblika energije zahtjeva tehnološku opremu određenih tehničkih, proizvodnih i ostalih značajki. Izbor tehnološke opreme neposredno određuje i ostalu ne tehnološku opremu, organizaciju i ostale uvjete procesa proizvodnje, prijenosa i distribucije oblika energije.

Temeljna struktura ekonomsko financijske analize investicijskih projekata, u pripremi programa dugoročnog razvoja energetske sektora Bosne i Hercegovine od 2007. do 2020. godine, podrazumijeva izradu informacijske osnove koju među ostalim čine investicije u izgradnju novih, te revitalizaciju postojećih objekata i postrojenja energetske sektora.

Ulazni podaci za investicijske prijedloge prikupljeni su od energetske tvrtki i privatnih investitora iz Bosne i Hercegovine. Procjene investicija dane su odvojeno za svaki projekt ili grupu projekata u okviru predloženog Plana razvoja energetske sektora BiH za razvojno ulagački ciklus od 2007. do 2020. godine.

U tablici 1. dan je pregled ukupnih ulaganja po energetske sektorima u okviru predviđenog programa razvoja energetske sektora BiH do 2020. godine.

Tablica 1. Plan investicija u energetske sektor BiH

	Energetski sektori	Svote u milijunima €				
		Razdoblje ulaganja				
		do 2010.	2011.- 2015.	2016.- 2020.	Ukupna ulaganja	%
1.	Elektroenergetski sektor	1.477	1.535	1.044	4.057	65,8%
1.1.	EP BiH	539	495	414	1.449	23,5%
1.2.	EP HZHB	507	423	155	1.085	17,6%
1.3.	EP RS	337	511	396	1.244	20,2%
1.4.	Elektroprijenos BiH	89	105	78	271	4,4%
1.5.	NOS BiH	6	2	0	8	0,1%
2.	Rudnici ugljena	239	329	177	745	12,1%
2.1.	Federacija BiH	130	125	85	340	5,5%
2.2.	Republika Srpska	108	205	92	405	6,6%
3.	Sustav daljinskog grijanja	179	162	167	508	8,2%
3.1.	Zona 2	42	41	43	126	2,0%
3.2.	Zona 3	72	66	68	206	3,3%
3.3.	Zona 8	50	40	41	131	2,1%
3.4.	Zona 9	15	15	15	46	0,7%
4.	Plinski sektor	141	241	13	394	6,4%
4.1.	Transportni plinovodi	106	99	0	205	3,3%
4.2.	Podzemno skladište	13	27	0	40	0,6%
4.3.	Distributivni plinovodi	21	115	13	149	2,4%
5.	Naftni sektor	323	142	0	465	7,5%
5.1.	Modernizacija i izgradnja	279	0	0	279	4,5%
5.2.	Skladišni kapaciteti	44	142	0	186	3,0%
	Ukupne investicije	2.358	2.410	1.401	6.169	100,0%

Odluka o investiranju najvažnija je odluka prilikom stvaranja vrijednosti. Ona određuju veličinu pojedine tvrtke u energetske sektora Bosne i Hercegovine, ukupni iznos efektivne

imovine energetskog subjekta, strukturu te imovine, karakteristike poslovnog rizika, dobit od poslovanja te njegovu likvidnost.

Investicije u energetski sektor zahtijevaju velika materijalna ulaganja koja angažiraju znatna sredstva nacionalne akumulacije. Stoga kapitalne investicije predstavljaju alociranje kapitala na investicijske prijedloge čije će se koristi realizirati u budućnosti. S obzirom na to da buduće koristi sa sigurnošću nisu poznate, investicijski prijedlozi i u energetski sektor nužno sadrže rizik.

U skladu s ciljevima Modula 14 definiranim projektnim zadatkom, u okviru ovog istraživanja posebno je analizirano stanje elektroenergetskog sektora u Bosni i Hercegovini te predviđanje njegovog razvoja do 2020. godine, kroz pet elektroenergetskih subjekata, tri elektroprivrede, prijenos i operatora prijenosnog sustava.

Kako bi se osigurali uvjeti koji omogućavaju razvitak elektroenergetske djelatnosti u BiH, a time i njezin doprinos razvitku gospodarstva BiH, pretpostavlja se upravljanje poslovanjem i razvitkom elektroenergetskih kompanija kao komercijalno održivih trgovačkih društava. U tom kontekstu korišten je model poslovne analize koji služi za ispitivanje i ocjenjivanje dosadašnjeg, te prognozu i upravljanje budućim poslovanjem, a u funkciji razvitka elektroenergetskog sustava do 2020 godine. Analiza dobivenih podataka iz financijskih izvještaja prvenstveno je orijentirana na vrijednosne ili novčane podatke i informacije. Korišteni model poslovne analize naglašava one aspekte poslovanja koji su ključni za sigurnost i efikasnost poslovanja elektroenergetskih subjekata kao što su:

- postojeće stanje i struktura stalne imovine
- postojeće stanje i struktura tekuće imovine
- postojeće stanje i struktura financijskih obveza
- stupanj zaduženosti
- vremenski raspored dospijea postojećih financijskih obveza
- razina investiranja u izgradnju novih i revitalizaciju postojećih elektroenergetskih objekata i postrojenja
- struktura i dinamika korištenja izvora financiranja te uvjeti njihovog korištenja
- razina, struktura i dinamika proizvodnje električne energije
- razina i dinamika nabave električne energije iz drugih elektroenergetskih sustava
- struktura i dinamika prijenosa električne energije kupcima
- stupanj iskorištenja elektroenergetskih kapaciteta
- strukturu i dinamiku prodaje električne energije
- prodajne cijene električne energije
- način i uvjeti nabave goriva za pogon termoelektrana
- cijene primarnih oblika energije
- cijena nabave električne energije iz drugih elektroenergetskih sustava

Dakle, za pet elektroenergetskih subjekata u BiH analiziran je njihov sadašnji ekonomski položaj te predviđen razvojni put u budućnosti. Analizirani su financijski tokovi pojedinih elektroenergetskih subjekata što podrazumijeva prognoziranje posljedica predviđenih investicijskih i financijskih odluka, kao i procjenu učinaka iskazanih kroz predviđanje Računa dobiti i gubitka te predviđanje Bilance stanja.

Projekcijom toka novčanih sredstava od poslovnih aktivnosti, investicijskih aktivnosti te financijskih aktivnosti dana je ocjena kompanija u elektroenergetskom sektoru BiH o njihovoj sposobnosti da na zadovoljavajućoj razini generiraju buduće pozitivne tokove novca i na taj način ispune sve svoje financijske obveze u razdoblju razvojne projekcije.

Glavna pitanja ključna za uspješnost i efikasnost poslovanja kompanija u elektroenergetskom sektoru BiH odnose se na razinu investiranja u projekte razvoja s jedne strane, te na komercijalne uvjete proizvodnje, prijenosa i distribucije električne energije s druge strane.

Financijska uspješnost iskazana kroz minimalni dobitak, sposobnost kompanija da na zadovoljavajućoj razini ostvaruju buduće pozitivne tokove novca te uravnoteženi odnosi imovine i kapitala u razdoblju razvojne projekcije, kriteriji su, koji u ovoj analizi, određuju prosječne prodajne cijene električne energije za obavljanje djelatnosti proizvodnje i distribucije električne energije, prosječnu tarifu za obavljanje djelatnosti prijenosa električne energije te prosječnu tarifu za obavljanje djelatnosti neovisnog operatora sustava u BiH.

Uz uvažavanje postavljenih kriterija prihvata programa razvoja elektroenergetskog sektora u BiH do 2020. godine, prognoza posljedica predviđenih investicijskih i financijskih odluka na prosječne cijene električne energije, nudi slijedeću situaciju:

- prosječnu prodajnu cijenu električne energije od 11,79 pf/kWh (6,03 €cts/kWh) za obavljanje djelatnosti proizvodnje i distribucije električne energije u EP BiH,
- prosječnu prodajnu cijenu električne energije od 10,20 pf/kWh (5,21 €cts/kWh) za obavljanje djelatnosti proizvodnje i distribucije električne energije u EP HZHB,
- prosječnu prodajnu cijenu električne energije od 10,29 pf/kWh (5,26 €cts/kWh) za obavljanje djelatnosti proizvodnje i distribucije električne energije u ERS,
- prosječnu tarifu za obavljanje djelatnosti prijenosa električne energije u BiH od 0,751 pf/kWh (0,384 €cts/kWh),
- prosječnu tarifu za obavljanje djelatnosti neovisnog operatora sustava u BiH od 0,0394 pf/kWh (0,0201 €cts/kWh).

SADRŽAJ

PROJEKTNİ ZADATAK.....	VII
SAŽETAK.....	XI
SADRŽAJ.....	XV
1. UVOD	1
2. PLAN INVESTICIJA U ENERGETSKI SEKTOR BOSNE I HERCEGOVINE.....	3
2.1. Plan investicija	4
2.1.1. Plan investicija u elektroenergetski sektor	6
2.1.2. Plan investicija u rudnike ugljena.....	8
2.1.3. Plan investicija u sustav daljinskog grijanja	9
2.1.4. Plan investicija u plinski sektor	10
2.1.5. Plan investicija u naftni sektor	11
2.1.6. Plan investicija u korištenje obnovljivih izvora energije	13
2.1.7. Plan investicija u unapređenje zaštite okoliša.....	13
2.2. Izvori financiranja.....	13
3. JP ELEKTROPRIVREDA BOSNE I HERCEGOVINE D.D. SARAJEVO.....	15
3.1. Informacije o trgovačkom društvu	16
3.1.1. Osnovne informacije.....	16
3.2. Ocjena opremljenosti i efikasnosti trgovačkog društva	17
3.2.1. Stanje i struktura imovine	17
3.2.2. Stanje i struktura financijskih obveza.....	20
3.2.3. Podaci o tekućem poslovanju.....	25
3.3. Ekonomsko financijski aspekti pripreme programa razvoja	29
3.3.1. Osnovne pretpostavke	29
3.3.2. Plan investicija	29
3.3.3. Izvori financiranja	31
3.3.4. Procjena novčanih primitaka	32
3.3.5. Procjena novčanih izdataka.....	33
3.3.6. Predviđanje Računa dobiti i gubitka	36
3.3.7. Predviđanje Balance stanja	37
3.3.8. Predviđanje toka novčanih sredstava	38
3.4. Zaključak.....	40
4. JP ELEKTROPRIVREDA HRVATSKE ZAJEDNICE HERCEG BOSNE D.D. MOSTAR.....	41
4.1. Informacije o trgovačkom društvu	42
4.1.1. Osnovne informacije.....	42
4.2. Ocjena opremljenosti i efikasnosti trgovačkog društva	43
4.2.1. Stanje i struktura imovine	43
4.2.2. Stanje i struktura financijskih obveza.....	47
4.2.3. Podaci o tekućem poslovanju.....	51
4.3. Ekonomsko financijski aspekti pripreme programa razvoja	55
4.3.1. Osnovne pretpostavke	55
4.3.2. Plan investicija	55
4.3.3. Izvori financiranja	57
4.3.4. Procjena novčanih primitaka	58
4.3.5. Procjena novčanih izdataka.....	59
4.3.6. Predviđanje Računa dobiti i gubitka	62
4.3.7. Predviđanje Balance stanja	63
4.3.8. Predviđanje toka novčanih sredstava	64
4.4. Zaključak.....	66

5. JMDP ELEKTROPRIVREDA REPUBLIKE SRPSKE A.D. TREBINJE	67
5.1. Informacije o trgovačkom društvu	68
5.1.1. Osnovne informacije.....	68
5.2. Ocjena opremljenosti i efikasnosti trgovačkog društva	69
5.2.1. Stanje i struktura imovine	69
5.2.2. Stanje i struktura finansijskih obveza.....	72
5.2.3. Podaci o tekućem poslovanju.....	77
5.3. Ekonomsko finansijski aspekti pripreme programa razvoja	81
5.3.1. Osnovne pretpostavke	81
5.3.2. Plan investicija	82
5.3.3. Izvori financiranja	83
5.3.4. Procjena novčanih primitaka	84
5.3.5. Procjena novčanih izdataka.....	85
5.3.6. Predviđanje Računana dobiti i gubitka.....	89
5.3.7. Predviđanje Balance stanja	90
5.3.8. Predviđanje toka novčanih sredstava	91
5.4. Zaključak.....	93
6. ELEKTROPRIJENOS - ELEKTROPRENOS BOSNE I HERCEGOVINE A.D. BANJA LUKA	95
6.1. Informacije o trgovačkom društvu	96
6.1.1. Osnovne informacije.....	96
6.2. Ocjena opremljenosti i efikasnosti trgovačkog društva	97
6.2.1. Stanje i struktura imovine	97
6.2.2. Stanje i struktura finansijskih obveza.....	100
6.2.3. Podaci o tekućem poslovanju.....	105
6.3. Ekonomsko finansijski aspekti pripreme programa razvoja	109
6.3.1. Osnovne pretpostavke	109
6.3.2. Plan investicija	109
6.3.3. Izvori financiranja	111
6.3.4. Procjena novčanih primitaka	111
6.3.5. Procjena novčanih izdataka.....	113
6.3.6. Predviđanje Računa dobiti i gubitka	115
6.3.7. Predviđanje Balance stanja	116
6.3.8. Predviđanje toka novčanih sredstava	117
6.4. Zaključak.....	119
7. NEOVISNI OPERATOR SUSTAVA U BOSNI I HERCEGOVINI	121
7.1. Informacije o trgovačkom društvu	122
7.1.1. Osnovne informacije.....	122
7.2. Ocjena opremljenosti i efikasnosti trgovačkog društva	123
7.2.1. Stanje i struktura imovine	123
7.2.2. Stanje i struktura finansijskih obveza.....	125
7.2.3. Podaci o tekućem poslovanju.....	128
7.3. Ekonomsko finansijski aspekti pripreme programa razvoja	131
7.3.1. Osnovne pretpostavke	131
7.3.2. Plan investicija	131
7.3.3. Izvori financiranja	133
7.3.4. Procjena novčanih primitaka	133
7.3.5. Procjena novčanih izdataka.....	134
7.3.6. Predviđanje Računa dobiti i gubitka	137
7.3.7. Predviđanje Balance stanja	137
7.3.8. Predviđanje toka novčanih sredstava	139
7.4. Zaključak.....	140
8. PRILOG 1	141
9. PRILOG 2	147

10.	PRILOG 3	155
11.	PRILOG 4	161
12.	PRILOG 5	169
13.	PRILOG 6	177
14.	LITERATURA.....	183
15.	POPIS TABLICA	185
16.	POPIS SLIKA.....	187
17.	POPIS KRATICA.....	191

1. UVOD

U razvoju svakog gospodarskog subjekta investicije zauzimaju važno mjesto, budući su one osnovni uvjet ostvarivanja razvojnih ciljeva svakog investitora. Naime, namjera je investitora da izgradnjom i opremanjem pogona za proizvodnju, prijenos i distribuciju oblika energije, stvori osnovne materijalne pretpostavke za ostvarivanje razvojnih ciljeva svakog trgovačkog društva u energetsom sektoru.

Izgradnja i opremanje pogona za proizvodnju, prijenos i distribuciju oblika energije zahtjeva tehnološku opremu određenih tehničkih, proizvodnih i ostalih značajki. Izbor tehnološke opreme neposredno određuje i ostalu ne tehnološku opremu, organizaciju i ostale uvjete procesa proizvodnje, prijenosa i distribucije oblika energije.

U skladu s ciljevima Modula 14 definiranim projektnim zadatkom, u okviru ovog istraživanja posebno je analizirano stanje elektroenergetskog sektora u Bosni i Hercegovini te predviđanje njegovog razvoja do 2020. godine, kroz pet elektroenergetskih subjekata, tri elektroprivrede, prijenos i operatora prijenosnog sustava.

Razvojni ciljevi svake tvrtke koja obavlja elektroenergetsku djelatnost u Bosni i Hercegovini su trajno i kontinuirano prilagođavanje elektroenergetskog sektora vremenu i prostoru u kojem on djeluje, kroz povećanje elektroenergetskih kapaciteta, povećanje opsega proizvedene, količine prenijete i isporučene električne energije potrošačima, smanjivanje gubitaka u prijenosu i distribuciji električne energije kao elemenata kvantitativnog rasta, bolje organizacije, uvjeta rada, poboljšavanja kvalitete i sigurnosti isporuke električne energije, racionalnog i ekonomičnog poslovanja, povećanja konkurentne sposobnosti, bržeg prilagođavanja zahtjevima tržišta električne energije kao elementa kvalitativnog razvitka elektroenergetskog sektora.

Postavljenim ciljevima razvitka elektroenergetske djelatnosti određeni su i osnovni elementi razvitka tj. određen je pravac razvoja (proizvodnja, prijenos, upravljanje sustavom prijenosa i distribucija električne energije), vrijeme razvoja (program dugoročnog razvoja elektroenergetskog sektora u BiH do 2020. godine), intenzitet razvoja (obujam proizvodnje, prijenosa i distribucije električne energije).

Ono što je od iznimne važnosti u procesu planiranja razvoja elektroenergetskog sektora u Bosni i Hercegovini jest postavljanje jasnih ciljeva koji se žele postići. Prije svega ti ciljevi moraju biti mjerljivi, vremenski točno određeni i dostižni.

U sklopu jasno definiranih ciljeva razvitka elektroenergetskog sektora slijede i ciljevi koji se očituju kroz očuvanje i uvećanje imovine, likvidnosti poslovanja te ostvarivanje dobiti elektroenergetskih kompanija. Ostvarivanje ovih ciljeva uvjetovano je uspješnim poslovanjem na elektroenergetskom tržištu. U osnovi tržište daje odgovor na pitanje iz kojih poslovnih aktivnosti i koliko pojedina tvrtka, koja obavlja elektroenergetsku djelatnost, ostvaruje novčane primitke, te zbog čega i koliki su novčani izdaci tih aktivnosti.

Kad se radi o elektroenergetskoj djelatnosti, problemu predviđanja novčanih primitaka i novčanih izdataka treba prići sustavno, nastojeći uzeti u obzir što veći broj utjecajnih čimbenika. Svako financijsko modeliranje, pa tako i financijsko modeliranje poslovanja svakog elektroenergetskog subjekta nosi u sebi određena pojednostavljenja. Nije moguće modelom prikazati tokove novca koji su identični onima u stvarnim poslovnim, investicijskim i financijskim aktivnostima. Stoga treba nastojati što realnije prikazati barem one odnose i parametre, čiji je utjecaj na novčane tokove značajniji.

2. PLAN INVESTICIJA U ENERGETSKI SEKTOR BOSNE I HERCEGOVINE

2.1. Plan investicija

Temeljnu strukturu ekonomsko financijske analize investicijskih projekata, u pripremi programa dugoročnog razvoja energetskeg sektora Bosne i Hercegovine, podrazumijeva izradu informacijske osnove koju među ostalim čine investicije u izgradnju novih, te revitalizaciju postojećih objekata i postrojenja energetskeg sektora.

Odluka o investiranju najvažnija je odluka prilikom stvaranja vrijednosti. Ona određuju veličinu pojedine tvrtke u energetskeg sektora Bosne i Hercegovine, ukupni iznos efektive imovine energetskeg subjekta, strukturu te imovine, karakteristike poslovnog rizika, dobit od poslovanja te njegovu likvidnost.

Investicije u energetskeg sektor zahtijevaju velika materijalna ulaganja koja angažiraju znatna sredstva nacionalne akumulacije. Stoga kapitalne investicije predstavljaju alociranje kapitala na investicijske prijedloge čije će se koristi realizirati u budućnosti. S obzirom na to da buduće koristi sa sigurnošću nisu poznate, investicijski prijedlozi i u energetskeg sektor nužno sadrže rizik.

Dakle, uspješno upravljanje investiranje kapitala u energetskeg sektor Bosne i Hercegovine obuhvaća:

- sastavljanje investicijskih prijedloga
- procjenu tokova novca za investicijske prijedloge
- vrednovanje tokova novca
- odabir projekta temeljen na kriterijima prihvata

Ulazni podaci za investicijske prijedloge prikupljeni su od energetskeg tvrtki i privatnih investitora iz Bosne i Hercegovine. Procjene investicija dane su odvojeno za svaki projekt ili grupu projekata u okviru predloženog Plana razvoja energetskeg sektora BiH za razvojno ulagački ciklus od 2007. do 2020. godine.

U tablici 2.1. dan je pregled ukupnih ulaganja po energetskeg sektorima u okviru predviđenog programa razvoja energetskeg sektora BiH do 2020. godine.

Tablica 2.1. Plan investicija u energetskeg sektor BiH do 2020. godine

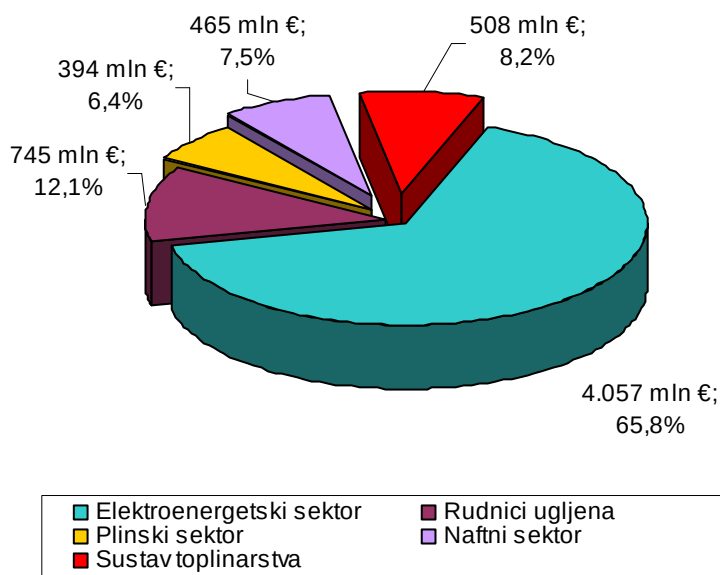
	Energetski sektori	Svote u milijunima €				
		Razdoblje ulaganja				
		do 2010.	2011.-2015.	2016.-2020.	Ukupna ulaganja	%
1.	Elektroenergetski sektor ¹	1.477	1.535	1.044	4.057	65,8%
2.	Rudnici ugljena	239	329	177	745	12,1%
3.	Sustav daljinskog grijanja	179	162	167	508	8,2%
4.	Plinski sektor	141	241	13	394	6,4%
5.	Naftni sektor	323	142	0	465	7,6%
	Ukupne investicije	2.358	2.410	1.401	6.169	100,0%

¹ u elektroenergetski sektor uključeni su projekti ulaganja u obnovljive izvore energije te projekti ulaganja u tehnologije za smanjivanje emisija u zrak

U strukturi ukupnih ulaganja u razvoj energetskeg sektora BiH dominiraju predviđena ulaganja u elektroenergetski sektor sa iznosom od 4.057 milijuna €, zatim slijede ulaganja u rudnike ugljena sa iznosom od 745 milijuna €, ulaganja u sustav daljinskog grijanja sa

iznosom od 508 milijuna €, ulaganja u naftni sektor sa iznosom od 465 milijuna € te ulaganja u plinski sektor sa iznosom od 394 milijuna €.

Struktura predviđenih ukupnih ulaganja u razvoj energetskog sektora BiH u ulagačkom ciklusu do 2007. do 2020. godine prikazana je na slici 2.1.

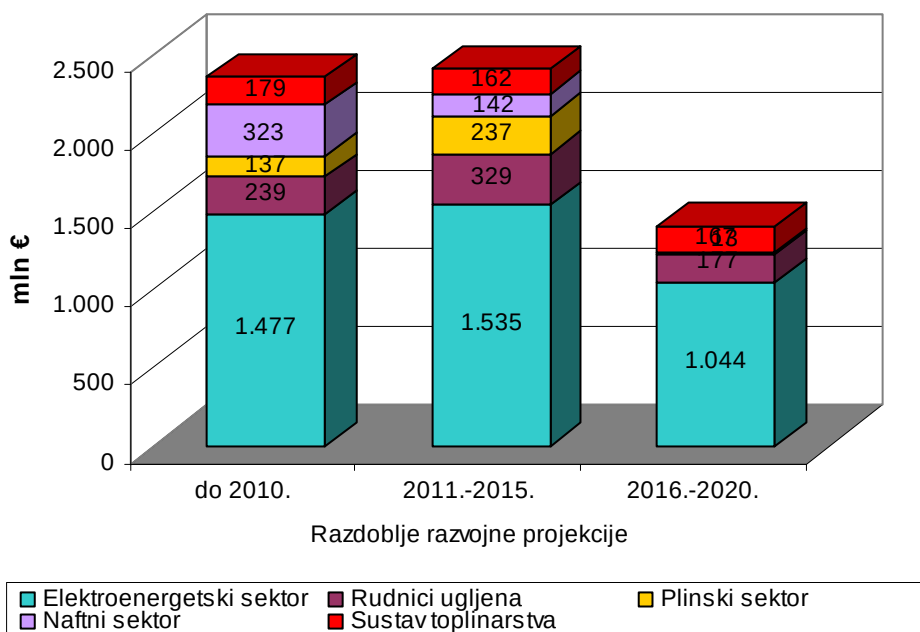
Slika 2.1. Struktura investicija u energetski sektor BiH do 2020. godine

Za ovaj Plan razvoja energetskog sektora važna je i dinamika izgradnje odnosno dinamika ulaganja. Dinamika izgradnje odražava fizički aspekt investiranja, dok dinamika ulaganja predstavlja vremenski raspored novčanih izdataka sukladan dinamici izgradnje. Dakle, uvjeti izvedbe Plana razvoja energetskog sektora nisu samo fizički već i finansijski.

Premda je konačni cilj investiranja fizička izvedba pojedinog projekta, za ekonomsko-financijsku analizu važan je i trenutak trošenja finansijskih sredstava.

Izgradnja novih i proširenje postojećih energetskih kapaciteta uvjetovana je rastom gospodarske aktivnosti u Bosni i Hercegovini odnosno općim društvenim i gospodarskim rastom i razvojem. Energetski sektor, kao takav, spada u kapitalno najintenzivnije sektore svakog gospodarstva. Upravo zbog te činjenice problem osiguranja određenog obujma i dinamike sredstava za financiranje razvoja energetskog sektora stalno je prisutan, pa stoga i od velikog ekonomskog i političkog značaja

Razrada Plana razvoja energetskog sektora BiH u ulagačkom ciklusu od 2007. do 2020. godine, je učinjena po pojedinim programima razvoja pojedinog energetskog sektora, sa dinamikom ulaganja i prikazana na slici 2.2. odnosno u Prilogu 1/1.

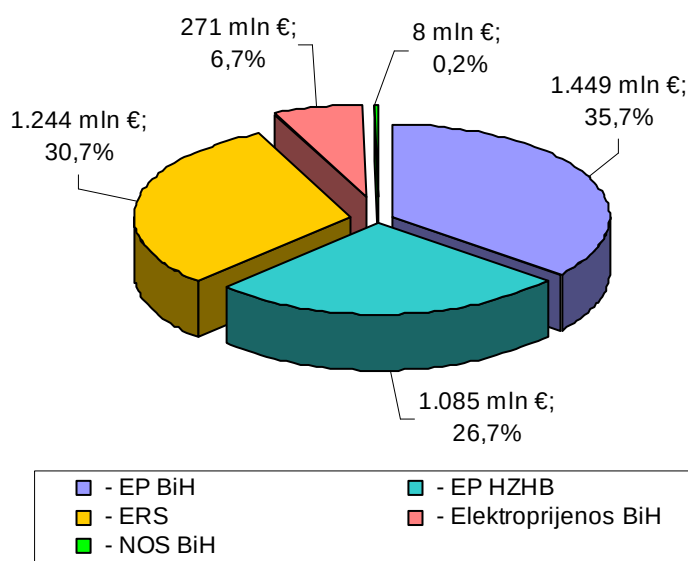
Slika 2.2. Stupanj i dinamika ulaganja u energetske sektor BiH

2.1.1. Plan investicija u elektroenergetski sektor

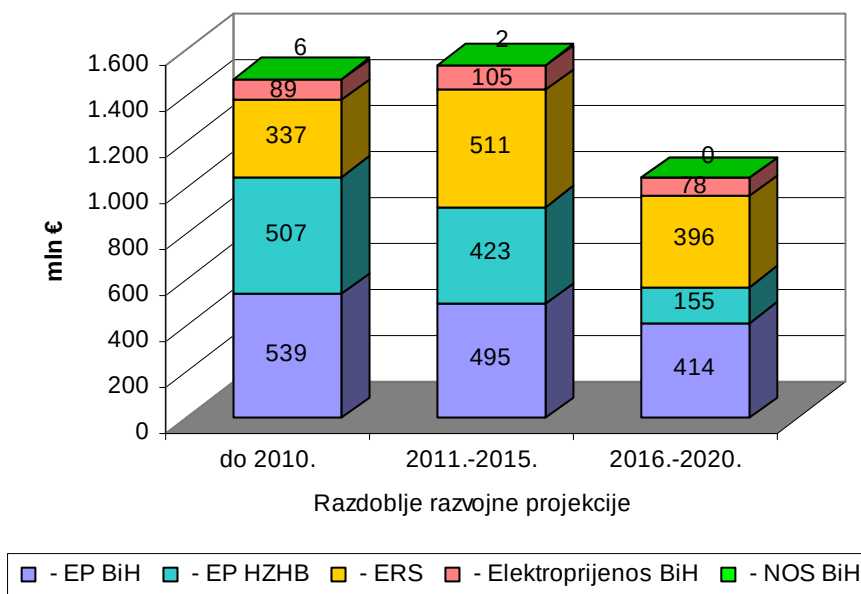
Investicijski prijedlozi pristigli su od elektroenergetskih subjekata iz BiH i detaljno obrađeni u Modulu 3 – Proizvodnja električne energije, Modulu 4 – Prijenosna mreža i Modulu 5 – Distribucija električne energije. Na temelju scenarija S2 – referentni scenarij potrošnje energije, procjene investicija date su odvojeno za svaki projekt ili grupu projekata u okviru predloženog Plana razvoja elektroenergetskog sektora u BiH u razvojno – ulagačkom ciklusu do 2020. godine. Program razvoja elektroenergetskog sektora obuhvaća:

- o projekte izgradnje novih hidroelektrana
- o projekte izgradnje novih termoelektrana
- o projekte revitalizacije postojećih termoelektrana
- o projekte izgradnje malih hidroelektrana
- o projekte izgradnja vjetroelektrana
- o projekte ugradnja u tehnologije za smanjivanje emisija u zrak
- o projekte izgradnje novih i rekonstrukcije postojećih dalekovoda i transformatorskih stanica prienosne mreže
- o projekte razvoja upravljanja sustavom prienosne mreže
- o projekte izgradnje novih i rekonstrukcije postojećih vodova i transformatorskih stanica distribucijske mreže

Struktura predviđenih ukupnih ulaganja u elektroenergetski sektor do 2020. godine prikazana je na slici 2.3.

Slika 2.3. Struktura investicija u elektroenergetski sektor BiH do 2020. godine

Slika 2.4. Stupanj i dinamika ulaganja u elektroenergetski sektor BiH

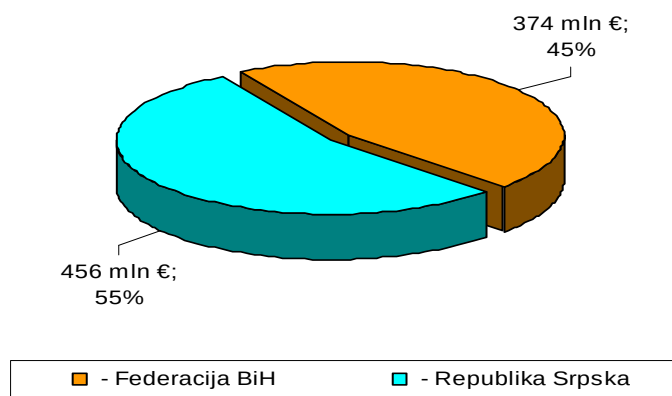
Obzirom da je posebno obrađen elektroenergetski segment energetskeg sustava, tri elektroprivrede, prijenos i operator prijenosnog sustava, informacijske osnove po planiranim projektima koje među ostalim čine investicije u izgradnju novih elektrana, revitalizaciju postojećih elektrana te ulaganja u izgradnju i rekonstrukciju vodova i transformatorskih stanica date su u narednim poglavljima.

2.1.2. Plan investicija u rudnike ugljena

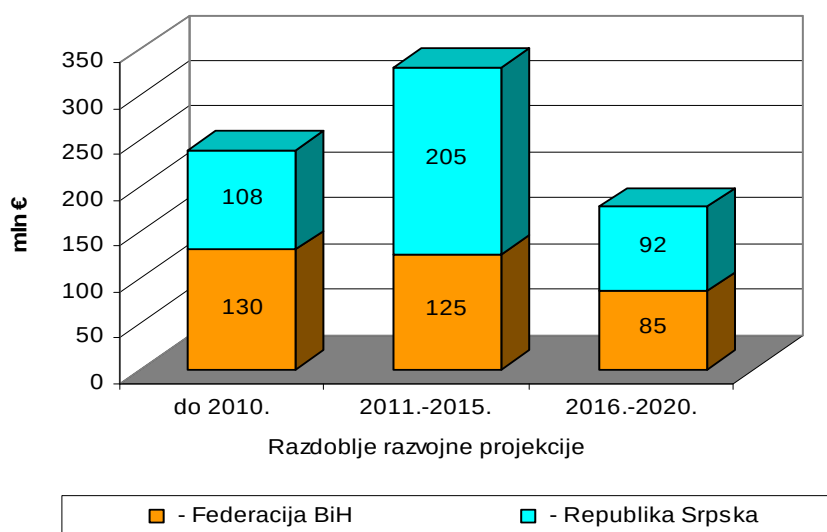
U okviru Modula 8 – Rudnici ugljena, dati su investicijski prijedlozi i procjena visine ulaganja za svaki rudnik ugljena u okviru predloženog Plana razvoja sektora ugljena kao važnom segmentu energetske strukture u BiH u razvojno – ulagačkom ciklusu do 2020. godine. Program razvoja rudnika ugljena obuhvaća:

- o projekte otvaranja novih površinskih kopova
- o projekte povećanja kapaciteta postojećih rudnika
- o projekte ulaganja u novu opremu u cilju održavanja postojećih i planiranih kapaciteta

Razrada Plana razvoja rudnika ugljena u ulagačkom ciklusu od 2007. do 2020. godine, je učinjena po pojedinim programima razvoja pojedinog rudnika ugljena, sa dinamikom ulaganja i prikazana u Prilogu 1/1.

Slika 2.5. Struktura investicija u rudnike ugljena u BiH do 2020. godine

Slika 2.6. Stupanj i dinamika ulaganja u rudnike ugljena u BiH

2.1.3. Plan investicija u sustav daljinskog grijanja

Investicijski prijedlozi za sustav daljinskog grijanja u BiH detaljno su obrađeni u Modulu 9 – Daljinsko grijanje. Procjene investicija date su odvojeno za svaki projekt ili grupu projekata po Zonama u okviru predloženog Plana razvoja daljinskog grijanja u BiH u razvojno – ulagačkom ciklusu do 2020. godine. Program razvoja daljinskog grijanja obuhvaća:

- o projekte ulaganja u stanove
- o projekte ulaganja u kuće
- o projekte ulaganja u gospodarstvo
- o projekte ulaganja u vrelovode

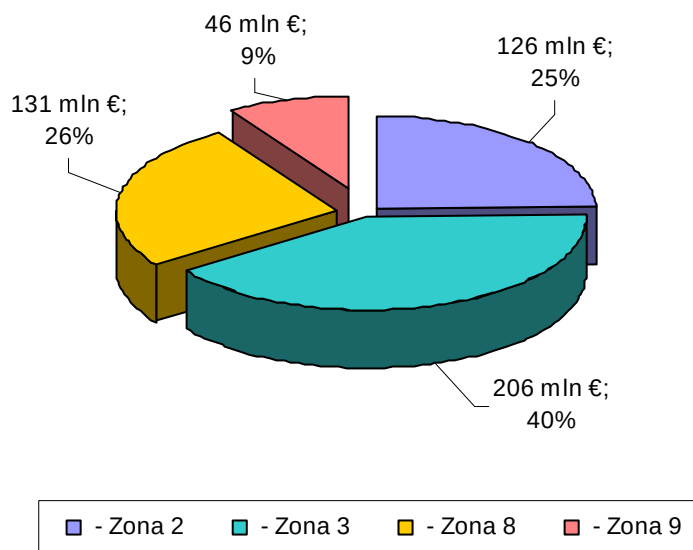
Zona 2 u okviru predloženog Plana razvoja daljinskog grijanja obuhvaća tuzlanski, zeničko-dobojski, bosansko-podrinjski i sarajevski kanton. Urbani centri u ovoj zoni su: Tuzla, Visoko, Zenica i Goražde (bez Grada Sarajeva).

Zona 3 u okviru predloženog Plana razvoja daljinskog grijanja obuhvaća Grad Sarajevo.

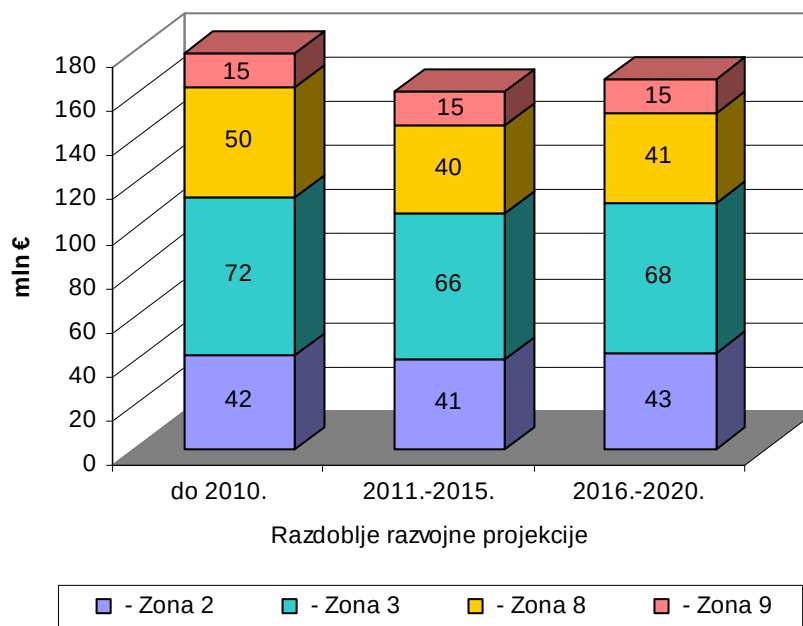
Zona 8 u okviru predloženog Plana razvoja daljinskog grijanja obuhvaća urbane centre: Banja Luka, Prijedor i Doboj.

Zona 9 u okviru predloženog Plana razvoja daljinskog grijanja obuhvaća urbane centre: Bijeljina, Rogatica i Zvornik.

Razrada Plana razvoja sustava daljinskog grijanja u ulagačkom ciklusu od 2007. do 2020. godine, je učinjena po pojedinim zonama i projektima razvoja sustava daljinskog grijanja, sa dinamikom ulaganja i prikazana na slici 2.8. odnosno u Prilogu 1/1.

Slika 2.7. Struktura investicija u sustav daljinskog grijanja u BiH do 2020. godine

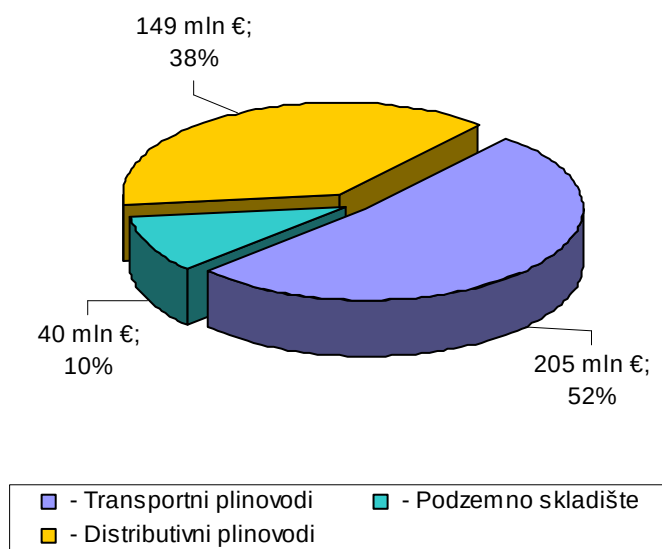
Slika 2.8. Stupanj i dinamika ulaganja u sustav daljinskog grijanja u BiH

2.1.4. Plan investicija u plinski sektor

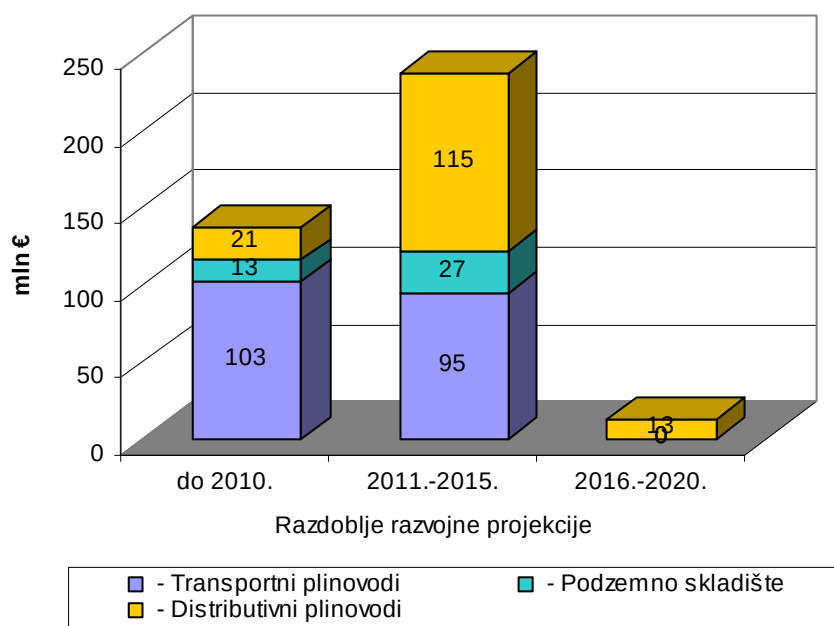
U okviru Modula 10 – Prirodni plin, dati su investicijski prijedlozi i procjena visine ulaganja u program dugoročnog razvoja plinskog sektora u okviru predloženog Plana razvoja plinskog sektora u BiH u razvojno – ulagačkom ciklusu do 2020. godine. Program razvoja plinskog sektora obuhvaća:

- program razvoja plinskog transportnog sustava – projekti izgradnje plinskog transportnog sustava
 - o Bosanski Brod – Zenica
 - o Modriča – Derventa – Banja Luka
 - o Kladanj – Tuzla
 - o Šepak - Bijeljina
 - o Zenica – Travnik
 - o RH – Mostar
 - o L.Jesenice – Cazin –Bihać – B.Krupa
 - o Bijeljina – Brčko
 - o Laktaši – B.Gradiška
 - o Banja Luka – Prijedor
- program izgradnje podzemnog skladišta prirodnog plina
- program razvoja distributivne plinske mreže u urbanim cjelinama

Razrada Plana razvoja plinskog sektora u ulagačkom ciklusu od 2007. do 2020. godine, je učinjena po pojedinim programima razvoja plinskog sektora, sa dinamikom ulaganja i prikazana na slici 2.10. odnosno u Prilogu 1/1.

Slika 2.9. Struktura investicija u plinski sektor BiH do 2020. godine

Slika 2.10. Stupanj i dinamika ulaganja u plinski sektor BiH

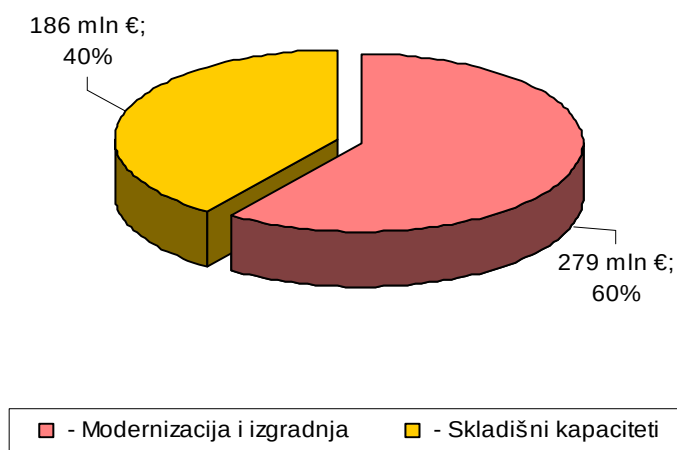
2.1.5. Plan investicija u naftni sektor

Investicijski prijedlozi u naftni sektor BiH detaljno su obrađeni u Modulu 11 – Nafta. Procjene investicija date su odvojeno za svaki projekt ili grupu projekata u okviru predloženog Plana razvoja naftnog sektora BiH u razvojno – ulagačkom ciklusu do 2020. godine. Program razvoja naftnog sektora obuhvaća:

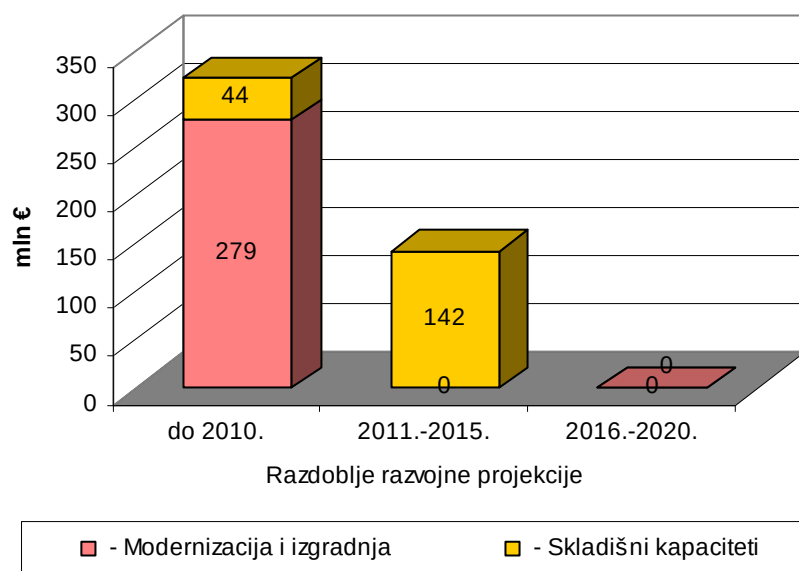
- o projekt modernizacije Rafinerije nafte A.D. Bosanski Brod

- o projekt modernizacije Rafinerije ulja Modriča
- o projekt modernizacije distributivne mreže Petrol Banja Luka
- o projekt izgradnje željezničke pruge Bosanski Brod – Modriča
- o projekti izgradnje terminala za skladištenje obveznih zaliha nafte i naftnih derivata

Razrada Plana razvoja naftnog sektora u ulagačkom ciklusu od 2007. do 2020. godine, je učinjena po pojedinim programima razvoja modernizacije i izgradnje naftnog sektora, sa dinamikom ulaganja i prikazana na slici 2.12. odnosno u Prilogu 1/1.

Slika 2.11. Struktura investicija u naftni sektor BiH do 2020. godine

Slika 2.12. Stupanj i dinamika ulaganja u naftni sektor BiH

2.1.6. Plan investicija u korištenje obnovljivih izvora energije

U okviru Modula 12 – Upravljanje potrošnjom, štednja energije i obnovljivi izvori energije, dati su pojedini elementi za procjenu visine ulaganja u programe korištenja obnovljivih izvora energije. Investicijski prijedlozi za korištenje obnovljivih izvora energije u razvojno – ulagačkom ciklusu do 2020. godine odnose se samo na projekte izgradnje novih hidroelektrana i novih vjetroelektrana. Investicije u ove projekte obrađene su u okviru elektroenergetskog sektora.

2.1.7. Plan investicija u unapređenje zaštite okoliša

U okviru Modula 13 – Okoliš, dati su pojedini elementi za procjenu visine ulaganja u programe unapređenja zaštite okoliša. Investicijski prijedlozi za ulaganja u tehnologije za smanjivanje emisija u zrak, u razvojno – ulagačkom ciklusu do 2020. godine, obrađeni su u okviru elektroenergetskog sektora. Program unapređenja zaštite okoliša u dijelu koji se odnosi na projekte ulaganja u tehnologije za smanjivanje emisija u zrak obuhvaća:

- projekte ulaganja u revitalizaciju
 - o TE Tuzla 5
 - o TE Tuzla 6
 - o TE Kakanj 6
 - o TE Gacko 1
 - o TE Ugljevik 1

2.2. Izvori financiranja

Druga važna odluka u financijskoj analizi investicijskih programa odnosno projekata u energetici je određivanje najpogodnije kombinacije izvora financiranja investicija. Potrebno je ocijeniti utjecaj i posljedice različitih struktura kapitala na vrijednost svake tvrtke u energetske sektoru Bosne i Hercegovine. Pri tome treba sučeliti tvrtke s tržištima kapitala i okruženjem koje se stalno mijenja i u kojem se donose odluke o financiranju, točnije u obzir valja uzeti ograničenja nametnuta strukturom tržišta kapitala.

U osnovi investicije mogu biti financirane iz vlastitih izvora ili tuđih izvora sredstava. Vlastita sredstva su amortizacija i neraspoređena dobit odnosno profit, jasno uz pretpostavku da energetski subjekt temelji svoj rad i razvoj na profitabilnosti sredstava koja koristi. Profitna stopa odnosno stopa prinosa na uložena sredstva određuje poziciju energetskog subjekta na tržištu, to jest određuje njegovu sposobnost da proizvodi i isporučuje traženu količinu oblika energije određene kvalitete i stupnja sigurnosti isporuke uz ekonomski prihvatljivu cijenu s jedne strane, te njegovu sposobnost da smanji troškove pogona i održavanja s druge strane.

Opća je karakteristika svih oblika financiranja iz tuđih izvora da imaju za posljedicu obvezu povrata tih sredstava u određenom roku kao i plaćanje naknade za korištenje tih sredstava. S obzirom na te okolnosti financiranje razvoja energetskog sektora iz tuđih izvora, koja su po svom karakteru kreditna, mogu se podijeliti, obzirom na kvalitetu pojedinih izvora na:

- bankarske kredite na domaćem i inozemnom tržištu kapitala i
- komercijalne kredite domaćih i inozemnih banaka te izvođača radova i isporučitelja opreme (robni krediti).

Metodološki gledano, pri planiranju investicijskog projekta odnosno grupe projekata u energetici, mora se voditi računa o:

- strukturi i dinamici korištenja izvora financiranja
- uvjetima korištenja izvora financiranja.

U principu, kvalitetu izvora oblika financiranja primarno određuju tri momenta:

- raspoloživost sredstava,
- cijena kapitala
- očekivana rentabilnost ulaganja

Raspoloživost sredstava podrazumijeva stabilnost pojedinog izvora financiranja, tj. na koji rok pojedinom gospodarskom subjektu u energetsom sektoru Bosne i Hercegovine stoje na raspolaganju određena sredstva, pod kojim ih uvjetima mogu koristiti te na koji ih način otplaćuju.

Cijena korištenja sredstava iz pojedinih izvora obuhvaća troškove pribavljanja i troškove korištenja i to ne samo direktne nego i indirektne troškove. Ovisno o visini rizika kome su izložene investicije u energetici, cijena kapitala iz svakog od navedenih izvora bit će različita. Za mnoge projekte cijena korištenja izvora financiranja označava ključan parametar.

Zaključno, procjena prihvatljivosti projekata ili grupe projekata izgradnje energetske objekata i postrojenja te njihovoj energetskej efikasnosti izvodi se na temelju prethodno uspostavljenih kriterija koji se odnose na očekivanu rentabilnost ulaganja te očekivanu likvidnost projekta.

Obzirom da je posebno obrađen elektroenergetski segment energetskeg sustava, tri elektroprivrede, prienos i operator prienosnog sustava, u okviru Plana financiranja razvoja elektroenergetskog sektora u Bosni i Hercegovini do 2020. godine, razmatrana je varijanta financiranja prema kojoj se razvojni ciklus u cijelosti financira iz tuđih izvora sredstava zaduživanjem kod financijskih institucija.

3. JP ELEKTROPRIVREDA BOSNE I HERCEGOVINE D.D. SARAJEVO

3.1. Informacije o trgovačkom društvu

3.1.1. Osnovne informacije

Javno poduzeće „Elektroprivreda Bosne i Hercegovine“ d.d. Sarajevo je poduzeće registrirano za proizvodnju, distribuciju i prodaju električne energije. Elektroprivreda BiH je najveća kompanija u Bosni i Hercegovini kako po vrijednosti kapitala tako i po instaliranim proizvodnim kapacitetima, ukupnoj proizvodnji i potrošnji električne energije te broju kupaca.

Osnovna djelatnost Poduzeća je proizvodnja, distribucija, upravljanje elektroenergetskim sustavom te izvoz i uvoz električne energije. Pored osnovnih Elektroprivreda BiH obavlja i druge djelatnosti, kao što su proizvodnja toplinske energije i tehnološke pare, projektiranje, izgradnja, rekonstrukcija i održavanje elektroenergetskih objekata.

Elektroprivreda BiH je organizirana kao dioničko društvo i posluje u skladu sa Zakonom o privrednim društvima i Zakonom o javnim poduzećima u Federaciji BiH. Kapital Društva čini državni kapital u iznosu od 90%, a 10% vlasničke strukture čini kapital malih dioničara.

Elektroenergetska djelatnost je označena kao poseban društveni interes i Elektroprivreda BiH opskrbljuje oko 659.000 potrošača u BiH.

Instalirani kapaciteti za proizvodnju električne energije Elektroprivrede BiH od 1.677 MW, čine gotovo polovicu ukupno raspoloživih proizvodnih kapaciteta u BiH.

Ovo trgovačko društvo je složena organizacija na funkcionalno-teritorijalnom principu po kojem uz Direkciju društva postoji još 8 podružnica Društva. Tri podružnice Društva jesu gospodarski subjekti proizvodnje električne energije, a pet podružnica Društva jesu gospodarski subjekata distribucije električne energije.

Na dan 31.12.2006. godine u Društvu je bilo zaposleno 5.034 radnika.

Sjedište Javnog poduzeća je u Sarajevu, Vilsonovo šetalište 15.

Važne promjenu u obavljanju i organizaciji elektroenergetske djelatnosti u BiH desile su se donošenjem Zakona o osnivanju kompanije za prijenos električne energije (Službeni glasnik BiH broj 35/04). Prema ovom Zakonu formirana je jedinstvena kompanija za obavljanje djelatnosti prijenosa električne energije na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine kao dioničko društvo za prijenos električne energije „Elektroprijenos Bosne i Hercegovine“. U skladu s odredbama ovog Zakona, sva sredstva, financijske obveze i vlasnička prava nad imovinom neophodnom za prijenos električne energije, a koja su bila dio imovine i obveza JP Elektroprivreda BiH, uključena su i prenesena na tvrtku Elektroprijenos BiH.

Dakle, usvajanjem početne bilance tvrtke za prijenos električne energije u Bosni i Hercegovini „Elektroprijenos BiH“ 28.02.2006. godine, nastale su važne promijene i na imovini i financijskim obvezama JP Elektroprivreda BiH.

Obzirom na značajne promijene koje su početkom 2006. godine nastale na imovini i financijskim obvezama JP Elektroprivreda BiH, za projekciju i analizu novčanih tokova u budućnosti kao bazna godina uzeta je 2006. godina.

3.2. Ocjena opremljenosti i efikasnosti trgovačkog društva

3.2.1. Stanje i struktura imovine

Očuvanje i uvećanje imovine smatra se prvim kriterijem uspješnog poslovanja, primarnom informacijom o poslovanju trgovačkog društva. Stoga je analiza imovine ovog gospodarskog subjekta prvi korak u modelu poslovne analize pri čemu su prikazane osnovne skupine imovine u vrijednosnom obliku, a potom njihova struktura. Dakle, imovina je podijeljena u dvije osnovne skupine:

- stalnu imovinu i
- tekuću imovinu.

Prikazom vrijednosti i strukture imovine stječe se uvid u relativnu veličinu pojedinih skupina i oblika imovine i njihov specifični značaj u poslovnoj aktivnosti Elektroprivrede BiH.

Završno stanje neto vrijednost imovine na dan 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazano je u tablici 3.1.

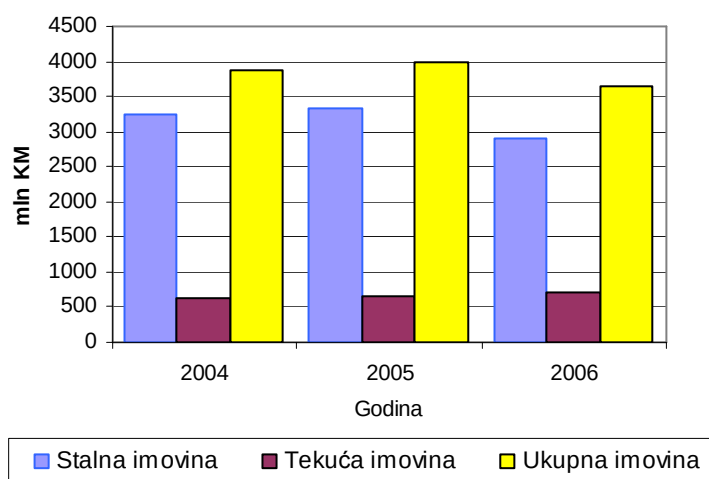
Tablica 3.1. Stanje i struktura imovine

	Stavke	Stanje neto vrijednosti (svote u 000 KM)		
		Završno stanje na dan 31.12.		
		2004.	2005.	2006.
1.	Stalna imovina	3.245.320	3.320.557	2.915.630
1.1.	Nematerijalna imovina	2.397	4.158	2.998
1.2.	Materijalna imovina	3.091.886	3.170.566	2.721.999
1.3.	Financijska imovina	151.037	145.833	190.633
1.4.	Potraživanja	-	-	-
2.	Tekuća imovina	620.982	654.110	724.494
2.1.	Novac i novčani ekvivalenti	121.124	110.396	151.495
2.2.	Potraživanja	83.306	105.114	106.217
2.3.	Zalihe	70.345	83.037	81.776
2.4.	Financijska imovina	346.207	355.563	385.006
	Ukupna imovina	3.866.302	3.974.667	3.640.124

Srednji tečaj Centralne banke BiH na dan 31.12.2005 godine za 1€=1,95583 KM, za 1US\$=1,65791 KM

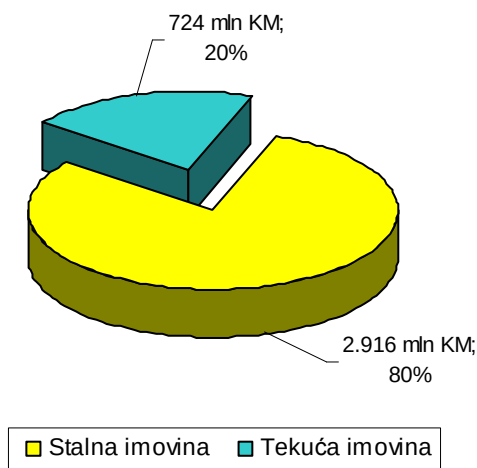
Izvor podataka: Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja na dan 31.12.2005. godine, Ured za reviziju institucija u FBiH, Sarajevo, decembar 2006. godine i Finansijski izvještaji za 2006. godinu, Sarajevo 28.02.2007.

U strukturi ukupne imovine pozornost svakako zaokuplja stalna imovina čiji je vrijednosni oblik na kraju 2006. godine iznosio 2.916 milijuna KM. Svojim udjelom u ukupnoj imovini od 80%, stalna imovina dominira u imovinskoj strukturi čime iskazuje svoj vrlo veliki značaj oblika imovine koji karakterizira i obilježava kapitalno intenzivne djelatnosti u koje svakako spada elektroprivredna djelatnost.

Slika 3.1. Stanje, struktura i dinamika neto vrijednosti ukupne imovine EP BiH

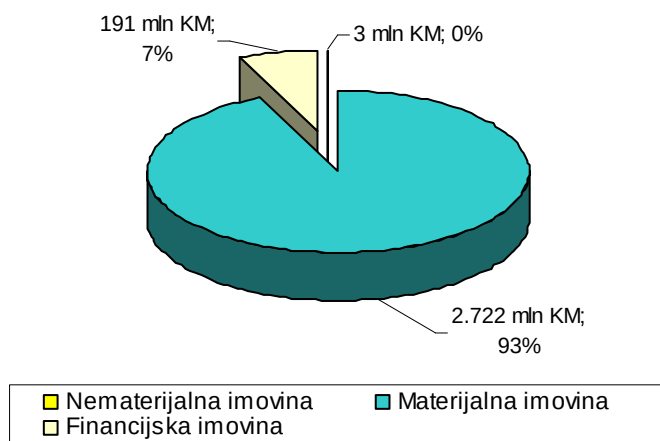
Završno stanje neto vrijednost imovine na dan 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazano je na slici 3.2.

Slika 3.2. Struktura neto vrijednosti ukupne imovine na kraju 2006. godine EP BiH

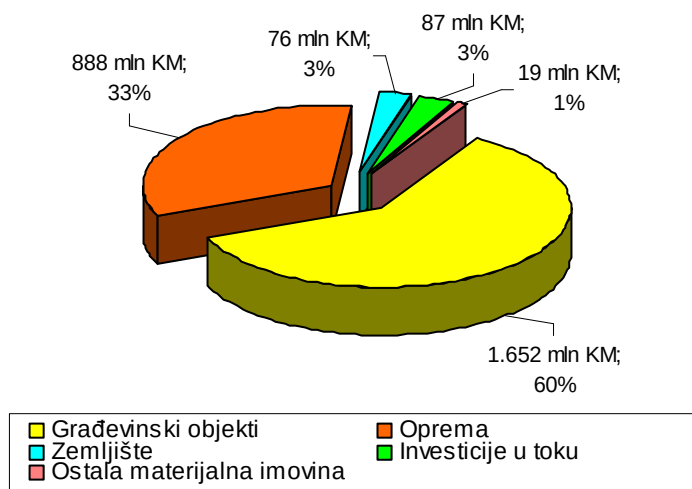
U strukturi stalne imovine, materijalna imovina iskazuje svoj dominantan značaj oblika imovine koji karakterizira i obilježava rad i razvitak ove tvrtke.

Završno stanje neto vrijednosti stalne imovine na kraju 2006. godine prema osnovnoj strukturi prikazano je na slici 3.3.

Slika 3.3. Struktura neto vrijednosti stalne imovine na kraju 2006. godine EP BiH

U vrijednosnoj strukturi materijalne imovine najznačajniji oblik imovine jesu građevinski objekti čija je vrijednost iznosila 1.652 milijuna KM, zatim postrojenja i oprema s vrijednošću od 888 milijuna KM, investicije u toku s vrijednošću od 87 milijun KM, zemljište s vrijednošću od 76 milijuna KM te ostala materijalna imovina s vrijednošću od 19 milijuna KM (slika 3.4.).

Slika 3.4. Struktura neto vrijednosti materijalne imovine na kraju 2006. godine EP BiH

Tekuća imovina druga je skupina imovine, čija je vrijednost prikazana prema glavnim bilančnim oblicima. U strukturi ukupne imovine Elektroprivrede BiH, vrijednosni oblik tekuće imovine na kraju 2006. godine iznosio je 724 milijuna KM, što čini 20% ukupne imovine.

U vrijednosnoj strukturi tekuće imovine dominirala je vrijednost financijske imovine u iznosu do 385 milijuna KM. Svojim udjelom u tekućoj imovini od 53%, financijska imovina na izvjestan način iskazuju svoj značaj oblika imovine u financijskoj aktivnosti tvrtke.

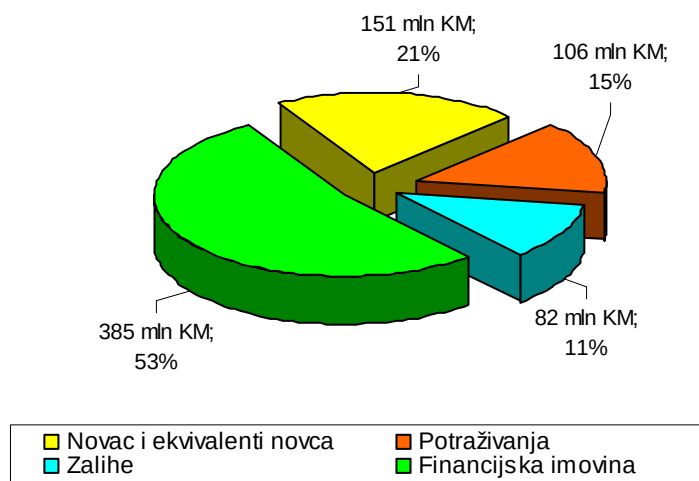
U vrijednosnoj strukturi tekuće imovine vrijednost potraživanja iznosila je 106 milijuna KM. Svojim udjelom u tekućoj imovini od 15%, potraživanja na izvjestan način iskazuju svoj

značaj oblika imovine koji može doprinijeti jačanju financijske snage tvrtke, povećanjem efikasnosti upravljanja kroz smanjivanje prosječnog perioda naplate.

Vrijednost zaliha, kao oblika tekuće imovine iznosila je 82 milijuna KM. Svojim udjelom u tekućoj imovini od 11%, i zalihe iskazuju svoj značaj oblika imovine koji također može doprinijeti jačanju financijske snage tvrtke, povećanjem efikasnosti upravljanja zalihama kroz smanjivanje broja dana vezivanja zaliha.

Novac i novčani ekvivalenti na kraju 2006. godine dosegao je iznos od 151 milijuna KM. Prema kriteriju prihvatljivosti, stanje novca, kao oblika imovine, odražava dovoljno stanje gotovine obzirom na postojeće financijske obveze.

Završno stanje neto vrijednosti tekuće imovine na kraju 2006. godine prema osnovnoj strukturi prikazano je na slici 3.5.

Slika 3.5. Struktura neto vrijednosti tekuće imovine na kraju 2006. godine EP BiH

3.2.2. Stanje i struktura financijskih obveza

Jedna od primarnih informacija u modelu poslovne analize je postojeće stanje i struktura izvora iz kojih je imovina trgovačkog društva financirana. Stoga je kapital podijeljen u tri osnovne skupine:

- vlastiti kapital društva,
- dugoročne financijske obveze,
- tekuće financijske obveze

Ukupna nominalna vrijednost financijskih obveza Elektroprivrede BiH, na dan 31.12. 2006. godine, iznosila je 3.640 milijuna kuna.

Završno stanje finansijskih obveza trgovačkog društva na dan 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazano je u tablici 3.2.

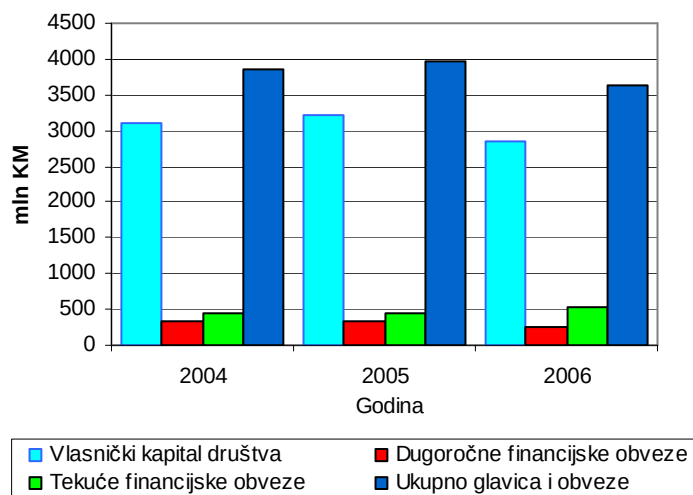
Tablica 3.2. Stanje i struktura finansijskih obveza

	Stavke	Svote u 000 KM		
		Završno stanje na dan 31.12.		
		2004.	2005.	2006.
1.	Vlastiti kapital društva	3.097.271	3.203.443	2.848.531
1.1.	Temeljni kapital	3.445.625	3.445.625	3.035.556
1.2.	Revalorizacijske rezerve	-	787.861	644.980
1.3.	Rezerve	-	-	-
1.4.	Akumulirani gubitak	(348.354)	(1.030.043)	(832.005)
1.5.	Dobit ili gubitak tekuće godine			
2.	Financijske obveze	769.031	771.224	791.594
2.1.	Dugoročne finansijske obveze	325.440	328.273	265.294
2.1.1.	Dugoročna razgraničenja i rezerviranja	178.288	165.752	175.223
2.1.2.	Obveze po kreditima	147.152	162.521	90.071
2.2.	Tekuće finansijske obveze	443.591	442.951	526.300
2.2.1.	Obveze prema dobavljačima	41.116	61.605	46.999
2.2.2.	Ostale tekuće obveze	380.058	362.866	409.487
2.2.3.	Kratkoročna razgraničenja i rezerviranja	22.417	18.480	69.814
	Ukupno finansijske obveze	3.866.302	3.974.667	3.640.124

Srednji tečaj Centralne banke BiH na dan 31.12.2005 godine za 1€=1,95583 KM, za 1US\$=1,65791 KM

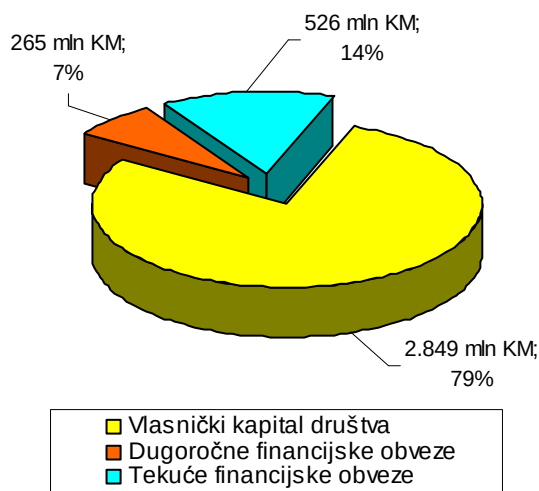
Izvor podataka: Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja na dan 31.12.2005. godine, Ured za reviziju institucija u FBiH, Sarajevo, decembar 2006. godine i Finansijski izvještaji za 2006. godinu, Sarajevo, 28.02.2007. godine

U financiranju imovine trgovačkog društva vlastiti kapital sudjeluje sa 78%. Njegov je vrijednosni oblik, na dan 31.12.2006. godine, iznosio 2.848 milijuna KM. Visoki udio vlastitog kapitala uvijek se ocjenjuje vrlo pozitivnim. Naime, kod analize strukture i dinamike kapitala treba imati na umu kako je vlastiti kapital najkvalitetniji oblik kapitala, primarni nositelj poslovnog rizika.

Slika 3.6. Stanje, struktura i dinamika financijskih obveza EP BiH

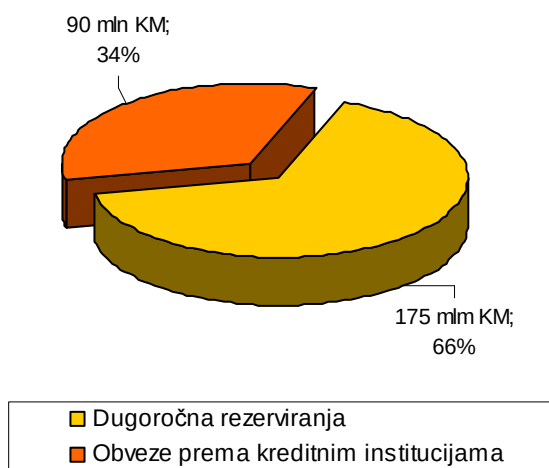
Završno stanje ukupnih financijskih obveza Elektroprivrede BiH na dan 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazano je na slici 3.7.

Slika 3.7. Struktura ukupnih financijskih obveza EP BiH na kraju 2006. godine

Dugoročne financijske obveze sudjeluju sa 7% u financiranju imovine trgovačkog društva. Njihov vrijednosni oblik na dan 31.12.2006. godine iznosio je su 265 milijuna KM. Strukturu dugoročnih financijskih obveza čine obveze po osnovu dugoročnih razgraničenja od 175 milijuna KM te dugoročne obveze prema kreditnim institucijama po osnovu dugoročnih kredita od 90 milijun KM.

Završno stanje dugoročnih financijskih obveza Elektroprivrede BiH na dan 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazano je na slici 3.8.

Slika 3.8. Struktura dugoročnih finansijskih obveza EP BiH na kraju 2006. godine

Završno stanje finansijskih obveza trgovačkog društva po osnovi dugoročnih kredita prema finansijskim institucijama, na dan 31.12.2006. godine, prikazano je u tablici 3.3.

Tablica 3.3. Stanje obveza po dugoročnim kreditima

Kreditna institucija	Svote u 000 KM		Razdoblje otplate	Kamatna stopa
	Stanje duga na dan 31.12.			
	2005. god.	2006. god.		
WB IDA 2903 BOS	30.587	19.384	2001-2016	0,75%
TF 24034	4.166	2.397	2001-2016	0,75%
MCTF TF 24010	4.303	2.710	2005-2011	1,00%
IDA TF 24030	6.909	4.414	2002-2011	1,50%
Dutch Grant	2.808	2.106	2005-2011	1,00%
Belgijski kredit	2.952	-	2005-2009	3,00%
EBRD 599	8.023	6.085	2002-2012	6,48%
Švicarski kredit	8.313	4.023	2003-2007	0%
IDA 3071 BOS	19.474	18.544	2008-2032	0,75%
BH-P1 JBIC	13.643	13.836	2008-2038	0,75%
EIB 20785	19.769	8.470	2006-2020	4,02%
EBRD 891	6.421	8.187	2005-2015	4,00%
IDA 3534	20.074	249	2011-2025	0,75%
Rafako MBL4-01/01	1.131	-	2003-2006	4,00%
Rafako MBL4-03/01	357	-	2003-2006	4,00%
Škodaexport	13.445	9.033	2003-2009	4,00%
Ukupno *	162.375	99.438		

Srednji tečaj Centralne banke BiH na dan 31.12.2005 godine za 1€=1,95583 KM, za 1US\$=1,65791 KM

Izvor podataka: Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja na dan 31.12.2005. godine,
 Ured za reviziju institucija u FBiH, Sarajevo, decembar 2006. godine

Stanje vlastitog kapitala društva i dugoročnih finansijskih obveza u odnosu na stanje stalne imovine pokazuje ročnu usklađenost dijelova aktive i pasive (granični stupanj pokrića) što se smatra povoljnim kretanjem jer je ostvareno načelo da se vlastitim kapitalom i dugoročnim finansijskim obvezama financira stalna imovina. Stoga jedan od temeljnih ciljeva trgovačkog društva treba biti uspostavljanje i održavanje dugoročne finansijske ravnoteže, te na taj način povećanje stabilnosti i uspješnosti poslovanja.

Ukupne godišnje obveze trgovačkog društva financijskim institucijama po osnovu korištenih dugoročnih kredita proračunate su prema zadanim kreditnim uvjetima: roku otplate pojedinog kredita, otplati u jednakim polugodišnjim obrocima te kamatnoj stopi.

Rekapitulacija rasporeda ukupnih godišnjih kreditnih obveza prema kreditnim institucijama prikazana je u tablici 3.4.

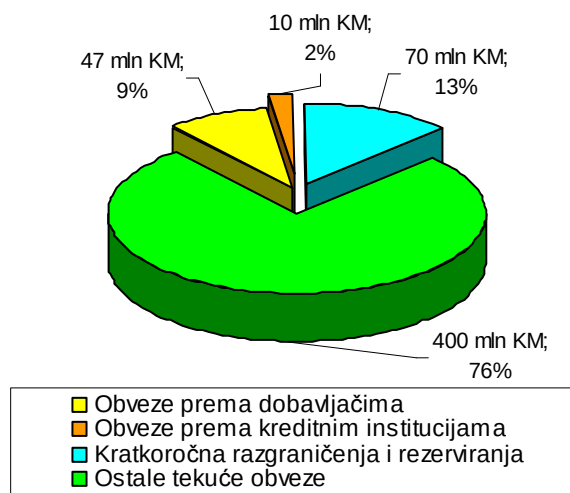
Tablica 3.4. Raspored postojećih kreditnih obveza

Godina otplate	Kreditne obveze u 000 KM			
	Glavnica	Kamate	Anuitet	Ostatak duga
2006.				99.438
2007.	13.587	1.862	15.449	85.851
2008.	9.564	1.578	11.142	76.287
2009.	10.798	1.293	12.090	65.489
2010.	7.787	1.030	8.817	57.703
2011.	7.787	858	8.645	49.916
2012.	5.959	691	6.649	43.957
2013.	4.944	555	5.499	39.013
2014.	4.944	469	5.413	34.068
2015.	4.944	382	5.327	29.124
2016.	4.035	305	4.340	25.089
2017.	1.857	259	2.116	23.232
2018.	1.857	225	2.082	21.376
2019.	1.857	191	2.048	19.519
2020.	1.857	158	2.014	17.663

U strukturi ukupnih izvora sredstava trgovačkog društva, tekuće financijske obveze predstavljaju 14% izvora iz kojih se financira imovina Elektroprivrede BiH. Njihova nominalna vrijednost na kraju 2006. godine iznosila je 526 milijuna KM.

U strukturi tekućih obveza dominiraju ostale tekuće obveze (udjel 76%), zatim kratkoročna razgraničenja i rezerviranja (udjel 13%), obveze prema dobavljačima (udjel 9%) te obveze prema kreditnim institucijama (udjel 2%).

Završno stanje tekućih financijskih obveza Elektroprivrede BiH na dan 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazano je na slici 3.9.

Slika 3.9. Struktura tekućih finansijskih obveza EP BiH na kraju 2006. godine

3.2.3. Podaci o tekućem poslovanju

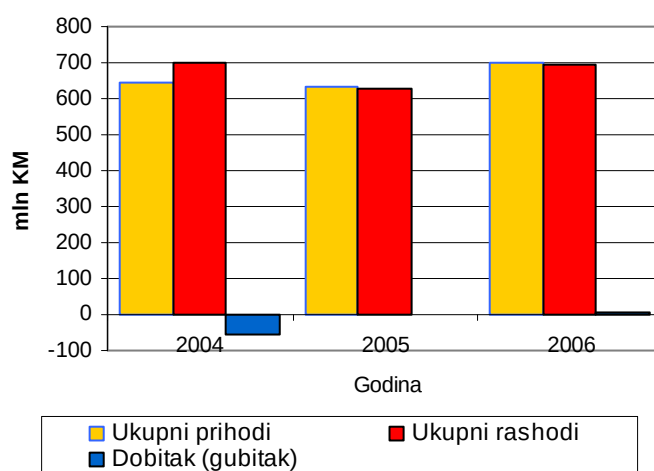
Izvešće o dobiti ili gubitku jedno je od finansijskih izvješća koje svim zainteresiranim korisnicima daje odgovor na pitanje iz kojih poslovnih aktivnosti i koliko trgovačko društvo Elektroprivreda BiH ostvaruje novčane primitke, te zbog čega i koliki su novčani izdaci ovih aktivnosti. Učinkovitost poslovanja u proteklom razdoblju ilustriraju slijedeći podaci:

Tablica 3.5. Račun dobiti i gubitka

	Stavke	Svote u 000 KM		
		Razdoblje		
		od 01.01.do 31.12.2004.	od 01.01.do 31.12.2005.	od 01.01.do 31.12.2006.
	Poslovni prihodi			
1.01.	Prihod od prodaje električne energije	587.948	548.189	611.328
1.02.	Ostali poslovni prihodi	37.477	73.855	69.611
1.03.	Ukupno poslovni prihodi	625.425	622.044	680.939
	Poslovni rashodi			
1.04.	Troškovi sirovina i materijala	237.410	234.354	263.816
1.05.	Ostali materijalni troškovi	23.305	37.977	39.601
1.06.	Troškovi osoblja	119.485	126.881	141.791
1.07.	Ostali troškovi poslovanja	84.612	64.001	104.401
1.08.	Međuzbroj poslovnih rashoda	464.812	463.213	549.609
1.09.	Dobitak iz redovitog poslovanja prije amortizacije	160.613	158.831	131.330
1.10.	Amortizacija	235.762	157.157	139.570
1.11.	Ukupno poslovni rashodi	700.574	620.370	689.179
1.12.	Dobitak (gubitak) od redovitog poslovanja	(75.149)	1.674	(8.240)
1.13.	Financijski prihodi	19.804	11.140	19.945
1.14.	Rashodi financiranja	-	10.125	6.341
1.15.	Dobitak (gubitak) prije oporezivanja	(55.345)	2.688	5.364
1.16.	Porez na dobitak	-	-	-
1.17.	Neto dobitak (gubitak)	(55.345)	2.688	5.364

Srednji tečaj Centralne banke BiH na dan 31.12.2005 godine za 1€=1,95583 KM, za 1US\$=1,65791 KM

Izvor podataka: Finansijski izvješćaji za 2006. godinu, Sarajevo 28.02.2007. godine

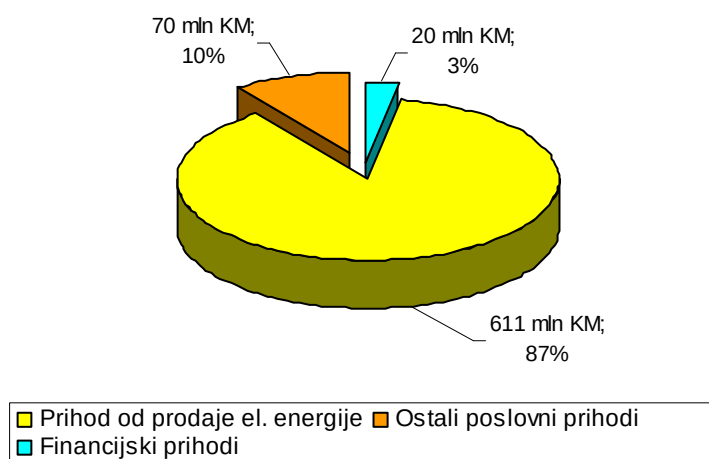
Slika 3.10. Kretanje novčanih primitaka i novčanih izdataka te učinkovitost poslovanja EP BiH

Prema financijskom izvještaju za 2006. godinu u ukupnim novčanim primicima dominiraju prihodi od prodaje električne energije, iskazani su u iznosu od 611 milijuna KM. Elementi koji su u izravnom odnosu s iskazanim prihodima jesu isporučena količina električne energije potrošačima i prosječne prodajne cijene električne energije i to:

- 4.687.718 MWh isporučena količina električne energije na domaćem tržištu
- 1.093.495 MWh isporučena količina električne energije na inozemnom tržištu
- 11,52 pf/kWh prosječna prodajna cijena električne energije na domaćem tržištu
- 6,50 pf/kWh prosječna prodajna cijena električne energije na inozemnom tržištu
- 10,57 pf/kWh prosječna prodajna cijena električne energije

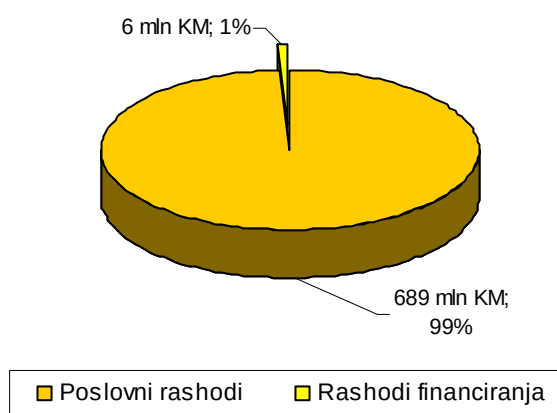
Ostali poslovni prihodi ostvareni su na razini od 70 milijuna KM. To su prihodi od pomoćnih i srodnih djelatnosti (prihod od prodaje tehnološke pare i ogrjevnog topline, prihod od prodaje šljake i pepela, prihod od priključaka i sl.).

Ostvareni ukupni prihod Elektroprivrede BiH za razdoblje od 01.01.2006. do 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazan je na slici 3.11.

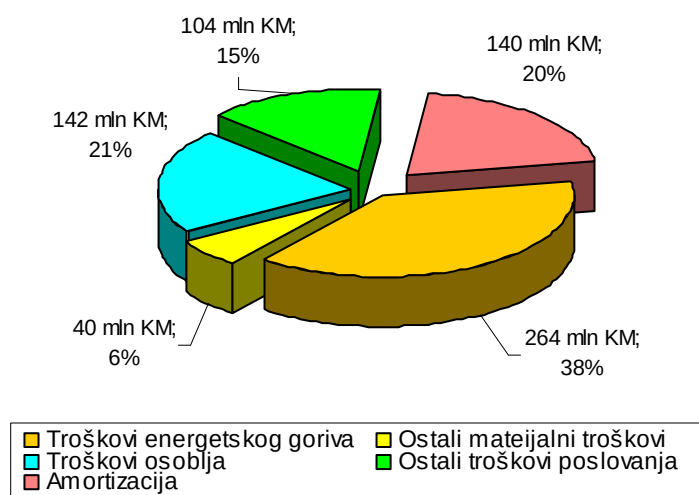
Slika 3.11. Struktura ukupnog prihoda EP BiH u 2006. godini

Prema finansijskom izvještaju za 2006. godinu u ukupnim novčanim izdacima dominiraju poslovni rashodi, iskazani su u iznosu od 689 milijuna KM (slika 3.12.).

Slika 3.12. Struktura ukupnih rashoda EP BiH u 2006. godini

Ostvareni ukupni poslovni rashodi Elektroprivrede BiH za razdoblje od 01.01.2006. do 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazan je na slici 3.13.

Slika 3.13. Struktura poslovnih rashoda EP BiH u 2006. godini

U troškovima pogona i održavanja Elektroprivrede BiH dominiraju troškovi energetske goriva. Troškovi energetske goriva funkcija su proizvedene električne energije u termoelekttranama odnosno direktna su posljedica funkcije termoelekttrane u elektroenergetskom sustavu, tehničko-tehnoloških karakteristika termoelekttrane te cijene ugljena. Troškovi energetske goriva u 2006. godini ostvareni su na razini od 264 milijuna KM.

Ukupni godišnji troškovi osoblja ostvareni u razdoblju od 01.01.2006. do 31.12.2006. godine u Elektroprivredi BiH iznosili su 142 milijuna KM. Ovi troškovi obuhvaćaju: neto plaće i naknade; troškove poreza i prireza iz plaća; troškove mirovinskog osiguranja zaposlenih; troškove socijalnog osiguranja zaposlenih i ostale troškove zaposlenih. Troškovi zaposlenih izravna su posljedica broja zaposlenih radnika, njihove kvalifikacijske strukture i specifičnih troškova osoblja.

Ostali troškovi pogona i održavanja uključuju novčane izdatke za: održavanje elektroenergetskih objekata i postrojenja, nabavu električne energije izvan sustava, ostale materijalne troškove, naknade troškova zaposlenima, premije osiguranja, bankarske usluge i usluge platnog prometa te ostale troškove pogona i održavanja. Ostali troškovi pogona i održavanja u 2006. godini ostvareni su na razini od 142 milijuna KM.

Sredstva koja podliježu amortizaciji čine dominantan dio imovine Elektroprivrede BiH. Stoga amortizacija kao glavni reprezentant stalnih troškova ima vrlo veliki utjecaj u utvrđivanju i prezentiranju financijskog položaja i rezultata poslovanja tvrtke. Amortizacijski iznos koji se kao amortizacija priznaje u porezni rashod utvrđen je linearnom metodom otpisa postojeće materijalne imovine na bazi procijenjenog vijeka trajanja, i u 2006. godini iznosio je 140 milijuna KM.

3.3. Ekonomsko finansijski aspekti pripreme programa razvoja

3.3.1. Osnovne pretpostavke

Uspješno upravljanje investiranjem kapitala u razvoj Elektroprivrede BiH obuhvaća:

- sastavljanje investicijskog prijedloga
- procjenu tokova novca za investicijski prijedlog
- vrednovanje tokova novca
- odabir projekta temeljen na kriterijima prihvata

Osnovne pretpostavke na kojima se temelji finansijska i ekonomska analiza su:

- finansijska izvješća su pripremljena za aktivnosti proizvodnje i distribucije električne energije,
- vremenska vrijednost novca temeljena je na odnosima cijena i valuta koje su vrijedile na dan 31.12.2005. godine i to za 1 € = 1,95583 KM, za 1 US\$ = 1,65791 KM (srednji tečaj Centralne banke BiH),
- analiza je provedena u konstantnoj vrijednosti KM za cijelo razdoblje razvojne projekcije (do 2020 godine),
- plan izgradnje novih elektrana te revitalizacija postojećih elektrana temelji se na prioritetnim ulaganjima prikazanim u Modulu 3 poglavlje 3.3. Elektrane kandidati za izgradnju
- plan razvoja distribucijske mreže temelji se na prioritetnim ulaganjima u izgradnju i rekonstrukciju vodova i transformatorskih stanica prikazanim u Modulu 5.
- razmatrana je varijanta financiranja prema kojoj se razvojni ciklus financira iz tuđih izvora sredstava zaduživanjem kod finansijskih institucija
- proizvodnja hidroelektrana bilancirana je na temelju očekivane godišnje proizvodnje
- proizvodnja termoelektrana temelji se na pretpostavci da se postojeće i revitalizirane termoelektrane bilanciraju na pogonu od 6.000 sati godišnje, odnosno nove termoelektrane na pogonu od 7.000 sati godišnje
- specifični potrošak topline (kJ/kWh) prema tipu opreme u pojedinom bloku termoelektrane
- ogrjevna vrijednost ugljena (kJ/kg) prema vrsti ugljena kojeg koristi pojedini blok termoelektrane
- nabavna cijena ugljena prema vrsti ugljena kojeg koristi pojedini blok termoelektrane
- kao kriterij za određivanje prosječne prodajne cijene električne energije za obavljanje djelatnosti proizvodnje i distribucije električne energije, a u funkciji programa razvoja Elektroprivrede BiH, predviđena je prosječna prodajna cijena električne energije koja omogućava poslovanje s minimalnim dobitkom te likvidnost Kompanije u svim godinama razvojne projekcije

3.3.2. Plan investicija

Temeljnu strukturu ekonomsko finansijske analize investicijskih projekata, u pripremi programa dugoročnog razvoja Elektroprivrede BiH, podrazumijeva izradu informacijske osnove koju među ostalim čine investicije u izgradnju novih elektrana, revitalizaciju postojećih elektrana te ulaganja u izgradnju i rekonstrukciju vodova i transformatorskih stanica distribucijske mreže.

Investicije u imovinu određuju veličinu Elektroprivrede BiH, njezin poslovni rizik, njezinu likvidnost i njezine profite od poslovanja.

Odluka o investiranju je najvažnija odluka prilikom stvaranja vrijednosti. Ona određuje ukupni iznos efektivne imovine ovog trgovačkog društva, strukturu te imovine i narav poslovnog rizika.

Procjene proračuna za predloženi Plan izgradnje novih elektrana, revitalizaciju postojećih elektrana te izgradnju i rekonstrukciju vodova i transformatorskih stanica distribucijske mreže u ulagačkom ciklusu od 2007. do 2020. godine, temelje se na postojećoj imovini Elektroprivrede BiH i prioritetima ulaganja prikazanim u Modulu 3 poglavlju 3.3. Elektrane kandidati za izgradnju te Modulu 5.

U nastavku se daje pregled ukupnih ulaganja prema scenariju S2 - referentni scenarij potrošnje energije u okviru programa razvitka Elektroprivrede BiH od 2007. do 2020. godine (tablica 3.6.).

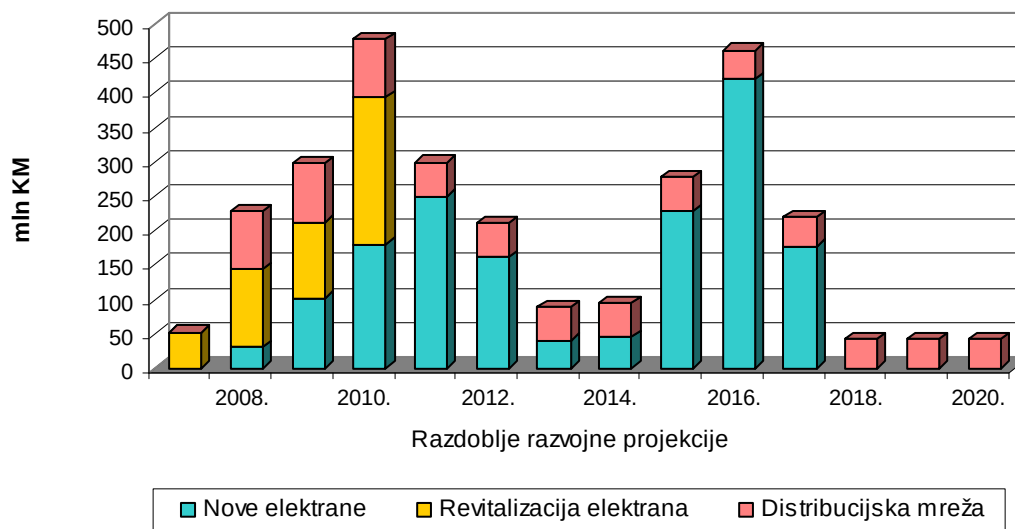
Tablica 3.6. Plan investicija Elektroprivrede BiH

	Planirani projekti	Instalirana snaga MW	Specifične investicije KM/kW	Ukupna ulaganja 000 KM
1.	Nove hidroelektrane			764.178
1.1.	MAHE	34,19	2.814	96.226
1.2.	HE Unac	72,00	1.883	135.609
1.3.	HE Ustikolina	66,00	2.730	180.202
1.4.	HE Glavatičevo	171,80	2.050	352.140
2.	Nove termoelektrane			870.051
2.1.	TE Bugojno 1	350,00	2.486	870.051
3.	Revitalizacija termoelektrana			490.473
3.1.	TE Tuzla 5	200	831	166.246
3.2.	TE Tuzla 6	215	1.031	221.605
3.3.	TE Kakanj 6	110	933	102.622
4.	Distribucijska mreža			709.483
4.1.	Vodovi 35 kV			15.263
4.2.	Vodovi 10(20) kV			215.413
4.3.	Vodovi 0,4 kV			179.979
4.4.	TS 35/10(20) kV			42.436
4.5.	TS 10(20)/0,4 kV			206.987
4.6.	Ostalo			49.404
	Ukupna ulaganja			2.834.185

Srednji tečaj Centralne banke BiH na dan 31.12.2005 godine za 1€=1,95583 KM, za 1US\$=1,65791 KM

Za ovaj Plan razvoja Elektroprivrede BiH važna je i dinamika izgradnje odnosno dinamika ulaganja. Dinamika izgradnje odražava fizički aspekt investiranja, dok dinamika ulaganja predstavlja vremenski raspored novčanih izdataka sukladan dinamici izgradnje. Dakle, uvjeti izvedbe Plana razvoja nisu samo fizički već i financijski. Premda je konačni cilj investiranja fizička izvedba pojedinog projekta, za ekonomsko-financijsku analizu važan je i trenutak trošenja financijskih sredstava.

Razrada Plana razvoja EP BiH u ulagačkom ciklusu od 2007. do 2020. godine, je učinjena po objektima za djelatnost proizvodnje te po programu ulaganja u vodove i transformatorske stanice distribucijske mreže, sa dinamikom ulaganja i prikazana u Prilogu 2/1.

Slika 3.14. Stupanj i dinamika ulaganja u razvoj EP BiH

U svrhu dugoročnog osiguranja električne energije, a u cilju zadovoljenja vlastite potrošnje, osiguranja pozicije Federacije BiH na regionalnom tržištu električne energije, te u cilju pokretanja investicijskog ciklusa u energetsom sektoru, Vlada Federacije BiH (171. sjednica, održana 28.09.2006.) proglasila je javni interes za izgradnju elektroenergetskih objekata. JP Elektroprivreda BiH dodjeljuju se poslovi na pripremi za izgradnju:

- HE Ustikolina instalirane snage 3x22 MW,
- HE Vranduk instalirane snage 21 MW,
- HE Rmanj Monastir instalirane snage 2x35 MW,
- TE Tuzla blok 7 instalirane snage 370 MW,
- TE Kakanj instalirane snage 230 MW i
- RiTE Bugojno instalirane snage 2x300 MW

Za strateškog partnera JP EP BiH, za pripremu izgradnje objekata HE Ustikolina, HE Vranduk i HE Rmanj Monastir dodjeljuje se puutem javnog poziva odabrani austrijski konzorcij APET kojeg čine Vatech Hydri, ALSTOM, Voith, Siemens Hydro, Poyry, Alpine, Mayreder i Porr.

Za objekte HE Glavatičevo instalirane snage 3x9,5 MW, HE Bjelimići instalirane snage 2x50 MW i PHE Bjelimići instalirane snage 2x300 MW utvrđuje se obveza o pristupanju dodjele koncesije za izgradnju, a na osnovu samoinicijativne ponude tvrtke Intrade-energija d.o.o. Sarajevo sukladno Zakonu o koncesijama.

3.3.3. Izvori financiranja

Drugi korak u financijskoj analizi investicijskog programa razvoj Elektroprivrede BiH je odabir izvora financiranja investicija. Sam postupak je važan ne samo zbog potrebe zatvaranja financijske konstrukcije već i zbog obračuna financijskih obveza koje iz njih proističu.

U tom smislu, pri planiranju investicijskog projekta, mora se voditi računa o:

- strukturi i dinamici korištenja izvora financiranja,

- uvjetima korištenja izvora financiranja.

Inače je u principu financijske konstrukcija određena ako su poznati:

- cijena izvora sredstava,
- raspoloživost izvora sredstava,
- očekivana rentabilnost ulaganja.

U okviru Plana financiranja izgradnje novih elektrana, revitalizacije postojećih elektrana te izgradnje novih i rekonstrukcije postojećih vodova i transformatorskih stanica distribucijske mreže u okviru programa razvitka Elektroprivrede BiH od 2007. do 2020. godine, razmatrana je varijanta financiranja prema kojoj se razvojni ciklus u cijelosti financira iz tuđih izvora sredstava zaduživanjem kod financijskih institucija.

3.3.4. Procjena novčanih primitaka

Novčani primici su sve koristi koje očekujemo od proizvodnje i distribucije električne energije te obavljanja pomoćnih i sporednih djelatnosti odnosno sve koristi koje povećavaju ekonomski i financijski potencijal Elektroprivrede BiH.

Novčane primitke Elektroprivreda BiH ostvaruje od:

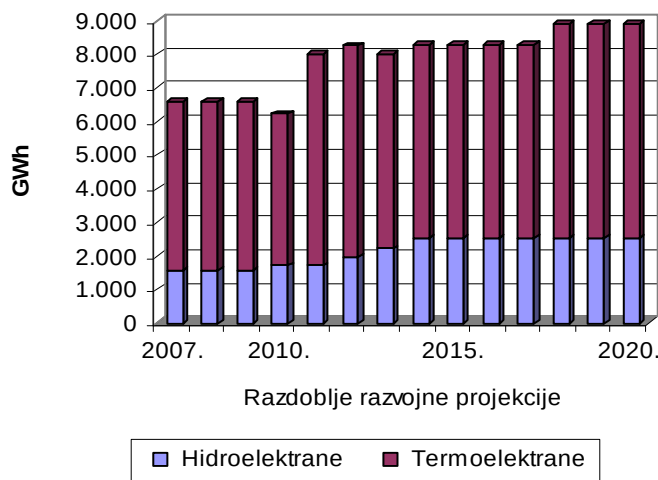
- osnovne djelatnosti proizvodnje i distribucije električne energije
- pomoćnih i sporednih djelatnosti kao što su proizvodnja i prodaja toplinske energije i tehnološke pare, prodaje šljake i pepela, naknada za priključke i slično te
- financijskih aktivnosti.

Predviđanje novčanih primitaka od obavljanja djelatnosti proizvodnje i distribucije električne energije temelji se na:

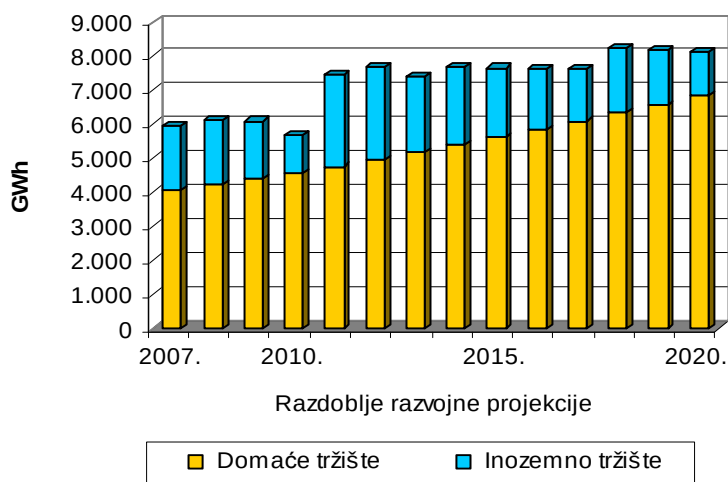
- scenariju S2 – referentni scenarij potrošnje energije, obujma proizvodnje električne energije (fizički izraz strukture i dinamike proizvodnje električne energije iskazan je u Modulu 3 poglavlje 7.2. Scenarij razvoja EP BiH odnosno u Prilogu 2/2)
- scenariju S2 – referentni scenarij potrošnje energije, obujma prodaje električne energije na domaćem i inozemnom tržištu (fizički izraz strukture i dinamike prodaje električne energije iskazan je u Prilogu 2/2)
- prosječnoj prodajnoj cijeni električne energije od:
 - o 11,79 pf/kWh (6,03 €cts/kWh)

Predviđena prosječna prodajna cijena električne energije za obavljanje djelatnosti proizvodnje i distribucije električne energije u Elektroprivredi BiH zadovoljava postavljene kriterije za određivanje prosječne prodajne cijene električne energije, na način da omogućava poslovanje s minimalnim dobitkom te likvidnost Kompanije u svim godinama razvojne projekcije. Dakle, riječ je o prosječnoj prodajnoj cijeni električne energije koja je za 11,5% veća od prosječne prodajne cijene električne energije ostvarene u 2006. godini.

U razdoblju razvojne projekcije od 2007. do 2020. godine predviđeno je smanjivanje novčanih primitaka od pomoćnih i sporednih djelatnosti te financijskih aktivnosti.

Slika 3.15. Struktura i dinamika proizvodnje električne energije EP BiH

Slika 3.16. Struktura i dinamika prodaje električne energije EP BiH

3.3.5. Procjena novčanih izdataka

Novčani izdaci uključuju investicije, troškove pogona i održavanja te ostale izdatke koji se odnose na proizvodnju i distribuciju električne energije odnosno sve izdatke koji smanjuju ekonomski i finansijski potencijal trgovačkog društva Elektroprivreda BiH.

3.3.5.1. Investicije u stalnu imovinu

Investicijski prijedlog temelji se na scenariju S2 – referentni scenarij potrošnje energije, Plan razvoja Elektroprivrede BiH u razvojno ulagačkom ciklusu od 2007. do 2020. godine. Razina ulaganja i dinamika ulaganja prikazani su u poglavlju 3.3.2. Plan investiranja.

3.3.5.2. Troškovi pogona i održavanja

Zadatak ovog dijela financijske obrade informacija je da se utvrdi zbog čega i koliki su novčani izdaci poslovnih aktivnosti koji smanjuju financijski potencijal Elektroprivrede BiH kao važan dio inputa za kasniju ocjenu likvidnosti i rentabilnosti.

Troškovi energetskog goriva

Troškovi energetskog goriva su funkcija proizvedene električne energije, odnosno izravna su posljedica cijene primarnih oblika energije, funkcije termoelektrane u elektroenergetskom sustavu i tehničko-tehnoloških karakteristika elektrane. Kada je riječ o cijeni primarnih oblika energije, kao vrlo važnom vanjskom utjecajnom činitelju na visinu troškova goriva, treba imati na umu da su one svakodnevno izložene raznim djelovanjima, a time i mogućim promjenama.

Za financijsko modeliranje, standardizacija troškova energetskog goriva temelji se na stabilnosti nabavnih cijena ugljena te tehničko-tehnološkim karakteristikama elektrana.

TE	Specifični potrošak topline kJ/kWh	Ogrjevna vrijednost ugljena kJ/kg	Nabavna cijena ugljena KM/tona
TE Tuzla 3	13.397	10.407	46,20
TE Tuzla 4	11.443	9.948	44,20
TE Tuzla 5	11.300	9.000	40,00
TE Tuzla 6	11.000	15.750	69,90
TE Kakanj 5	11.400	13.732	54,00
TE Kakanj 6	11.500	13.150	59,20
TE Kakanj 7	11.200	11.400	44,10
TE Bugojno	10.239	10.600	30,70

Ostali materijalni troškovi

Procjena razine ostalih materijalnih troškova temeljena je na konstantom i stabilnom odnosu ovih troškova i proizvodnje električne energije (standardizirani odnos iz 2006. godine 0,15%), a u funkcionalnoj ovisnosti o očekivanoj proizvodnji električne energije tekuće godine razdoblja razvojne projekcije.

Troškovi održavanja

Da bi materijalna imovina u svom vijeku trajanja zadržala svojstva upotrebljivosti i korisnosti u procesu obavljanja djelatnosti proizvodnje i distribucije električne energije, potrebno je obavljati redovita održavanja i njegu sredstava, te u stanovitim vremenskim razmacima obavljati odgovarajuće veće popravke. Stoga su troškovi održavanja i zaštite procijenjeni na temelju kretanja nabavne vrijednosti materijalne imovine (građevine i oprema) i standarda koji iznosi 0,58% (odnos između ukupnih troškova održavanja i nabavne vrijednosti materijalne imovine iz 2006. godine).

Troškovi osoblja

Ovi troškovi obuhvaćaju, neto plaće i naknade, troškove poreza i prireza iz plaća, troškove mirovinskog osiguranja zaposlenih, troškove socijalnog osiguranja zaposlenih i ostale troškove zaposlenih prema Kolektivnom ugovoru o radu.

Broj zaposlenih djelatnika i njihova kvalifikacijska struktura trebaju biti odrednice tehničko-tehnoloških karakteristika Elektroprivrede BiH. Ovakav pristup nameće potrebu optimiranja broja radnika, a u funkciji povećanja proizvodnosti, poboljšanja ekonomičnosti i rentabilnosti poslovanja. Dakle, pitanje broja zaposlenih djelatnika i njihove kvalifikacijske strukture, kao vrlo važnog unutarnjeg čimbenika utjecaja na razinu troškova rada, je pitanje čije optimalno rješenje treba tražiti u okviru organizacijskih i tehničko-tehnoloških karakteristika Elektroprivrede BiH.

U funkciji realne alokacije troškova osoblja, a u cilju povećanja proizvodnosti, poboljšanja ekonomičnosti i rentabilnosti poslovanja Elektroprivrede BiH, planirano je, uz postojećih 5.034 radnika, zaposliti još 267 radnika do kraja razvojnog ciklusa odnosno do 2016. godine.

Ostali troškovi pogona i održavanja

Procjena ostalih troškova pogona i održavanja, kao što su dnevnice za službena putovanja i putne troškove, nadoknade troškova zaposlenima, izdaci za bankarske usluge i troškove platnog prometa, doprinosi. članarine i druga davanja, te ostali nematerijalni troškovi, temelji se na konstantnom i stabilnom odnosu ovih troškova i ukupnog prihoda (standardizirani odnos iz 2006. godine 14%), a u funkcionalnoj ovisnosti o očekivanom prihodu tekuće godine razdoblja razvojne projekcije.

Za obračun premije osiguranja, za osiguranje materijalne imovine od opasnosti požara i osiguranja opreme od loma, uzeta je prosječna premijska stopa od 0,09%. Osnovica za proračun je nabavna vrijednost materijalne imovine.

3.3.5.3. Amortizacija

Sredstva koja podliježu amortizaciji čine dominantan dio imovine Elektroprivrede BiH. Stoga amortizacija kao glavni reprezentant stalnih troškova ima veliki utjecaj u utvrđivanju i prezentiranju financijskog položaja i rezultata poslovanja Kompanije.

U financijskom modeliranju, amortizacijski iznos koji se kao amortizacija priznaje u porezni rashod utvrđen je linearnom metodom otpisa postojeće materijalne imovine na bazi procijenjenog vijeka trajanja, odnosno korisne upotrebe postojeće skupne imovine.

Amortizacijski iznos budućih investicija utvrđen je linearnom metodom otpisa materijalne imovine na bazi procijenjenog vijeka trajanja, odnosno vijeka korisne upotrebe sredstava (30 godina za građevinske objekte te 20 godina za opremu).

3.3.5.4. Obveze prema izvorima financiranja

Opća je karakteristika svih oblika financiranja iz tuđih izvora da imaju za posljedicu obvezu povrata tih sredstava u određenom roku kao i plaćanje naknade za korištenje tih sredstava.

Cijena korištenja sredstava iz pojedinih izvora obuhvaća troškove pribavljanja i troškove korištenja i to ne samo direktne nego i indirektne troškove.

Dakle, cijena kapitala iz tuđih izvora, je proračunata prema pretpostavljenim uvjetima:

- kreditni rok od 15 godina
- kamatna stopa 6% godišnje
- kamate za vrijeme korištenja kredita do prijenosa u otplatu obračunavaju se u visini redovne kamate i plaćaju za vrijeme izgradnje
- otplata kredita se provodi u jednakim polugodišnjim obrocima

Obračun anuiteta i izrada plana otplate kredita napravljeni su na temelju jednakih polugodišnjih rata.

Rekapitulacija rasporeda ukupnih godišnjih kreditnih obveza za sve kredite u okviru Plana financiranja izgradnje novih elektrana, revitalizacije postojećih elektrana te izgradnje i rekonstrukcije vodova i transformatorskih stanica distribucijske mreže u okviru programa razvitka Elektroprivrede BiH do 2020. godine, prikazana je u tablici 3.7.

**Tablica 3.7. Raspored kreditnih obveza prema planu financiranja
razvoja EP BiH do 2020. godine**

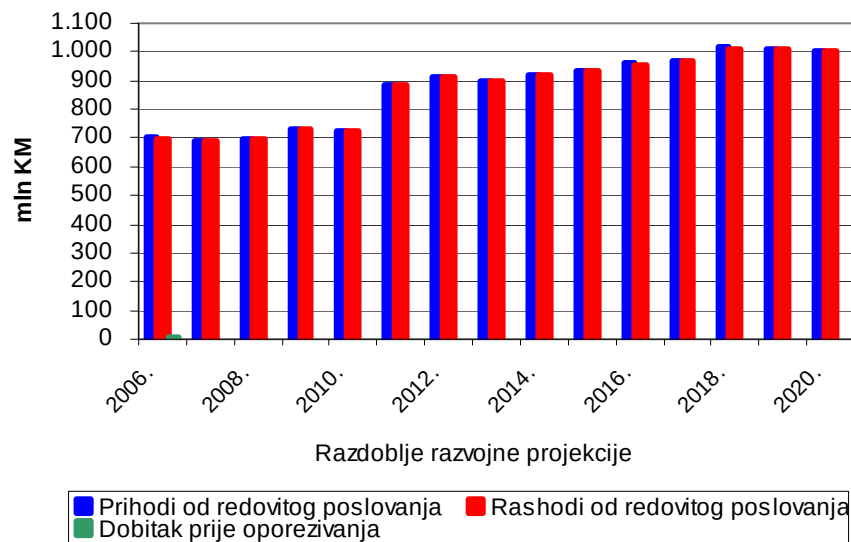
Godina otplate	Kreditne obveze u 000 KM			
	Glavnica	Kamate	Anuitet	Ostatak duga
2007.	-	1.571	1.571	52.367
2008.	-	9.991	9.991	280.665
2009.	16.690	25.485	42.175	560.489
2010.	28.712	47.531	76.243	1.009.515
2011.	55.935	68.688	124.623	1.252.107
2012.	68.225	80.418	148.643	1.394.391
2013.	83.487	85.088	168.575	1.400.137
2014.	110.212	83.712	193.925	1.383.905
2015.	113.462	89.633	203.095	1.547.134
2016.	116.711	104.939	221.650	1.892.482
2017.	119.557	118.361	237.918	1.993.110
2018.	180.407	118.161	298.568	1.819.657
2019.	183.253	109.856	293.109	1.714.839
2020.	186.099	101.380	287.479	1.571.435

3.3.6. Predviđanje Računa dobiti i gubitka

Rezultat postavljenih kriterija u financijskom modelu djelatnosti proizvodnje i distribucije električne energije je minimalni dobitak iz redovnog poslovanja kao mjerilo uspješnosti poslovanja Elektroprivrede BiH. Elementi koji su u izravnom odnosu s iskazanom dobiti jesu prihodi i rashodi. Dakle, prihodi i rashodi su rezultat svih planiranih aktivnosti u ostvarivanju novčanih primitaka i novčanih izdataka, a koje obilježavaju očekivane promjene u radu i razvoju Elektroprivrede BiH.

Predviđeni minimalni dobitak u svim godinama razvojne projekcije na izvjestan način otklanja neizvjesnost glede povrata uloženog novca i prinosa koji je opravdano očekivan od Kompanije. Time su ispunjeni svi postavljeni razvojni ciljevi EP BiH, očuvanje i uvećanje imovine trgovačkog društva, likvidnost poslovanja te ostvarenje dobiti.

Na slici 3.17. odnosno u Prilogu 2/3 prikazano je predviđanje Računa dobiti i gubitka temeljeno na planiranom radu i razvitku djelatnosti proizvodnje i distribucije električne energije EP BiH prema razvojno ulagačkom ciklusu 2007. – 2020. godine (scenarij S2 - referentni scenarij potrošnje energije).

Slika 3.17. Predviđanje Računa dobiti i gubitka EP BiH

3.3.7. Predviđanje Balance stanja

Prikazanom vrijednošću imovine stječe se uvid u relativnu veličinu imovine i njezin specifični značaj. Dinamika vrijednosti imovine EP BiH odražava promjene, uvećanje vrijednosti imovine u odnosu na početno stanje iz 2006. godine, za 41,5% do 2020. godine. Očuvanje i uvećanje imovine smatra se prvim kriterijem uspješnog poslovanja. Redovito uspješno poslovanje vodi uvećanju vrijednosti imovine, dok se smanjenje vrijednosti imovine smatra upozoravajućim znakom.

U dugoročnom razvojnom procesu zamjetan je lagani pad neto vrijednosti stalne imovine što upućuje na određene zaključke (brži rast akumulirane amortizacije od bruto porasta vrijednosti materijalne imovine - vremenski raskorak između smanjenja vrijednosti imovine i kapitalnih ulaganja u novu imovinu).

Tekuća imovina druga je velika skupina imovine, koja prema prikazanoj strukturi i dinamici ukazuje na znatne promjene, kako u cjelini (porast udjela u ukupnoj imovini), tako i po elementima. Naime, vrijednost tekuće imovine, od početnog stanja iz 2006. godine do 2020. godine, je porasla za čak 3 puta, zahvaljujući prije svega vrlo intenzivnom porastu novca kao oblika imovine. Riječ je o stavci koja podrazumijeva slobodna novčana sredstva Kompanije nakon što se podmire sve obveze po godinama razvojne projekcije.

Nakon prikaza vrijednosti imovine prikazana je i vrijednost kapitala prema osnovnoj strukturi i dinamici za razdoblje razvojne projekcije. Visoki udio vlastitog kapitala uvijek se ocjenjuje vrlo pozitivnim. Udio vlastitog kapitala u ukupnim izvorima iz kojih se financira imovina EP BiH ima tendenciju pada sa 78% iz 2006. godine na 55% u 2020. godini. To je posljedica predviđenog zaduživanja kod finansijskih institucija na ime financiranja Plana razvoja EP BiH

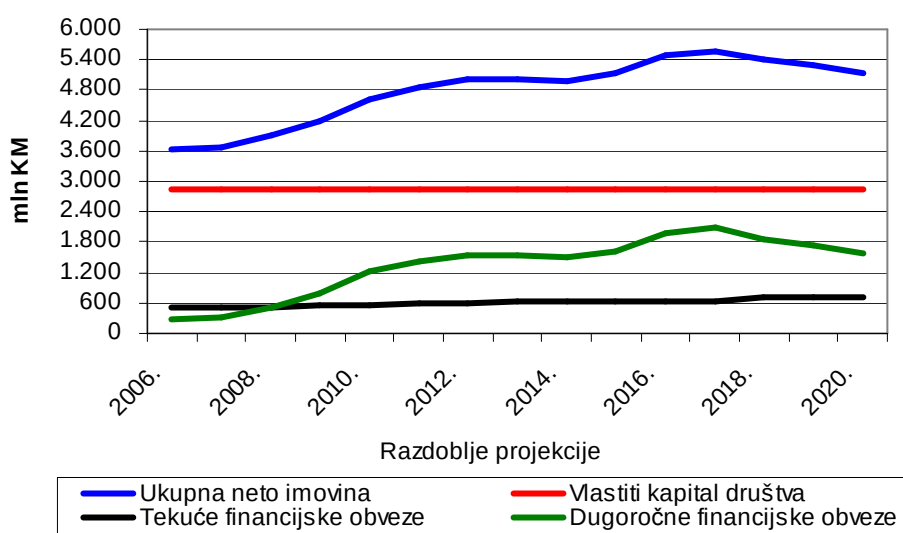
do 2020. godine. Inače, kod analize strukture i dinamike kapital treba imati na umu kako je vlastiti kapital najkvalitetniji oblik kapitala, primarni nositelj poslovnog rizika.

Smanjivanjem udjela vlastitog kapitala u ukupnim izvorima sredstava Kompanije povećava se udio ukupnih financijskih obveze, sa 22% iz 2006. godini na 45% u 2020. godini.

U strukturi ukupnih financijskih obveza, dugoročne obveze bilježe porast zahvaljujući isključivo obvezama po dugoročnim kreditima za financiranje izgradnje novih elektrana, revitalizacije postojećih elektrana te izgradnje novih i rekonstrukcije postojećih vodova i transformatorskih stanica distribucijske mreže u okviru programa razvitka Elektroprivrede BiH od 2007. do 2020. godine.

Tekuće obveze su druga skupina obveza, čija je vrijednost prikazana dinamički prema glavnim bilančnim podskupinama. U strukturi ukupnih obveza, porast tekućih obveza relativno je mali obzirom na porast obveza kreditnim institucijama odnosno porast obveza prema dobavljačima.

Predviđeno kretanje imovine, vlastitog kapitala i financijskih obveza prema osnovnoj strukturi i dinamici prikazano je na slici 3.18. odnosno u Prilogu 2/4.

Slika 3.18. Predviđeno kretanje imovine i financijskih obveza EP BiH

3.3.8. Predviđanje toka novčanih sredstava

Učinkovitost investicijskog programa zavisi o učincima projekata izgradnje novih elektrana, revitalizacije postojećih elektrana te izgradnje novih i rekonstrukcije postojećih vodova i transformatorskih stanica distribucijske mreže koji se pojavljuju na tržištu, a koji utječu na ekonomski i financijski potencijal Kompanije. Financijski potencijal nužan je preduvjet učinkovitog investiranja i kasnijeg poslovanja, pa ga je stoga potrebno analizirati. Financijski potencijal u osnovi predstavlja sva raspoloživa sredstva plaćanja u razdoblju razvojne projekcije. Dakle, ocjena financijskog potencijala Elektroprivrede BiH podrazumijeva ocjenu njezine likvidnosti.

Izvor informacija za ocjenu likvidnosti je novčani tok tj. poslovni događaji što utječu na kretanje financijskog potencijala Kompanije. Informacija o novčanom toku pokazuje kakva je

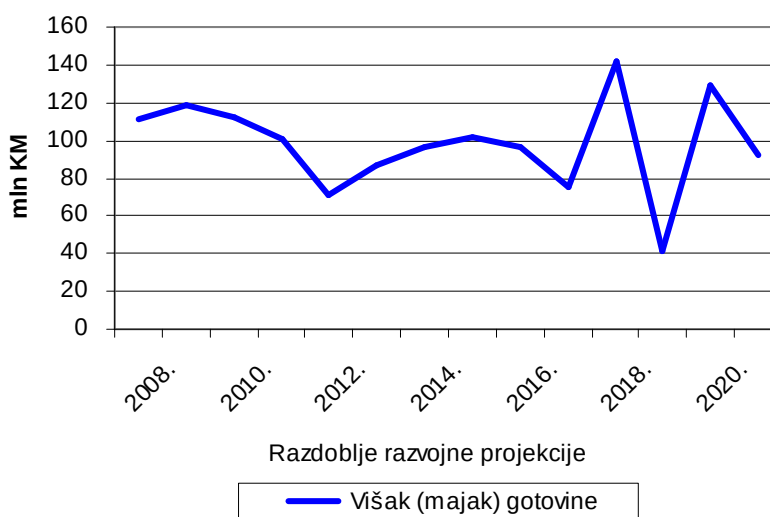
financijska situacija Elektroprivrede BiH kada se poslovanje i promjene na imovini promatraju s aspekta primitaka i isplata novca dakle, poslovnih događaja koji povećavaju odnosno smanjuju financijski potencijal tvrtke. Dakle, suština ocjene likvidnosti je u procjeni sposobnosti Kompanije da u svakom trenutku podmiri svoje dospjele obveze, kada se uzme u obzir cijelo razdoblje razvojne projekcije.

Uz ukupna ulaganja u izgradnju novih elektrana, revitalizaciju postojećih elektrana te izgradnju novih i rekonstrukciju postojećih vodova i transformatorskih stanica distribucijske mreže EP BiH (scenarij S2 – referentni scenarij potrošnje energije) od 2.834 milijuna KM (1.449 milijuna €), financiranje procijenjene vrijednosti ukupnih ulaganja iz tuđih izvora sredstava zaduživanjem kod financijskih institucija, predviđenu razinu, strukturu i dinamiku proizvodnje električne energije, predviđenu razinu, strukturu i dinamiku prodaje električne energije, predviđene vrste ugljena i njihove nabavne cijene, prosječnu prodajnu cijenu električne energije od 11,79 pf/kWh (6,03 €cts/kWh), te razvojnu projekciju od 2007. do 2020. godine, Izvješće o novčanom toku pokazuje:

- sposobnost Elektroprivrede BiH da na zadovoljavajućoj razini stvara buduće pozitivne tokove novca i na taj način ispuni sve svoje financijske obveze u razdoblju razvojne projekcije.

U Prilogu 2/5 prikazane su osnovne skupine aktivnosti koje djeluju na novčane tokove te njihova struktura i dinamika.

Na slici 3.19. prikazan je neto tok novca temeljen na planiranom radu i razvitku djelatnosti proizvodnje i distribucije električne energije EP BiH u razdoblju razvojne projekcije.

Slika 3.19. Tok novčanih sredstava EP BiH

3.4. Zaključak

Ocjena dosadašnjeg poslovanja, utvrđivanja stanja i strukture neto vrijednosti imovine te stanja i strukture financijskih obveza, napravljeni su na temelju prezentiranih podataka iz financijskih izvješća Elektroprivrede BiH.

Glavna pitanja, ključna za uspješnost i efikasnost poslovanja ove Kompanije koja obavlja djelatnost proizvodnje i distribucije električne energije odnose se na razinu investiranja u projekte razvoja, izgradnju novih elektrana, revitalizaciju postojećih elektrana te ulaganja u izgradnju i rekonstrukciju vodova i transformatorskih stanica distribucijske mreže u razvojno-ulagačkom ciklusu od 2007. do 2020. godine s jedne strane, te na komercijalne uvjete proizvodnje i distribucije električne energije s druge strane. Komercijalne uvjete u mnogome definiraju čimbenici kao što su: razina, struktura i dinamika proizvodnje električne energije, razina, struktura i dinamika prodaje električne energije, nabavna cijena ugljena, te razina prodajne cijene električne energije.

Komercijalne okolnosti nude realnu osnovu za uspješno poslovanje Elektroprivrede BiH tijekom razdoblja razvojne projekcije. Uz predviđeno ulaganje u projekte razvoja, te prosječnu prodajnu cijenu električne energije od 11,79 pf/kWh (6,03 €cts/kWh), buduća situacija nudi slijedeću prognozu:

- financijska uspješnost se ostvaruje u cijelom razdoblju razvojne projekcije
- sposobnost Kompanije da na zadovoljavajućoj razini ostvaruje buduće pozitivne tokove novca i na taj način ispuní sve svoje financijske obveze u cijelom razdoblju razvojne projekcije
- u dinamičkom smislu promijenjeni novčani tokovi odražavaju budući perspektivni položaj ovog gospodarskog subjekta temeljen na uravnoteženim odnosima imovine i kapitala.

4. JP ELEKTROPRIVREDA HRVATSKE ZAJEDNICE HERCEG BOSNE D.D. MOSTAR

4.1. Informacije o trgovačkom društvu

4.1.1. Osnovne informacije

Trgovačko društvo za proizvodnju, prienos i distribuciju električne energije, te upravljanje elektroenergetskim sustavom Javno poduzeće „Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosna“ d.d. Mostar je registrirano sukladno članku 76. Zakona o trgovačkim društvima i pravomoćnom Rješenju o odobrenju upisa izvršene privatizacije u sudski registar Agencije za privatizaciju u FBiH od 15.01.2004. godine.

Trgovačko društvo je organizirano sukladno pozitivnim propisima u Federaciji BiH, a njegova djelatnost je: proizvodnja, prienos, opskrba i distribucija električne energije, trgovanje, zastupanje i posredovanje na domaćem tržištu električne energije te upravljanje elektroenergetskim sustavom, projektiranje, izgradnja i rekonstrukcija te održavanje elektroenergetskih objekata, opreme i uređaja, znanstveno istraživački rad u oblasti energetike.

Elektroprivreda HZHB je organizirana kao dioničko društvo i posluje u skladu sa Zakonom o privrednim društvima i Zakonom o javnim poduzećima u Federaciji BiH. Kapital Društva čini državni kapital u iznosu od 90%, a 10% vlasničke strukture čini kapital malih dioničara. Ovlasti i obveze po osnovu državnog kapitala vrši Federalno ministarstvo energetike, rudarstva i industrije. Vlada Federacije BiH odnosno resorno ministarstvo tu funkciju ostvaruje putem organa upravljanja i rukovođenja koje postavlja i razrješava.

Unutarnja organizacija Društva utvrđena je Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji, koji se primjenjuje od travnja 2004. godine, a temeljem kojeg strukturu Društva čine organizacijske jedinice: Ured generalnog direktora, Direkcija za proizvodnju električne energije, Direkcija za prienos električne energije, Direkcija za distribuciju električne energije, Direkcija za investicije, Direkcija za ekonomske i pravne poslove.

Na dan 31.12.2006. godine u Poduzeću je bilo zaposleno 1558 radnika.

Sjedište Javnog poduzeća je u Mostaru, Mile Budaka 106A.

Važne promjenu u obavljanju i organizaciji elektroenergetske djelatnosti u BiH desile su se donošenjem Zakona o osnivanju kompanije za prienos električne energije (Službeni glasnik BiH broj 35/04). Prema ovom Zakonu formirana je jedinstvena kompanija za obavljanje djelatnosti prijenosa električne energije na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine kao dioničko društvo za prienos električne energije „Elektroprijenos Bosne i Hercegovine“. U skladu s odredbama ovog Zakona, sva sredstva, financijske obveze i vlasnička prava nad imovinom neophodnom za prienos električne energije, a koja su bila dio imovine i obveza JP Elektroprivreda HZHB, uključena su i prenesena na tvrtku Elektroprijenos BiH.

Dakle, usvajanjem početne bilance tvrtke za prienos električne energije u Bosni i Hercegovini „Elektroprijenos BiH“ 28.02.2006. godine, nastale su važne promijene i na imovini i financijskim obvezama JP Elektroprivreda HZHB.

Obzirom na značajne promijene koje su početkom 2006. godine nastale na imovini i financijskim obvezama JP Elektroprivreda HZHB, za projekciju i analizu novčanih tokova u budućnosti kao bazna godina uzeta je 2006. godina.

4.2. Ocjena opremljenosti i efikasnosti trgovačkog društva

4.2.1. Stanje i struktura imovine

Očuvanje i uvećanje imovine smatra se prvim kriterijem uspješnog poslovanja, primarnom informacijom o poslovanju trgovačkog društva. Stoga je analiza imovine ovog gospodarskog subjekta prvi korak u modelu poslovne analize pri čemu su prikazane osnovne skupine imovine u vrijednosnom obliku, a potom njihova struktura. Dakle, imovina je podijeljena u dvije osnovne skupine:

- stalnu imovinu i
- tekuću imovinu.

Prikazom vrijednosti i strukture imovine stječe se uvid u relativnu veličinu pojedinih skupina i oblika imovine i njihov specifični značaj u poslovnoj aktivnosti Elektroprivrede HZHB.

Završno stanje neto vrijednost imovine na dan 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazano je u tablici 4.1.

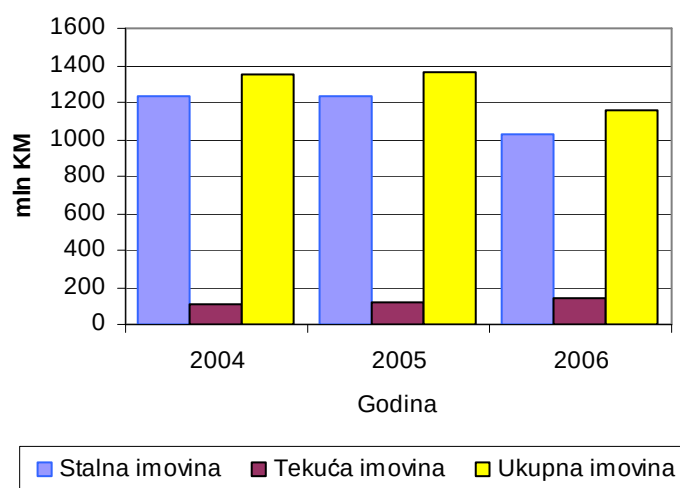
Tablica 4.1. Stanje i struktura imovine

	Stavke	Stanje neto vrijednosti (svote u 000 KM)		
		Završno stanje na dan 31.12.		
		2004.	2005.	2006.
1.	Stalna imovina	1.236.620	1.235.047	1.023.822
1.1.	Nematerijalna imovina	7.084	-	-
1.2.	Materijalna imovina	1.227.332	1.233.292	990.582
1.3.	Financijska imovina	2.204	1.755	1.596
1.4.	Potraživanja	-	-	31.644
2.	Tekuća imovina	112.913	122.381	136.845
2.1.	Novac i novčani ekvivalenti	5.331	13.855	18.801
2.2.	Potraživanja	91.922	87.452	75.790
2.3.	Zalihe	12.408	13.547	12.722
2.4.	Financijska imovina	17	5.156	25.090
2.5.	Ostala tekuća imovina	3.235	2.371	4.442
	Ukupna imovina	1.349.533	1.357.428	1.160.667

Srednji tečaj Centralne banke BiH na dan 31.12.2005 godine za 1€=1,95583 KM, za 1US\$=1,65791 KM

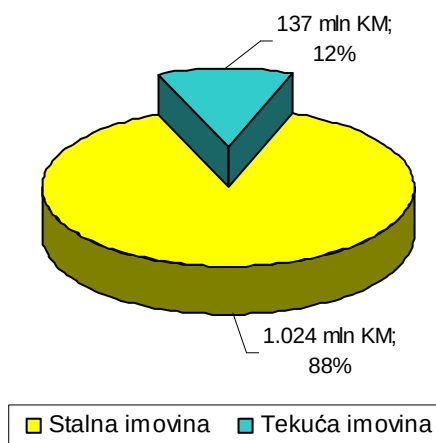
Izvor podataka: Izvješće o reviziji financijskih izvješća na dan 31.12.2005. godine,
Ured za reviziju institucija u FBiH, Sarajevo, listopad 2006. godine

U strukturi ukupne imovine pozornost svakako zaokuplja stalna imovina čiji je vrijednosni oblik na kraju 2006. godine iznosio 1.024 milijuna KM. Svojim udjelom u ukupnoj imovini od 88%, stalna imovina dominira u imovinskoj strukturi čime iskazuje svoj vrlo veliki značaj oblika imovine koji karakterizira i obilježava kapitalno intenzivne djelatnosti u koje svakako spada elektroprivredna djelatnost.

Slika 4.1. Stanje, struktura i dinamika neto vrijednosti ukupne imovine EP HZHB

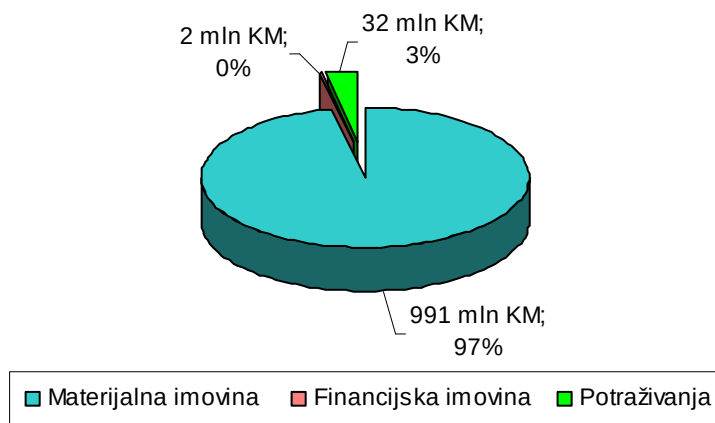
Završno stanje neto vrijednost imovine na dan 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazano je na slici 4.2.

Slika 4.2 Struktura neto vrijednosti ukupne imovine EP HZHB na kraju 2006. godine

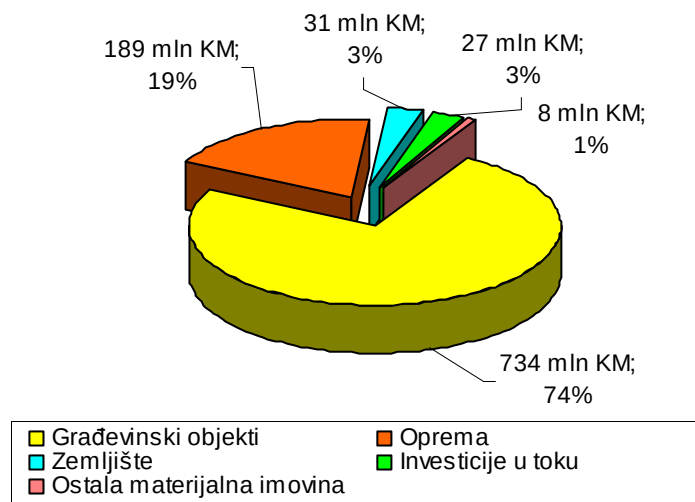
U strukturi stalne imovine, materijalna imovina iskazuje svoj dominantan značaj oblika imovine koji karakterizira i obilježava rad i razvitak ove tvrtke.

Završno stanje neto vrijednosti stalne imovine na kraju 2006. godine prema osnovnoj strukturi prikazano je na slici 4.3.

Slika 4.3 Struktura neto vrijednosti stalne imovine EP HZHB na kraju 2006. godine

U vrijednosnoj strukturi materijalne imovine najznačajniji oblik imovine jesu građevinski objekti čija je vrijednost iznosila 734 milijuna KM, zatim postrojenja i oprema s vrijednošću od 189 milijuna KM, zemljište s vrijednošću od 31 milijuna KM, investicije u toku s vrijednošću od 27 milijun KM, te ostala materijalna imovina s vrijednošću od 8 milijuna KM (slika 4.4.).

Slika 4.4 Struktura neto vrijednosti materijalne imovine EP HZHB na kraju 2006. godine

Tekuća imovina druga je skupina imovine, čija je vrijednost prikazana prema glavnim bilančnim oblicima. U strukturi ukupne imovine Elektroprivrede HZHB, vrijednosni oblik tekuće imovine na kraju 2006. godine iznosio je 137 milijuna KM, što čini 12% ukupne imovine.

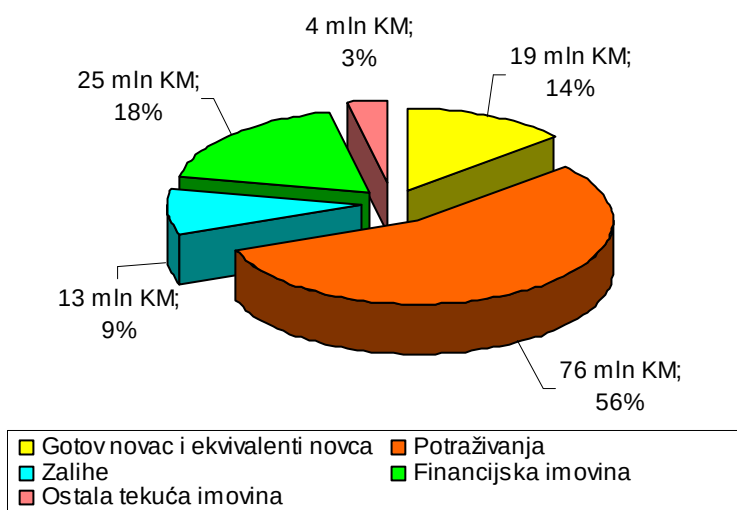
U vrijednosnoj strukturi tekuće imovine dominirala je vrijednost potraživanja u iznosu do 76 milijuna KM. Svojim udjelom u tekućoj imovini od 56%, potraživanja na izvjestan način iskazuju svoj značaj oblika imovine koji može doprinijeti jačanju financijske snage tvrtke, povećanjem efikasnosti upravljanja kroz smanjivanje prosječnog perioda naplate.

Vrijednost finansijske imovine, ako oblika tekuće imovine, na kraju 2006. godine dosegla je iznos od 25 milijuna KM. Svojim udjelom u tekućoj imovini od 18%, finansijska imovina na izvjestan način iskazuju svoj značaj oblika imovine u finansijskoj aktivnosti tvrtke.

Vrijednost zaliha, kao oblika tekuće imovine, iznosila je 13 milijuna KM. Svojim udjelom u tekućoj imovini od 9%, i zalihe iskazuju svoj značaj oblika imovine koji može doprinijeti jačanju finansijske snage tvrtke, povećanjem efikasnosti upravljanja zalihama kroz smanjivanje broja dana vezivanja zaliha.

Novac na računu u banci i blagajni na kraju 2006. godine dosegao je iznos od 19 milijuna KM. Prema kriteriju prihvatljivosti, stanje novca, kao oblika imovine, odražava nedovoljno stanje gotovine obzirom na postojeće finansijske obveze.

Završno stanje neto vrijednosti tekuće imovine na kraju 2006. godine prema osnovnoj strukturi prikazano je na slici 4.5.

Slika 4.5 Struktura neto vrijednosti tekuće imovine EP HZHB na kraju 2006. godine

4.2.2. Stanje i struktura finansijskih obveza

Jedna od primarnih informacija u modelu poslovne analize je postojeće stanje i struktura izvora iz kojih je imovina trgovačkog društva financirana. Stoga je kapital podijeljen u tri osnovne skupine:

- vlastiti kapital društva,
- dugoročne finansijske obveze,
- tekuće finansijske obveze

Ukupna nominalna vrijednost finansijskih obveza Elektroprivrede HZHB, na dan 31.12. 2006. godine, iznosila je 1.161 milijuna kuna.

Završno stanje finansijskih obveza trgovačkog društva na dan 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazano je u tablici 4.2.

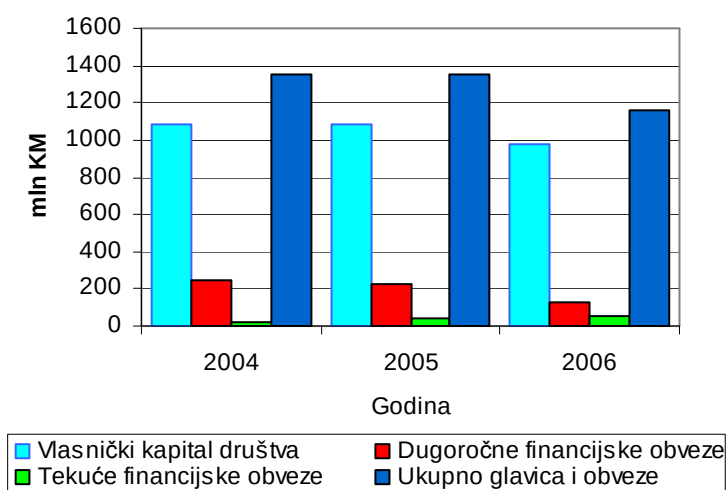
Tablica 4.2. Stanje i struktura finansijskih obveza

	Stavke	Svote u 000 KM		
		Završno stanje na dan 31.12.		
		2004.	2005.	2006.
1.	Vlastiti kapital društva	1.086.734	1.087.658	977.456
1.1.	Temeljni kapital	792.107	792.107	736.166
1.2.	Revalorizacijske rezerve	348.955	345.515	274.181
1.3.	Rezerve	1.230	1.247	-
1.4.	Akumulirani gubitak	-55.558	-51.211	-32.891
1.5.	Dobit ili gubitak tekuće godine			
2.	Finansijske obveze	262.799	269.770	183.211
2.1.	Dugoročne finansijske obveze	244.308	226.263	131.172
2.1.1.	Dugoročna razgraničenja i rezerviranja	109.972	106.591	78.051
2.1.2.	Obveze po kreditima	134.336	119.672	53.121
2.2.	Tekuće finansijske obveze	18.491	43.507	52.039
2.2.1.	Obveze prema dobavljačima	10.000	24.681	39.305
2.2.2.	Obveze prema kreditnim institucijama	-	11.385	6.131
2.2.3.	Ostale tekuće obveze	8.491	7.441	6.603
	Ukupno finansijske obveze	1.349.533	1.357.428	1.160.667

Srednji tečaj Centralne banke BiH na dan 31.12.2005 godine za 1€=1,95583 KM, za 1US\$=1,65791 KM

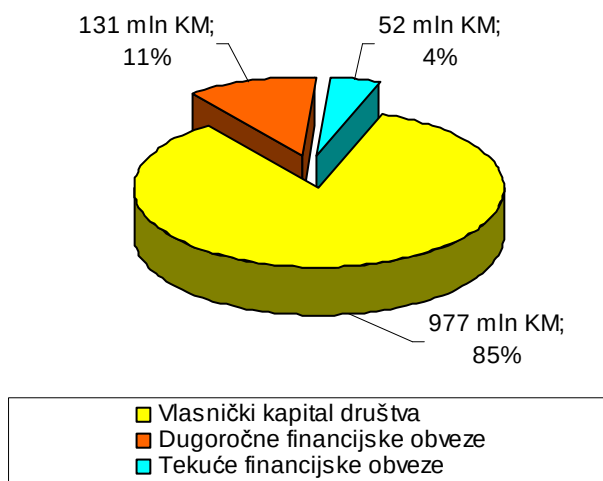
Izvor podataka: Izvješće o reviziji finansijskih izvješća na dan 31.12.2005. godine,
Ured za reviziju institucija u FBiH, Sarajevo, listopad 2006. godine

U financiranju imovine trgovačkog društva vlastiti kapital sudjeluje sa 85%. Njegov je vrijednosni oblik, na dan 31.12.2006. godine, iznosio 977 milijuna KM. Visoki udio vlastitog kapitala uvijek se ocjenjuje vrlo pozitivnim. Naime, kod analize strukture i dinamike kapitala treba imati na umu kako je vlastiti kapital najkvalitetniji oblik kapitala, primarni nositelj poslovnog rizika.

Slika 4.6 Stanje , struktura i dinamika financijskih obveza EP HZHB

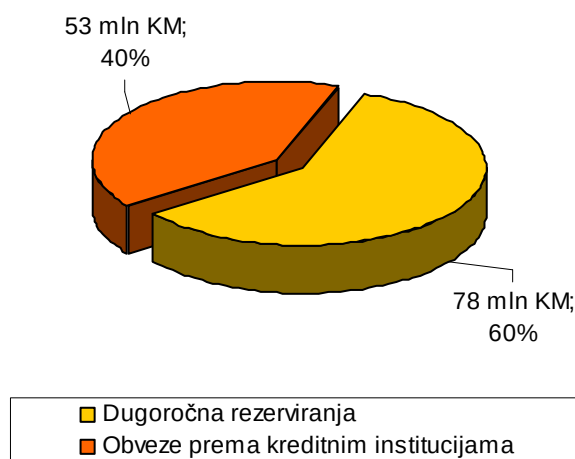
Završno stanje ukupnih financijskih obveza Elektroprivrede HZHB na dan 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazano je na slici 4.7.

Slika 4.7 Struktura ukupnih financijskih obveza EP HZHB na kraju 2006. godine

Dugoročne financijske obveze sudjeluju sa 11% u financiranju imovine trgovačkog društva. Njihov vrijednosni oblik na dan 31.12.2006. godine iznosio je su 131 milijuna KM. Strukturu dugoročnih financijskih obveza čine obveze prema kreditnim institucijama po osnovu dugoročnih kredita od 53 milijun KM te dugoročne obveze po osnovu dugoročnih razgraničenja od 78 milijuna KM.

Završno stanje dugoročnih financijskih obveza Elektroprivrede HZHB na dan 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazano je na slici 4.8.

Slika 4.8 Struktura dugoročnih finansijskih obveza EP HZHB na kraju 2006. godine

Stanje vlastitog kapitala društva i dugoročnih finansijskih obveza u odnosu na stanje stalne imovine pokazuje ročnu usklađenost dijelova aktive i pasive (granični stupanj pokrića) što se smatra povoljnim kretanjem jer je ostvareno načelo da se vlastitim kapitalom i dugoročnim finansijskim obvezama financira stalna imovina. Stoga jedan od temeljnih cilja trgovačkog društva treba biti uspostavljanje i održavanje dugoročne finansijske ravnoteže, te na taj način povećanje stabilnosti i uspješnosti poslovanja.

Završno stanje finansijskih obveza trgovačkog društva po osnovi dugoročnih kredita prema finansijskim institucijama, na dan 31.12.2006. godine, prikazano je u tablici 4.3.

Tablica 4.3 Stanje obveza po dugoročnim kreditima

Kreditna institucija	Svote u 000 KM		Razdoblje otplate	Kamatna stopa
	Stanje duga na dan 31.12.			
	2005. god.	2006. god.		
FAD Spanish government	36.000	17.446	2014-2034	0,3%
EBRD No 599	4.126	2.712	2002-2012	6,475%
IDA No 3071-BOS	10.746	10.225	2003-2017	1,25%-2,50%
IDA No 3534	10.743	6.117	2006-2020	0,75%
EBRD No 891	2.615	5.737	2005-2015	promjenjiva
EIB No 20785	35.204	-	2006-2020	promjenjiva
ZABA d.d. Zagreb	3.813	2.966	2004-2010	EURL+4,9%
ZABA d.d. Zagreb	19.738	14.049	2004-2012	EURL+3,5%
ZABA d.d. Zagreb	6.106	-	2004-2010	7,5%
Unikredit Zagrebačka banka	1.965	-	2005-2009	7,5%
Ukupno	131.056	59.252		

Srednji tečaj Centralne banke BiH na dan 31.12.2005 godine za 1€=1,95583 KM, za 1US\$=1,65791 KM

Izvor podataka: Izvješće o reviziji finansijskih izvješća na dan 31.12.2005. godine,
Ured za reviziju institucija u FBiH, Sarajevo, listopad 2006. godine

Ukupne godišnje obveze trgovačkog društva finansijskim institucijama po osnovu korištenih dugoročnih kredita proračunate su prema zadanim kreditnim uvjetima: roku otplate pojedinog kredita, otplati u jednakim polugodišnjim obrocima te kamatnoj stopi.

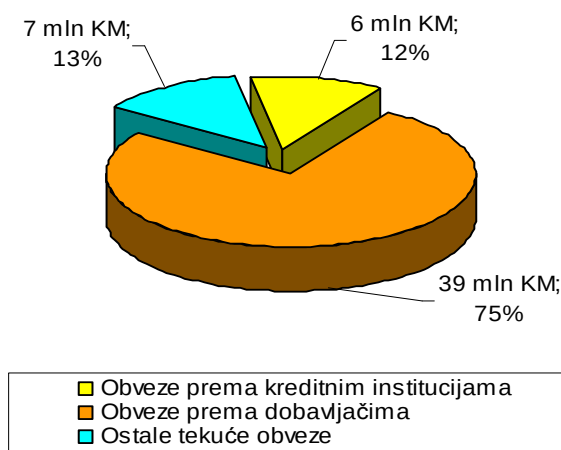
Rekapitulacija rasporeda ukupnih godišnjih kreditnih obveza prema kreditnim institucijama prikazana je u tablici 4.4.

Tablica 4.4 Raspored postojećih kreditnih obveza

Godina otplate	Kreditne obveze u 000 KM			
	Glavnica	Kamate	Anuitet	Ostatak duga
2006.				59.252
2007.	4.821	2.003	6.824	54.431
2008.	4.821	1.728	6.550	49.610
2009.	4.821	1.454	6.275	44.788
2010.	4.821	1.179	6.001	39.967
2011.	4.821	905	5.726	35.146
2012.	4.228	643	4.871	30.918
2013.	4.228	422	4.650	26.690
2014.	1.834	245	2.079	24.856
2015.	2.664	201	2.865	22.192
2016.	2.664	154	2.819	19.528
2017.	2.091	114	2.204	17.437
2018.	2.091	90	2.181	15.346
2019.	1.239	70	1.308	14.108
2020.	1.239	57	1.296	12.869

U strukturi ukupnih izvora sredstava trgovačkog društva, tekuće financijske obveze predstavljaju samo 4% izvora iz kojih se financira imovina Elektroprivrede HZHB. Njihova nominalna vrijednost na kraju 2006. godine iznosila je 52 milijuna KM.

Završno stanje tekućih financijskih obveza Elektroprivrede HZHB na dan 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazano je na slici 4.9.

Slika 4.9 Struktura tekućih financijskih obveza EP HZHB na kraju 2006. godine

U strukturi tekućih obveza dominiraju obveze prema dobavljačima (udjel 75%), zatim slijede ostale tekuće obveze (udjel 13%) te obveze prema kreditnim institucijama (udjel 12%).

4.2.3. Podaci o tekućem poslovanju

Izvešće o dobiti ili gubitku jedno je od finansijskih izvješća koje svim zainteresiranim korisnicima daje odgovor na pitanje iz kojih poslovnih aktivnosti i koliko trgovačko društvo Elektroprivreda HZHB ostvaruje novčane primitke, te zbog čega i koliki su novčani izdaci ovih aktivnosti. Učinkovitost poslovanja u proteklom razdoblju ilustriraju slijedeći podaci:

Tablica 4.5. Račun dobiti i gubitka

	Stavke	Svote u 000 KM		
		Razdoblje		
		od 01.01.do 31.12.2004.	od 01.01.do 31.12.2005.	od 01.01.do 31.12.2006.
	Poslovni prihodi			
1.01.	Prihod od prodaje električne energije	266.013	292.830	359.957
1.02.	Ostali poslovni prihodi	14.270	11.843	9.056
1.03.	Ukupno poslovni prihodi	280.283	304.673	369.013
	Poslovni rashodi			
1.04.	Troškovi kupljene električne energije	122.081	138.582	185.479
1.05.	Ostali materijalni troškovi	17.719	19.567	18.047
1.06.	Troškovi osoblja	61.298	63.192	57.762
1.07.	Vrijednosno usklađivanje imovine	46.676	17.113	28.606
1.08.	Ostali troškovi poslovanja	8.345	8.790	38.725
1.09.	Međuzbroj poslovnih rashoda	256.119	247.244	328.619
1.10.	Dobitak iz redovitog poslovanja prije amortizacije	24.164	57.429	40.394
1.11.	Amortizacija	40.307	45.722	38.836
1.12.	Ukupno poslovni rashodi	296.426	292.966	367.455
1.13.	Dobitak (gubitak) od redovitog poslovanja	(16.143)	11.707	1.558
1.14.	Financijski prihodi	109	233	468
1.15.	Rashodi financiranja	4.276	6.725	1.024
1.16.	Dobitak (gubitak) prije oporezivanja	(20.310)	5.215	1.002
1.17.	Porez na dobitak	0	0	0
1.18.	Neto dobitak (gubitak)	(20.310)	5.215	1.002

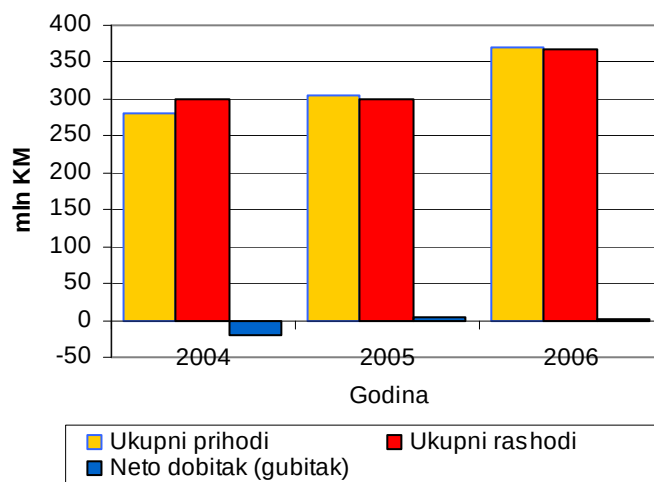
Srednji tečaj Centralne banke BiH na dan 31.12.2005 godine za 1€=1,95583 KM, za 1US\$=1,65791 KM

Izvor podataka: Izvješće o reviziji finansijskih izvješća na dan 31.12.2005. godine,
Ured za reviziju institucija u FBiH, Sarajevo, listopad 2006. godine

Prema finansijskom izvještaju za 2006. godinu u ukupnim novčanim primicima dominiraju prihodi od prodaje električne energije, iskazani su u iznosu od 360 milijuna KM. Elementi koji su u izravnom odnosu s iskazanim prihodima jesu isporučena količina električne energije potrošačima i prosječne prodajne cijene električne energije i to:

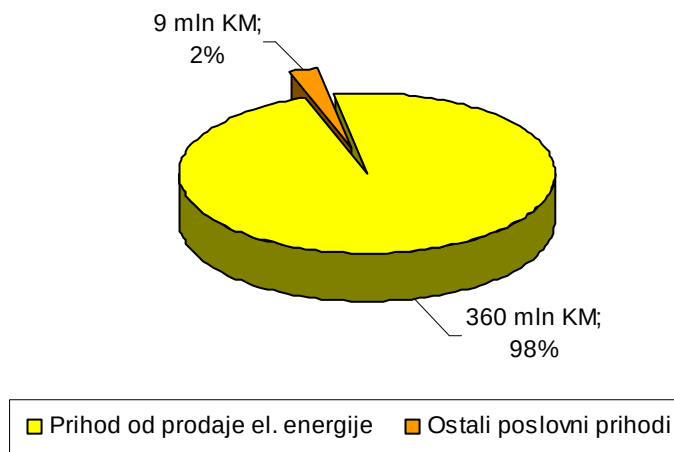
- 3.074.687 MWh isporučena količina električne energije kupcima na domaćem tržištu
- 925.115 MWh isporučena količina električne energije inozemnim kupcima
- 9,46 pf/kWh prosječna prodajna cijena električne energije na domaćem tržištu
- 7,45 pf/kWh prosječna prodajna cijena električne energije na inozemnom tržištu
- 9,00 pf/kWh prosječna prodajna cijena električne energije

Ostali poslovni prihodi ostvareni su na razini od 9 milijuna KM. To su prihodi od odgođenih novčanih primitaka (amortizacija na ranije donirana sredstva), trgovačkog prometa, sporazuma o prekograničnom prometu i sl.

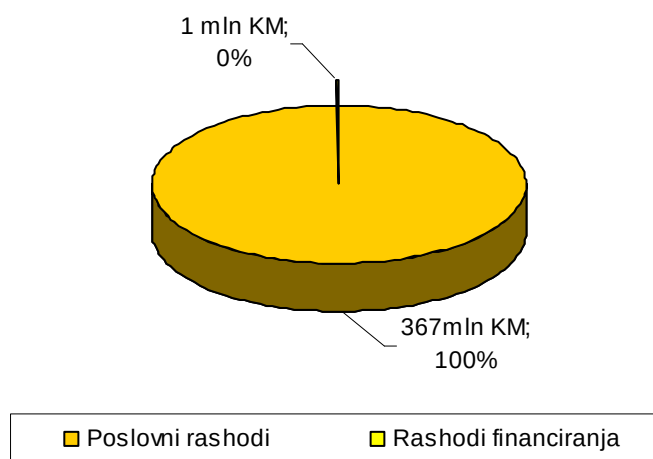
Slika 4.10 Kretanje novčanih primitaka i novčanih izdataka te učinkovitost poslovanja EP HZHB

Ostvareni ukupni prihod Elektroprivrede HZHB za razdoblje od 01.01.2006. do 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazan je na slici 4.11.

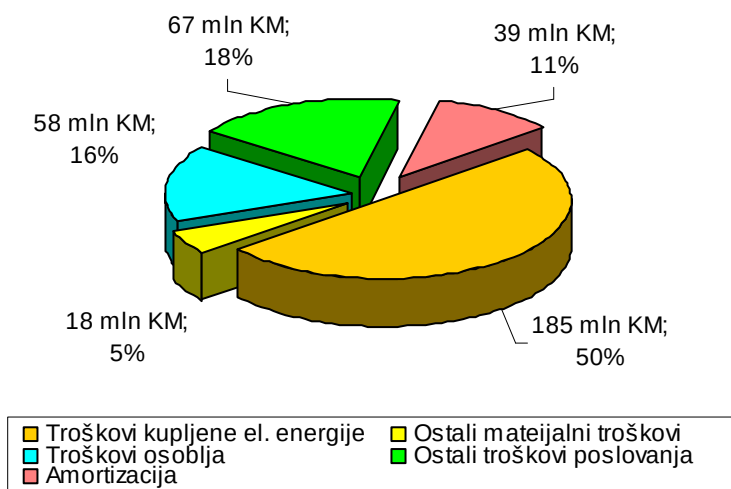
Slika 4.11 Struktura ukupnog prihoda EP HZHB u 2006. godini

Prema finansijskom izvještaju za 2006. godinu u ukupnim novčanim izdacima dominiraju poslovni rashodi, iskazani su u iznosu od 339 milijuna KM (slika 4.12.).

Slika 4.12 Struktura ukupnih rashoda EP HZHB u 2006. godini

Ostvareni ukupni poslovni rashodi Elektroprivrede HZHB za razdoblje od 01.01.2006. do 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazan je na slici 4.13.

Slika 4.13 Struktura poslovnih rashoda EP HZHB u 2006. godini

U troškovima pogona i održavanja Elektroprivrede HZHB dominiraju troškovi nabave električne energije izvan sustava. Iz odnosa ukupno nabavljane električne energije izvan sustava (2.441.743 MWh) i ukupne potrošnje električne energije (3.999.802 MWh) u 2006. godini, uočljiva je velika ovisnost potrošača električne energije o nabavi električne energije iz drugih elektroenergetskih sustava. Troškovi nabave električne energije izvan sustava u 2006. godini ostvareni su na razini od 185 milijuna KM.

Ukupni godišnji troškovi osoblja ostvareni u razdoblju od 01.01.2006. do 31.12.2006. godine u Elektroprivredi HZHB iznosili su 58 milijuna KM. Ovi troškovi obuhvaćaju: neto plaće i naknade; troškove poreza i prireza iz plaća; troškove mirovinskog osiguranja zaposlenih; troškove socijalnog osiguranja zaposlenih i ostale troškove zaposlenih. Troškovi zaposlenih izravna su posljedica broja zaposlenih radnika, njihove kvalifikacijske strukture i specifičnih troškova osoblja.

Ostali troškovi pogona i održavanja uključuju novčane izdatke za: održavanje elektroenergetskih objekata i postrojenja, komunalne usluge, potrošene rezervne dijelove i materijal za održavanje, ostale materijalne troškove, vrijednosno usklađivanje kratkotrajnih potraživanja, naknade troškova zaposlenima, premije osiguranja, bankarske usluge i usluge platnog prometa, te ostale troškove pogona i održavanja. Ostali troškovi pogona i održavanja u 2006. godini ostvareni su na razini od 85 milijuna KM.

Sredstva koja podliježu amortizaciji čine dominantan dio imovine Elektroprivrede HZHB. Stoga amortizacija kao glavni reprezentant stalnih troškova ima vrlo veliki utjecaj u utvrđivanju i prezentiranju financijskog položaja i rezultata poslovanja tvrtke. Amortizacijski iznos koji se kao amortizacija priznaje u porezni rashod utvrđen je linearnom metodom otpisa postojeće materijalne imovine na bazi procijenjenog vijeka trajanja, i u 2006. godini iznosio je 39 milijuna KM.

4.3. Ekonomsko finansijski aspekti pripreme programa razvoja

4.3.1. Osnovne pretpostavke

Uspješno upravljanje investiranjem kapitala u razvoj Elektroprivrede HZHB obuhvaća:

- sastavljanje investicijskog prijedloga
- procjenu tokova novca za investicijski prijedlog
- vrednovanje tokova novca
- odabir projekta temeljen na kriterijima prihvata

Osnovne pretpostavke na kojima se temelji finansijska i ekonomska analiza su:

- finansijska izvješća su pripremljena za aktivnosti proizvodnje i distribucije električne energije,
- vremenska vrijednost novca temeljena je na odnosima cijena i valuta koje su vrijedile na dan 31.12.2005. godine i to za 1 € = 1,95583 KM, za 1 US\$ = 1,65791 KM (srednji tečaj Centralne banke BiH),
- analiza je provedena u konstantnoj vrijednosti KM za cijelo razdoblje razvojne projekcije (do 2020 godine),
- plan izgradnje novih elektrana temelji se na prioritetnim ulaganjima prikazanim u Modulu 3 poglavlje 3.3. Elektrane kandidati za izgradnju
- plan razvoja distribucijske mreže temelji se na prioritetnim ulaganjima u izgradnju i rekonstrukciju vodova i transformatorskih stanica prikazanim u Modulu 5.
- razmatrana je varijanta financiranja prema kojoj se razvojni ciklus financira iz tuđih izvora sredstava zaduživanjem kod finansijskih institucija
- proizvodnja hidroelektrana bilancirana je na temelju očekivane godišnje proizvodnje
- proizvodnja TE Kongora bilancirana je na pogonu od 7.000 sati godišnje
- proizvodnja vjetroelektrana bilancirana je na pogonu od 3.020 sati godišnje
- specifični potrošak topline prema tipu opreme u TE Kongora odnosno 9.300 kJ/kWh
- ogrjevnost vrijednost ugljena prema vrsti ugljena kojeg koristi TE Kongora odnosno 7.380 kJ/kg
- nabavna cijena ugljena prema vrsti ugljena kojeg koristi TE Kongora odnosno 22,1 KM/tona
- cijena nabave električne energije iz drugih elektroenergetskih sustava pretpostavljena je na razini od 55 €/MWh
- kao kriterij za određivanje prosječne prodajne cijene električne energije za obavljanje djelatnosti proizvodnje i distribucije električne energije, a u funkciji programa razvoja Elektroprivrede HZHB, predviđena je prosječna prodajna cijena električne energije koja omogućava poslovanje s minimalnim dobitkom te likvidnost Kompanije u svim godinama razvojne projekcije.

4.3.2. Plan investicija

Temeljnu strukturu ekonomsko finansijske analize investicijskih projekata, u pripremi programa dugoročnog razvoja Elektroprivrede HZHB, podrazumijeva izradu informacijske osnove koju među ostalim čine investicije u izgradnju novih elektrana te ulaganja u izgradnju i rekonstrukciju vodova i transformatorskih stanica distribucijske mreže.

Investicije u imovinu određuju veličinu Elektroprivrede HZHB, njezin poslovni rizik, njezinu likvidnost i njezine profite od poslovanja.

Odluka o investiranju je najvažnija odluka prilikom stvaranja vrijednosti. Ona određuje ukupni iznos efektivne imovine ovog trgovačkog društva, strukturu te imovine i narav poslovnog rizika.

Procjene proračuna za predloženi Plan izgradnje novih elektrana te izgradnju i rekonstrukciju vodova i transformatorskih stanica distribucijske mreže u ulagačkom ciklusu od 2007. do 2020. godine, temelje se na postojećoj imovini Elektroprivrede HZHB i prioritetima ulaganja prikazanim u Modulu 3 poglavlju 3.3. Elektrane kandidati za izgradnju te Modulu 5.

U nastavku se daje pregled ukupnih ulaganja prema scenariju S2 - referentni scenarij potrošnje energije u okviru programa razvitka Elektroprivrede HZHB od 2007. do 2020. godine (tablica 4.6.).

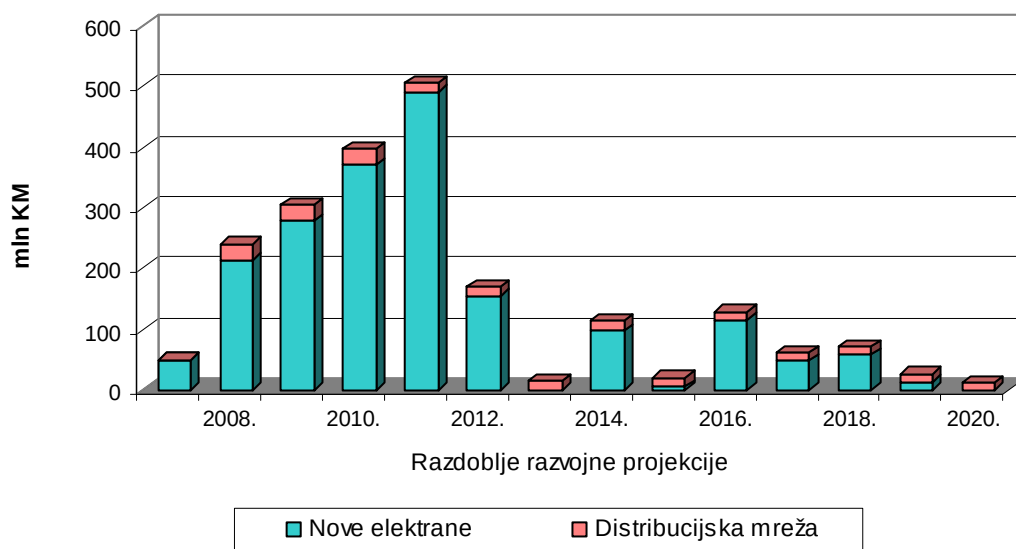
Tablica 4.6. Plan investicija Elektroprivrede HZHB

	Planirani projekti	Instalirana snaga MW	Specifične investicije KM/kW	Ukupna ulaganja 000 KM
1.	Nove hidroelektrane			637.096
1.1.	HE Mostarsko Blato	61	2.347	143.167
1.2.	MAHE Sliv Tihaljina-Mlade-Trebižat	19,92	3.679	73.284
1.3.	HE Vrilo	55	2.247	123.599
1.4.	HE Kabić	55	2.811	154.579
1.5.	MAHE Sliv Lištica	7,01	3.583	25.117
1.6.	HE Vrletna Kosa	25	2.934	73.344
1.7.	HE Ugar Ušće	15	2.934	44.006
2.	Nove termoelektrane			673.392
2.1.	TE Kongora	275	2.449	673.392
3.	Vjetroelektrane			586.749
3.1.	VE 1	50	1.956	97.792
3.2.	VE 2	50	1.956	97.792
3.3.	VE 3	50	1.956	97.792
3.4.	VE 4	50	1.956	97.792
3.5.	VE 5	50	1.956	97.792
3.6.	VE 6	50	1.956	97.792
4.	Distribucijska mreža			224.441
4.1.	Vodovi 35 kV			5.492
4.2.	Vodovi 10(20) kV			63.666
4.3.	Vodovi 0,4 kV			57.061
4.4.	TS 35/10(20) kV			15.216
4.5.	TS 10(20)/0,4 kV			64.816
4.6.	Ostalo			18.189
	Ukupna ulaganja			2.121.678

Srednji tečaj Centralne banke BiH na dan 31.12.2005 godine za 1€=1,95583 KM, za 1US\$=1,65791 KM

Za ovaj Plan razvoja EP HZHB važna je i dinamika izgradnje odnosno dinamika ulaganja. Dinamika izgradnje odražava fizički aspekt investiranja, dok dinamika ulaganja predstavlja vremenski raspored novčanih izdataka sukladan dinamici izgradnje. Dakle, uvjeti izvedbe Plana razvoja nisu samo fizički već i financijski. Premda je konačni cilj investiranja fizička izvedba pojedinog projekta, za ekonomsko-financijsku analizu važan je i trenutak trošenja financijskih sredstava.

Razrada Plana razvoja EP HZHB u ulagačkom ciklusu od 2007. do 2020. godine, je učinjena po objektima za djelatnost proizvodnje te po programu ulaganja u vodove i transformatorske stanice distribucijske mreže, sa dinamikom ulaganja i prikazana u Prilogu 3/1.

Slika 4.14 Stupanj i dinamika ulaganja u razvoj EP HZHB

U svrhu dugoročnog osiguranja električne energije, a u cilju zadovoljenja vlastite potrošnje, osiguranja pozicije Federacije BiH na regionalnom tržištu električne energije, te u cilju pokretanja investicijskog ciklusa u energetsom sektoru, Vlada Federacije BiH (171. sjednica, održana 28.09.2006.) proglasila je javni interes za izgradnju elektroenergetskih objekata. JP Elektroprivreda HZHB dodjeljuje se poslovi na pripremi za izgradnju:

- CHE Vrilo instalirane snage 42 MW i
- RiTE Kongora instalirane snage 2x275 MW

Za strateškog partnera JP EP HZHB, za pripremu izgradnje objekta CHE Vrilo dodjeljuje se putem javnog poziva odabrani austrijski konzorcij APET kojeg čine VAtch Hydro, ALSTOM, Voith, Siemens Hydro, Poyry, Alpine, Mayreder i Porr.

4.3.3. Izvori financiranja

Drugi korak u financijskoj analizi investicijskog programa razvoj Elektroprivrede HZHB je odabir izvora financiranja investicija. Sam postupak je važan ne samo zbog potrebe zatvaranja financijske konstrukcije već i zbog obračuna financijskih obveza koje iz njih proističu.

U tom smislu, pri planiranju investicijskog projekta, mora se voditi računa o:

- strukturi i dinamici korištenja izvora financiranja,
- uvjetima korištenja izvora financiranja.

Inače je u principu financijske konstrukcija određena ako su poznati:

- cijena izvora sredstava,
- raspoloživost izvora sredstava,
- očekivana rentabilnost ulaganja.

U okviru Plana financiranja izgradnje novih elektrana te izgradnje novih i rekonstrukcije postojećih vodova i transformatorskih stanica distribucijske mreže u okviru programa razvitka Elektroprivrede HZHB od 2007. do 2020. godine, razmatrana je varijanta financiranja prema kojoj se razvojni ciklus u cijelosti financira iz tuđih izvora sredstava zaduživanjem kod financijskih institucija.

4.3.4. Procjena novčanih primitaka

Novčani primici su sve koristi koje očekujemo od proizvodnje i distribucije električne energije te obavljanja pomoćnih i sporednih djelatnosti odnosno sve koristi koje povećavaju ekonomski i financijski potencijal Elektroprivrede HZHB.

Novčane primitke Elektroprivreda HZHB ostvaruje od:

- osnovne djelatnosti proizvodnje i distribucije električne energije
- pomoćnih i sporednih djelatnosti kao što su naknada za priključke, primici od prekograničnog prometa i slično te
- financijskih aktivnosti.

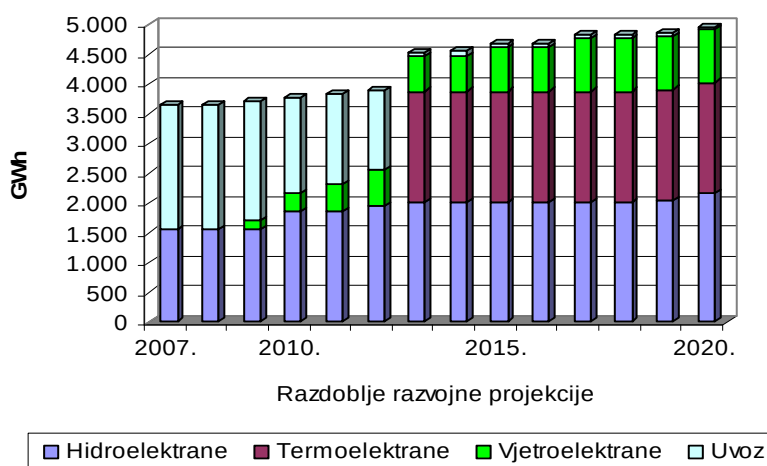
Projekcija prodaje električne energije temeljena je na:

- scenariju S2 – referentni scenarij potrošnje energije, obujma proizvodnje električne energije (fizički izraz strukture i dinamike proizvodnje električne energije iskazan je u Modulu 3 poglavlje 7.2. Scenarij razvoja EP HZHB odnosno u Prilogu 3/2)
- scenariju S2 – referentni scenarij potrošnje energije, obujma prodaje električne energije na domaćem i inozemnom tržištu (fizički izraz strukture i dinamike prodaje električne energije iskazan je u Prilogu 3/2)
- prosječnoj prodajnoj cijeni električne energije od:
 - o 10,20 pf/kWh (5,21 €cts/kWh)

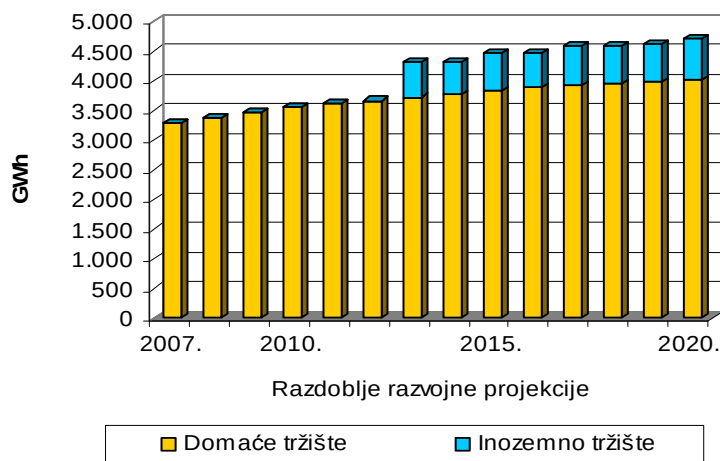
Predviđena prosječna prodajna cijena električne energije za obavljanje djelatnosti proizvodnje i distribucije električne energije u Elektroprivredi HZHB zadovoljava postavljene kriterije za određivanje prosječne prodajne cijene električne energije, na način da omogućava poslovanje s minimalnim dobitkom te likvidnost Kompanije u svim godinama razvojne projekcije. Dakle, riječ je o prosječnoj prodajnoj cijeni električne energije koja je za 13,3% veća od prosječne prodajne cijene električne energije ostvarene u 2006. godini.

U razdoblju razvojne projekcije od 2007. do 2020. godine predviđeno je smanjivanje novčanih primitaka po osnovu ostalih poslovnih prihoda.

Prihodi od financijskih aktivnosti planirani su na razini ostvarenja iz 2006. godine.

Slika 4.15 Struktura i dinamika proizvodnje električne energije EP HZHB

Slika 4.16 Struktura i dinamika prodaje električne energije EP HZHB

4.3.5. Procjena novčanih izdataka

Novčani izdaci uključuju investicije, troškove pogona i održavanja te ostale izdatke koji se odnose na proizvodnju i distribuciju električne energije odnosno sve izdatke koji smanjuju ekonomski i finansijski potencijal trgovačkog društva Elektroprivreda HZHB.

4.3.5.1. Investicije u stalnu imovinu

Investicijski prijedlog temelji se na scenariju investiranja, S2 – referentni scenarij potrošnje energije, Plan razvoja Elektroprivrede HZHB u razvojno ulagačkom ciklusu od 2007. do 2020. godine. Razina ulaganja i dinamika ulaganja prikazani su u poglavlju 4.3.2. Plan investiranja.

4.3.5.2. Troškovi pogona i održavanja

Zadatak ovog dijela financijske obrade informacija je da se utvrdi zbog čega i koliki su novčani izdaci poslovnih aktivnosti koji smanjuju financijski potencijal Elektroprivrede HZHB kao važan dio inputa za kasniju ocjenu likvidnosti i rentabilnosti.

Troškovi energetske goriva

Troškovi energetske goriva su funkcija proizvedene električne energije, odnosno izravna su posljedica cijene primarnih oblika energije, funkcije TE Kongora u elektroenergetskom sustavu i tehničko-tehnoloških karakteristika elektrane. Kada je riječ o cijeni primarnih oblika energije, kao vrlo važnom vanjskom utjecajnom činitelju na visinu troškova goriva, treba imati na umu da su one svakodnevno izložene raznim djelovanjima, a time i mogućim promjenama.

Za financijsko modeliranje, standardizacija troškova energetske goriva temelji se na stabilnosti nabavnih cijena ugljena te tehničko-tehnološkim karakteristikama TE Kongora.

Specifični potrošak topline kJ/kWh	Ogrjevna vrijednost ugljena kJ/kg	Nabavna cijena ugljena KM/tona
9.300	7.380	22,10

Troškovi nabave električne energije

Iz odnosa ukupno dobavljene električne energije i ukupne potrošnje električne energije uočljiva je velika ovisnost potrošača električne energije EP HZHB o dobavi električne energije iz drugih elektroenergetskih sustava, u proteklih godinama. Obzirom na kretanje potrošnje električne energije na jednoj strani i raspoloživost energetske izvora na drugoj strani, treba i u budućnosti očekivati (do ulaska TE Kongora u pogon) visoki udio dobavljene električne energije u elektroenergetskoj bilanci EP HZHB.

Za financijsko modeliranje, standardizacija troškova nabave električne energije iz drugih elektroenergetskih sustava temeljena je na:

- planiranoj količini nabave električne energije iz drugih elektroenergetskih sustava (scenariju S2 – referentni scenarij potrošnje energije, fizički izraz strukture i dinamike proizvodnje električne energije iskazan je u Modulu 3 poglavlje 7.2. Scenarij razvoja EP HZHB odnosno u Prilogu 3/2) i
- cijeni nabave električne energije od 55 €/MWh.

Ostali materijalni troškovi

Procjena razine ostalih materijalnih troškova temeljena je na konstantom i stabilnom odnosu ovih troškova i proizvodnje električne energije (standardizirani odnos iz 2006. godine 1,37%), a u funkcionalnoj ovisnosti o očekivanoj proizvodnji električne energije tekuće godine razdoblja razvojne projekcije.

Troškovi održavanja

Da bi materijalna imovina u svom vijeku trajanja zadržala svojstva upotrebljivosti i korisnosti u procesu obavljanja djelatnosti proizvodnje i distribucije električne energije, potrebno je obavljati redovita održavanja i njegu sredstava, te u stanovitim vremenskim razmacima obavljati odgovarajuće veće popravke. Stoga su troškovi održavanja i zaštite procijenjeni na temelju kretanja nabavne vrijednosti materijalne imovine (građevine i oprema) i standarda koji iznosi 0,45% (odnos između ukupnih troškova održavanja i nabavne vrijednosti materijalne imovine iz 2006. godine).

Troškovi osoblja

Ovi troškovi obuhvaćaju, neto plaće i naknade, troškove poreza i prireza iz plaća, troškove mirovinskog osiguranja zaposlenih, troškove socijalnog osiguranja zaposlenih i ostale troškove zaposlenih prema Kolektivnom ugovoru o radu.

Broj zaposlenih djelatnika i njihova kvalifikacijska struktura trebaju biti odrednice tehničko-tehnoloških karakteristika Elektroprivrede HZHB. Ovakav pristup nameće potrebu optimiranja broja radnika, a u funkciji povećanja proizvodnosti, poboljšanja ekonomičnosti i rentabilnosti poslovanja. Dakle, pitanje broja zaposlenih djelatnika i njihove kvalifikacijske strukture, kao vrlo važnog unutarnjeg čimbenika utjecaja na razinu troškova rada, je pitanje čije optimalno rješenje treba tražiti u okviru organizacijskih i tehničko-tehnoloških karakteristika Elektroprivrede HZHB.

U funkciji realne alokacije troškova osoblja, a u cilju povećanja proizvodnosti, poboljšanja ekonomičnosti i rentabilnosti poslovanja Elektroprivrede HZHB, planirano je, uz postojećih 1.558 radnika, zaposliti još 227 radnika do kraja razvojnog ciklusa odnosno do 2020. godine.

Ostali troškovi pogona i održavanja

Procjena ostalih troškova pogona i održavanja, kao što su dnevnice za službena putovanja i putne troškove, nadoknade troškova zaposlenima, izdaci za bankarske usluge i troškove platnog prometa, doprinosi. članarine i druga davanja, te ostali nematerijalni troškovi, temelji se na konstantnom i stabilnom odnosu ovih troškova i ukupnog prihoda (standardizirani odnos iz 2006. godine 3,5%), a u funkcionalnoj ovisnosti o očekivanom prihodu tekuće godine razdoblja razvojne projekcije.

Za obračun premije osiguranja, za osiguranje materijalne imovine od opasnosti požara i osiguranja opreme od loma, uzeta je prosječna premijska stopa od 0,20%. Osnovica za proračun je nabavna vrijednost materijalne imovine.

4.3.5.3. Amortizacija

Sredstva koja podliježu amortizaciji čine dominantan dio imovine Elektroprivrede HZHB. Stoga amortizacija kao glavni reprezentant stalnih troškova ima veliki utjecaj u utvrđivanju i prezentiranju financijskog položaja i rezultata poslovanja kompanije.

U financijskom modeliranju, amortizacijski iznos koji se kao amortizacija priznaje u porezni rashod utvrđen je linearnom metodom otpisa postojeće materijalne imovine na bazi procijenjenog vijeka trajanja, odnosno korisne upotrebe postojeće skupne imovine.

Amortizacijski iznos budućih investicija utvrđen je linearnom metodom otpisa materijalne imovine na bazi procijenjenog vijeka trajanja, odnosno vijeka korisne upotrebe sredstava (30 godina za građevinske objekte te 20 godina za opremu).

4.3.5.4. Obveze prema izvorima financiranja

Opća je karakteristika svih oblika financiranja iz tuđih izvora da imaju za posljedicu obvezu povrata tih sredstava u određenom roku kao i plaćanje naknade za korištenje tih sredstava. Cijena korištenja sredstava iz pojedinih izvora obuhvaća troškove pribavljanja i troškove korištenja i to ne samo direktne nego i indirektne troškove.

Dakle, cijena kapitala iz tuđih izvora, je proračunata prema pretpostavljenim uvjetima:

- kreditni rok od 15 godina
- kamatna stopa 6% godišnje
- kamate za vrijeme korištenja kredita do prijenosa u otplatu obračunavaju se u visini redovne kamate i plaćaju za vrijeme izgradnje
- otplata kredita se provodi u jednakim polugodišnjim obrocima

Obračun anuiteta i izrada plana otplate kredita napravljeni su na temelju jednakih polugodišnjih rata.

Rekapitulacija rasporeda ukupnih godišnjih kreditnih obveza za sve kredite u okviru Plana financiranja izgradnje novih elektrana te izgradnje i rekonstrukcije vodova i transformatorskih stanica distribucijske mreže u okviru programa razvitka Elektroprivrede HZHB od 2007. do 2020. godine, prikazana je u tablici 4.7.

Tablica 4.7 Raspored kreditnih obveza prema planu financiranja razvoja EP HZHB do 2020.godine

Godina otplate	Kreditne obveze u 000 KM			
	Glavnica	Kamate	Anuitet	Ostatak duga
2007.	-	1.486	1.486	49.528
2008.	-	10.187	10.187	290.042
2009.	8.261	26.398	34.659	585.762
2010.	30.952	46.589	77.542	951.745
2011.	39.213	71.731	110.944	1.419.669
2012.	55.018	89.480	144.498	1.535.481
2013.	111.262	90.930	202.192	1.439.900
2014.	112.307	88.114	200.421	1.441.066
2015.	119.872	85.267	205.139	1.341.218
2016.	120.917	82.534	203.452	1.349.460
2017.	128.339	80.886	209.225	1.282.581
2018.	129.241	77.188	206.429	1.225.736
2019.	131.818	72.378	204.195	1.120.946
2020.	140.543	65.555	206.098	993.934

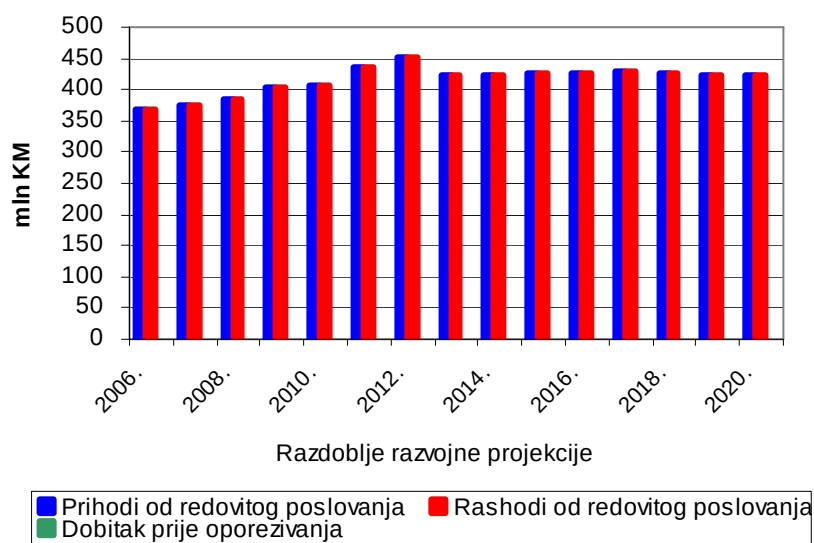
4.3.6. Predviđanje Računa dobiti i gubitka

Rezultat postavljenih kriterija u financijskom modelu djelatnosti proizvodnje i distribucije električne energije je minimalni dobitak iz redovnog poslovanja kao mjerilo uspješnosti poslovanja Elektroprivrede HZHB. Elementi koji su u izravnom odnosu s iskazanom dobiti jesu prihodi i rashodi. Dakle, prihodi i rashodi su rezultat svih planiranih aktivnosti u

ostvarivanju novčanih primitaka i novčanih izdataka, a koje obilježavaju očekivane promjene u radu i razvoju Elektroprivrede HZHB.

Predviđeni minimalni dobitak u svim godinama razvojne projekcije na izvjestan način otklanja neizvjesnost glede povrata uloženog novca i prinosa koji je opravdano očekivan od Kompanije. Time su ispunjeni svi postavljeni razvojni ciljevi EP HZHB, očuvanje i uvećanje imovine trgovačkog društva, likvidnost poslovanja te ostvarenje dobiti.

Na slici 4.17. odnosno u Prilogu 3/3 prikazano je predviđanje Računa dobiti i gubitka temeljeno na planiranom radu i razvitku djelatnosti proizvodnje i distribucije električne energije EP HZHB prema razvojno ulagačkom ciklusu 2007. – 2020. godine (scenarij S2 - referentni scenarij potrošnje energije).

Slika 4.17 Predviđanje Računa dobiti i gubitka EP HZHB

4.3.7. Predviđanje Balance stanja

Prikazanom vrijednošću imovine stječe se uvid u relativnu veličinu imovine i njezin specifični značaj. Dinamika vrijednosti imovine EP HZHB odražava promjene, uvećanje vrijednosti imovine u odnosu na početno stanje iz 2006. godine, za čak 80% do 2020. godine. Očuvanje i uvećanje imovine smatra se prvim kriterijem uspješnog poslovanja. Redovito uspješno poslovanje vodi uvećanju vrijednosti imovine, dok se smanjenje vrijednosti imovine smatra upozoravajućim znakom.

U dugoročnom razvojnom procesu zamjetan je od 2012. godine pad neto vrijednosti stalne imovine što upućuje na određene zaključke (brži rast akumulirane amortizacije od bruto porasta vrijednosti materijalne imovine - vremenski raskorak između smanjenja vrijednosti imovine i kapitalnih ulaganja u novu imovinu).

Tekuća imovina druga je velika skupina imovine, koja prema prikazanoj strukturi i dinamici ukazuje na promjene, kako u cjelini, tako i po elementima. Naime, vrijednost tekuće imovine, od početnog stanja iz 2006. godine do 2020. godine, je porasla za 15%.

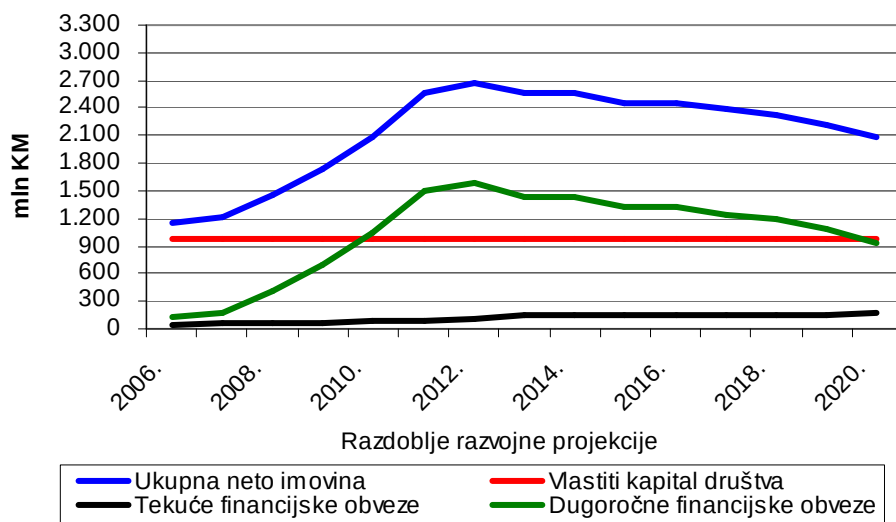
Nakon prikaza vrijednosti imovine prikazana je i vrijednost kapitala prema osnovnoj strukturi i dinamici za razdoblje razvojne projekcije. Visoki udio vlastitog kapitala uvijek se ocjenjuje vrlo pozitivnim. Udio vlastitog kapitala u ukupnim izvorima iz kojih se financira imovina EP HZHB ima tendenciju pada sa 84% iz 2006. godine na 47% u 2020. godini. To je posljedica predviđenog zaduživanja kod financijskih institucija na ime financiranja Plana razvoja EP HZHB do 2020. godine. Inače, kod analize strukture i dinamike kapitala treba imati na umu kako je vlastiti kapital najkvalitetniji oblik kapitala, primarni nositelj poslovnog rizika.

Smanjivanjem udjela vlastitog kapitala u ukupnim izvorima sredstava Kompanije povećava se udio ukupnih financijskih obveza, sa 16% iz 2006. godine na 53% u 2020. godini.

U strukturi ukupnih financijskih obveza, dugoročne obveze bilježe porast zahvaljujući isključivo obvezama po dugoročnim kreditima za financiranje izgradnje novih elektrana te izgradnje novih i rekonstrukcije postojećih vodova i transformatorskih stanica distribucijske mreže u okviru programa razvitka Elektroprivrede HZHB od 2007. do 2020. godine.

Tekuće obveze su druga skupina obveza, čija je vrijednost prikazana dinamički prema glavnim bilančnim podskupinama. U strukturi ukupnih obveza, porast tekućih obveza relativno je mali obzirom na porast obveza kreditnim institucijama odnosno porast obveza prema dobavljačima.

Predviđeno kretanje imovine, vlastitog kapitala i financijskih obveza prema osnovnoj strukturi i dinamici prikazano je na slici 4.18. odnosno u Prilogu 3/4.

Slika 4.18 Predviđeno kretanje imovine i financijskih obveza EP HZHB

4.3.8. Predviđanje toka novčanih sredstava

Učinkovitost investicijskog programa zavisi o učincima projekata izgradnje novih elektrana te izgradnje novih i rekonstrukcije postojećih vodova i transformatorskih stanica distribucijske mreže koji se pojavljuju na tržištu, a koji utječu na ekonomski i financijski potencijal Kompanije. Financijski potencijal nužan je preduvjet učinkovitog investiranja i kasnijeg poslovanja, pa ga je stoga potrebno analizirati. Financijski potencijal u osnovi predstavlja sva raspoloživa sredstva plaćanja u razdoblju razvojne projekcije. Dakle, ocjena financijskog potencijala Elektroprivrede HZHB podrazumijeva ocjenu njezine likvidnosti.

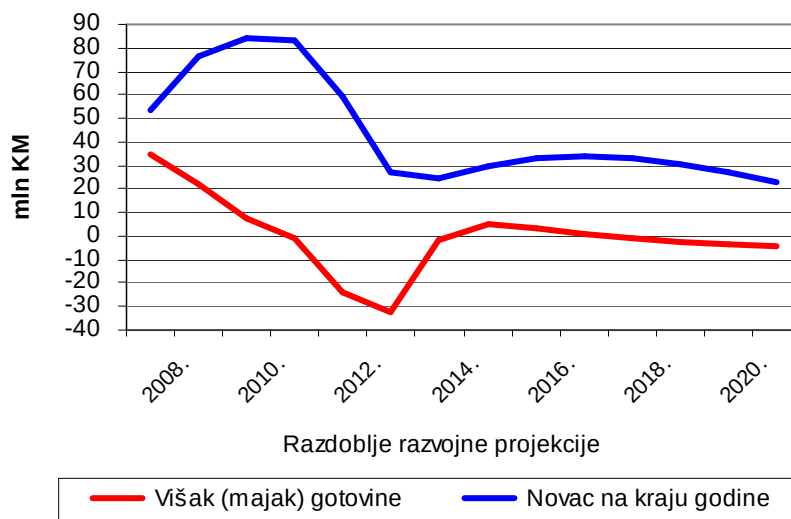
Izvor informacija za ocjenu likvidnosti je novčani tok tj. poslovni događaji što utječu na kretanje financijskog potencijala Kompanije. Informacija o novčanom toku pokazuje kakva je financijska situacija EP HZHB kada se poslovanje i promjene na imovini promatraju s aspekta primitaka i isplata novca dakle, poslovnih događaja koji povećavaju odnosno smanjuju financijski potencijal tvrtke. Dakle, suština ocjene likvidnosti je u procjeni sposobnosti Kompanije da u svakom trenutku podmiri svoje dospjele obveze, kada se uzme u obzir cijelo razdoblje razvojne projekcije.

Uz ukupna ulaganja u izgradnju novih elektrana te izgradnju novih i rekonstrukciju postojećih vodova i transformatorskih stanica distribucijske mreže EP HZHB (scenarij S2 – referentni scenarij potrošnje energije) od 2.121 milijuna KM (1.085 milijuna €), financiranje procijenjene vrijednosti ukupnih ulaganja iz tuđih izvora sredstava zaduživanjem kod financijskih institucija, predviđenu razinu, strukturu i dinamiku proizvodnje električne energije, predviđenu razinu nabave električne energije iz drugih elektroenergetskih sustava, predviđenu razinu, strukturu i dinamiku prodaje električne energije, predviđenu prosječnu cijenu nabave električne energije, predviđenu prosječnu nabavnu cijenu ugljena, prosječnu prodajnu cijenu električne energije od 10,20 pf/kWh (5,21 €cts/kWh), te razvojnu projekciju od 2007. do 2020. godine, Izvješće o novčanom toku pokazuje:

- sposobnost Elektroprivrede HZHB da na zadovoljavajućoj razini stvara buduće pozitivne tokove novca i na taj način ispuni sve svoje financijske obveze u razdoblju razvojne projekcije.

U Prilogu 3/5 prikazane su osnovne skupine aktivnosti koje djeluju na novčane tokove te njihova struktura i dinamika.

Na slici 4.19. prikazan je neto tok novca temeljen na planiranom radu i razvitku djelatnosti proizvodnje i distribucije električne energije EP HZHB u razdoblju razvojne projekcije.

Slika 4.19 Tok novčanih sredstava EP HZHB

4.4. Zaključak

Ocjena dosadašnjeg poslovanja, utvrđivanja stanja i strukture neto vrijednosti imovine te stanja i strukture financijskih obveza, napravljeni su na temelju prezentiranih podataka iz financijskih izvješća Elektroprivrede HZHB.

Glavna pitanja, ključna za uspješnost i efikasnost poslovanja ove Kompanije koja obavlja djelatnost proizvodnje i distribucije električne energije odnose se na razinu investiranja u projekte razvoja, izgradnje novih elektrana te ulaganja u izgradnju i rekonstrukciju vodova i transformatorskih stanica distribucijske mreže u razvojno-ulagačkom ciklusu od 2007. do 2020. godine s jedne strane, te na komercijalne uvjete proizvodnje i distribucije električne energije s druge strane. Komercijalne uvjete u mnogome definiraju čimbenici kao što su: razina, struktura i dinamika proizvodnje električne energije, razina i dinamika nabave električne energije iz drugih elektroenergetskih sustava, razina, struktura i dinamika prodaje električne energije, nabavna cijena ugljena, te razina prodajne cijene električne energije.

Komercijalne okolnosti nude realnu osnovu za uspješno poslovanje Elektroprivrede HZHB tijekom razdoblja razvojne projekcije. Uz predviđeno ulaganje u projekte razvoja, te prosječnu prodajnu cijenu električne energije od 10,20 pf/kWh (5,21 €cts/kWh), buduća situacija nudi slijedeću prognozu:

- financijska uspješnost se ostvaruje u cijelom razdoblju razvojne projekcije
- sposobnost Kompanije da na zadovoljavajućoj razini ostvaruje buduće pozitivne tokove novca i na taj način ispuni sve svoje financijske obveze u cijelom razdoblju razvojne projekcije
- u dinamičkom smislu promijenjeni novčani tokovi odražavaju budući perspektivni položaj ovog gospodarskog subjekta temeljen na uravnoteženim odnosima imovine i kapitala.

5. JMDP ELEKTROPRIVREDA REPUBLIKE SRPSKE A.D. TREBINJE

5.1. Informacije o trgovačkom društvu

5.1.1. Osnovne informacije

JMDP Elektroprivreda Republike Srpske osnovana je na osnovu Odluke Narodne skupštine Srpske Republike Bosne i Hercegovine dana 02.07.1992. godine. Elektroprivreda RS je osnovana kao jedinstveno poduzeće za proizvodnju, prijenos i distribucije električne energije i upravljanje elektroenergetskim sustavom Republike Srpske.

Poduzeće je organizirano sukladno pozitivnim propisima u Republici Srpskoj, a njegova djelatnost je: proizvodnja električne energije, proizvodnja toplinske energije u kombiniranim procesima, prijenos električne energije, distribucija električne energije, proizvodnja ugljena u okviru rudničkih kopova termoelektrana, upravljanje elektroenergetskim sustavom, promet električne energije i ugljena proizvedenog u okviru kopova termoelektrana, uvoz i izvoz električne energije, opreme, rezervnih dijelova i reprodukcijskog materijala za izgradnju, održavanje i korištenje elektroenergetskih objekata.

Unutarnja organizacija JMDP Elektroprivreda RS utvrđena je statutom Elektroprivrede RS odnosno regulirano je postojanje jedanaest zavisnih državnih poduzeća. Pet poduzeća jesu pravni subjekti za proizvodnju električne energije, pet poduzeća za distribuciju električne energije i jedno poduzeće za prijenos električne energije.

Na razini JMDP Elektroprivreda RS obavlja se djelatnost upravljanja elektroenergetskim sustavom, vanjsko trgovinski promet i promet električne energije za cijeli elektroenergetski sustav te obavljaju poslovi koji osiguravaju organizacijsko-pravno, tehničko-tehnološko i ekonomsko-financijsko jedinstvo elektroenergetskog sustava, utvrđuje jedinstvena poslovna politika, planira rad i razvoj, donose investicijske odluke, ostvaruju odnosi sa drugim elektroprivredama.

Strukturu unutarnje organizacije Elektroprivrede RS čine organizacijske jedinice: Direkcija za eksploataciju i upravljanje, Direkcija za razvoj, Direkcija za ekonomske-financijske poslove, Direkcija za organizacijsko-pravne poslove i Služba za provedba projekta.

Na osnovu Odluke Vlade Republike Srpske od 24.02.2005. godine izvršena je promjena oblika organiziranja JMDP Elektroprivreda RS i elektroprivrednih poduzeća u društvo kapitala – dioničko društvo.

Na dan 31.12.2006. godine u Poduzeću je bilo zaposleno 7.462 radnika.

Sjedište JMDP Elektroprivreda RS je u Trebinju, Vojvode Stepe Stepanovića bb.

Važne promjenu u obavljanju i organizaciji elektroenergetske djelatnosti u BiH desile su se donošenjem Zakona o osnivanju kompanije za prijenos električne energije (Službeni glasnik BiH broj 35/04). Prema ovom Zakonu formirana je jedinstvena kompanija za obavljanje djelatnosti prijenosa električne energije na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine kao dioničko društvo za prijenos električne energije „Elektroprijenos Bosne i Hercegovine“. U skladu s odredbama ovog Zakona, sva sredstva, financijske obveze i vlasnička prava nad imovinom neophodnom za prijenos električne energije, a koja su bila dio imovine i obveza JMDP Elektroprivreda RS, uključena su i prenesena na tvrtku Elektroprijenos BiH.

Dakle, usvajanjem početne bilance tvrtke za prijenos električne energije u Bosni i Hercegovini „Elektroprijenos BiH“ 28.02.2006. godine, nastale su važne promijene i na imovini i financijskim obvezama JMDP Elektroprivreda RS.

Obzirom na značajne promijene koje su početkom 2006. godine nastale na imovini i financijskim obvezama JMDP Elektroprivreda RS, za projekciju i analizu novčanih tokova u budućnosti kao bazna godina uzeta je 2006. godina.

5.2. Ocjena opremljenosti i efikasnosti trgovačkog društva

5.2.1. Stanje i struktura imovine

Očuvanje i uvećanje imovine smatra se prvim kriterijem uspješnog poslovanja, primarnom informacijom o poslovanju trgovačkog društva. Stoga je analiza imovine Grupe Elektroprivreda RS prvi korak u modelu poslovne analize pri čemu su prikazane osnovne skupine imovine u vrijednosnom obliku, a potom njihova struktura. Dakle, imovina je podijeljena u dvije osnovne skupine:

- stalnu imovinu i
- tekuću imovinu.

Završno stanje neto vrijednost imovine na dan 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazano je u tablici 5.1.

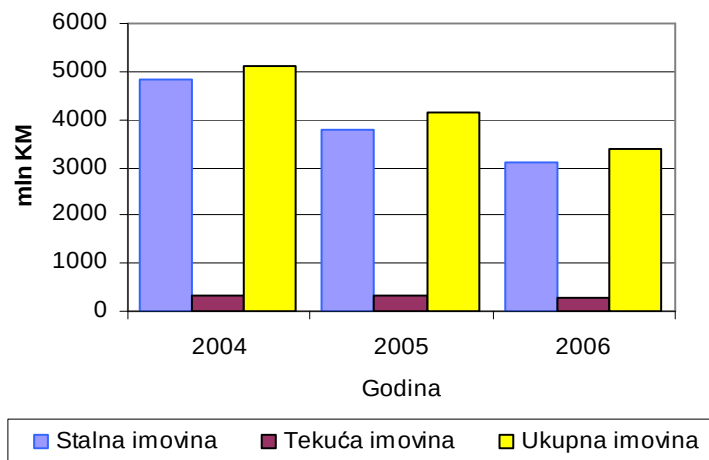
Tablica 5.1 Stanje i struktura imovine

	Stavke	Stanje neto vrijednosti (svote u 000 KM)		
		Završno stanje na dan 31.12.		
		2004.	2005.	2006.
1.	Stalna imovina	4.822.284	3.803.324	3.109.452
1.1.	Nematerijalna imovina	78.818	42.370	39.965
1.2.	Materijalna imovina	4.734.846	3.756.992	3.046.005
1.3.	Financijska imovina	8.620	3.962	23.482
1.4.	Potraživanja	-	-	-
2.	Tekuća imovina	304.610	329.339	275.358
2.1.	Novac i novčani ekvivalenti	23.526	32.527	59.440
2.2.	Potraživanja	163.212	198.246	140.568
2.3.	Zalihe	83.127	79.758	62.457
2.4.	Financijska imovina	-	-	3.301
2.5.	Ostala tekuća imovina	34.745	18.808	9.592
	Ukupna imovina	5.129.894	4.132.663	3.384.810

Srednji tečaj Centralne banke BiH na dan 31.12.2005 godine za 1€=1,95583 KM, za 1US\$=1,65791 KM

Izvor podataka: Predočeni podaci iz konsolidiranih financijskih izvještaja Grupe Elektroprivreda RS

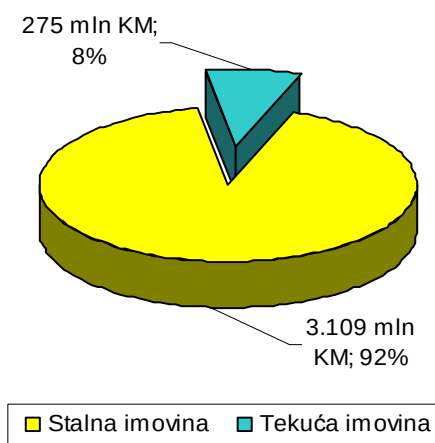
Prikazom vrijednosti i strukture imovine stječe se uvid u relativnu veličinu pojedinih skupina i oblika imovine i njihov specifični značaj u poslovnoj aktivnosti Grupe Elektroprivrede Republike Srpske.

Slika 5.1 Stanje, struktura i dinamika neto vrijednosti ukupne imovine ERS

U strukturi ukupne imovine pozornost svakako zaokuplja stalna imovina čiji je vrijednosni oblik na kraju 2006. godine iznosio 3.109 milijuna KM. Svojim udjelom u ukupnoj imovini od 92%, stalna imovina dominira u imovinskoj strukturi čime iskazuje svoj vrlo veliki značaj oblika imovine koji karakterizira i obilježava kapitalno intenzivne djelatnosti u koje svakako spada elektroprivredna djelatnost.

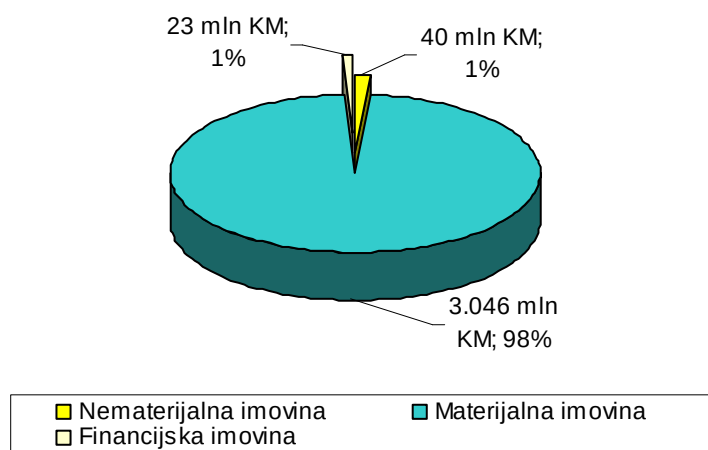
Završno stanje neto vrijednost imovine na dan 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazano je na slici 5.2.

Slika 5.2 Struktura neto vrijednosti ukupne imovine ERS na kraju 2006. godine

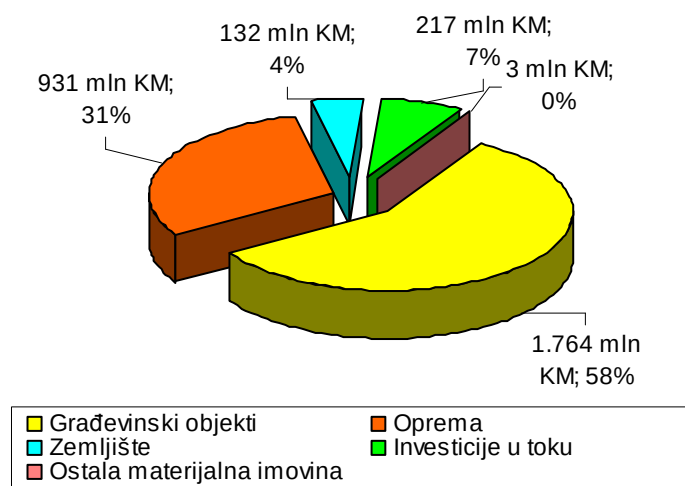
U strukturi stalne imovine, materijalna imovina iskazuje svoj dominantan značaj oblika imovine koji karakterizira i obilježava rad i razvitak svih podružnica u okviru Grupe.

Završno stanje neto vrijednosti stalne imovine na kraju 2006. godine prema osnovnoj strukturi prikazano je na slici 5.3.

Slika 5.3 Struktura neto vrijednosti stalne imovine ERS na kraju 2006. godine

U vrijednosnoj strukturi materijalne imovine najznačajniji oblik imovine jesu građevinski objekti čija je vrijednost iznosila 1.764 milijuna KM, zatim postrojenja i oprema s vrijednošću od 931 milijuna KM, investicije u toku s vrijednošću od 217 milijun KM, zemljište s vrijednošću od 132 milijuna KM te ostala materijalna imovina s vrijednošću od 3 milijuna KM. Završno stanje neto vrijednosti materijalne imovine na kraju 2006. godine prema osnovnoj strukturi prikazano je na slici 5.4.

Slika 5.4 Struktura neto vrijednosti materijalne imovine ERS na kraju 2006. godine

Tekuća imovina druga je skupina imovine, čija je vrijednost prikazana prema glavnim bilančnim oblicima. U strukturi ukupne imovine Grupe Elektroprivreda RS, vrijednosni oblik tekuće imovine na kraju 2006. godine iznosio je 275 milijuna KM, što čini 8% ukupne imovine.

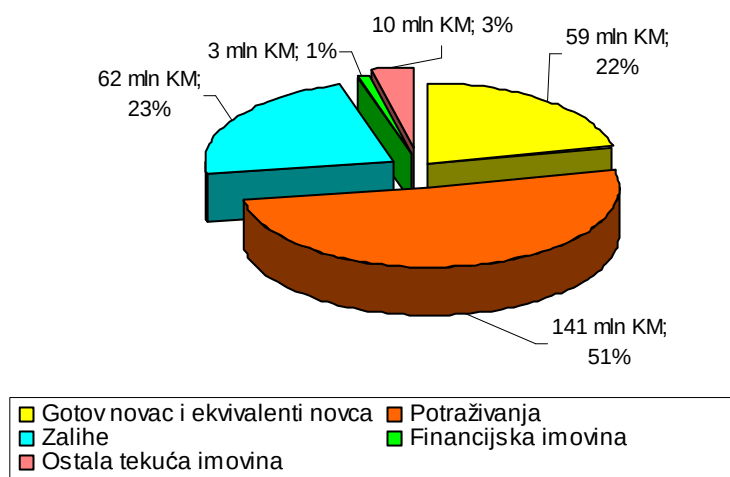
U vrijednosnoj strukturi tekuće imovine dominirala je vrijednost potraživanja u iznosu do 141 milijuna KM. Svojim udjelom u tekućoj imovini od 51%, potraživanja na izvjestan način iskazuju svoj značaj oblika imovine koji može doprinijeti jačanju financijske snage svih

podružnica u okviru Grupe, povećanjem efikasnosti upravljanja kroz smanjivanje prosječnog perioda naplate.

Vrijednost zaliha, kao oblika tekuće imovine iznosila je 62 milijuna KM. Svojim udjelom u tekućoj imovini od 23%, i zalihe iskazuju svoj značaj oblika imovine koji može doprinijeti jačanju financijske snage svih podružnica u okviru Grupe, povećanjem efikasnosti upravljanja zalihama kroz smanjivanje broja dana vezivanja zaliha.

Novac na računu u banci i blagajni na kraju 2006. godine dosegao je iznos od 59 milijuna KM. Prema kriteriju prihvatljivosti, stanje novca, kao oblika imovine, odražava dovoljno stanje gotovine obzirom na postojeće financijske obveze.

Završno stanje neto vrijednosti tekuće imovine na kraju 2006. godine prema osnovnoj strukturi prikazano je na slici 5.5.

Slika 5.5 Struktura neto vrijednosti tekuće imovine ERS na kraju 2006. godine

5.2.2. Stanje i struktura financijskih obveza

Jedna od primarnih informacija u modelu poslovne analize je postojeće stanje i struktura izvora iz kojih je imovina Grupe Elektroprivreda RS financirana. Stoga je kapital podijeljen u tri osnovne skupine:

- vlastiti kapital društva,
- dugoročne financijske obveze i
- tekuće financijske obveze.

Ukupna nominalna vrijednost financijskih obveza Grupe Elektroprivreda Republike Srpske, na dan 31.12. 2006. godine, iznosila je 3.385 milijuna kuna.

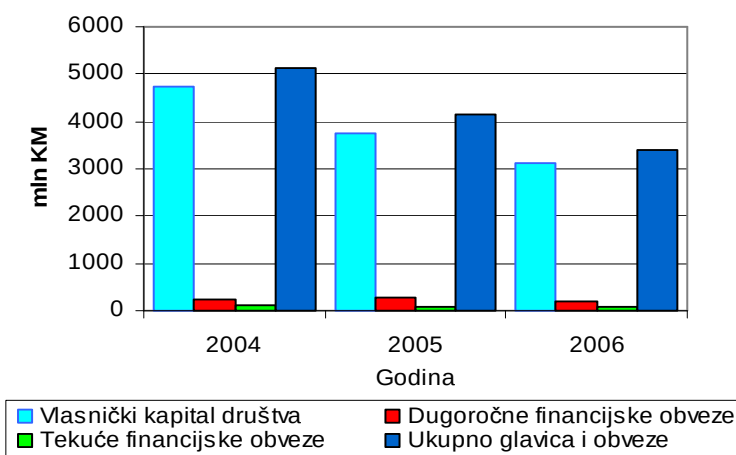
Završno stanje financijskih obveza Grupe na dan 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazano je u tablici 5.2.

Tablica 5.2 Stanje i struktura finansijskih obveza

	Stavke	Svote u 000 KM		
		Završno stanje na dan 31.12.		
		2004.	2005.	2006.
1.	Vlastiti kapital društva	4.741.506	3.748.457	3.110.258
1.1.	Temeljni kapital	2.623.127	2.176.726	1.844.640
1.2.	Revalorizacijske rezerve	2.382.135	1.353.487	1.170.375
1.3.	Rezerve iz dobitka	167.415	117.503	5.796
1.4.	Akumulirani gubitak	(434.468)	-	-
1.5.	Neraspoređeni dobitak	3.297	100.741	89.447
2.	Financijske obveze	385.388	384.207	274.552
2.1.	Dugoročne finansijske obveze	256.043	292.603	191.653
2.1.1.	Dugoročna razgraničenja i rezerviranja	104.308	105.757	95.124
2.1.2.	Obveze po kreditima	151.735	186.846	96.529
2.2.	Tekuće finansijske obveze	129.345	91.604	82.899
2.2.1.	Obveze prema dobavljačima	48.275	35.486	29.174
2.2.2.	Obveze prema kreditnim institucijama	20.666	11.880	12.984
2.2.3.	Ostale tekuće obveze	60.404	44.238	40.741
	Ukupna imovina	5.126.894	4.132.663	3.384.810

Srednji tečaj Centralne banke BiH na dan 31.12.2005 godine za 1€=1,95583 KM, za 1US\$=1,65791 KM

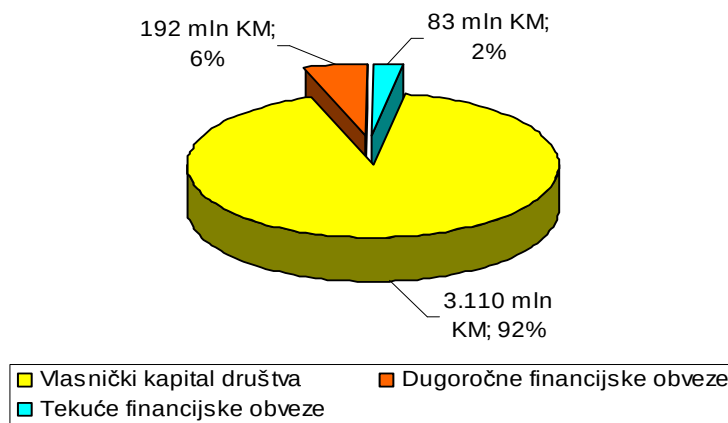
Izvor podataka: Predočeni podaci iz konsolidiranih finansijskih izvještaja Grupe Elektroprivreda RS

Slika 5.6 Stanje, struktura i dinamika finansijskih obveza ERS

U financiranju imovine Grupe Elektroprivreda RS vlastiti kapital sudjeluje sa 92%. Njegov je vrijednosni oblik, na dan 31.12.2006. godine, iznosio 3.110 milijuna KM. Visoki udio vlastitog kapitala uvijek se ocjenjuje vrlo pozitivnim. Naime, kod analize strukture i dinamike kapitala treba imati na umu kako je vlastiti kapital najkvalitetniji oblik kapitala, primarni nositelj poslovnog rizika.

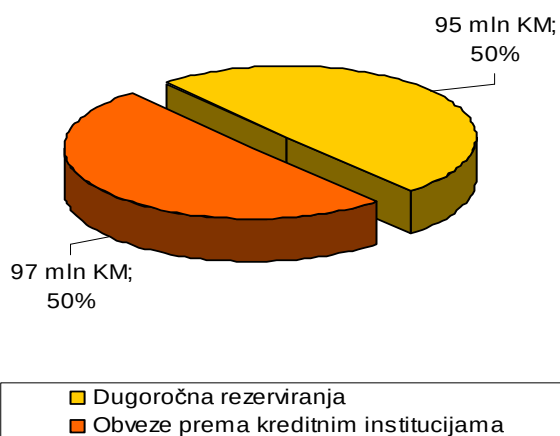
Završno stanje ukupnih finansijskih obveza Grupe na dan 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazano je na slici 5.7.

Slika 5.7 Struktura ukupnih finansijskih obveza ERS na kraju 2006. godine

Dugoročne finansijske obveze sudjeluju sa 6% u financiranju imovine Grupe. Njihov vrijednosni oblik na dan 31.12.2006. godine iznosio je su 192 milijuna KM. Strukturu dugoročnih finansijskih obveza čine obveze prema kreditnim institucijama po osnovu dugoročnih kredita od 97 milijun KM te dugoročne obveze po osnovu dugoročnih razgraničenja od 95 milijuna KM.

Završno stanje dugoročnih finansijskih obveza Grupe Elektroprivreda Republike Srpske na dan 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazano je na slici 5.8.

Slika 5.8 Struktura dugoročnih finansijskih obveza EP RS na kraju 2006. godine

Stanje vlastitog kapitala Grupe i dugoročnih financijskih obveza u odnosu na stanje stalne imovine pokazuje ročnu usklađenost dijelova aktive i pasive (granični stupanj pokrića) što se smatra povoljnim kretanjem jer je ostvareno načelo da se vlastitim kapitalom i dugoročnim financijskim obvezama financira stalna imovina. Stoga jedan od temeljnih cilja svih podružnica u okviru Grupe Elektroprivreda RS treba biti uspostavljanje i održavanja dugoročne financijske ravnoteže, te na taj način povećanje stabilnosti i uspješnosti poslovanja.

Završno stanje financijskih obveza Grupe po osnovi dugoročnih kredita prema financijskim institucijama, na dan 31.12.2006. godine, prikazano je u tablici 5.3.

Tablica 5.3 Stanje obveza po dugoročnim kreditima

Kreditna institucija	Svote u 000 KM		Razdoblje otplate	Kamatna stopa
	Stanje duga na dan 31.12.			
	2005. god.	2006. god.		
IDA 3028		1.516	2003.-2017.	0,75%
IDA 30710		8.657	2003.-2017.	0,75%
IDA 3534		60	2006.-2020.	Libor+0,75%
EBRD 599		4.850	2002.-2012.	6,475%
EBRD 891		10.596	2005.-2015.	Libor+1,0%
KFW		3.733	2006.-2020.	Euribor+0,75%
EIB 20785		3.967	2006.-2020.	Euribor+0,75%
EFT		14.217	2002.-2008.	7,0%
JBIC		8.233	2008.-2038.	0,75%
Zemljokop inženjering Sarajevo		1.461	- 2009.	-
Raiffeisen leasing Sarajevo		12.694	-2011.	Euribor+2,75%
Hypo Leasing Mostar		19	2004.-2009.	11%
Hypo Banka		271	2002.-2007.	10%
Hypo Alpe Adria bank BL		2.296	-2014.	8%
Jahorina Leasing Bijeljina		282	-2010.	-
Poreska uprava RS BL		1.572	2009.-	-
Hypo Alpe Leasing Sarajevo		80	-2010.	5,5%
Nova Banjalučka banka		784	-	9%
Hypo Alpe Adria bank BL		51	-	11%
NLB Razvojna Banka BL		5.174	-	Euribor+5,75%
Ministarstvo finansija RS		2.758	-2009.	-
Ministarstvo finansija RS		15.735	2007.-2021.	-
Ministarstvo finansija RS		55	2004.-2008.	-
Nova banka Bijeljina		144	-	8,95%
Nova banka Bijeljina		1.000	-	8,95%
Nova banka Bijeljina		631	-	10%
KFW		304	2011.-2026.	Euribor+0,75%
Ukupno		101.140		

Srednji tečaj Centralne banke BiH na dan 31.12.2005 godine za 1€=1,95583 KM, za 1US\$=1,65791 KM

Ukupne godišnje obveze Grupe financijskim institucijama po osnovi korištenih dugoročnih kredita proračunate su prema zadanim kreditnim uvjetima: roku otplate pojedinog kredita, otplati u jednakim polugodišnjim obrocima te kamatnoj stopi.

Rekapitulacija rasporeda ukupnih godišnjih kreditnih obveza prema kreditnim institucijama prikazana je u tablici 5.4.

Tablica 5.4 Raspored postojećih kreditnih obveza

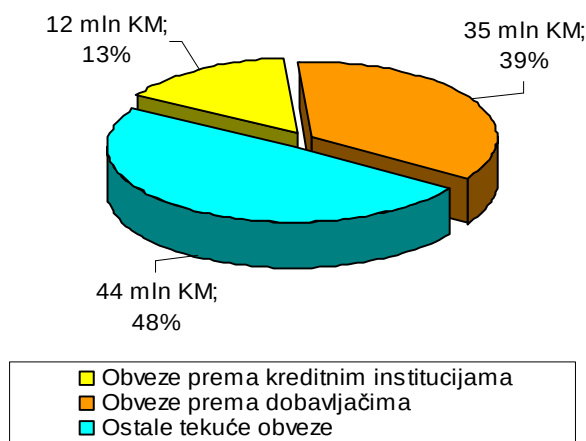
Godina otplate	Kreditne obveze u 000 KM			
	Glavnica	Kamate	Anuitet	Ostatak duga
2006.				101.140
2007.	19.727	4.044	23.771	81.413
2008.	17.527	2.836	20.362	63.887
2009.	10.555	1.901	12.456	53.331
2010.	8.831	1.350	10.181	44.501
2011.	7.838	947	8.785	36.663
2012.	5.299	646	5.945	31.364
2013.	4.491	488	4.979	26.873
2014.	4.491	370	4.860	22.382
2015.	4.167	257	4.425	18.215
2016.	2.990	180	3.170	15.225
2017.	2.990	147	3.137	12.235
2018.	2.065	115	2.180	10.170
2019.	2.065	86	2.152	8.104
2020.	2.065	58	2.123	6.039

Srednji tečaj Centralne banke BiH na dan 31.12.2005 godine za 1€=1,95583 KM, za 1US\$=1,65791 KM

U strukturi ukupnih izvora sredstava Grupe Elektroprivreda RS, tekuće financijske obveze predstavljaju samo 2% izvora iz kojih se financira imovina Grupe. Njihova nominalna vrijednost na kraju 2006. godine iznosila je 83 milijuna KM.

U strukturi tekućih obveza dominiraju ostale tekuće obveze (udjel 48%) zatim slijede obveze prema dobavljačima (udjel 39%) te obveze prema kreditnim institucijama (udjel 13%).

Završno stanje tekućih financijskih obveza Grupe Elektroprivreda RS na dan 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazano je na slici 5.9.

Slika 5.9 Struktura tekućih financijskih obveza ERS na kraju 2006. godine

5.2.3. Podaci o tekućem poslovanju

Izvješće o dobiti ili gubitku jedno je od finansijskih izvješća koje svim zainteresiranim korisnicima daje odgovor na pitanje iz kojih poslovnih aktivnosti i koliko Grupa Elektroprivreda Republike Srpske ostvaruje novčane primitke, te zbog čega i koliki su novčani izdaci ovih aktivnosti odnosno daje informaciju o finansijskom položaju, rezultatima poslovanja i promjenama u finansijskom položaju Grupe kao da je jedno poduzeće. Podaci se temelje na konsolidiranim finansijskim izvještajima. Učinkovitost poslovanja Grupe u proteklom razdoblju ilustriraju slijedeći podaci:

Tablica 5.5 Konsolidirani Račun dobiti i gubitka

	Stavke	Svote u 000 KM		
		Razdoblje		
		od 01.01.do 31.12.2004.	od 01.01.do 31.12.2005.	od 01.01.do 31.12.2006.
	Poslovni prihodi			
1.01.	Prihod od prodaje električne energije	384.704	422.420	416.708
1.02.	Ostali poslovni prihodi	27.294	37.653	5.300
1.03.	Ukupno poslovni prihodi	411.998	460.073	422.008
	Poslovni rashodi			
1.04.	Troškovi materijala, rezervnih dijelova i ost. mat.	36.243	36.209	29.775
1.05.	Troškovi energije	20.039	28.804	33.227
1.06.	Troškovi proizvodnih usluga	40.981	45.719	24.561
1.07.	Troškovi osoblja	97.114	109.773	119.834
1.08.	Troškovi poreza i doprinosa	25.662	26.298	25.990
1.09.	Ostali rashodi	29.044	70.525	81.972
1.10.	Međuzbroj poslovnih rashoda	249.083	317.328	315.359
1.11.	Dobitak iz redovitog poslovanja prije amortizacije	162.915	142.755	106.649
1.12.	Amortizacija	182.308	154.363	120.792
1.13.	Ukupno poslovni rashodi	431.391	471.691	436.151
1.14.	Dobitak (gubitak) od redovitog poslovanja	(19.393)	(11.608)	(14.143)
1.15.	Financijski prihodi	32.906	28.882	29.850
1.16.	Rashodi financiranja	10.003	12.360	15.384
1.17.	Dobitak (gubitak) prije oporezivanja	3.510	4.904	323
1.18.	Porez na dobitak	0	0	0
1.19.	Neto dobitak (gubitak)	3.510	4.904	323

Srednji tečaj Centralne banke BiH na dan 31.12.2005 godine za 1€=1,95583 KM, za 1US\$=1,65791 KM

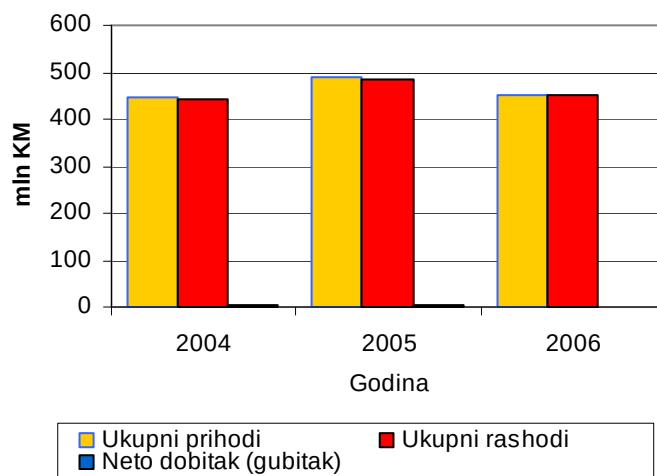
Izvor podataka: Predočeni podaci iz konsolidiranih finansijskih izvještaja Grupe Elektroprivreda RS

Prema predocnim podacima iz konsolidiranog finansijskog izvještaja za 2006. godinu u ukupnim novčanim primicima dominiraju prihodi od prodaje električne energije, iskazani su u iznosu od 417 milijuna KM. Elementi koji su u izravnom odnosu s iskazanim prihodima jesu isporučena količina električne energije potrošačima i prosječne prodajne cijene električne energije i to:

- 2.877.520 MWh isporučena količina električne energije na domaćem tržištu
- 1.718.230 MWh isporučena količina električne energije na inozemnom tržištu
- 10,29 pf/kWh prosječna prodajna cijena električne energije na domaćem tržištu
- 7,02 pf/kWh prosječna prodajna cijena električne energije na inozemnom tržištu
- 9,07 pf/kWh prosječna prodajna cijena električne energije

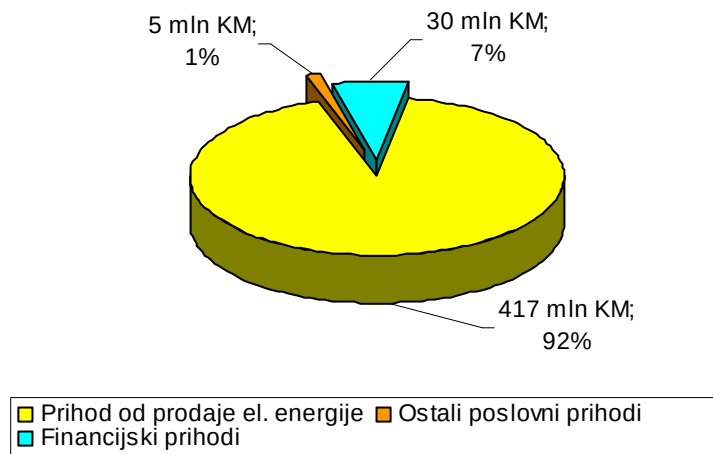
Ostali poslovni prihodi ostvareni su na razini od 5 milijuna KM. To su prihodi od efekata promjena vrijednosti imovine, od premija, subvencija i dotacija, od naplaćenih otpisanih potraživanja, od smanjenja obveza te ostalih poslovnih prihoda.

Financijski prihodi ostvareni su na razini od 30 milijuna KM. To su uglavnom prihodi od kamate te manjim dijelom prihodi od pozitivne tečajne razlike.

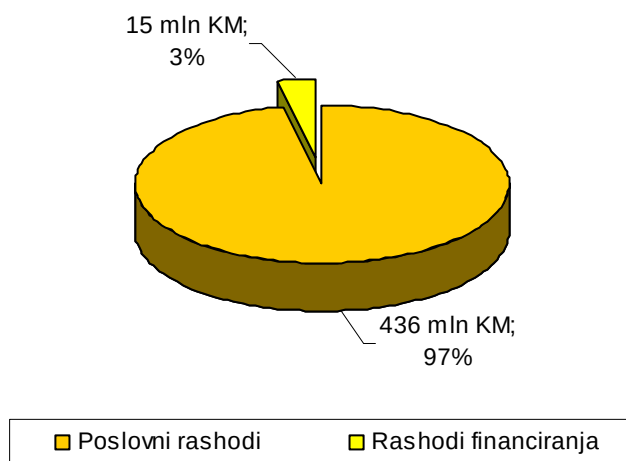
Slika 5.10 Kretanje novčanih primitaka i novčanih izdataka te učinkovitost poslovanja ERS

Ostvareni konsolidirani ukupni prihodi Grupe Elektroprivrede RS za razdoblje od 01.01.2006. do 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazan je na slici 5.11.

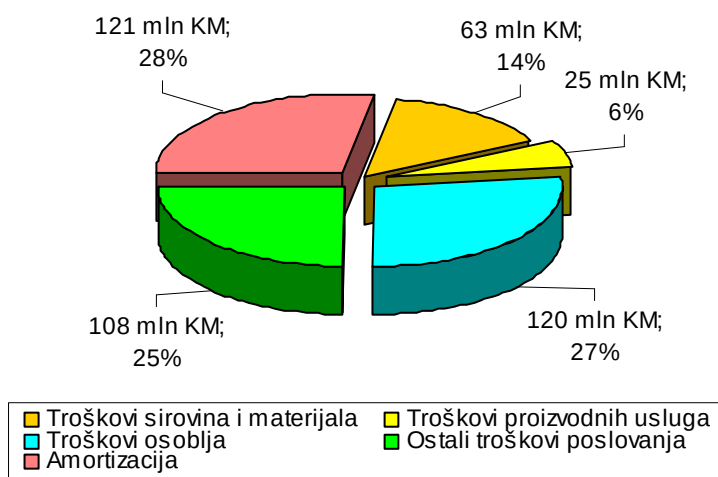
Slika 5.11 Struktura ukupnog prihoda ERS u 2006. godini

Prema predloženim podacima iz konsolidiranog financijskog izvještaja Grupe za 2006. godinu u ukupnim novčanim izdacima dominiraju poslovni rashodi, iskazani su u iznosu od 436 milijuna KM (slika 5.12.).

Slika 5.12 Struktura ukupnih rashoda ERS u 2006. godini

Ostvareni ukupni poslovni rashodi Grupe Elektroprivreda RS za razdoblje od 01.01.2006. do 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazan je na slici 5.13.

Slika 5.13 Struktura poslovnih rashoda ERS u 2006. godini

U troškovima pogona i održavanja Grupe Elektroprivreda RS dominiraju troškovi osoblja. Ukupni godišnji troškovi osoblja ostvareni u razdoblju od 01.01.2006. do 31.12.2006. godine Grupe iznosili su 120 milijuna KM. Ovi troškovi obuhvaćaju: neto plaće i naknade; troškove poreza i prireza iz plaća; troškove mirovinskog osiguranja zaposlenih; troškove socijalnog osiguranja zaposlenih i ostale troškove zaposlenih. Troškovi zaposlenih izravna su posljedica broja zaposlenih radnika, njihove kvalifikacijske strukture i specifičnih troškova osoblja.

Ostali troškovi pogona i održavanja uključuju novčane izdatke za: proizvodne usluge, potrošenu energiju, rezervne dijelove i materijal za održavanje, vrijednosno usklađivanje tekuće imovine, naknade troškova zaposlenima, premije osiguranja, bankarske usluge i usluge platnog prometa, poreze te ostale troškove pogona i održavanja. Ostali troškovi pogona i održavanja Grupe u 2006. godini ostvareni su na razini od 196 milijuna KM.

Sredstva koja podliježu amortizaciji čine dominantan dio imovine Grupe Elektroprivreda RS. Stoga amortizacija kao glavni reprezentant stalnih troškova ima vrlo veliki utjecaj u utvrđivanju i prezentiranju financijskog položaja i rezultata poslovanja Grupe. Amortizacijski iznos koji se kao amortizacija priznaje u porezni rashod utvrđen je linearnom metodom otpisa postojeće materijalne imovine na bazi procijenjenog vijeka trajanja, i u 2006. godini iznosio je 121 milijuna KM.

5.3. Ekonomsko finansijski aspekti pripreme programa razvoja

5.3.1. Osnovne pretpostavke

Uspješno upravljanje investiranjem kapitala u razvoj Elektroprivrede RS obuhvaća:

- sastavljanje investicijskog prijedloga
- procjenu tokova novca za investicijski prijedlog
- vrednovanje tokova novca
- odabir projekta temeljen na kriterijima prihvata

Osnovne pretpostavke na kojima se temelji finansijska i ekonomska analiza su:

- finansijska izvješća su pripremljena za aktivnosti proizvodnje i distribucije električne energije,
- vremenska vrijednost novca temeljena je na odnosima cijena i valuta koje su vrijedile na dan 31.12.2005. godine i to za 1 € = 1,95583 KM, za 1 US\$ = 1,65791 KM (srednji tečaj Centralne banke BiH),
- analiza je provedena u konstantnoj vrijednosti KM za cijelo razdoblje razvojne projekcije (do 2020 godine),
- plan izgradnje novih elektrana te revitalizacija postojećih elektrana temelji se na prioritetnim ulaganjima prikazanim u Modulu 3 poglavlje 3.3. Elektrane kandidati za izgradnju
- plan razvoja distribucijske mreže temelji se na prioritetnim ulaganjima u izgradnju i rekonstrukciju vodova i transformatorskih stanica prikazanim u Modulu 5.
- razmatrana je varijanta financiranja prema kojoj se razvojni ciklus financira iz tuđih izvora sredstava zaduživanjem kod finansijskih institucija
- proizvodnja hidroelektrana bilancirana je na temelju očekivane godišnje proizvodnje
- proizvodnja termoelektrana temelji se na pretpostavci da se postojeće i revitalizirane termoelektrane bilanciraju na pogonu od 6.000 sati godišnje, odnosno nove termoelektrane na pogonu od 7.000 sati godišnje
- specifični potrošak topline (kJ/kWh) prema tipu opreme u pojedinom bloku termoelektrane
- ogrjevna vrijednost ugljena (kJ/kg) prema vrsti ugljena kojeg koristi pojedini blok termoelektrane
- nabavna cijena ugljena prema vrsti ugljena kojeg koristi pojedini blok termoelektrane
- cijena nabave električne energije iz drugih elektroenergetskih sustava pretpostavljena je na razini od 55 €/MWh
- kao kriterij za određivanje prosječne prodajne cijene električne energije za obavljanje djelatnosti proizvodnje i distribucije električne energije, a u funkciji programa razvoja Elektroprivrede RS, predviđena je prosječna prodajna cijena električne energije koja omogućava poslovanje s minimalnim dobitkom te likvidnost Kompanije u svim godinama razvojne projekcije

5.3.2. Plan investicija

Temeljnu strukturu ekonomsko financijske analize investicijskih projekata, u pripremi programa dugoročnog razvoja Elektroprivrede RS, podrazumijeva izradu informacijske osnove koju među ostalim čine investicije u izgradnju novih elektrana, revitalizaciju postojećih elektrana te ulaganja u izgradnju i rekonstrukciju vodova i transformatorskih stanica distribucijske mreže.

Investicije u imovinu određuju veličinu Elektroprivrede RS, njezin poslovni rizik, njezinu likvidnost i njezine profite od poslovanja.

Odluka o investiranju je najvažnija odluka prilikom stvaranja vrijednosti. Ona određuje ukupni iznos efektivne imovine ovog trgovačkog društva, strukturu te imovine i narav poslovnog rizika.

Procjene proračuna za predloženi Plan izgradnje novih elektrana, revitalizaciju postojećih elektrana te izgradnju i rekonstrukciju vodova i transformatorskih stanica distribucijske mreže u ulagačkom ciklusu do 2020. godine, temelje se na postojećoj imovini Elektroprivrede RS i prioritetima ulaganja prikazanim u Modulu 3 poglavlju 3.3. Elektrane kandidati za izgradnju te Modulu 5.

U nastavku se daje pregled ukupnih ulaganja prema scenariju S2 - referentni scenarij potrošnje energije u okviru programa razvitka Elektroprivrede RS od 2007. do 2020. godine (tablica 5.6.).

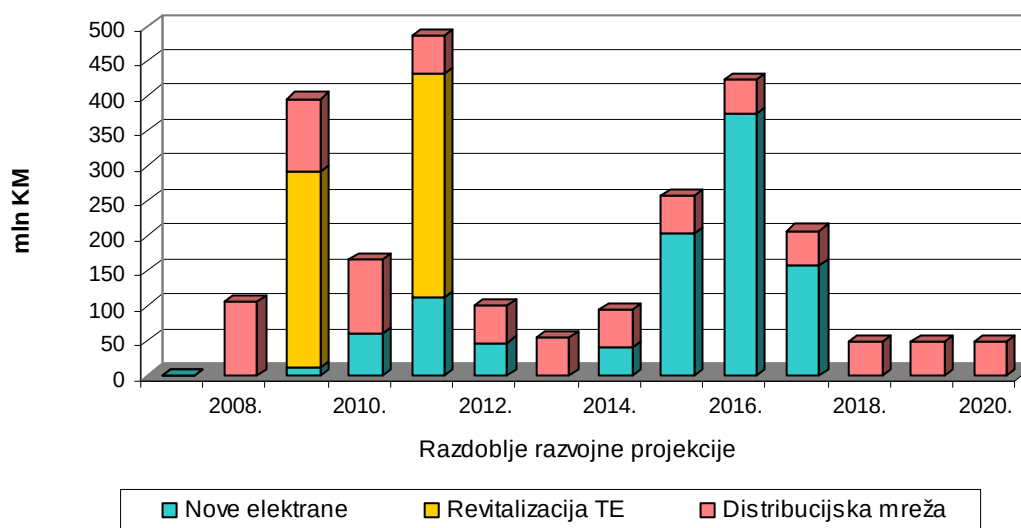
Tablica 5.6 Plan investicija Elektroprivrede RS

	Planirani projekti	Instalirana snaga MW	Specifične investicije KM/kW	Ukupna ulaganja 000 KM
1.	Nove hidroelektrane			230.232
1.1.	HE Foča	55,5	4.148	230.232
2.	Nove termoelektrane			774.509
2.1.	TE Gacko 2	330	2.347	774.509
3.	Revitalizacija termoelektrana			600.514
3.1.	TE Gacko 1	300	930	278.958
3.2.	TE Ugljevik 1	300	1.072	321.556
4.	Distribucijska mreža			827.355
4.1.	Vodovi 35 kV			18.700
4.2.	Vodovi 10(20) kV			238.672
4.3.	Vodovi 0,4 kV			258.917
4.4.	TS 35/10(20) kV			59.445
4.5.	TS 10(20)/0,4 kV			212.075
4.6.	Ostalo			39.547
	Ukupna ulaganja			2.432.610

Srednji tečaj Centralne banke BiH na dan 31.12.2005 godine za 1€=1,95583 KM, za 1US\$=1,65791 KM

Za ovaj Plan razvoja Elektroprivrede RS važna je i dinamika izgradnje odnosno dinamika ulaganja. Dinamika izgradnje odražava fizički aspekt investiranja, dok dinamika ulaganja predstavlja vremenski raspored novčanih izdataka sukladan dinamici izgradnje. Dakle, uvjeti izvedbe Plana razvoja nisu samo fizički već i financijski. Premda je konačni cilj investiranja fizička izvedba pojedinog projekta, za ekonomsko-financijsku analizu važan je i trenutak trošenja financijskih sredstava.

Razrada Plana razvoja ERS u ulagačkom ciklusu od 2007. do 2020. godine, učinjena je po objektima za djelatnost proizvodnje te po programu ulaganja u vodove i transformatorske stanice distribucijske mreže, s dinamikom ulaganja te prikazana u Prilogu 4/1.

Slika 5.14 Stupanj i dinamika ulaganja u razvoj ERS

Na području RS razmatra se određeni broj projekata elektrana u suradnji sa stranim partnerima. Ovi projekti su u potpunosti ili djelomično namijenjeni izvozu električne energije. Osobito su interesantni slijedeći projekti:

- izgradnja rudnika i termoelektrane Gacko 2 instalirane snage 2X330 MW. Partneri na projektu su ERS i ČEZ
- izgradnja rudnika i termoelektrane Ugljevik 2 instalirane snage 400 MW. Partneri na projektu su ERS i američka tvrtka AES
- hidroelektrane Dabar, Nevesinje i Bileća pripadaju projektu Gornji Horizonti. Do sada su na projektu izvršena mjerenja i ispitivanje, izrađeni elaborati, studije i projekti te prikupljene određene suglasnosti
- izgradnja hidroelektrana u okviru Projekt Gornja Drina koji obuhvaća objekte Buk Bijela, Foča, Paunci i Donja Sutjeska. Partneri na projektu su ERS i Elektroprivreda Srbije
- HE Dubrovnik 2 je projekt koji zajednički planiraju ERS i HEP
- HE Ugar Ušće snage 40 MW je zajednički projekt ERS i Federacije BiH.

5.3.3. Izvori financiranja

Drugi korak u financijskoj analizi investicijskog programa razvoj Elektroprivrede RS je odabir izvora financiranja investicija. Sam postupak je važan ne samo zbog potrebe zatvaranja financijske konstrukcije već i zbog obračuna financijskih obveza koje iz njih proističu.

U tom smislu, pri planiranju investicijskog projekta, mora se voditi računa o:

- strukturi i dinamici korištenja izvora financiranja,
- uvjetima korištenja izvora financiranja.

Inače je u principu financijske konstrukcija određena ako su poznati:

- cijena izvora sredstava,
- raspoloživost izvora sredstava,
- očekivana rentabilnost ulaganja.

U okviru Plana financiranja izgradnje novih elektrana, revitalizacije postojećih elektrana te izgradnje novih i rekonstrukcije postojećih vodova i transformatorskih stanica distribucijske mreže u okviru programa razvitka Elektroprivrede RS od 2007. do 2020. godine, razmatrana je varijanta financiranja prema kojoj se razvojni ciklus u cijelosti financira iz tuđih izvora sredstava zaduživanjem kod financijskih institucija.

5.3.4. Procjena novčanih primitaka

Novčani primici su sve koristi koje očekujemo od proizvodnje i distribucije električne energije te obavljanja pomoćnih i sporednih djelatnosti odnosno sve koristi koje povećavaju ekonomski i financijski potencijal Elektroprivrede RS.

Novčane primitke Elektroprivreda RS ostvaruje od:

- osnovne djelatnosti proizvodnje i distribucije električne energije
- pomoćnih i sporednih djelatnosti te
- financijskih aktivnosti.

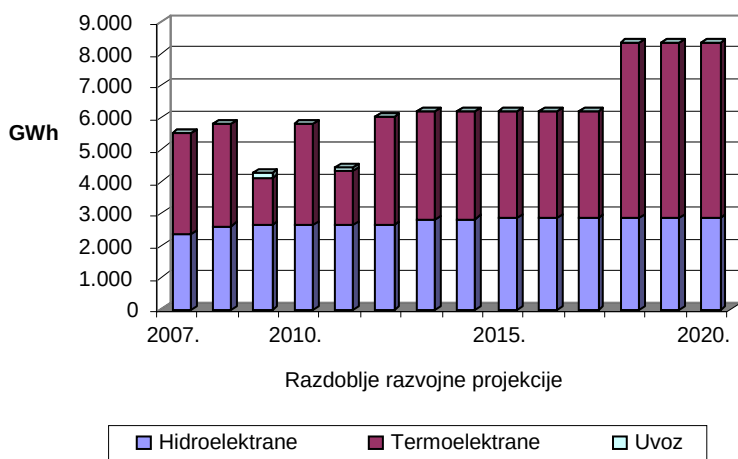
Predviđanje novčanih primitaka od obavljanja djelatnosti proizvodnje i distribucije električne energije temelji se na:

- scenariju S2 – referentni scenarij potrošnje energije, obujma proizvodnje električne energije (fizički izraz strukture i dinamike proizvodnje električne energije iskazan je u Modulu 3 poglavlje 7.2. Scenarij razvoja EP RS odnosno u Prilogu 4/2)
- scenariju S2 – referentni scenarij potrošnje energije, obujma prodaje električne energije na domaćem i inozemnom tržištu (fizički izraz strukture i dinamike prodaje električne energije iskazan je u Prilogu 4/2)
- prosječnoj prodajnoj cijeni električne energije od:
 - o 10,29 pf/kWh (5,26 €cts/kWh)

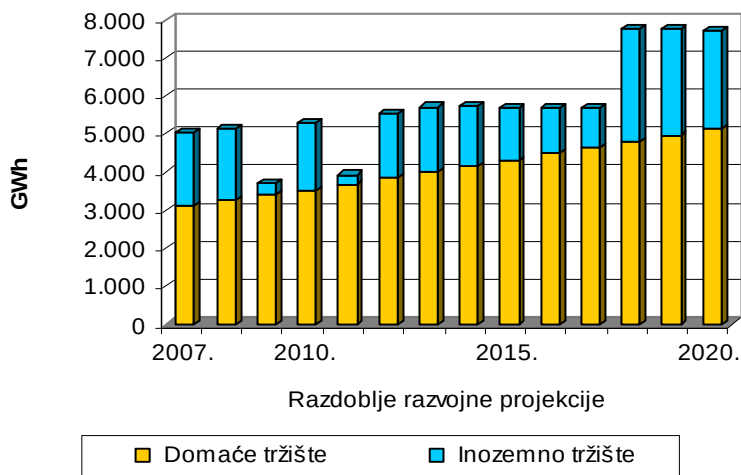
Predviđena prosječna prodajna cijena električne energije za obavljanje djelatnosti proizvodnje i distribucije električne energije u Elektroprivredi RS zadovoljava postavljene kriterije za određivanje prosječne prodajne cijene električne energije, na način da omogućava poslovanje s minimalnim dobitkom te likvidnost Kompanije u svim godinama razvojne projekcije. Dakle, riječ je o prosječnoj prodajnoj cijeni električne energije koja je za 13,5% veća od prosječne prodajne cijene električne energije ostvarene u 2006. godini.

U razdoblju razvojne projekcije od 2007. do 2020. godine predviđeni su novčani primici po osnovu ostalih poslovnih prihoda na razini ostvarenja iz 2006. godine.

Predviđeno je smanjivanje novčanih primitaka od financijskih aktivnosti u odnosu na ostvarenje iz 2006. godine.

Slika 5.15 Struktura i dinamika proizvodnje električne energije ERS

Slika 5.16 Struktura i dinamika prodaje električne energije ERS

5.3.5. Procjena novčanih izdataka

Novčani izdaci uključuju investicije, troškove pogona i održavanja te ostale izdatke koji se odnose na proizvodnju i distribuciju električne energije odnosno sve izdatke koji smanjuju ekonomski i finansijski potencijal Elektroprivrede RS.

5.3.5.1. Investicije u stalnu imovinu

Investicijski prijedlog temelji se na scenariju investiranja, S2 – referentni scenarij potrošnje energije, Plan razvoja Elektroprivrede RS u razvojno ulagačkom ciklusu od 2007. do 2020. godine. Razina ulaganja i dinamika ulaganja prikazani su u poglavlju 5.3.2. Plan investiranja.

5.3.5.2. Troškovi pogona i održavanja

Zadatak ovog dijela financijske obrade informacija je da se utvrdi zbog čega i koliki su novčani izdaci poslovnih aktivnosti koji smanjuju financijski potencijal Grupe Elektroprivreda RS kao važan dio inputa za kasniju ocjenu likvidnosti i rentabilnosti.

Obzirom da ne raspolažemo podacima o mjestima nastanka troškova, dakle po pojedinim Podružnicama kako bi se omogućilo prepoznavanje učinkovitosti rada svake Podružnice u okviru Grupe, predviđanje nekih izdataka u razdoblju razvojne projekcije temelji se na standardiziranim odnosima i raščlanjenoj vrsti troškova iz konsolidiranog financijskog izvještaja za 2006. godinu.

Troškovi energetskog goriva

Troškovi energetskog goriva su funkcija proizvedene električne energije, odnosno izravna su posljedica cijene primarnih oblika energije, funkcije termoelektrane u elektroenergetskom sustavu i tehničko-tehnoloških karakteristika elektrane. Kada je riječ o cijeni primarnih oblika energije, kao vrlo važnom vanjskom utjecajnom činitelju na visinu troškova goriva, treba imati na umu da su one svakodnevno izložene raznim djelovanjima, a time i mogućim promjenama.

Za financijsko modeliranje, standardizacija troškova energetskog goriva temelji se na stabilnosti nabavnih cijena ugljena te tehničko-tehnološkim karakteristikama elektrana.

TE	Specifični potrošak topline kJ/kWh	Ogrjevna vrijednost ugljena kJ/kg	Nabavna cijena ugljena KM/tona
TE Gacko 1	10.588	8.000	22,70
TE Gacko 2	9.000	8.000	22,70
TE Ugljevik 1	10.588	12.200	32,30

Kako u dobivenim podacima o raščlanjenoj vrsti troškova iz konsolidiranih financijskih izvještaja Grupe nema stavke troškova goriva za pogon termoelektrana, koja je ujedno i stavka ukupnih konsolidiranih rashoda, a ne raspolažemo niti s informacijama o strukturi konsolidiranih rashoda i strukturi internih faktura koje u konsolidiranom financijskom izvještaju za 2006. godinu umanjuju ukupne konsolidirane rashode kao rezultat određenih transakcija i poslovnih događaja između Podružnica Grupe Elektroprivrede RS, za razdoblje razvojne projekcije do 2020. godine nisu posebno izdvojeni predviđeni izdaci za gorivo za pogon termoelektrana.

Troškovi nabave električne energije

Obzirom na kretanje potrošnje električne energije na jednoj strani i raspoloživost energetskih izvora na drugoj strani, u pojedinim godinama očekuje se izvjestan udio dobavljene električne energije u elektroenergetskoj bilanci EP RS.

Za financijsko modeliranje, standardizacija troškova nabave električne energije iz drugih elektroenergetskih sustava temeljena je na:

- planiranoj količini nabave električne energije iz drugih elektroenergetskih sustava (scenariju S2 – referentni scenarij potrošnje energije, fizički izraz strukture i dinamike proizvodnje električne energije iskazan je u Modulu 3 poglavlje 7.2. Scenarij razvoja EP RS odnosno u Prilogu 4/2) i
- cijeni nabave električne energije od 55 €/MWh.

Ostali materijalni troškovi

Procjena razine ostalih materijalnih troškova temeljena je na konstantom i stabilnom odnosu ovih troškova i proizvodnje električne energije (standardizirani odnos prema konsolidiranom financijskom izvještaju iz 2006. godine je 1,19%), a u funkcionalnoj ovisnosti o očekivanoj proizvodnji električne energije tekuće godine razdoblja razvojne projekcije.

Troškovi proizvodnih usluga

Da bi materijalna imovina u svom vijeku trajanja zadržala svojstva upotrebljivosti i korisnosti u procesu obavljanja djelatnosti proizvodnje i distribucije električne energije, potrebno je obavljati redovita održavanja i njegu sredstava, te u stanovitim vremenskim razmacima obavljati odgovarajuće veće popravke. Stoga su troškovi održavanja i zaštite procijenjeni na temelju kretanja nabavne vrijednosti materijalne imovine (građevine i oprema) i standarda koji iznosi 0,45% (odnos između ukupnih troškova proizvodnih usluga i nabavne vrijednosti materijalne imovine prema konsolidiranom financijskom izvještaju iz 2006. godine).

Troškovi osoblja

Ovi troškovi obuhvaćaju, neto plaće i naknade, troškove poreza i prireza iz plaća, troškove mirovinskog osiguranja zaposlenih, troškove socijalnog osiguranja zaposlenih i ostale troškove zaposlenih prema Kolektivnom ugovoru o radu.

Broj zaposlenih djelatnika i njihova kvalifikacijska struktura trebaju biti odrednice tehničko-tehnoloških karakteristika Elektroprivrede RS. Ovakav pristup nameće potrebu optimiranja broja radnika, a u funkciji povećanja proizvodnosti, poboljšanja ekonomičnosti i rentabilnosti poslovanja. Dakle, pitanje broja zaposlenih djelatnika i njihove kvalifikacijske strukture, kao vrlo važnog unutarnjeg čimbenika utjecaja na razinu troškova rada, je pitanje čije optimalno rješenje treba tražiti u okviru organizacijskih i tehničko-tehnoloških karakteristika Elektroprivrede RS.

U funkciji realne alokacije troškova osoblja, a u cilju povećanja proizvodnosti, poboljšanja ekonomičnosti i rentabilnosti poslovanja Elektroprivrede RS, planirano je, uz postojećih 7.462 radnika, zaposliti još 154 radnika do kraja razvojnog ciklusa odnosno do 2020. godine.

Ostali troškovi pogona i održavanja

Procjena ostalih troškova pogona i održavanja, kao što su dnevnice za službena putovanja i putne troškove, nadoknade troškova zaposlenima, izdaci za bankarske usluge i troškove platnog prometa, doprinosi. članarine i druga davanja, te ostali nematerijalni troškovi, temelji se na konstantnom i stabilnom odnosu ovih troškova i ukupnog prihoda (standardizirani odnos prema konsolidiranom financijskom izvještaju iz 2006. godine je 15,8%), a u funkcionalnoj ovisnosti o očekivanom prihodu tekuće godine razdoblja razvojne projekcije.

Za obračun premije osiguranja, za osiguranje materijalne imovine od opasnosti požara i osiguranja opreme od loma, uzeta je prosječna premijska stopa od 0,03%. Osnovica za proračun je nabavna vrijednost materijalne imovine.

5.3.5.3. Obveze prema izvorima financiranja

Opća je karakteristika svih oblika financiranja iz tuđih izvora da imaju za posljedicu obvezu povrata tih sredstava u određenom roku kao i plaćanje naknade za korištenje tih sredstava. Cijena korištenja sredstava iz pojedinih izvora obuhvaća troškove pribavljanja i troškove korištenja i to ne samo direktne nego i indirektne troškove.

Dakle, cijena kapitala iz tuđih izvora, je proračunata prema pretpostavljenim uvjetima:

- kreditni rok od 15 godina
- kamatna stopa 6% godišnje
- kamate za vrijeme korištenja kredita do prijenosa u otplatu obračunavaju se u visini redovne kamate i plaćaju za vrijeme izgradnje
- otplata kredita se provodi u jednakim polugodišnjim obrocima

Obračun anuiteta i izrada plana otplate kredita napravljeni su na temelju jednakih polugodišnjih rata.

Rekapitulacija rasporeda ukupnih godišnjih kreditnih obveza za sve kredite u okviru Plana financiranja izgradnje novih elektrana, revitalizacije postojećih elektrana te izgradnje i rekonstrukcije vodova i transformatorskih stanica distribucijske mreže u okviru programa razvitka Elektroprivrede RS od 2007. do 2020. godine, prikazana je u tablici 5.7.

**Tablica 5.7. Raspored kreditnih obveza prema planu financiranja
razvoja ERS do 2020. godine**

Godina otplate	Kreditne obveze u 000 KM			
	Glavnica	Kamate	Anuitet	Ostatak duga
2007.	-	-	-	-
2008.	-	3.078	3.078	102.584
2009.	6.839	17.858	24.697	489.259
2010.	32.275	33.759	66.034	619.889
2011.	39.114	51.237	90.351	1.068.463
2012.	64.228	66.208	130.437	1.106.363
2013.	83.255	66.788	150.042	1.078.270
2014.	86.932	66.255	153.187	1.086.773
2015.	90.609	71.590	162.199	1.254.246
2016.	94.287	86.503	180.789	1.582.032
2017.	97.537	99.662	197.199	1.691.254
2018.	152.422	100.652	253.074	1.587.591
2019.	155.673	94.383	250.056	1.480.678
2020.	158.923	87.920	246.843	1.370.515

5.3.5.4. Amortizacija

Sredstva koja podliježu amortizaciji čine dominantan dio imovine Grupe Elektroprivrede RS. Stoga amortizacija kao glavni reprezentant stalnih troškova ima veliki utjecaj u utvrđivanju i prezentiranju financijskog položaja i rezultata poslovanja Kompanije.

U financijskom modeliranju, amortizacijski iznos koji se kao amortizacija priznaje u porezni rashod utvrđen je linearnom metodom otpisa postojeće materijalne imovine na bazi procijenjenog vijeka trajanja, odnosno korisne upotrebe postojeće skupne imovine.

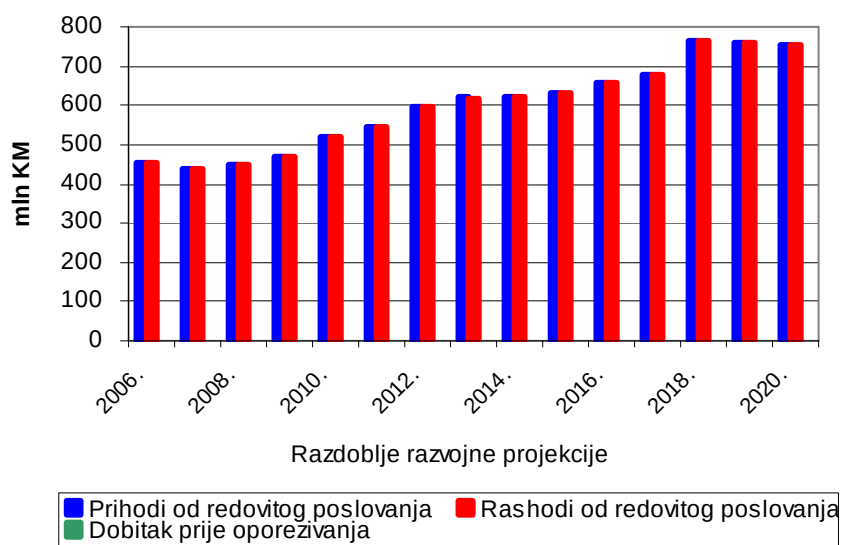
Amortizacijski iznos budućih investicija utvrđen je linearnom metodom otpisa materijalne imovine na bazi procijenjenog vijeka trajanja, odnosno vijeka korisne upotrebe sredstava (30 godina za građevinske objekte te 20 godina za opremu).

5.3.6. Predviđanje Računana dobiti i gubitka

Rezultat postavljenih kriterija u financijskom modelu djelatnosti proizvodnje i distribucije električne energije je minimalni dobitak iz redovnog poslovanja kao mjerilo uspješnosti poslovanja Elektroprivrede RS. Elementi koji su u izravnom odnosu s iskazanom dobiti jesu prihodi i rashodi. Dakle, prihodi i rashodi su rezultat svih planiranih aktivnosti u ostvarivanju novčanih primitaka i novčanih izdataka, a koje obilježavaju očekivane promjene u radu i razvoju Elektroprivrede RS.

Predviđeni minimalni dobitak u svim godinama razvojne projekcije na izvjestan način otklanja neizvjesnost glede povrata uloženog novca i prinosa koji je opravdano očekivan od Kompanije. Time su ispunjeni svi postavljeni razvojni ciljevi EP RS, očuvanje i uvećanje imovine trgovačkog društva, likvidnost poslovanja te ostvarenje dobiti.

Na slici 5.17. odnosno u Poglavlju 4/3 prikazano je predviđanje Računa dobiti i gubitka temeljeno na planiranom radu i razvitku djelatnosti proizvodnje i distribucije električne energije EP RS prema razvojno ulagačkom ciklusu 2007. – 2020. godine (scenarij S2 - referentni scenarij potrošnje energije).

Slika 5.17 Predviđanje Računa dobiti i gubitka ERS

5.3.7. Predviđanje Balance stanja

Prikazanom vrijednošću imovine stječe se uvid u relativnu veličinu imovine i njezin specifični značaj. Dinamika vrijednosti imovine ERS odražava promjene, uvećanje vrijednosti imovine u odnosu na početno stanje iz 2006. godine, za 39% do 2020. godine. Očuvanje i uvećanje imovine smatra se prvim kriterijem uspješnog poslovanja. Redovito uspješno poslovanje vodi uvećanju vrijednosti imovine, dok se smanjenje vrijednosti imovine smatra upozoravajućim znakom.

U dugoročnom razvojnem procesu, tj. od 2012. godine, zamjetan je pad neto vrijednosti dugotrajne imovine što upućuje na određene zaključke (brži rast akumulirane amortizacije od bruto porasta vrijednosti materijalne imovine - vremenski raskorak između smanjenja vrijednosti imovine i kapitalnih ulaganja u novu imovinu).

Tekuća imovina druga je velika skupina imovine, koja prema prikazanoj strukturi i dinamici ukazuje na znatne promjene, kako u cjelini (porast udjela u ukupnoj imovini), tako i po elementima. Naime, vrijednost tekuće imovine, od početnog stanja iz 2006. godine do 2020. godine, je porasla za čak 5,7 puta, zahvaljujući prije svega vrlo intenzivnom porastu novca kao oblika imovine. Riječ je o stavci koja podrazumijeva slobodna novčana sredstva trgovačkog društva nakon što se podmire sve obveze po godinama razvojne projekcije.

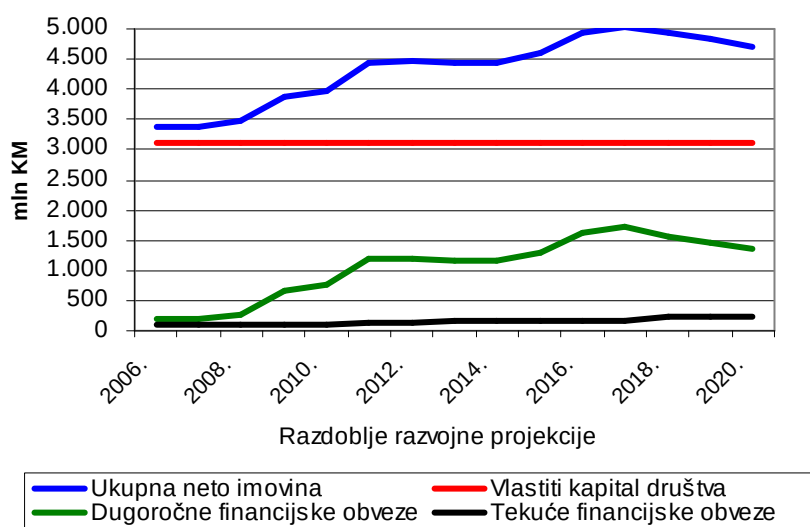
Nakon prikaza vrijednosti imovine prikazana je i vrijednost kapitala prema osnovnoj strukturi i dinamici za razdoblje razvojne projekcije. Visoki udio vlastitog kapitala uvijek se ocjenjuje vrlo pozitivnim. Udio vlastitog kapitala u ukupnim izvorima iz kojih se financira imovina ERS ima tendenciju pada sa 92% u 2006. godini na 66% u 2020. godini. To je posljedica predviđenog zaduživanja kod financijskih institucija na ime financiranja Plana razvoja ERS do 2020. godine. Inače, kod analize strukture i dinamike kapitala treba imati na umu kako je vlastiti kapital najkvalitetniji oblik kapitala, primarni nositelj poslovnog rizika.

Smanjivanjem udjela vlastitog kapitala u ukupnim izvorima sredstava Kompanije povećava se udio ukupnih financijskih obveza, sa 8% u 2006. godini na 34% u 2020. godini.

U strukturi ukupnih financijskih obveza, dugoročne obveze bilježe porast zahvaljujući isključivo obvezama po dugoročnim kreditima za financiranje izgradnje novih elektrana, revitalizacije postojećih elektrana te izgradnje novih i rekonstrukcije postojećih vodova i transformatorskih stanica distribucijske mreže u okviru programa razvitka Elektroprivrede RS od 2007. do 2020. godine.

Tekuće obveze su druga skupina obveza, čija je vrijednost prikazana dinamički prema glavnim bilančnim podskupinama. U strukturi ukupnih obveza, porast tekućih obveza relativno je mali obzirom na porast obveza kreditnim institucijama odnosno porast obveza prema dobavljačima.

Predviđeno kretanje imovine, vlastitog kapitala i financijskih obveza prema osnovnoj strukturi i dinamici prikazano je na slici 5.18. odnosno u Prilogu 4/4.

Slika 5.18 Predviđeno kretanje imovine i finansijskih obveza ERS

5.3.8. Predviđanje toka novčanih sredstava

Učinkovitost investicijskog programa zavisi o učincima projekata izgradnje novih elektrana, revitalizacije postojećih elektrana te izgradnje novih i rekonstrukcije postojećih vodova i transformatorskih stanica distribucijske mreže koji se pojavljuju na tržištu, a koji utječu na ekonomski i finansijski potencijal Kompanije. Finansijski potencijal nužan je preduvjet učinkovitog investiranja i kasnijeg poslovanja, pa ga je stoga potrebno analizirati. Finansijski potencijal u osnovi predstavlja sva raspoloživa sredstva plaćanja u razdoblju razvojne projekcije. Dakle, ocjena finansijskog potencijala Elektroprivrede RS podrazumijeva ocjenu njezine likvidnosti.

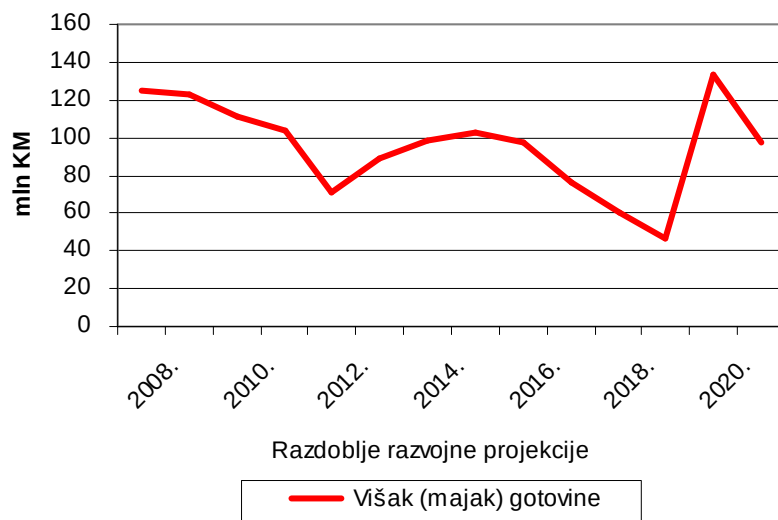
Izvor informacija za ocjenu likvidnosti je novčani tok tj. poslovni događaji što utječu na kretanje finansijskog potencijala Kompanije. Informacija o novčanom toku pokazuje kakva je finansijska situacija Elektroprivrede RS kada se poslovanje i promjene na imovini promatraju s aspekta primitaka i isplata novca dakle, poslovnih događaja koji povećavaju odnosno smanjuju finansijski potencijal tvrtke. Dakle, suština ocjene likvidnosti je u procjeni sposobnosti trgovačkog društva da u svakom trenutku podmiri svoje dospelje obveze, kada se uzme u obzir cijelo razdoblje razvojne projekcije.

Uz ukupna ulaganja u izgradnju novih elektrana, revitalizaciju postojećih elektrana te izgradnju novih i rekonstrukciju postojećih vodova i transformatorskih stanica distribucijske mreže ERS (scenarij S2 – referentni scenarij potrošnje energije) od 2.433 milijuna KM (1.244 milijuna €), financiranje procijenjene vrijednosti ukupnih ulaganja iz tuđih izvora sredstava zaduživanjem kod finansijskih institucija, predviđenu razinu, strukturu i dinamiku proizvodnje električne energije, predviđenu razinu nabave električne energije iz drugih elektroenergetskih sustava, predviđenu razinu, strukturu i dinamiku prodaje električne energije, predviđenu prosječnu cijenu nabave električne energije, prosječnu prodajnu cijenu električne energije od 10,29 pf/kWh (5,26 €cts/kWh), te razvojnu projekciju od 2007. do 2020. godine, Izvješće o novčanom toku pokazuje:

- sposobnost Elektroprivrede RS da na zadovoljavajućoj razini stvara buduće pozitivne tokove novca i na taj način ispuni sve svoje financijske obveze u razdoblju razvojne projekcije.

U Prilogu 4/5 prikazane su osnovne skupine aktivnosti koje djeluju na novčane tokove te njihova struktura i dinamika.

Na slici 5.19. prikazan je neto tok novca temeljen na planiranom radu i razvitku djelatnosti proizvodnje i distribucije električne energije ERS u razdoblju razvojne projekcije.

Slika 5.19 Tok novčanih sredstava ERS

5.4. Zaključak

Ocjena dosadašnjeg poslovanja, utvrđivanja stanja i strukture neto vrijednosti imovine te stanja i strukture finansijskih obveza, napravljeni su na temelju prezentiranih podataka iz konsolidiranih finansijskih izvještaja Grupe Elektroprivreda RS.

Glavna pitanja, ključna za uspješnost i efikasnost poslovanja ove Kompanije koja obavlja djelatnost proizvodnje i distribucije električne energije odnose se na razinu investiranja u projekte razvoja, izgradnje novih elektrana, revitalizaciju postojećih elektrana te ulaganja u izgradnju i rekonstrukciju vodova i transformatorskih stanica distribucijske mreže u razvojno-ulagačkom ciklusu od 2007. do 2020. godine s jedne strane, te na komercijalne uvjete proizvodnje i distribucije električne energije s druge strane. Komercijalne uvjete u mnogome definiraju čimbenici kao što su: razina, struktura i dinamika proizvodnje električne energije, razina i dinamika nabave električne energije iz drugih elektroenergetskih sustava, razina, struktura i dinamika prodaje električne energije, nabavna cijena ugljena, te razina prodajne cijene električne energije.

Komercijalne okolnosti nude realnu osnovu za uspješno poslovanje Elektroprivrede RS tijekom razdoblja razvojne projekcije. Uz predviđeno ulaganje u projekte razvoja, te prosječnu prodajnu cijenu električne energije od 10,29 pf/kWh (5,26 €cts/kWh), buduća situacija nudi slijedeću prognozu:

- finansijska uspješnost se ostvaruje u cijelom razdoblju razvojne projekcije
- sposobnost Kompanije da na zadovoljavajućoj razini ostvaruje buduće pozitivne tokove novca i na taj način ispunjuje sve svoje finansijske obveze u cijelom razdoblju razvojne projekcije
- u dinamičkom smislu promijenjeni novčani tokovi odražavaju budući perspektivni položaj ovog gospodarskog subjekta temeljen na uravnoteženim odnosima imovine i kapitala.

6. ELEKTROPRIJENOS - ELEKTROPRENOS BOSNE I HERCEGOVINE A.D. BANJA LUKA

6.1. Informacije o trgovačkom društvu

6.1.1. Osnovne informacije

Trgovačko društvo „Elektroprijenos-Elektroprenos“ BiH a.d. Banja Luka je osnovano Zakonom o osnivanju kompanije za prijenos električne energije u Bosni i Hercegovini (Službeni glasnik BiH broj 35/04) i nastalo je prijenosom sredstava, financijskih obveza i vlasničkih prava nad imovinom neophodnom za prijenos električne energije iz elektroprivrednih poduzeća u Bosni i Hercegovini, JP Elektroprivreda BiH, JP Elektroprivreda HZHB te JMDP Elektroprivreda RS.

Dakle, 28.02.2006. godine usvojena je početna bilanca tvrtke za prijenos električne energije u Bosni i Hercegovini „Elektroprijenos“ BiH d.d. Banja Luka. Stoga se financijski izvještaji odnose na razdoblje od 01.03. do 31.12.2006. godine.

Djelatnost tvrtke je prijenos električne energije i sve djelatnosti u vezi sa prijenosom električne energije, koje uključuju održavanje, izgradnju i proširenje elektroprijenosne mreže u Bosni i Hercegovini.

Djelatnost trgovačkog društva koji ima prirodni monopol na tržištu regulira Državna regulatorna komisija za prijenos električne energije.

Tvrtka je organizirana prema teritorijalnom, procesnom i funkcionalnom principu sa razgraničenjem nadležnosti, odgovornosti i ovlaštenja.

Organizacija trgovačkog društva osigurava tehničko-tehnološko i ekonomsko-financijsko jedinstvo elektroprijenosne djelatnosti u BiH, efikasnost u radu i poslovanju, upravljanju i odlučivanju.

Trgovačko društvo se sastoji od četiri operativne jedinice za rad, održavanje i širenje prijenosnog sustava i to:

- operativno područje Banja Luka, sa sjedištem u Banjoj Luci, uključujući dvije terenske jedinice Banja Luka i Bihać
- operativno područje Mostar, sa sjedištem u Mostaru, uključujući dvije terenske jedinice Mostar i Trebinje
- operativno područje Sarajevo, sa sjedištem u Sarajevu, uključujući tri terenske jedinice Sarajevo, Zenica i Višegrad
- operativno područje Tuzla, sa sjedištem u Tuzli, uključujući dvije terenske jedinice Tuzla i Doboj.

Operativna područja imaju status dijelova/podružnica tvrtke, nemaju status pravne osobe, ali imaju određena ovlaštenja u prometu utvrđena Statutom i posebnim aktima Upravnog odbora tvrtke.

Vlasnici temeljnog kapitala dioničkog društva jesu Federacija BiH sa udjelom od 58,90% i Republika Srpska sa udjelom od 41,10%.

Na dan 31.12.2006. godine u Poduzeću je bilo zaposleno 1472 radnika.

Sjedište poduzeća je Banja Luka, Marije Bursać 7a.

6.2. Ocjena opremljenosti i efikasnosti trgovačkog društva

6.2.1. Stanje i struktura imovine

Očuvanje i uvećanje imovine smatra se prvim kriterijem uspješnog poslovanja, primarnom informacijom o poslovanju trgovačkog društva. Stoga je analiza imovine ovog gospodarskog subjekta prvi korak u modelu poslovne analize pri čemu su prikazane osnovne skupine imovine u vrijednosnom obliku, a potom njihova struktura. Dakle, imovina je podijeljena u dvije osnovne skupine:

- stalnu imovinu i
- tekuću imovinu.

Prikazom vrijednosti i strukture imovine stječe se uvid u relativnu veličinu pojedinih skupina i oblika imovine i njihov specifični značaj u poslovnoj aktivnosti Elektroprijenosa Bosne i Hercegovine.

Završno stanje neto vrijednost imovine na dan 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazano je u tablici 6.1.

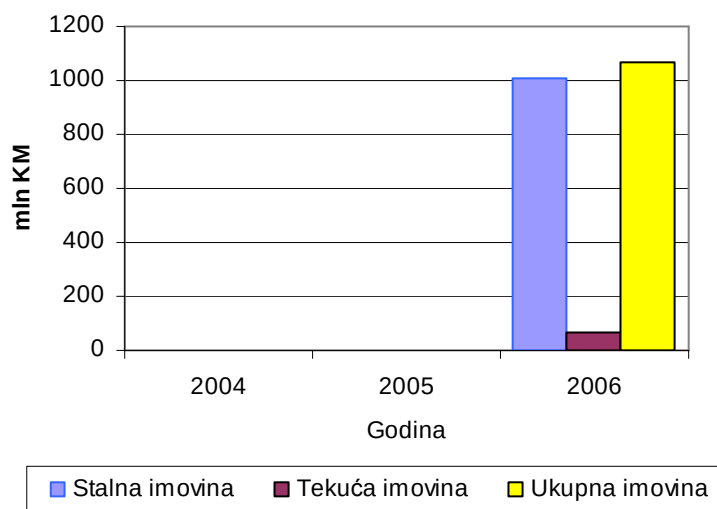
Tablica 6.1 Stanje i struktura imovine

	Stavke	Stanje neto vrijednosti (svote u 000 KM)	
		Početno stanje 01.03.2006.	Završno stanje 31.12.2006.
1.	Stalna imovina	1.015.372	1.003.989
1.1.	Nematerijalna imovina	41.981	1.093
1.2.	Materijalna imovina	970.701	1.000.478
1.3.	Financijska imovina	2.690	2.418
1.4.	Potraživanja	-	-
2.	Tekuća imovina	22.378	64.343
2.1.	Novac i novčani ekvivalenti	6.255	17.292
2.2.	Potraživanja	6.571	33.590
2.3.	Zalihe	9.552	13.487
2.4.	Financijska imovina	-	-
2.5.	Ostala tekuća imovina	2	74
	Ukupna imovina	1.037.752	1.068.332

Srednji tečaj Centralne banke BiH na dan 31.12.2005 godine za 1€=1,95583 KM, za 1US\$=1,65791 KM

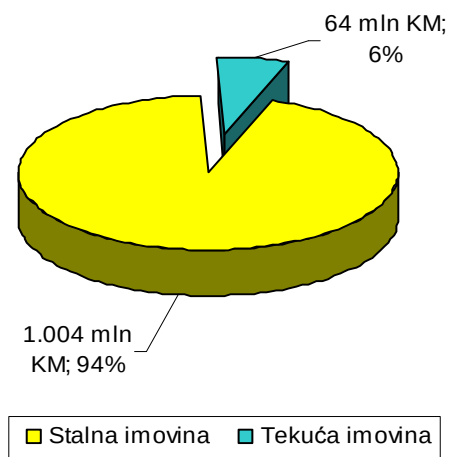
Izvor podataka: Izvještaj o poslovanju za razdoblje od 01.03. do 31.12.2006. godine,

U strukturi ukupne imovine pozornost svakako zaokuplja stalna imovina čiji je vrijednosni oblik na kraju 2006. godine iznosio 1.004 milijuna KM. Svojim udjelom u ukupnoj imovini od 94%, stalna imovina dominira u imovinskoj strukturi čime iskazuje svoj vrlo veliki značaj oblika imovine koji karakterizira i obilježava kapitalno intenzivne djelatnosti u koje svakako spada djelatnost prijenosa električne energije.

Slika 6.1 Stanje, struktura i dinamika neto vrijednosti ukupne imovine Elektroprijenosa BiH

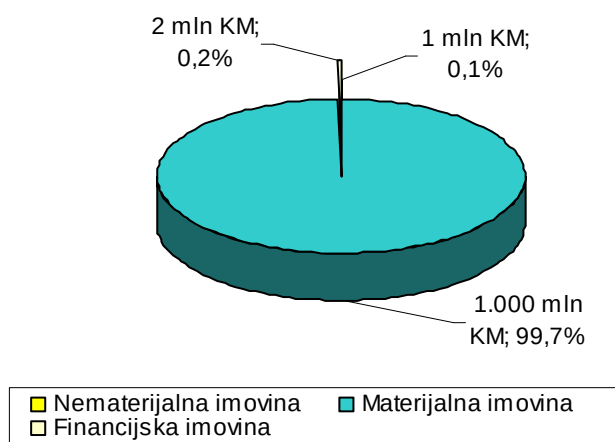
Završno stanje neto vrijednost imovine na dan 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazano je na slici 6.2.

Slika 6.2 Struktura neto vrijednosti ukupne imovine Elektroprijenosa BiH na kraju 2006. godine

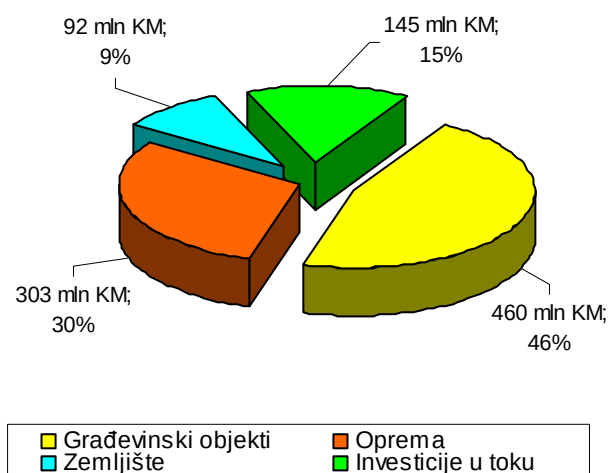
U strukturi stalne imovine, materijalna imovina iskazuje svoj dominantan značaj oblika imovine koji karakterizira i obilježava rad i razvitak ove tvrtke.

Završno stanje neto vrijednosti stalne imovine na kraju 2006. godine prema osnovnoj strukturi prikazano je na slici 6.3.

Slika 6.3 Struktura neto vrijednosti stalne imovine Elektroprijenosa BiH na kraju 2006. godine

U vrijednosnoj strukturi materijalne imovine najznačajniji oblik imovine jesu građevinski objekti čija je vrijednost iznosila 460 milijuna KM, zatim postrojenja i oprema s vrijednošću od 303 milijuna KM, investicije u toku s vrijednošću od 145 milijun KM, te zemljište s vrijednošću od 92 milijuna KM. Završno stanje neto vrijednosti materijalne imovine na kraju 2006. godine prema osnovnoj strukturi prikazano je na slici 6.4.

Slika 6.4 Struktura neto vrijednosti materijalne imovine Elektroprijenosa BiH na kraju 2006. godine

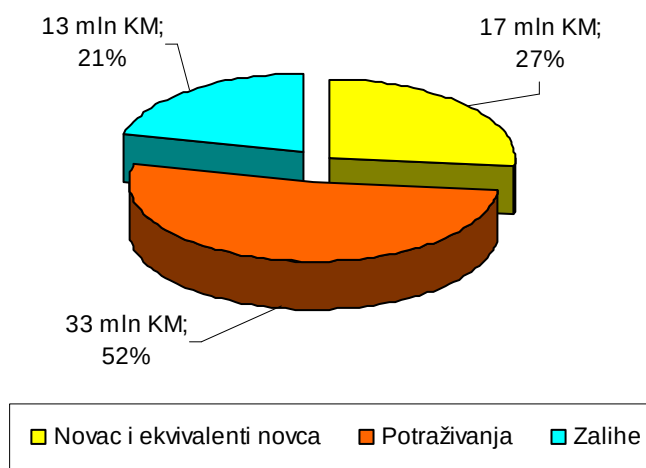
Tekuća imovina druga je skupina imovine, čija je vrijednost prikazana prema glavnim bilančnim oblicima. U strukturi ukupne imovine Elektroprijenosa BiH, vrijednosni oblik tekuće imovine na kraju 2006. godine iznosio je 64 milijuna KM, što čini 6% ukupne imovine.

U vrijednosnoj strukturi tekuće imovine dominirala je vrijednost potraživanja u iznosu do 33 milijuna KM. Svojim udjelom u tekućoj imovini od 52%, potraživanja na izvjestan način iskazuju svoj značaj oblika imovine koji može doprinijeti jačanju financijske snage tvrtke, povećanjem efikasnosti upravljanja kroz smanjivanje prosječnog perioda naplate.

Vrijednost zaliha, kao oblika tekuće imovine iznosila je 13 milijuna KM. Svojim udjelom u tekućoj imovini od 21%, zalihe također iskazuju svoj značaj oblika imovine koji može doprinijeti jačanju financijske snage tvrtke, povećanjem efikasnosti upravljanja zalihami kroz smanjivanje broja dana vezivanja zaliha.

Novac na računu u banci i blagajni na kraju 2006. godine dosegao je iznos od 17 milijuna KM. Prema kriteriju prihvatljivosti, stanje novca, kao oblika imovine, odražava nedovoljno stanje gotovine obzirom na postojeće financijske obveze.

Završno stanje neto vrijednosti tekuće imovine na kraju 2006. godine prema osnovnoj strukturi prikazano je na slici 6.5.

Slika 6.5 Struktura neto vrijednosti tekuće imovine Elektroprijenosa BiH na kraju 2006. godine

6.2.2. Stanje i struktura financijskih obveza

Jedna od primarnih informacija u modelu poslovne analize je postojeće stanje i struktura izvora iz kojih je imovina trgovačkog društva financirana. Stoga je kapital podijeljen u tri osnovne skupine:

- vlastiti kapital društva,
- dugoročne financijske obveze,
- tekuće financijske obveze

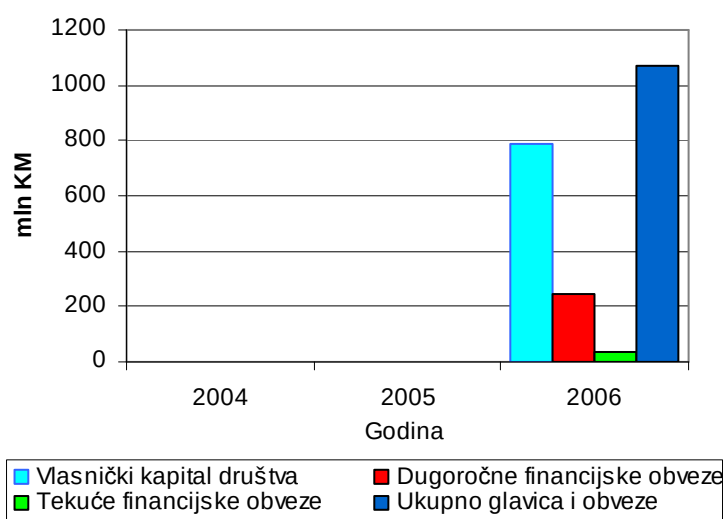
Završno stanje finansijskih obveza trgovačkog društva na dan 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazano je u tablici 6.2.

Tablica 6.2 Stanje i struktura finansijskih obveza

	Stavke	Svote u 000 KM	
		Početno stanje 01.03.2006.	Završno stanje 31.12.2006.
1.	Vlastiti kapital društva	755.942	788.811
1.1.	Temeljni kapital	699.983	755.942
1.2.	Revalorizacijske rezerve	205.524	12.762
1.3.	Neraspoređeni dobitak	-	20.107
1.4.	Gubitak do visine kapitala	(149.565)	-
2.	Financijske obveze	281.810	279.521
2.1.	Dugoročne financijske obveze	270.071	243.457
2.1.1.	Dugoročna rezerviranja	78.262	65.116
2.1.2.	Obveze po kreditima	191.809	178.341
2.2.	Tekuće financijske obveze	11.739	36.065
2.2.1.	Obveze prema kreditnim institucijama		20.854
2.2.2.	Obveze prema dobavljačima		9.236
2.2.3.	Ostale tekuće obveze		5.975
	Ukupna imovina	1.037.752	1.068.332

Srednji tečaj Centralne banke BiH na dan 31.12.2005 godine za 1€=1,95583 KM, za 1US\$=1,65791 KM

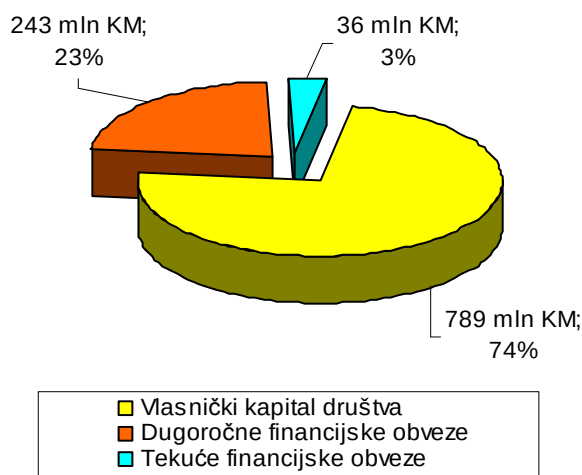
Izvor podataka: Izvještaj o poslovanju za razdoblje od 01.03. do 31.12.2006. godine,

Slika 6.6 Stanje, struktura i dinamika finansijskih obveza Elektroprijenosa BiH

U financiranju imovine trgovačkog društva vlastiti kapital sudjeluje sa 74%. Njegov je vrijednosni oblik, na dan 31.12.2006. godine, iznosio 789 milijuna KM. Visoki udio vlastitog kapitala uvijek se ocjenjuje vrlo pozitivnim. Naime, kod analize strukture i dinamike kapitala treba imati na umu kako je vlastiti kapital najkvalitetniji oblik kapitala, primarni nositelj poslovnog rizika.

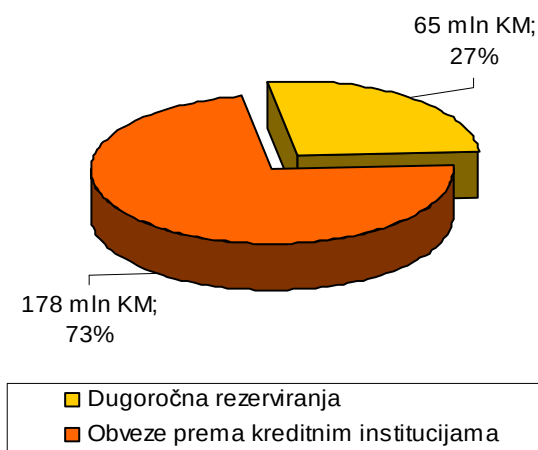
Završno stanje ukupnih financijskih obveza Elektroprijenosa Bosne i Hercegovine na dan 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazano je na slici 6.7.

Slika 6.7 Struktura ukupnih financijskih obveza Elektroprijenosa BiH na kraju 2006. godine

Dugoročni financijski izvori sudjeluju sa 23% u financiranju imovine trgovačkog društva. Njihov vrijednosni oblik na dan 31.12.2006. godine iznosio je su 243 milijuna KM. Strukturu dugoročnih financijskih izvora čine obveze prema kreditnim institucijama po osnovu dugoročnih kredita od 178 milijuna KM te dugoročne obveze po osnovu dugoročnih razgraničenja od 65 milijuna KM.

Završno stanje dugoročnih financijskih obveza Elektroprijenosa BiH na dan 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazano je na slici 6.8

Slika 6.8 Struktura dugoročnih financijskih obveza Elektroprijenosa BiH na kraju 2006. godine

Stanje vlastitog kapitala društva i dugoročnih financijskih obveza u odnosu na stanje stalne imovine pokazuje ročnu usklađenost dijelova aktive i pasive (granični stupanj pokrića) što se smatra povoljnim kretanjem jer je ostvareno načelo da se vlastitim kapitalom i dugoročnim financijskim izvorima treba financirati stalna imovina. Stoga jedan od temeljnih cilja

trgovačkog društva treba biti uspostavljanje i održavanja dugoročne financijske ravnoteže, te na taj način povećanje stabilnosti i uspješnosti poslovanja.

Završno stanje financijskih obveza trgovačkog društva po osnovi dugoročnih kredita prema financijskim institucijama, na dan 31.12.2006. godine, prikazano je u tablici 6.3.

Tablica 6.3 Stanje obveza po dugoročnim kreditima

Kreditna institucija	Svote u 000 KM		Razdoblje otplate	Kamatna stopa
	Stanje duga na dan 31.12.			
	2005. god.	2006. god.		
IDA 3534		42.170	2006-2025	Libor+0,75%
EIB 20785		92.614	2006-2025	Euribor+0,75%
EBRD 891		6.933	2007-2021	Libor+1,00%
EBRD 599		1.483	2006-2020	6,475%
Power I RAP 30280		2.748	2006-2025	0,75%
Power II RAP 30740		426	2006-2025	0,75%
IDA BOS 2903		6.867	2006-2025	0,75%
IDA 38970		961	2006-2025	0,75%
IDA 24030		781	2006-2020	1,50%
IDA 24010		518	2006-2020	1,50%
Belgijski kredit		2.246	2006-2015	3,00%
ISINEL FAD		18.554	2007-2027	0,30%
ZABA 321/04		1.441	2006-2010	7,50%
ZABA 416/2003		4.820	2006-2011	7,50%
ZABA Proizvodnja		2.683	2006-2013	Euribor+3,50%
Ukupno		185.215		

Srednji tečaj Centralne banke BiH na dan 31.12.2005 godine za 1€=1,95583 KM, za 1US\$=1,65791 KM

Ukupne godišnje obveze trgovačkog društva financijskim institucijama po osnovu korištenih dugoročnih kredita proračunate su prema zadanim kreditnim uvjetima: roku otplate pojedinog kredita, otplati u jednakim polugodišnjim obrocima te kamatnoj stopi.

Rekapitulacija rasporeda ukupnih godišnjih kreditnih obveza prema kreditnim institucijama prikazana je u tablici 6.4.

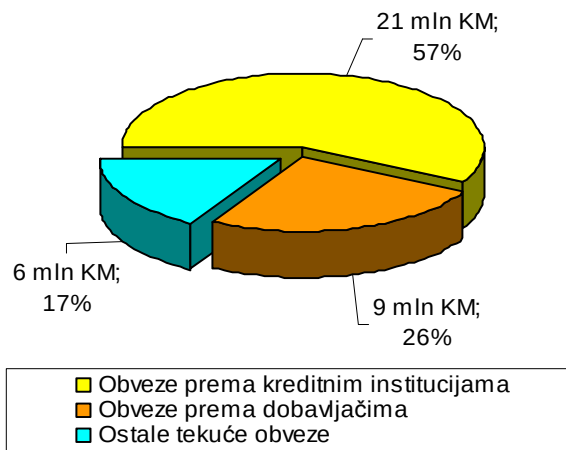
Tablica 6.4 Raspored postojećih kreditnih obveza

Godina otplate	Kreditne obveze u 000 KM			
	Glavnica	Kamate	Anuitet	Ostatak duga
2006.	-	-	-	185.215
2007.	11.170	7.548	18.718	174.045
2008.	11.170	7.043	18.213	162.875
2009.	11.170	6.538	17.708	151.705
2010.	11.170	6.033	17.203	140.535
2011.	10.810	5.535	16.345	129.725
2012.	9.846	5.075	14.921	119.879
2013.	9.846	4.670	14.515	110.033
2014.	9.467	4.271	13.738	100.566
2015.	9.467	3.894	13.361	91.099
2016.	9.217	3.519	12.736	81.881
2017.	9.217	3.150	12.367	72.664
2018.	9.217	2.780	11.998	63.447
2019.	9.217	2.411	11.628	54.229
2020.	9.217	2.041	11.259	45.012

U strukturi ukupnih izvora sredstava kompanije, tekuće financijske obveze predstavljaju samo 3% izvora iz kojih se financira imovina Elektroprijenosa BiH. Njihova nominalna vrijednost na kraju 2006. godine iznosila je 36 milijuna KM.

U strukturi tekućih obveza dominiraju obveze prema kreditnim institucijama (udjel 57%) zatim slijede obveze prema dobavljačima (udjel 26%) te ostale tekuće obveze (udjel 17%).

Završno stanje tekućih financijskih obveza Elektroprijenosa Bosne i Hercegovine na dan 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazano je na slici 6.9.

Slika 6.9 Struktura tekućih financijskih obveza Elektroprijenosa BiH na kraju 2006. godine

6.2.3. Podaci o tekućem poslovanju

Izvešće o dobiti ili gubitku jedno je od finansijskih izvješća koje svim zainteresiranim korisnicima daje odgovor na pitanje iz kojih poslovnih aktivnosti i koliko trgovačko društvo Elektroprijenos BiH ostvaruje novčane primitke, te zbog čega i koliki su novčani izdaci ovih aktivnosti. Učinkovitost poslovanja u proteklom razdoblju ilustriraju slijedeći podaci:

Tablica 6.5 Račun dobiti i gubitka

	Stavke	Svote u 000 KM	
		Razdoblje	
			od 01.03.do 31.12..2006.
	Poslovni prihodi		
1.01.	Prihod od usluga prijenosa električne energije		108.764
1.02.	Ostali poslovni prihodi		11.766
1.03.	Ukupno poslovni prihodi		120.530
	Poslovni rashodi		
1.04.	Troškovi materijala, rezervnih dijelova i ost. mat.		5.446
1.05.	Ostali materijalni troškovi		3.347
1.06.	Troškovi osoblja		24.582
1.07.	Rezerviranja troškova i rizika		1.546
1.08.	Ostali troškovi poslovanja		13.647
1.09.	Međuzbroj poslovnih rashoda		48.570
1.10.	Dobitak iz redovitog poslovanja prije amortizacije		71.960
1.11.	Amortizacija		53.826
1.12.	Ukupno poslovni rashodi		102.395
1.13.	Dobitak (gubitak) od redovitog poslovanja		18.135
1.14.	Financijski prihodi		3.463
1.15.	Rashodi financiranja		7.182
1.16.	Dobitak (gubitak) prije oporezivanja		14.416
1.17.	Porez na dobitak		-
1.18.	Neto dobitak (gubitak)		14.416

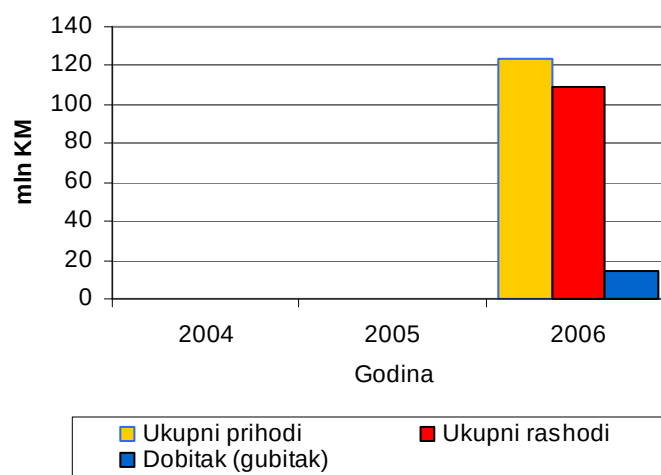
Srednji tečaj Centralne banke BiH na dan 31.12.2005 godine za 1€=1,95583 KM, za 1US\$=1,65791 KM

Izvor podataka: Izvještaj o poslovanju za razdoblje od 01.03. do 31.12.2006. godine,

Elektroprijenos BiH ostvaruje prihod od osnovne djelatnosti po osnovu usluge za prenesenu električnu energiju na tržištu Bosne i Hercegovine, kao i prenesena električna energija inozemnim kupcima. Prema finansijskom izvještaju za 2006. godinu u ukupnim novčanim primicima dominiraju prihodi od usluga prijenosa električne energije, iskazani su u iznosu od 109 milijuna KM. Elementi koji su u izravnom odnosu s iskazanim prihodima jesu prenesena količina električne energije potrošačima i tarife za usluga prijenosa električne energije. Odlukom Državne regulatorne komisije za električnu energiju (Službeni glasnik BiH br. 24/06 i 26/06) utvrđena je tarifa za usluge prijenosa električne energije i to:

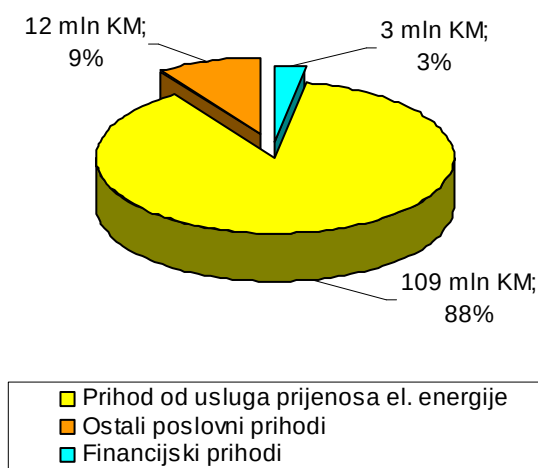
- 0,980 pf/kWh za kupce u Bosni i Hercegovini koji preuzimaju električnu energiju sa mreže prijenosa,
- 0,389 pf/kWh za deklarirani uvoz električne energije iz zemalja koje u okviru ITC mehanizma imaju status perimetar zemlje i
- 0,578 pf/kWh za deklarirani izvoz električne energije.

Ostali poslovni prihodi ostvareni su na razini od 12 milijuna KM. To su uglavnom prihodi od donacija (11 milijuna KM) koji su rezultat obračuna amortizacije na donirana sredstva Kompaniji te drugi poslovni prihodi.

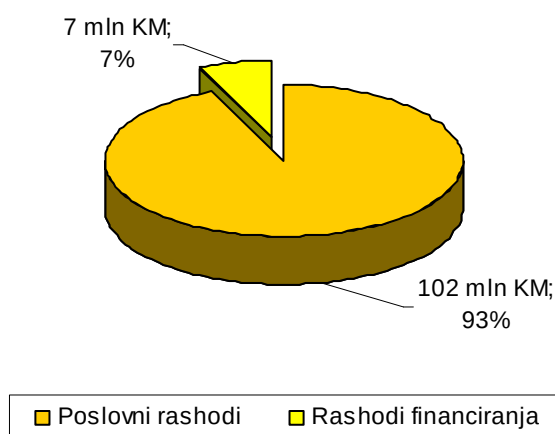
Slika 6.10 Kretanje ukupnih prihoda i ukupnih rashoda te učinkovitost poslovanja Elektroprijenosa BiH

Ostvareni ukupni prihod Elektroprijenosa BiH za razdoblje od 01.03.2006. do 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazan je na slici 6.11.

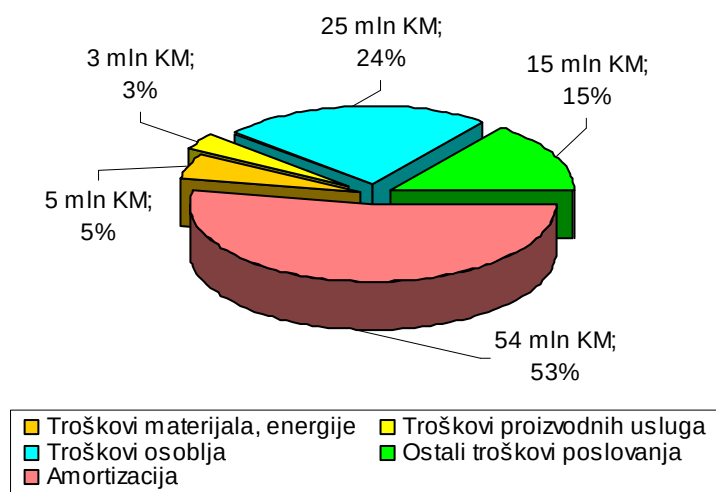
Slika 6.11 Struktura ukupnog prihoda Elektroprijenosa BiH u 2006. godini

Prema financijskom izvještaju za 2006. godinu u ukupnim novčanim izdacima dominiraju poslovni rashodi, iskazani su u iznosu od 102 milijuna KM (slika 6.12.).

Slika 6.12 Struktura ukupnih rashoda Elektroprivreda BiH u 2006. godini

Ostvareni ukupni poslovni rashodi Elektroprivreda BiH za razdoblje od 01.03.2006. do 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazan je na slici 6.13.

Slika 6.13 Struktura poslovnih rashoda Elektroprivreda BiH u 2006. godini

Sredstva koja podliježu amortizaciji čine dominantan dio imovine Elektroprivreda BiH. Stoga amortizacija kao glavni reprezentant stalnih troškova ima vrlo veliki utjecaj u utvrđivanju i prezentiranju financijskog položaja i rezultata poslovanja tvrtke. Amortizacijski iznos koji se kao amortizacija priznaje u porezni rashod utvrđen je linearnom metodom otpisa postojeće materijalne imovine na bazi procijenjenog vijeka trajanja, i u 2006. godini iznosio je 54 milijuna KM.

U troškovima pogona i održavanja Elektroprijenosa BiH dominiraju troškovi osoblja. Ukupni godišnji troškovi osoblja ostvareni u razdoblju od 01.03.2006. do 31.12.2006. godine u Elektroprijenosu BiH iznosili su 25 milijuna KM. Ovi troškovi obuhvaćaju: neto plaće i naknade; troškove poreza i prireza iz plaća; troškove mirovinskog osiguranja zaposlenih; troškove socijalnog osiguranja zaposlenih i ostale troškove zaposlenih. Troškovi zaposlenih izravna su posljedica broja zaposlenih radnika, njihove kvalifikacijske strukture i specifičnih troškova osoblja.

Ostali troškovi pogona i održavanja uključuju novčane izdatke za: materijal i gorivo, održavanje elektroprijenosnih objekata i postrojenja, transportne i PTT usluge, naknade, premije osiguranja, bankarske usluge i usluge platnog prometa, poreze te ostale troškove pogona i održavanja. Ostali troškovi pogona i održavanja u 2006. godini ostvareni su na razini od 23 milijuna KM.

Opća je karakteristika svih oblika financiranja iz tuđih izvora da imaju za posljedicu obvezu povrata tih sredstava u određenom roku kao i plaćanje kamata za korištenje tih sredstava. Cijena korištenja tuđih sredstava iz pojedinih izvora iznosila je na kraju 2006. godine 7 milijuna KM.

6.3. Ekonomsko finansijski aspekti pripreme programa razvoja

6.3.1. Osnovne pretpostavke

Uspješno upravljanje investiranjem kapitala u razvoj Elektroprijenosa BiH obuhvaća:

- sastavljanje investicijskog prijedloga
- procjenu tokova novca za investicijski prijedlog
- vrednovanje tokova novca
- odabir projekta temeljen na kriterijima prihvata

Osnovne pretpostavke na kojima se temelji finansijska i ekonomska analiza su:

- finansijska izvješća su pripremljena za aktivnosti prijenosa električne energije,
- vremenska vrijednost novca temeljena je na odnosima cijena i valuta koje su vrijedile na dan 31.12.2005. godine i to za 1 € = 1,95583 KM, za 1 US\$ = 1,65791 KM (srednji tečaj Centralne banke BiH),
- analiza je provedena u konstantnoj vrijednosti KM za cijelo razdoblje razvojne projekcije (do 2020 godine),
- plan razvoja prijenosne mreže temelji se na prioritetnim ulaganjima u izgradnju i rekonstrukciju dalekovoda i transformatorskih stanica prikazanim u Modulu 4.
- razmatrana je varijanta financiranja prema kojoj se razvojni ciklus financira iz tuđih izvora sredstava zaduživanjem kod finansijskih institucija
- električna energija na prijenosnoj mreži je bilancirana na temelju scenarija S2 - referentni scenarij potrošnje energije
- kao kriterij za određivanje prosječne tarife za obavljanje djelatnosti prijenosa električne energije i djelatnosti vezane za prijenos, a u funkciji programa razvoja Elektroprijenosa BiH, predviđena je prosječna tarifa koja je zasnovana na troškovima rada prijenosnog sustava, na način da omogućava poslovanje s minimalnim dobitkom te likvidnost Kompanije u svim godinama razvojne projekcije

6.3.2. Plan investicija

Temeljnu strukturu ekonomsko finansijske analize investicijskih projekata, u pripremi programa dugoročnog razvoja Elektroprijenosa BiH, podrazumijeva izradu informacijske osnove koju među ostalim čine investicije u izgradnju novih dalekovoda i transformatorskih stanica, proširenje postojećih transformatorskih stanica te ulaganja u zamjenu i rekonstrukciju postojećih dalekovoda i transformatorskih stanica.

Investicije u imovinu određuju veličinu Elektroprijenosa BiH, njegov poslovni rizik, njegovu likvidnost i njegove profite od poslovanja.

Odluka o investiranju je najvažnija odluka prilikom stvaranja vrijednosti. Ona određuje ukupni iznos efektivne imovine ovog trgovačkog društva, strukturu te imovine i narav poslovnog rizika.

Procjene proračuna za predloženi Plan izgradnje novih dalekovoda i transformatorskih stanica te rekonstrukciju postojećih objekata i postrojenja prijenosne mreže u ulagačkom ciklusu od 2007. do 2020. godine, temelje se na postojećoj imovini Elektroprijenosa BiH i prioritetima ulaganja prikazanim u Modulu 4 – Prijenosna mreža.

U nastavku se daje pregled ukupnih ulaganja prema scenariju S2 - referentni scenarij potrošnje energije u okviru programa razvitka Elektroprijenosa BiH od 2007. do 2020. godine (tablica 6.6.).

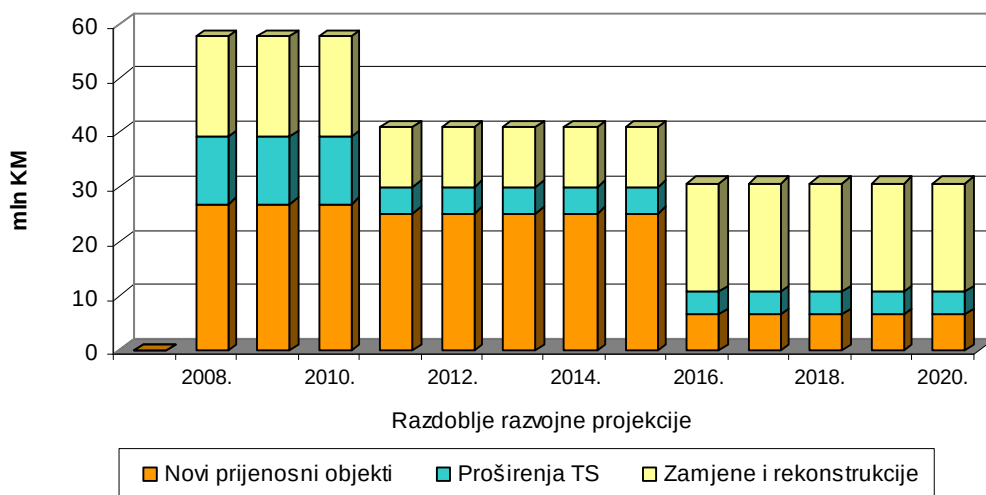
Tablica 6.6 Plan investicija Elektroprijenosa BiH

	Planirani projekti	Ukupna ulaganja 000 KM
1.	Novi prijenosni objekti	238.585
1.1.	Dalekovodi	97.231
1.2.	Transformatorske stanice	141.354
2.	Proširenja transformatorskih stanica	82.972
3.	Zamjene i rekonstrukcije	209.362
3.1.	Dalekovodi	108.047
3.2.	Transformatorske stanice - transformatori	36.405
3.3.	Transformatorske stanice – polja	55.699
3.4.	Transformatorske stanice – ostala oprema	9.210
	Ukupna ulaganja	530.919

Srednji tečaj Centralne banke BiH na dan 31.12.2005 godine za 1€=1,95583 KM, za 1US\$=1,65791 KM

Za ovaj Plan razvoja Elektroprijenosa BiH važna je i dinamika izgradnje odnosno dinamika ulaganja. Dinamika izgradnje odražava fizički aspekt investiranja, dok dinamika ulaganja predstavlja vremenski raspored novčanih izdataka sukladan dinamici izgradnje. Dakle, uvjeti izvedbe Plana razvoja nisu samo fizički već i financijski. Premda je konačni cilj investiranja fizička izvedba pojedinog projekta, za ekonomsko-financijsku analizu važan je i trenutak trošenja financijskih sredstava.

Razrada Plana razvoja, izgradnje novih dalekovoda i transformatorskih stanica te zamjena i rekonstrukcija postojećih dalekovoda i transformatorskih stanica u okviru programa razvitka Elektroprijenosa BiH od 2007. do 2020. godine je učinjena po objektima sa dinamikom ulaganja i prikazana u Prilogu 5/1.

Slika 6.14 Stupanj i dinamika ulaganja u razvoj Elektroprijenosa BiH

6.3.3. Izvori financiranja

Drugi korak u financijskoj analizi investicijskog programa razvoj Elektroprijenosa BiH je odabir izvora financiranja investicija. Sam postupak je važan ne samo zbog potrebe zatvaranja financijske konstrukcije već i zbog obračuna financijskih obveza koje iz njih proističu.

U tom smislu, pri planiranju investicijskog projekta, mora se voditi računa o:

- strukturi i dinamici korištenja izvora financiranja,
- uvjetima korištenja izvora financiranja.

Inače je u principu financijske konstrukcija određena ako su poznati:

- cijena izvora sredstava,
- raspoloživost izvora sredstava,
- očekivana rentabilnost ulaganja.

U okviru Plana financiranja izgradnje novih dalekovoda i transformatorskih stanica te zamjena i rekonstrukcija postojećih objekata i postrojenja u okviru programa razvitka Elektroprijenosa BiH od 2007. do 2020. godine, razmatrana je varijanta financiranja prema kojoj se razvojni ciklus u cijelosti financira iz tuđih izvora sredstava zaduživanjem kod financijskih institucija.

6.3.4. Procjena novčanih primitaka

Novčani primici su sve koristi koje očekujemo od pružanja usluga prijenosa električne energije odnosno sve koristi koje povećavaju ekonomski i financijski potencijal Elektroprijenosa BiH.

Novčane primitke Elektroprijenos BiH ostvaruje od:

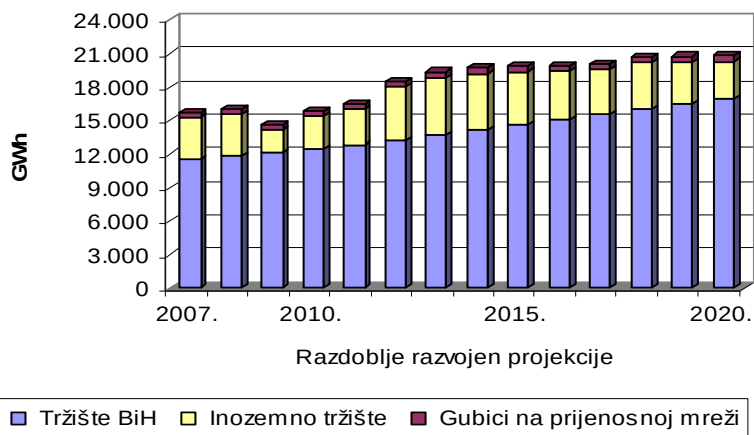
- osnovne djelatnosti pružanja usluga prijenosa električne energije te
- financijskih aktivnosti.

Predviđanje novčanih primitaka od pružanja usluga prijenosa električne energije temelji se na:

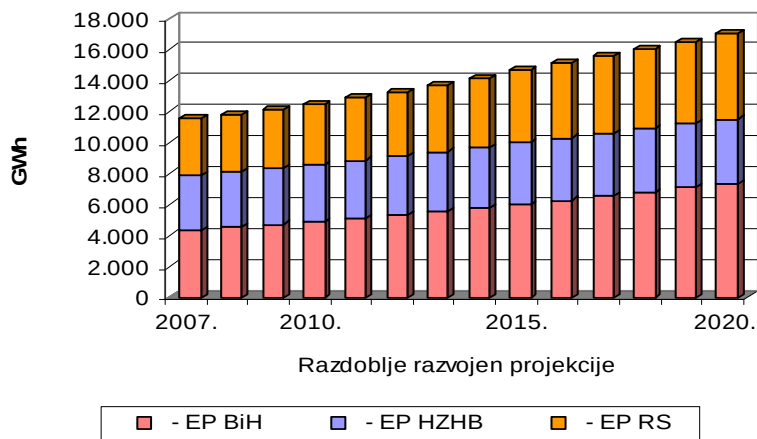
- scenariju S2 – referentni scenarija potrošnja energije (fizički izraz strukture i dinamike prijenosa električne energije iskazan je u Modulu 4 odnosno u Prilogu 5/2)
- prosječnoj tarifi za usluge prijenosa električne energije od:
 - o 0,751 pf/kWh (0,384 €cts/kWh)

Predviđena prosječna tarifa za obavljanje djelatnosti prijenosa električne energije u BiH zadovoljava postavljene kriterije za određivanje prosječne tarife koja se zasniva na troškovima rada sustava, na način da omogućava poslovanje s minimalnim dobitkom te likvidnost Kompanije u svim godinama razvojne projekcije.

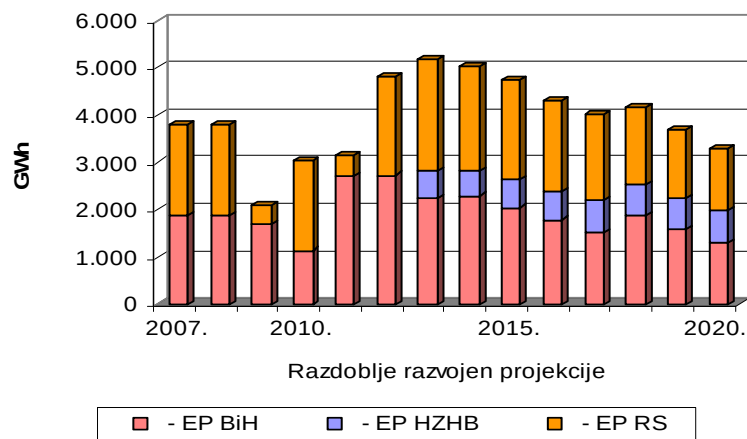
U razdoblju razvojne projekcije od 2007. do 2020. godine predviđeni su i novčani primici od financijskih aktivnosti s naslova kamate poslovne banke na sredstva tekućih transakcija.

Slika 6.15 Bilanca električne energije na prijenosnoj mreži – struktura i dinamika

Slika 6.16 Struktura i dinamika prijenosa električne energije kupcima u BiH

Slika 6.17 Struktura i dinamika prijenosa električne energije inozemnim kupcima

6.3.5. Procjena novčanih izdataka

Novčani izdaci uključuju investicije, troškove pogona i održavanja te ostale izdatke koji se odnose na prijenos električne energije odnosno sve izdatke koji smanjuju ekonomski i financijski potencijal trgovačkog društva Elektroprijenos BiH.

6.3.5.1. Investicije u stalnu imovinu

Investicijski prijedlog temelji se na scenariju S2 – referentni scenarij potrošnje energije, Plan razvoja Elektroprijenosa BiH u razvojno ulagačkom ciklusu od 2007. do 2020. godine. Razina ulaganja i dinamika ulaganja prikazani su u poglavlju 6.3.2. Plan investiranja.

6.3.5.2. Troškovi pogona i održavanja

Zadatak ovog dijela financijske obrade informacija je da se utvrdi zbog čega i koliki su novčani izdaci poslovnih aktivnosti koji smanjuju financijski potencijal Elektroprijenosa BiH kao važan dio inputa za kasniju ocjenu likvidnosti i rentabilnosti.

Troškovi materijala

Procjena troškova materijala, kao što su rezervni dijelovi, inventar, gorivo te ostali materijalni troškovi, temeljena je na konstantom i stabilnom odnosu ovih troškova i ukupno prenesene električne energije (standardizirani odnos iz 2006. godine 0,034%), a u funkcionalnoj ovisnosti o očekivanom fizičkom obujmu prijenosa električne energije tekuće godine razdoblja razvojne projekcije.

Troškovi održavanja

Proračun troškova tekućeg i investicijskog održavanja prijenosne mreže temelji se na veličini mreže tj. na dužini dalekovoda, broju transformatorskih postrojenja i standardiziranih specifičnih troškova održavanja elemenata mreže. Zadaća je procijeniti sredstva koja će biti dostatna za radove kojima je cilj sačuvati radne karakteristike elemenata prijenosne mreže u predviđenom korisnom vijeku trajanja. Stoga su troškovi održavanja i zaštite procijenjeni na temelju kretanja nabavne vrijednosti materijalne imovine (građevine i oprema) i standarda koji iznosi 0,12% (odnos između ukupnih troškova održavanja prijenosne mreže i nabavne vrijednosti materijalne imovine).

Troškovi osoblja

Ovi troškovi obuhvaćaju, neto plaće i naknade, troškove poreza i prireza iz plaća, troškove mirovinskog osiguranja zaposlenih, troškove socijalnog osiguranja zaposlenih i ostale troškove zaposlenih prema Kolektivnom ugovoru o radu.

Broj zaposlenih djelatnika i njihova kvalifikacijska struktura trebaju biti odrednice tehničko-tehnoloških karakteristika Elektroprijenosa BiH. Ovakav pristup nameće potrebu optimiranja broja radnika, a u funkciji povećanja proizvodnosti, poboljšanja ekonomičnosti i rentabilnosti poslovanja. Dakle, pitanje broja zaposlenih djelatnika i njihove kvalifikacijske strukture, kao vrlo važnog unutarnjeg čimbenika utjecaja na razinu troškova rada, je pitanje čije optimalno rješenje treba tražiti u okviru organizacijskih i tehničko-tehnoloških karakteristika elektroprijenosne mreže BiH.

U funkciji realne alokacije troškova osoblja, a u cilju povećanja proizvodnosti, poboljšanja ekonomičnosti i rentabilnosti poslovanja trgovačkog društva Elektroprijenos BiH, u razvojnom ciklusu do 2020. godine, nije planirano zapošljavanje dodatnih radnika. Inače u kompaniji je zaposleno 1.472 radnika.

Ostali troškovi pogona i održavanja

Procjena ostalih troškova pogona i održavanja, kao što su dnevnice za službena putovanja i putne troškove, nadoknade troškova zaposlenima, izdaci za bankarske usluge i troškove platnog prometa, doprinosi. članarine i druga davanja, te ostali nematerijalni troškovi, temelji se na konstantnom i stabilnom odnosu ovih troškova i ukupnog prihoda (standardizirani odnos iz 2006. godine 3,4%), a u funkcionalnoj ovisnosti o očekivanom prihodu od usluga prijenosa tekuće godine razdoblja razvojne projekcije.

Procjena troškova naknada, temeljena je na konstantom i stabilnom odnosu ovih troškova i ukupno prenesene električne energije (standardizirani odnos iz 2006. godine 0,022%), a u funkcionalnoj ovisnosti o očekivanom fizičkom obujmu prijenosa električne energije tekuće godine razdoblja razvojne projekcije.

Za obračun premije osiguranja, za osiguranje materijalne imovine od opasnosti požara i osiguranja opreme od loma, uzeta je prosječna premijska stopa od 0,034%. Osnovica za proračun je nabavna vrijednost materijalne imovine.

6.3.5.3. Amortizacija

Sredstva koja podliježu amortizaciji čine dominantan dio imovine trgovačkog društva Elektroprijenos BiH. Stoga amortizacija kao glavni reprezentant stalnih troškova ima veliki utjecaj u utvrđivanju i prezentiranju financijskog položaja i rezultata poslovanja kompanije.

U financijskom modeliranju, amortizacijski iznos koji se kao amortizacija priznaje u porezni rashod utvrđen je linearnom metodom otpisa postojeće materijalne imovine na bazi procijenjenog vijeka trajanja, odnosno korisne upotrebe postojeće skupne imovine.

Amortizacijski iznos budućih kapitalnih dobara prijenosne mreže utvrđen je linearnom metodom otpisa materijalne imovine na bazi procijenjenog vijeka trajanja, odnosno vijeka korisne upotrebe sredstava i to 30 godina za građevinske objekte te 20 godina za opremu.

6.3.5.4. Obveze prema izvorima financiranja

Opća je karakteristika svih oblika financiranja iz tuđih izvora da imaju za posljedicu obvezu povrata tih sredstava u određenom roku kao i plaćanje naknade za korištenje tih sredstava. Cijena korištenja sredstava iz pojedinih izvora obuhvaća troškove pribavljanja i troškove korištenja i to ne samo direktne nego i indirektne troškove.

Dakle, cijena kapitala iz tuđih izvora, je proračunata prema pretpostavljenim uvjetima:

- kreditni rok od 15 godina
- kamatna stopa 6% godišnje
- kamate za vrijeme korištenja kredita do prijenosa u otplatu obračunavaju se u visini redovne kamate i plaćaju za vrijeme izgradnje
- otplata kredita se provodi u jednakim polugodišnjim obrocima

Obračun anuiteta i izrada plana otplate kredita napravljeni su na temelju jednakih polugodišnjih rata.

Rekapitulacija rasporeda ukupnih godišnjih financijskih obveza za sve kredite iz Plana financiranja izgradnje novih dalekovoda i transformatorskih stanica te zamjene i rekonstrukcije postojećih objekata i postrojenja prijenosne mreže u okviru programa razvitka trgovačkog društva Elektroprijenos BiH od 2007. do 2020. godine, prikazana je u tablici 6.7.

Tablica 6.7 Raspored kreditnih obveza prema planu financiranja razvoja Elektroprijenosa BiH do 2020. godine

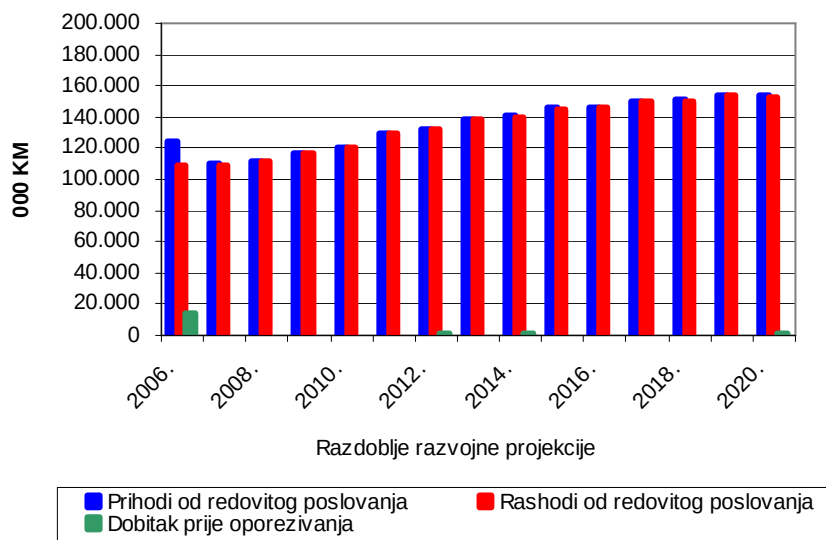
Godina otplate	Kreditne obveze u 000 KM			
	Glavnica	Kamate	Anuitet	Ostatak duga
2007.	-	-	-	-
2008.	-	1.731	1.731	57.708
2009.	3.847	5.136	8.983	111.569
2010.	3.847	8.368	12.215	165.429
2011.	11.542	10.980	22.521	194.791
2012.	11.542	12.741	24.283	224.153
2013.	16.995	14.421	31.417	248.061
2014.	16.995	15.856	32.851	271.969
2015.	22.449	17.209	39.658	290.424
2016.	22.449	18.008	40.458	298.630
2017.	27.220	18.429	45.649	302.066
2018.	27.220	18.635	45.855	305.502
2019.	31.307	18.780	50.087	304.850
2020.	31.307	18.741	50.048	304.199

6.3.6. Predviđanje Računa dobiti i gubitka

Rezultat postavljenih kriterija u financijskom modelu djelatnosti prijenosa električne energije u BiH je minimalni dobitak iz redovnog poslovanja kao mjerilo uspješnosti poslovanja trgovačkog društva Elektroprijenos BiH. Elementi koji su u izravnom odnosu s iskazanom dobiti jesu prihodi i rashodi. Dakle, prihodi i rashodi su rezultat svih planiranih aktivnosti u ostvarivanju novčanih primitaka i novčanih izdataka, a koje obilježavaju očekivane promjene u radu i razvoju Elektroprijenosa BiH.

Predviđeni prihod osnovne djelatnosti u svim godinama razvojne projekcije na izvjestan način otklanja neizvjesnost glede pokrića troškova rada i povrata uloženog novca u razvoj djelatnosti prijenosa električne energije. Time su ispunjeni svi postavljeni razvojni ciljevi Elektroprijenosa BiH, očuvanje i uvećanje imovine kompanije, likvidnost poslovanja te ostvarenje minimalne dobiti.

Na slici 6.18. odnosno u Prilogu 5/3 prikazano je predviđanje Računa dobiti i gubitka temeljeno na planiranom radu i razvitku djelatnosti prijenosa električne energije trgovačkog društva Elektroprijenos BiH prema razvojno ulagačkom ciklusu 2007. – 2020. godine (scenarij S2 - referentni scenarij potrošnje energije).

Slika 6.18 Predviđanje Računa dobiti i gubitka Elektroprivnos BiH

6.3.7. Predviđanje Balance stanja

Prikazanom vrijednošću imovine stječe se uvid u relativnu veličinu imovine i njezin specifični značaj. Dinamika vrijednosti imovine Elektroprivnos BiH odražava promjene, uvećanje vrijednosti imovine u odnosu na početno stanje iz 2006. godine, za 10% do 2020. godine. Očuvanje i uvećanje imovine smatra se prvim kriterijem uspješnog poslovanja. Redovito uspješno poslovanje vodi uvećanju vrijednosti imovine, dok se smanjenje vrijednosti imovine smatra upozoravajućim znakom.

U dugoročnom razvojnom procesu zamjetan je pad neto vrijednosti stalne imovine što upućuje na određene zaključke (brži rast akumulirane amortizacije od bruto porasta vrijednosti materijalne imovine - vremenski raskorak između smanjenja vrijednosti imovine i kapitalnih ulaganja u novu imovinu).

Tekuća imovina druga je velika skupina imovine, koja prema prikazanoj strukturi i dinamici ukazuje na znatne promjene, kako u cjelini (porast udjela u ukupnoj imovini), tako i po elementima. Naime, vrijednost tekuće imovine, od početnog stanja iz 2006. godine do 2020. godine, je porasla za čak 10 puta, zahvaljujući prije svega vrlo intenzivnom porastu novca kao oblika imovine. Riječ je o stavci koja podrazumijeva slobodna novčana sredstva Kompanije nakon što se podmire sve obveze u razdoblju razvojne projekcije.

Nakon prikaza vrijednosti imovine prikazana je i vrijednost kapitala prema osnovnoj strukturi i dinamici za razdoblje razvojne projekcije. Visoki udio vlastitog kapitala uvijek se ocjenjuje vrlo pozitivnim. Udio vlastitog kapitala u ukupnim izvorima iz kojih se financira imovina Elektroprivnosa BiH ima tendenciju laganog pada sa 74% u 2006. godini na 67% u 2020. godini. To je posljedica predviđenog zaduživanja kod financijskih institucija na ime financiranja Plana razvoja Elektroprivnosa BiH. Kod analize strukture i dinamike kapitala

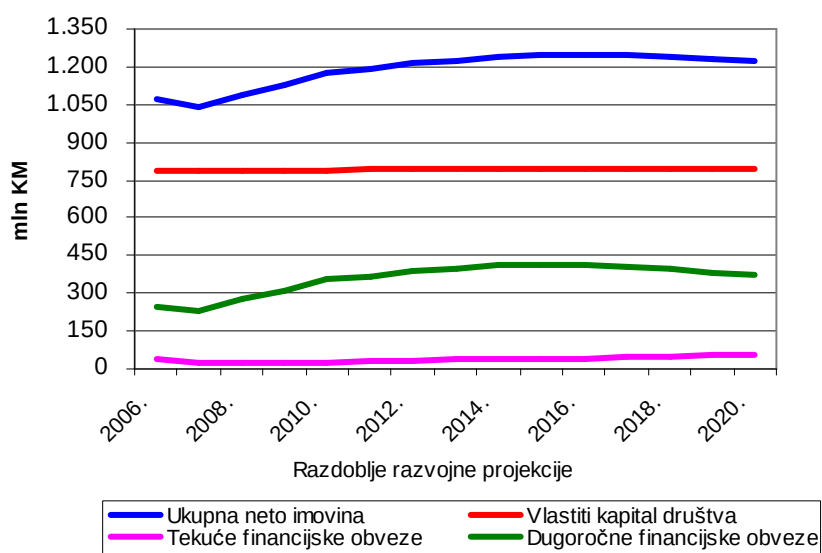
treba imati na umu kako je vlastiti kapital najkvalitetniji oblik kapitala, primarni nositelj poslovnog rizika.

Smanjenjem udjela vlastitog kapitala u ukupnim izvorima sredstava kompanije povećava se udio ukupnih finansijskih obveze, sa 26% iz 2006. godini na 33% u 2020. godini.

U strukturi ukupnih finansijskih obveza, dugoročne obveze bilježe porast zahvaljujući isključivo obvezama po dugoročnim kreditima za financiranje izgradnje novih dalekovoda i transformatorskih stanica te zamjenu i rekonstrukciju postojećim objekata i postrojenja prijenosne mreže u okviru programa razvitka Elektroprijenosa BiH od 2007. do 2020. godine.

Tekuće obveze su druga skupina obveza, čija je vrijednost prikazana dinamički prema glavnim bilančnim podskupinama. U strukturi ukupnih obveza, porast tekućih obveza relativno je mali obzirom na porast obveza kreditnim institucijama odnosno porast ostalih tekućih obveza.

Predviđeno kretanje imovine, vlastitog kapitala i finansijskih obveza prema osnovnoj strukturi i dinamici prikazano je na slici 6.19. odnosno u Prilogu 5/4.

Slika 6.19 Predviđeno kretanje imovine i finansijskih obveza Elektroprijenosa BiH

6.3.8. Predviđanje toka novčanih sredstava

Učinkovitost investicijskog programa zavisi o učincima projekata izgradnje novih dalekovoda i transformatorskih stanica te zamjene i rekonstrukcije postojećih objekata i postrojenja prijenosne mreže koji se pojavljuju na tržištu, a koji utječu na ekonomski i na finansijski potencijal Kompanije. Finansijski potencijal nužan je preduvjet učinkovitog investiranja i kasnijeg poslovanja, pa ga je stoga potrebno analizirati. Finansijski potencijal u osnovi predstavlja sva raspoloživa sredstva plaćanja u razdoblju razvojne projekcije. Dakle, ocjena finansijskog potencijala trgovačkog društva Elektroprijenos BiH podrazumijeva ocjenu njegove likvidnosti.

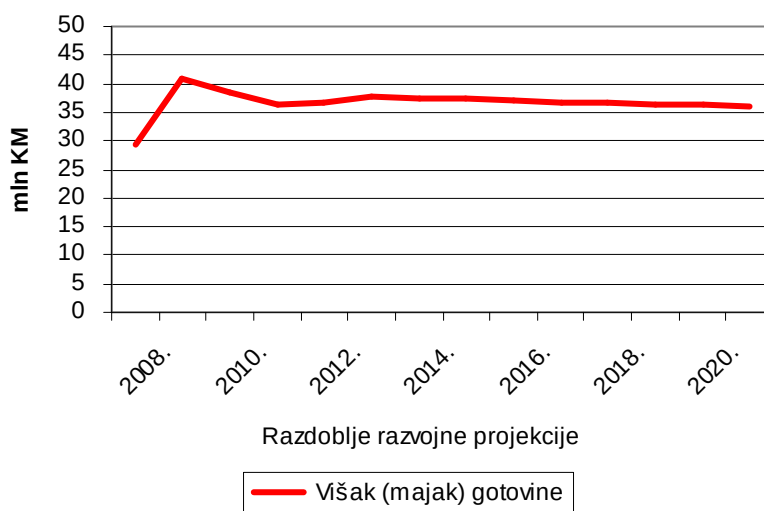
Izvor informacija za ocjenu likvidnosti je novčani tok tj. poslovni događaji što utječu na kretanje financijskog potencijala trgovačkog društva Elektroprijenos BiH. Informacija o novčanom toku pokazuje kakva je financijska situacija trgovačkog društva kada se poslovanje i promjene na imovini promatraju s aspekta primitaka i isplata novca dakle, poslovnih događaja koji povećavaju odnosno smanjuju financijski potencijal tvrtke. Dakle, suština ocjene likvidnosti je u procjeni sposobnosti Kompanije da u svakom trenutku podmiri svoje dospjele obveze, kada se uzme u obzir cijelo razdoblje razvojne projekcije.

Uz ukupna ulaganja u izgradnju novih dalekovoda i transformatorskih stanica te zamjenu i rekonstrukciju postojećih objekata i postrojenja prijenosne mreže u BiH (scenarij S2 – referentni scenarij potrošnje energije) od 530,92 milijuna KM (271,46 milijuna €), financiranje procijenjene vrijednosti ukupnih ulaganja iz tuđih izvora sredstava zaduživanjem kod financijskih institucija, predviđenu strukturu i dinamiku prijenosa električne energije kupcima, prosječnu tarifu za usluge prijenosa električne energije od 0,751 pf/kWh (0,384 €cts/kWh), te razvojnu projekciju od 2007. do 2020. godine, Izvješće o novčanom toku pokazuje:

- sposobnost trgovačkog društva Elektroprijenos BiH da na zadovoljavajućoj razini stvara buduće pozitivne tokove novca i na taj način ispuni sve svoje financijske obveze u razdoblju razvojne projekcije.

U Prilogu 5/5 prikazane su osnovne skupine aktivnosti koje djeluju na novčane tokove te njihova struktura i dinamika.

Na slici 6.20. prikazan je neto tok novca temeljen na planiranom radu i razvitku djelatnosti prijenosa električne energije u BiH u razdoblju razvojne projekcije.

Slika 6.20 Tok novčanih sredstava Elektroprijenosa BiH

6.4. Zaključak

Ocjena dosadašnjeg poslovanja, utvrđivanja stanja i strukture neto vrijednosti imovine te stanja i strukture finansijskih obveza, napravljeni su na temelju prezentiranih podataka iz finansijskog izvješća Elektroprijenosa BiH.

Glavna pitanja, ključna za uspješnost i efikasnost poslovanja ove Kompanije koja obavlja djelatnost prijenosa električne energije odnose se na razinu investiranja u projekte razvoja, izgradnje novih dalekovoda i transformatorskih stanica, proširenje postojećih transformatorskih stanica te ulaganja u zamjenu i rekonstrukciju dalekovoda i transformatorskih stanica prijenosne mreže u razvojno-ulagačkom ciklusu od 2007. do 2020. godine s jedne strane, te Odluke Državne regulatorne komisije za električnu energiju o potrebnom godišnjem prihodu odnosno utvrđenoj tarifi za usluge prijenosa električne energije s druge strane.

Potrební godišnji prihod trebao bi se ostvariti sa aspekta: prosječne prijenosne mrežarine za deklarirani izvoz električne energije; dijela prijenosne mrežarine koji se odnosi na energiju i primjenjuje se za kupce u BiH koji preuzimaju električnu energiju sa mreže prijenosa; te dijela prijenosne mrežarine koji se odnosi na snagu i primjenjuje se za kupce u BiH koji preuzimaju električnu energiju sa mreže prijenosa s druge strane.

Uz predviđenu prosječnu tarifu za obavljanje djelatnosti prijenosa električne energije u BiH od 0,751 pf/kWh (0,384 €cts/kWh) nudi se realna osnova za uspješno poslovanje Elektroprijenosa BiH tijekom razdoblja razvojne projekcije. Uz predviđeno ulaganje u projekte razvoja prijenosne mreže, buduća situacija nudi slijedeću prognozu:

- finansijska uspješnost se ostvaruje u cijelom razdoblju razvojne projekcije
- sposobnost Kompanije da na zadovoljavajućoj razini ostvaruje buduće pozitivne tokove novca i na taj način ispuni sve svoje finansijske obveze u cijelom razdoblju razvojne projekcije
- u dinamičkom smislu promijenjeni novčani tokovi odražavaju budući perspektivni položaj ovog gospodarskog subjekta temeljen na uravnoteženim odnosima imovine i kapitala.

7. NEOVISNI OPERATOR SUSTAVA U BOSNI I HERCEGOVINI

7.1. Informacije o trgovačkom društvu

7.1.1. Osnovne informacije

NOS je osnovan Zakonom o osnivanju Neovisnog operatora sustava za prijenosni sustav u Bosni i Hercegovini (Službeni glasnik BiH broj 35/04). Nastalo je prijenosom sredstava, finansijskih obveza i vlasničkih prava nad imovinom neophodnom za rad NOS-a, iz elektroprivrednih poduzeća u Bosni i Hercegovini, JP Elektroprivreda BiH, JP Elektroprivreda HZHB te JMDP Elektroprivreda RS.

Djelatnost NOS-a uključuje upravljanje sustavom prijenosa električne energije u svrhu osiguranja pouzdanosti, upravljanja sredstvima i uređajima u centralnom kontrolnom centru, upravljanje centralnim tržištem za nabavu i prodaju električne energije i osiguranje sistemskih usluga, osiguranje pomoćnih usluga, razvoj i primjena standarda pouzdanosti, razvoj i upravljanje pravilima koja reguliraju korištenje prijenosnog sustava, razvoj i provođenje tržišnih pravila koja rukovode odredbama vezanim za sistemske i pomoćne usluge nad prijenosnim sustavom, kao i drugim aktivnostima.

Djelatnost trgovačkog društva koji ima prirodni monopol na tržištu regulira Državna regulatorna komisija za električnu energiju.

NOS je utemeljen kao neprofitna kompanija. Prihodi NOS-a koristiti će se isključivo u svrhu provedbe njegovih ciljeva. DERK će prilagoditi tarife za rad NOS-a na temelju troškova.

Unutrašnju organizaciju NOS-a čine slijedeće organizacijske jedinice:

- kontrola sustava,
- operativno planiranje,
- informacijski sustavi,
- tržišne operacije,
- strateško planiranje, politika i pregled,
- sektor ekonomsko – finansijskih poslova,
- sektor pravnih poslova,
- ljudski resursi i administracija.

Vlasnici temeljnog kapitala dioničkog društva jesu Federacija BiH i Republika Srpska.

Na dan 31.12.2006. godine u NOS BiH je bilo zaposleno 48 radnika.

Sjedište kompanije je Sarajevu, ulica Hamdije Čemerlića 2

7.2. Ocjena opremljenosti i efikasnosti trgovačkog društva

7.2.1. Stanje i struktura imovine

Očuvanje i uvećanje imovine smatra se prvim kriterijem uspješnog poslovanja, primarnom informacijom o poslovanju trgovačkog društva. Stoga je analiza imovine ovog gospodarskog subjekta prvi korak u modelu poslovne analize pri čemu su prikazane osnovne skupine imovine u vrijednosnom obliku, a potom njihova struktura. Dakle, imovina je podijeljena u dvije osnovne skupine:

- stalnu imovinu i
- tekuću imovinu.

Prikazom vrijednosti i strukture imovine stječe se uvid u relativnu veličinu pojedinih skupina i oblika imovine i njihov specifični značaj u poslovnoj aktivnosti Neovisnog operatora sustava u Bosni i Hercegovini.

Završno stanje neto vrijednost imovine na dan 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazano je u tablici 7.1.

Tablica 7.1. Stanje i struktura imovine

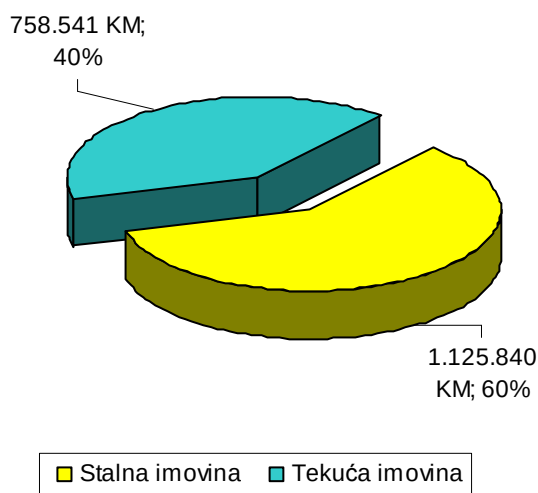
	Stavke	Stanje neto vrijednosti (svote u KM)	
		Završno stanje na dan 31.12.	
		2005.	2006.
1.	Stalna imovina	979.680	1.125.840
1.1.	Nematerijalna imovina	296.000	212.971
1.2.	Materijalna imovina	683.680	912.869
1.3.	Financijska imovina	-	-
1.4.	Potraživanja	-	-
2.	Tekuća imovina	647.852	758.541
2.1.	Novac i novčani ekvivalenti	635.369	301.912
2.2.	Potraživanja	321	356.790
2.3.	Zalihe	11.399	11.399
2.4.	Ostala tekuća imovina	763	88.440
	Ukupna imovina	1.627.532	1.884.381

Srednji tečaj Centralne banke BiH na dan 31.12.2005 godine za 1€=1,95583 KM, za 1US\$=1,65791 KM

Izvor podataka: Izvještaj o finansijskom poslovanju za 2006. godinu

U strukturi ukupne imovine pozornost svakako zaokuplja stalna imovina čiji je vrijednosni oblik na kraju 2006. godine iznosio 1,126 milijuna KM. Svojim udjelom u ukupnoj imovini od 60%, stalna imovina dominira u imovinskoj strukturi čime iskazuje svoj značaj oblika imovine koji karakterizira i obilježava djelatnost Neovisnog operatora sustava za prijenosni sustav u BiH.

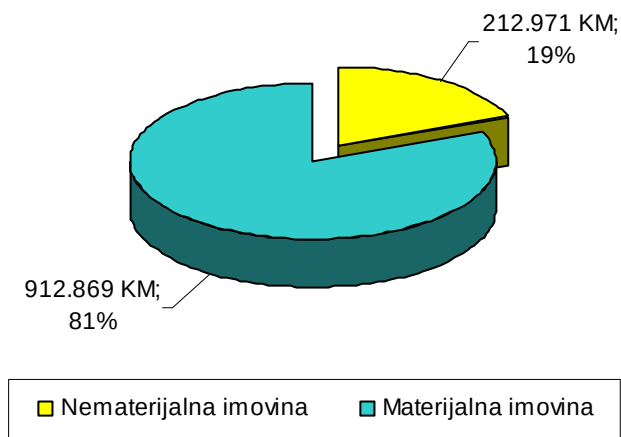
Završno stanje neto vrijednost imovine na dan 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazano je na slici 7.1.

Slika 7.1. Struktura neto vrijednosti ukupne imovine NOS BiH na kraju 2006. godine

U strukturi stalne imovine, materijalna imovina iskazuje svoj dominantan značaj oblika imovine koji karakterizira i obilježava rad i razvitak NOS-a.

Završno stanje neto vrijednosti stalne imovine na kraju 2006. godine prema osnovnoj strukturi prikazano je na slici 7.2.

Slika 7.2. Struktura neto vrijednosti stalne imovine NOS BiH na kraju 2006. godine

U vrijednosnoj strukturi materijalne imovine jedini oblik imovine je oprema čiju strukturu čine: strojevi i postrojenja, uređaji i instalacije, računalna oprema, uredski namještaj, transportna sredstva i ostala oprema.

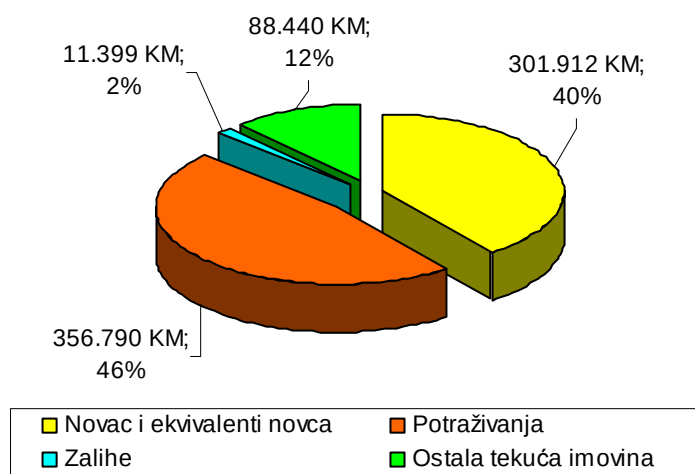
Tekuća imovina druga je skupina imovine, čija je vrijednost prikazana prema glavnim bilančnim oblicima. U strukturi ukupne imovine NOS-a BiH, vrijednosni oblik tekuće imovine na kraju 2006. godine iznosio je 0,759 milijuna KM, što čini 40% ukupne imovine.

U vrijednosnoj strukturi tekuće imovine dominirala je vrijednost potraživanja u iznosu do 0,357 milijuna KM. Svojim udjelom u tekućoj imovini od 46%, potraživanja na izvjestan način iskazuju svoj značaj oblika imovine koji može doprinijeti jačanju financijske snage tvrtke, povećanjem efikasnosti upravljanja kroz smanjivanje prosječnog perioda naplate.

Novac na računu u banci i blagajni na kraju 2006. godine dosegao je iznos od 0,302 milijuna KM. Prema kriteriju prihvatljivosti, stanje novca, kao oblika imovine, odražava dovoljno stanje gotovine obzirom na postojeće financijske obveze.

Vrijednost ostale tekuće imovine na kraju 2006. godine iznosila je 0,1 milijuna KM. Vrijednosnu strukturu čini kratkoročna vremenska razgraničenja troškova sa udjelom od 12% i vrijednost zaliha sa udjelom od 2%.

Završno stanje neto vrijednosti tekuće imovine na kraju 2006. godine prema osnovnoj strukturi prikazano je na slici 7.3.

Slika 7.3. Struktura neto vrijednosti tekuće imovine NOS BiH na kraju 2006. godine

7.2.2. Stanje i struktura financijskih obveza

Jedna od primarnih informacija u modelu poslovne analize je postojeće stanje i struktura izvora iz kojih je imovina NOS BiH financirana. Stoga je kapital podijeljen u tri osnovne skupine:

- vlastiti kapital društva,
- dugoročne financijske obveze,
- tekuće financijske obveze

Završno stanje finansijskih obveza trgovačkog društva na dan 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazano je u tablici 7.2.

Tablica 7.2. Stanje i struktura finansijskih obveza

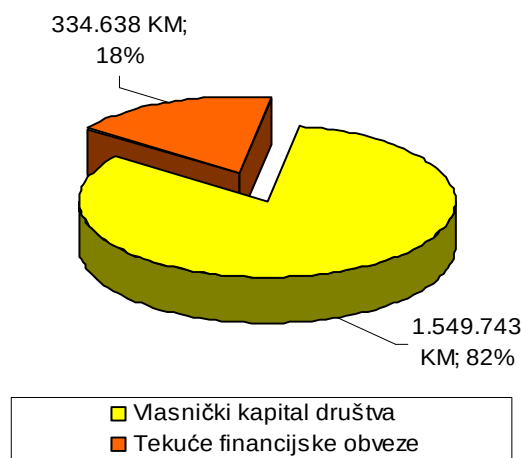
	Stavke	Svote u KM	
		Završno stanje na dan 31.12.	
		2005.	2006.
1.	Vlastiti kapital društva	1.562.588	1.549.743
1.1.	Temeljni kapital	1.339.546	1.439.546
1.2.	Revalorizacijske rezerve	-	-
1.3.	Rezerve	-	-
1.4.	Neraspoređeni dobitak	223.042	123.042
1.5.	Dobitak (gubitak) tekuće godine	-	(12.845)
2.	Financijske obveze	64.944	334.638
2.1.	Dugoročne finansijske obveze	30.710	-
2.2.	Tekuće finansijske obveze	34.234	334.638
2.2.1.	Obveze prema dobavljačima	34.234	157.016
2.2.2.	Obveze prema zaposlenima	-	157.145
2.2.3.	Ostale tekuće obveze	-	20.477
	Ukupna imovina	1.627.532	1.884.381

Srednji tečaj Centralne banke BiH na dan 31.12.2005 godine za 1€=1,95583 KM, za 1US\$=1,65791 KM

Izvor podataka: Izvještaj o finansijskom poslovanju za 2006. godinu

U financiranju imovine NOS BiH vlastiti kapital sudjeluje sa 82%. Njegov je vrijednosni oblik, na dan 31.12.2006. godine, iznosio 1,55 milijuna KM. Visoki udio vlastitog kapitala uvijek se ocjenjuje vrlo pozitivnim. Naime, kod analize strukture i dinamike kapitala treba imati na umu kako je vlastiti kapital najkvalitetniji oblik kapitala, primarni nositelj poslovnog rizika.

Završno stanje ukupnih finansijskih obveza NOS BiH na dan 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazano je na slici 7.4.

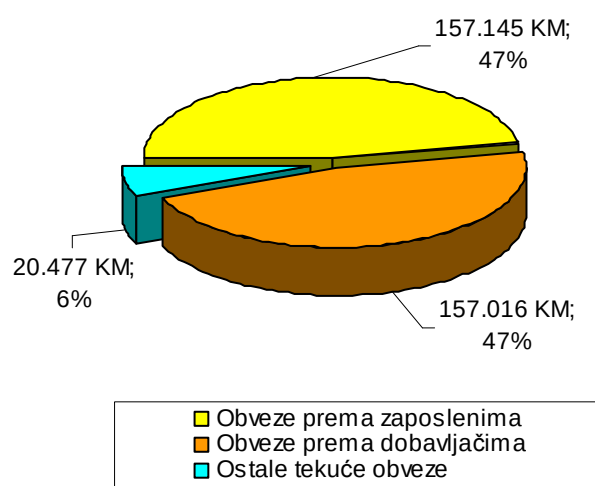
Slika 7.4. Struktura ukupnih finansijskih obveza NOS BiH na kraju 2006. godine

Stanje vlastitog kapitala društva u odnosu na stanje stalne imovine pokazuje ročnu usklađenost dijelova aktive i pasive (granični stupanj pokrića) što se smatra povoljnim kretanjem jer je ostvareno načelo da se vlastitim kapitalom i dugoročnim finansijskim obvezama treba financirati stalna imovina. Stoga jedan od temeljnih cilja trgovačkog društva treba biti uspostavljanje i održavanje dugoročne finansijske ravnoteže, te na taj način povećanje stabilnosti i uspješnosti poslovanja.

U strukturi ukupnih izvora sredstava kompanije, tekuće finansijske obveze predstavljaju 18% izvora iz kojih se financira imovina NOS BiH. Njihova nominalna vrijednost na kraju 2006. godine iznosila je 0,335 milijuna KM.

Strukturu tekućih obveza čine obveze prema zaposlenima (udjel 47%) zatim slijede obveze prema dobavljačima (udjel 47%) te ostale tekuće obveze (udjel 6%).

Završno stanje tekućih finansijskih obveza NOS BiH na dan 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazano je na slici 7.5.

Slika 7.5. Struktura tekućih finansijskih obveza NOS BiH na kraju 2006. godine

7.2.3. Podaci o tekućem poslovanju

Izvršće o dobiti ili gubitku jedno je od finansijskih izvješća koje svim zainteresiranim korisnicima daje odgovor na pitanje iz kojih poslovnih aktivnosti i koliko Neovisni operator sustava za prijenosni sustav u Bosni i Hercegovini ostvaruje novčane primitke, te zbog čega i koliki su novčani izdaci ovih aktivnosti. Učinkovitost poslovanja u proteklom razdoblju ilustriraju slijedeći podaci:

Tablica 7.3. Račun dobiti i gubitka

	Stavke	Svote u KM	
		Razdoblje	
			od 01.01.do 31.12..2006.
	Poslovni prihodi		
1.01.	Prihod od osnovne djelatnosti		3.707.770
1.02.	Ostali poslovni prihodi		36.194
1.03.	Ukupno poslovni prihodi		3.743.964
	Poslovni rashodi		
1.04.	Troškovi materijala, energije		86.678
1.05.	Troškovi vanjskih usluga		932.429
1.06.	Troškovi osoblja		1.857.230
1.07.	Rezerviranja troškova i rizika		-
1.08.	Ostali troškovi poslovanja		617.305
1.09.	Međuzbroj poslovnih rashoda		3.493.642
1.10.	Dobitak iz redovitog poslovanja prije amortizacije		250.322
1.11.	Amortizacija		264.952
1.12.	Ukupno poslovni rashodi		3.758.594
1.13.	Dobitak (gubitak) od redovitog poslovanja		(14.630)
1.14.	Financijski prihodi		2.612
1.15.	Rashodi financiranja		826
1.16.	Dobitak (gubitak) prije oporezivanja		(12.844)
1.17.	Porez na dobitak		-
1.18.	Neto dobitak (gubitak)		(12.844)

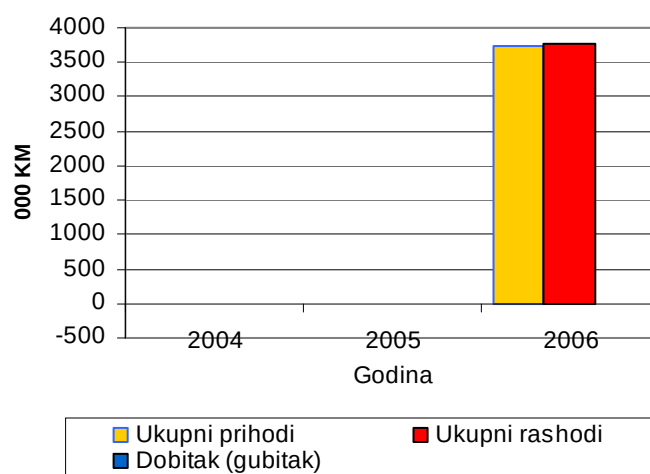
Srednji tečaj Centralne banke BiH na dan 31.12.2005 godine za 1€=1,95583 KM, za 1US\$=1,65791 KM

Izvor podataka: Izvještaj o finansijskom poslovanju za 2006. godinu

NOS BiH ostvaruje prihod od osnovne djelatnosti po osnovu upravljanja sustavom prijenosa električne energije na tržištu Bosne i Hercegovine. Prema finansijskom izvještaju za 2006. godinu u ukupnim novčanim primicima dominiraju prihodi od osnovne djelatnosti, iskazani su u iznosu od 3,7 milijuna KM. Elementi koji su u izravnom odnosu s iskazanim prihodima jesu preuzeta količina električne energije na mreži prijenosa za tržište BiH i tarife za rad NOS BiH. Odlukom Državne regulatorne komisije za električnu energiju (DERK) od 28.12.2005. godine utvrđena je tarifa za rad NOS BiH u iznosu od:

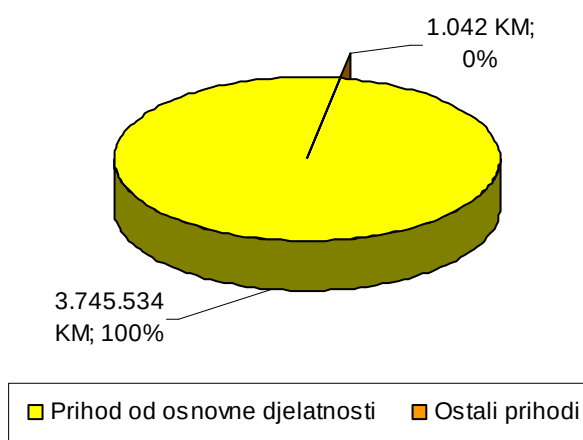
- 0,0343 pf/kWh (0,0175 €cts/kWh).

Ostali poslovni prihodi ostvareni su na razini od 36.194 KM. To su uglavnom prihodi od donacija (30.710 KM) koji su rezultat obračuna amortizacije na donirana sredstva Kompaniji te drugi poslovni prihodi.

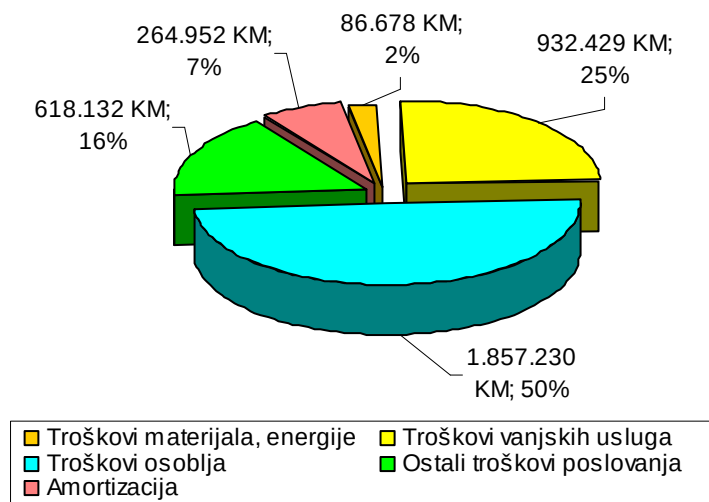
Slika 7.6. Kretanje ukupnih prihoda i ukupnih rashoda te učinkovitost poslovanja NOS BiH

Ostvareni ukupni prihod NOS BiH za razdoblje od 01.01.2006. do 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazan je na slici 7.7.

Slika 7.7. Struktura ukupnog prihoda NOS BiH u 2006. godini

Ostvareni ukupni poslovni rashodi NOS BiH za razdoblje od 01.01.2006. do 31.12.2006. godine, prema osnovnoj strukturi, prikazan je na slici 7.8.

Slika 7.8. Struktura poslovnih rashoda NOS BiH u 2006. godini

U troškovima poslovanja NOS BiH dominiraju troškovi osoblja. Ukupni godišnji troškovi osoblja ostvareni u razdoblju od 01.01.2006. do 31.12.2006. godine iznosili su 1,857 milijuna KM. Ovi troškovi obuhvaćaju: neto plaće i naknade; troškove poreza i prireza iz plaća; troškove mirovinskog osiguranja zaposlenih; troškove socijalnog osiguranja zaposlenih i ostale troškove zaposlenih. Troškovi zaposlenih izravna su posljedica broja zaposlenih radnika, njihove kvalifikacijske strukture i specifičnih troškova osoblja.

Troškovi vanjskih usluga uključuju novčane izdatke za: zakup poslovnog prostora, telekomunikacijske usluge i usluge TK vodova, intelektualne i osobne usluge, usluge održavanja i zaštite, te ostale vanjske usluge. Troškovi vanjskih usluga u 2006. godini ostvareni su na razini od 0,932 milijuna KM.

Ostali troškovi poslovanja uključuju novčane izdatke za: materijal i energiju, dnevnice za službena putovanja i putne troškove, naknade Upravnom odboru, licencu i regulatornu naknadu, reprezentaciju i organizaciju radnih grupa, članarine udruženjima, premije osiguranja, bankarske usluge i usluge platnog prometa te ostale troškove poslovanja. Ostali troškovi poslovanja u 2006. godini ostvareni su na razini od 0,705 milijuna KM.

Amortizacija kao glavni reprezentant stalnih troškova nema veliki utjecaj u utvrđivanju i prezentiranju financijskog položaja i rezultata poslovanja Kompanije iako sredstva koja podliježu amortizaciji dominiraju u imovini NOS BiH. Amortizacijski iznos koji se kao amortizacija priznaje u porezni rashod utvrđen je linearnom metodom otpisa postojeće materijalne imovine na bazi procijenjenog vijeka trajanja, i u 2006. godini iznosio je 0,265 milijuna KM.

7.3. Ekonomsko finansijski aspekti pripreme programa razvoja

7.3.1. Osnovne pretpostavke

Uspješno upravljanje investiranjem kapitala u razvoj Neovisnog operatora sustava u Bosni i Hercegovini obuhvaća:

- sastavljanje investicijskog prijedloga
- procjenu tokova novca za investicijski prijedlog
- vrednovanje tokova novca
- odabir projekta temeljen na kriterijima prihvata

Osnovne pretpostavke na kojima se temelji finansijska i ekonomska analiza su:

- finansijska izvješća su pripremljena za aktivnosti upravljanja sustavom prijenosa električne energije,
- vremenska vrijednost novca temeljena je na odnosima cijena i valuta koje su vrijedile na dan 31.12.2005. godine i to za 1 € = 1,95583 KM, za 1 US\$ = 1,65791 KM (srednji tečaj Centralne banke BiH),
- analiza je provedena u konstantnoj vrijednosti KM za cijelo razdoblje razvojne projekcije (do 2020 godine),
- plan razvoja temelji se na prioritetnim ulaganjima u razvoj sustava vođenja NOS BiH prikazanim u Modulu 4.
- razmatrana je varijanta financiranja prema kojoj se razvojni ciklus financira iz tuđih izvora sredstava zaduživanjem kod finansijskih institucija
- preuzeta električna energija na mreži prijenosa za tržište BiH je bilancirana na temelju scenarija S2 - referentni scenarij potrošnje energije
- kao kriterij za određivanje tarife za obavljanje djelatnosti neovisnog operatora sustava u BiH, a u funkciji programa njegovog razvoja, predviđena je tarifa koja je zasnovana na troškovima rada sustava, na način da omogućava poslovanje s minimalnim dobitkom te likvidnost Kompanije u svim godinama razvojne projekcije

7.3.2. Plan investicija

Temeljnu strukturu ekonomsko finansijske analize investicijskih projekata, u pripremi programa dugoročnog razvoja NOS BiH, podrazumijeva izradu informacijske osnove koju među ostalim čine investicije u razvoj sustava vođenja.

Investicije u imovinu određuju veličinu trgovačkog društva NOS BiH, njegov poslovni rizik, njegovu likvidnost i njegove profite od poslovanja.

Odluka o investiranju je najvažnija odluka prilikom stvaranja vrijednosti. Ona određuje ukupni iznos efektivne imovine ovog trgovačkog društva, strukturu te imovine i narav poslovnog rizika.

Procjene proračuna za predviđeni Plan razvoja sustava vođenja u ulagačkom ciklusu od 2007. do 2020. godine, temelje se na postojećoj imovini NOS BiH i prioritetima ulaganja prikazanim u Modulu 4.

U nastavku se daje pregled ukupnih ulaganja prema scenariju S2 - referentni scenarij potrošnje energije u okviru programa razvitka NOS BiH od 2007. do 2020. godine (tablica 7.4.).

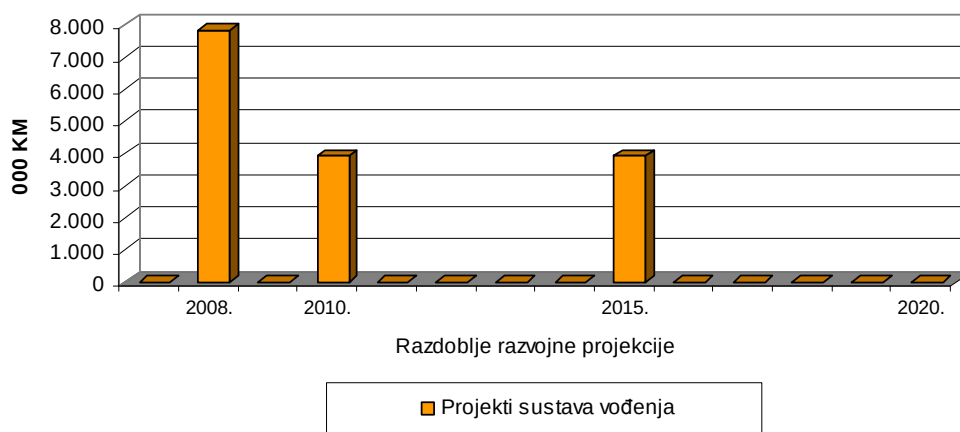
Tablica 7.4. Plan investicija NOS BiH

	Planirani projekti	Ukupna ulaganja 000 KM
1.	Sustav vođenja	15.647
	Ukupna ulaganja	15.647

Srednji tečaj Centralne banke BiH na dan 31.12.2005 godine za 1€=1,95583 KM, za 1US\$=1,65791 KM

Za ovaj Plan razvoja NOS BiH važna je i dinamika izgradnje odnosno dinamika ulaganja. Dinamika izgradnje odražava fizički aspekt investiranja, dok dinamika ulaganja predstavlja vremenski raspored novčanih izdataka sukladan dinamici izgradnje. Dakle, uvjeti izvedbe Plana razvoja nisu samo fizički već i financijski. Premda je konačni cilj investiranja fizička izvedba pojedinog projekta, za ekonomsko-financijsku analizu važan je i trenutak trošenja financijskih sredstava.

Dinamika izgradnje odnosno dinamika ulaganja u sustav vođenja u okviru programa razvoja NOS BiH do 2020. godine prikazana je na slici 7.9.

Slika 7.9. Stupanj i dinamika ulaganja u razvoj NOS BiH

7.3.3. Izvori financiranja

Drugi korak u financijskoj analizi investicijskog programa razvoj NOS BiH je odabir izvora financiranja investicija. Sam postupak je važan ne samo zbog potrebe zatvaranja financijske konstrukcije već i zbog obračuna financijskih obveza koje iz njih proističu.

U tom smislu, pri planiranju investicijskog projekta, mora se voditi računa o:

- strukturi i dinamici korištenja izvora financiranja,
- uvjetima korištenja izvora financiranja.

Inače je u principu financijske konstrukcija određena ako su poznati:

- cijena izvora sredstava,
- raspoloživost izvora sredstava,
- očekivana rentabilnost ulaganja.

U okviru Plana financiranja razvoja sustava vođenja u okviru programa razvitka NOS BiH od 2007. do 2020. godine, razmatrana je varijanta financiranja prema kojoj se razvojni ciklus u cijelosti financira iz tuđih izvora sredstava zaduživanjem kod financijskih institucija.

7.3.4. Procjena novčanih primitaka

Novčani primici su sve koristi koje očekujemo od upravljanja sustavom prijenosa električne energije odnosno sve koristi koje povećavaju ekonomski i financijski potencijal Neovisnog operatora sustava u BiH.

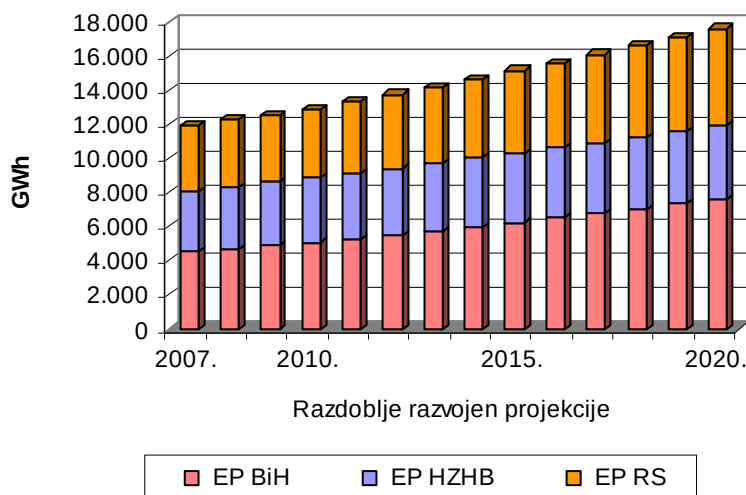
Novčane primitke NOS BiH ostvaruje od:

- osnovne djelatnosti po osnovu upravljanja sustavom prijenosa električne energije te
- financijskih aktivnosti.

Predviđanje novčanih primitaka od obavljanja djelatnosti neovisnog operatora sustava temelji se na:

- scenariju S2 – referentni scenarija potrošnja energije (fizički izraz strukture i dinamike preuzete količine električne energije na mreži prijenosa za tržište BiH iskazan je u Modulu 4 odnosno u Prilogu 6/2)
- prosječnoj tarifi za rad NOS BiH od:
 - o 0,0394 pf/kWh (0,0201 €cts/kWh).

Predviđena prosječna tarifa za obavljanja djelatnosti neovisnog operatora sustava u BiH zadovoljava postavljene kriterije za određivanje tarife koja se zasniva na troškovima rada sustava, na način da osigura poslovanje bez gubitka te likvidnost NOS BiH u svim godinama razvojne projekcije. Dakle, riječ je o prosječnoj tarifi koja je 15% veća od tarife (0,0343 pf/kWh) po kojoj je određen potrebni godišnji prihod za 2006. godinu (Odluka Državna regulatorna komisija za električnu energiju od 28.12.2005. godine).

Slika 7.10. Preuzeta električna energija na mreži prijenosa za tržište BiH – struktura i dinamika

7.3.5. Procjena novčanih izdataka

Novčani izdaci uključuju investicije, troškove poslovanja te ostale izdatke koji se odnose na upravljanje sustavom prijenosa električne energije odnosno sve izdatke koji smanjuju ekonomski i financijski potencijal trgovačkog društva NOS BiH.

7.3.5.1. Investicije u stalnu imovinu

Investicijski prijedlog temelji se na scenariju S2 – referentni scenarij potrošnje energije, Plan razvoja NOS BiH u razvojno ulagačkom ciklusu od 2007. do 2020. godine. Razina ulaganja i dinamika ulaganja prikazani su u poglavlju 7.3.2. Plan investiranja.

7.3.5.2. Troškovi poslovanja

Zadatak ovog dijela financijske obrade informacija je da se utvrdi zbog čega i koliki su novčani izdaci poslovnih aktivnosti koji smanjuju financijski potencijal NOS BiH kao važan dio inputa za kasniju ocjenu likvidnosti i rentabilnosti.

Troškovi materijala, energije

Procjena troškova materijala i energije, kao što su izdaci za: kancelarijski materijal, sitan inventar, gorivo i mazivo te ostali materijalni izdaci, temeljena je na konstantom i stabilnom odnosu ovih troškova i ukupno preuzete električne energije na mreži prijenosa za tržište BiH (standardizirani odnos iz 2006. godine 0,0008%), a u funkcionalnoj ovisnosti o očekivanoj količini preuzete električne energije za tržište BiH tekuće godine razdoblja razvojne projekcije.

Troškovi vanjskih usluga

Izdaci za zakup poslovnog prostora procijenjeni su na razini ostvarenja iz 2006. godine.

Procjena izdataka za telekomunikacijske usluge i usluge TK vodova temeljena je na konstantom i stabilnom odnosu ovih troškova i ukupno preuzete električne energije na mreži prijenosa za tržište BiH (standardizirani odnos iz 2006. godine 0,003%), a u funkcionalnoj ovisnosti o očekivanoj količini preuzete električne energije za tržište BiH tekuće godine razdoblja razvojne projekcije.

Troškovi održavanja i zaštite procijenjeni na temelju kretanja nabavne vrijednosti materijalne imovine i standarda koji iznosi 4,6% (odnos između ukupnih troškova održavanja i nabavne vrijednosti materijalne imovine iz 2006. godine).

Procjena izdataka za ostale vanjske usluge temelji se na konstantnom i stabilnom odnosu ovih troškova i prihoda od osnovne djelatnosti (standardizirani odnos iz 2006. godine 2,4%), a u funkcionalnoj ovisnosti o očekivanom prihodu tekuće godine razdoblja razvojne projekcije.

Troškovi osoblja

Ovi troškovi obuhvaćaju, neto plaće i naknade, troškove poreza i prireza iz plaća, troškove mirovinskog osiguranja zaposlenih, troškove socijalnog osiguranja zaposlenih i ostale troškove zaposlenih prema Kolektivnom ugovoru o radu.

Broj zaposlenih djelatnika i njihova kvalifikacijska struktura trebaju biti odrednice tehničko-tehnoloških karakteristika kompanije koja upravlja sustavom prijenosa električne energije u BiH. Ovakav pristup nameće potrebu optimiranja broja radnika, a u funkciji povećanja proizvodnosti, poboljšanja ekonomičnosti i rentabilnosti poslovanja. Dakle, pitanje broja zaposlenih djelatnika i njihove kvalifikacijske strukture, kao vrlo važnog unutarnjeg čimbenika utjecaja na razinu troškova rada, je pitanje čije optimalno rješenje treba tražiti u okviru organizacijskih i tehničko-tehnoloških karakteristika NOS BiH.

U funkciji realne alokacije troškova osoblja, a u cilju povećanja proizvodnosti, poboljšanja ekonomičnosti i rentabilnosti poslovanja Kompanije, u razvojnom ciklusu do 2020. godine, nije planirano zapošljavanje dodatnih radnika. Inače u NOS BiH je zaposleno 48 radnika.

Ostali troškovi poslovanja

Procjena ostalih troškova poslovanja, kao što su izdaci za: dnevnice za službena putovanja i putne troškove, reprezentaciju, bankarske usluge i troškove platnog prometa, te ostali nematerijalni troškovi, temelji se na konstantnom i stabilnom odnosu ovih troškova i prihoda od osnovne djelatnosti (standardizirani odnos iz 2006. godine 7,1%), a u funkcionalnoj ovisnosti o očekivanom prihodu tekuće godine razdoblja razvojne projekcije.

Troškovi poslovanja kao što su izdaci za: naknade troškova Upravnom odboru, licencu i regulatornu naknadu te članarine udruženjima, procijenjeni su na razini ostvarenja iz 2006. godine.

Za obračun premije osiguranja, za osiguranje materijalne imovine od opasnosti požara i osiguranja opreme od loma, uzeta je prosječna premijska stopa od 1,4%. Osnovica za proračun je nabavna vrijednost materijalne imovine.

7.3.5.3. Obveze prema izvorima financiranja

Opća je karakteristika svih oblika financiranja iz tuđih izvora da imaju za posljedicu obvezu povrata tih sredstava u određenom roku kao i plaćanje naknade za korištenje tih sredstava. Cijena korištenja sredstava iz pojedinih izvora obuhvaća troškove pribavljanja i troškove korištenja i to ne samo direktne nego i indirektne troškove.

Dakle, cijena kapitala iz tuđih izvora, je proračunata prema pretpostavljenim uvjetima:

- kreditni rok od 15 godina
- kamatna stopa 6% godišnje
- kamate za vrijeme korištenja kredita do prijenosa u otplatu obračunavaju se u visini redovne kamate i plaćaju za vrijeme izgradnje
- otplata kredita se provodi u jednakim polugodišnjim obrocima

Obračun anuiteta i izrada plana otplate kredita napravljeni su na temelju jednakih polugodišnjih rata.

Rekapitulacija rasporeda ukupnih godišnjih financijskih obveza za sve kredite iz Plana financiranja izgradnje sistema vođenja u okviru programa razvitka NOS BiH od 2007. do 2020. godine, prikazana je u tablici 7.5.

Tablica 7.5. Raspored kreditnih obveza prema planu financiranja NOS BiH do 2020. godine

Godina otplate	Kreditne obveze u 000 KM			
	Glavnica	Kamate	Anuitet	Ostatak duga
2007.	-	-	-	-
2008.	-	235	235	7.823
2009.	522	462	983	7.302
2010.	522	548	1.069	10.692
2011.	782	530	1.412	9.910
2012.	782	583	1.365	9.127
2013.	782	536	1.318	8.345
2014.	782	489	1.271	7.563
2015.	782	559	1.342	10.692
2016.	1.043	626	1.669	9.649
2017.	1.043	563	1.606	8.606
2018.	1.043	501	1.544	7.563
2019.	1.043	438	1.481	6.519
2020.	1.043	376	1.419	5.476

7.3.5.4. Amortizacija

Iako sredstva koja podliježu amortizaciji čine dominantan dio imovine trgovačkog društva NOS BiH, amortizacija kao glavni reprezentant stalnih troškova nema veliki utjecaj u utvrđivanju i prezentiranju financijskog položaja i rezultata poslovanja kompanije.

U financijskom modeliranju, amortizacijski iznos koji se kao amortizacija priznaje u porezni rashod utvrđen je linearnom metodom otpisa postojeće materijalne imovine na bazi procijenjenog vijeka trajanja, odnosno korisne upotrebe postojeće skupne imovine.

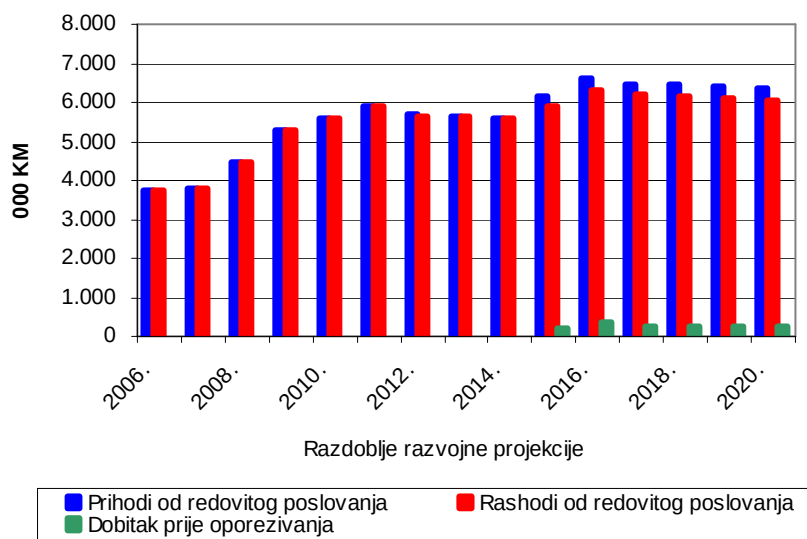
Amortizacijski iznos budućih kapitalnih dobara NOS BiH utvrđen je linearnom metodom otpisa materijalne imovine na bazi procijenjenog vijeka trajanja, odnosno vijeka korisne upotrebe sredstava i to 30 godina za građevinske objekte te 20 godina za opremu.

7.3.6. Predviđanje Računa dobiti i gubitka

Rezultat postavljenih kriterija u financijskom modelu djelatnosti upravljanja sustavom prijenosa električne energije je minimalni dobitak kao mjerilo uspješnosti poslovanja Kompanije. Elementi koji su u izravnom odnosu s iskazanom uspješnošću poslovanja jesu prihodi i rashodi. Dakle, prihodi i rashodi su rezultat svih planiranih aktivnosti u ostvarivanju novčanih primitaka i novčanih izdataka, a koje obilježavaju očekivane promjene u radu i razvoju Neovisnog operatora sustava u BiH.

Predviđeni prihod u svim godinama razvojne projekcije na izvjestan način otklanja neizvjesnost glede pokrića troškova rada i razvoja djelatnosti upravljanja sustavom prijenosa električne energije u BiH. Time su ispunjeni svi postavljeni razvojni ciljevi NOS BiH, očuvanje i uvećanje imovine kompanije, likvidnost poslovanja te ostvarenje minimalne dobiti.

Na slici 7.11. odnosno u Prilogu 6/3 prikazano je predviđanje Računa dobiti i gubitka temeljeno na planiranom radu i razvitku djelatnosti upravljanja sustavom prijenosa električne energije na tržištu Bosne i Hercegovine prema razvojno ulagačkom ciklusu 2007. – 2020. godine (scenarij S2 - referentni scenarij potrošnje energije).

Slika 7.11. Predviđanje Računa dobiti i gubitka NOS BiH

7.3.7. Predviđanje Balance stanja

Prikazanom vrijednošću imovine stječe se uvid u relativnu veličinu imovine i njezin specifični značaj. Dinamika vrijednosti imovine NOS BiH odražava promjene, uvećanje vrijednosti imovine u odnosu na početno stanje iz 2006. godine, za 4,8 puta do 2020. godine. Očuvanje i uvećanje imovine smatra se prvim kriterijem uspješnog poslovanja. Redovito uspješno poslovanje vodi uvećanju vrijednosti imovine, dok se smanjenje vrijednosti imovine smatra upozoravajućim znakom.

U dugoročnom razvojnom procesu zamjetan je pad neto vrijednosti stalne imovine što upućuje na određene zaključke (brži rast akumulirane amortizacije od bruto porasta vrijednosti materijalne imovine - vremenski raskorak između smanjenja vrijednosti imovine i kapitalnih ulaganja u novu imovinu).

Tekuća imovina druga je skupina imovine, koja prema prikazanoj strukturi i dinamici ukazuje na promjene, kako u cjelini (smanjenje udjela u ukupnoj imovini od 36% iz 2006. godine na 7% u 2020. godini), tako i po elementima. To je sasvim razumljivo obzirom na stupanj i dinamiku planiranog razvoja sustava vođenja u ulagačkom ciklusu do 2020. godine s jedne strane te poslovanja kompanije na principima regulirane djelatnosti u poslovnim aktivnostima upravljanja sustavom prijenosa električne energije u Bosni i Hercegovini.

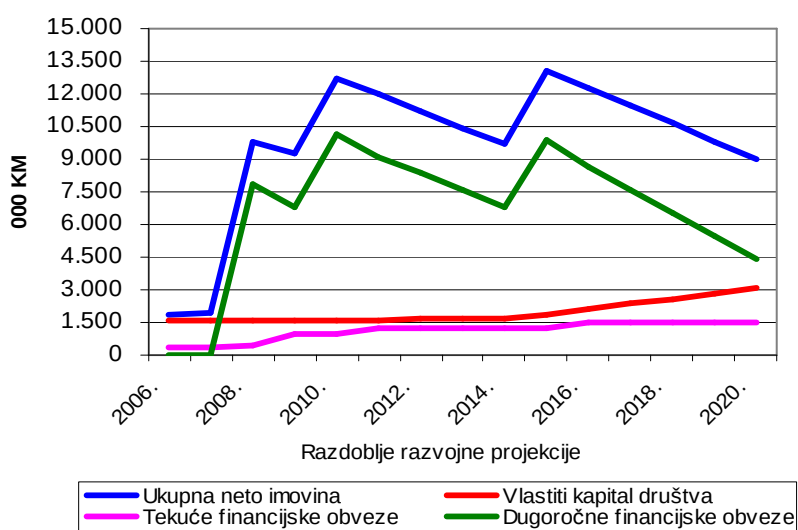
Nakon prikaza vrijednosti imovine prikazana je i vrijednost kapitala prema osnovnoj strukturi i dinamici za razdoblje razvojne projekcije. Visoki udio vlastitog kapitala uvijek se ocjenjuje vrlo pozitivnim. Udio vlastitog kapitala u ukupnim izvorima iz kojih se financira imovina NOS BiH ima tendenciju pada sa 82% iz 2006. godine na 34% u 2020. godini. To je posljedica predviđenog zaduživanja kod financijskih institucija na ime financiranja Plana razvoja sustava vođenja u okviru programa razvitka NOS BiH od 2007. do 2020. godine. Kod analize strukture i dinamike kapitala treba imati na umu kako je vlastiti kapital najkvalitetniji oblik kapitala, primarni nositelj poslovnog rizika.

Smanjenjem udjela vlastitog kapitala u ukupnim izvorima sredstava kompanije povećava se udio ukupnih financijskih obveza, sa 18% iz 2006. godine na 66% u 2020. godini.

U strukturi ukupnih financijskih obveza, dugoročne obveze bilježe porast zahvaljujući isključivo obvezama po dugoročnim kreditima za financiranje razvoja sustava vođenja u okviru programa razvitka NOS BiH od 2007. do 2020. godine.

Tekuće obveze su druga skupina obveza, čija je vrijednost prikazana dinamički prema glavnim bilančnim podskupinama. U strukturi ukupnih obveza, porast tekućih obveza relativno je mali obzirom na porast obveza kreditnim institucijama odnosno porast ostalih tekućih obveza.

Predviđeno kretanje imovine, vlastitog kapitala i financijskih obveza prema osnovnoj strukturi i dinamici prikazano je na slici 7.12. odnosno u Prilogu 6/4.

Slika 7.12. Predviđeno kretanje imovine i financijskih obveza NOS BiH

7.3.8. Predviđanje toka novčanih sredstava

Učinkovitost investicijskog programa zavisi o učincima projekata sustava vođenja koji se pojavljuju na tržištu, a koji utječu na ekonomski i na finansijski potencijal Kompanije. Finansijski potencijal nužan je preduvjet učinkovitog investiranja i kasnijeg poslovanja, pa ga je stoga potrebno analizirati. Finansijski potencijal u osnovi predstavlja sva raspoloživa sredstva plaćanja u razdoblju razvojne projekcije. Dakle, ocjena finansijskog potencijala Neovisnog operator sustava u Bosni i Hercegovini podrazumijeva ocjenu njegove likvidnosti.

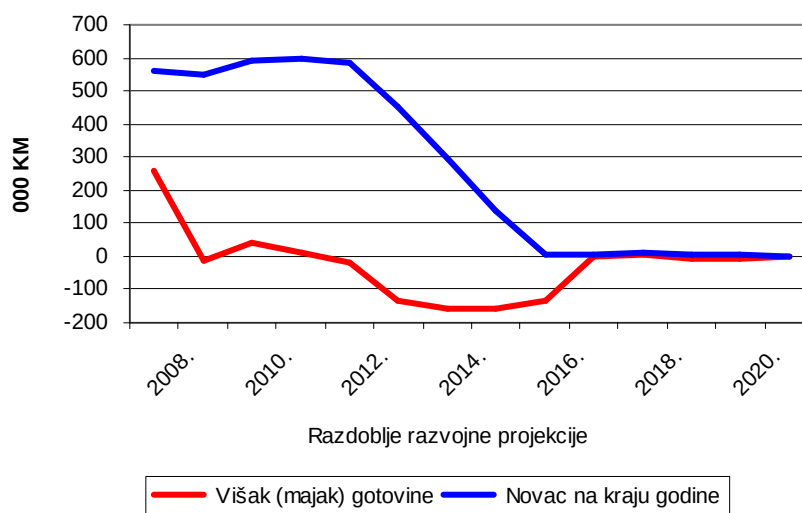
Izvor informacija za ocjenu likvidnosti je novčani tok tj. poslovni događaji što utječu na kretanje finansijskog potencijala Kompanije. Informacija o novčanom toku pokazuje kakva je finansijska situacija NOS BiH kada se poslovanje i promjene na imovini promatraju s aspekta primitaka i isplata novca dakle, poslovnih događaja koji povećavaju odnosno smanjuju finansijski potencijal tvrtke. Dakle, suština ocjene likvidnosti je u procjeni sposobnosti Kompanije da u svakom trenutku podmiri svoje dospjele obveze, kada se uzme u obzir cijelo razdoblje razvojne projekcije.

Uz ukupna ulaganja u razvoj sustava vođenja u okviru programa razvitka NOS BiH do 2020. godine (scenarij S2 – referentni scenarij potrošnje energije) od 15,65 milijuna KM (8 milijuna €), financiranje procijenjene vrijednosti ukupnih ulaganja iz tuđih izvora sredstava zaduživanjem kod finansijskih institucija, predviđenu strukturu i dinamiku preuzete količine električne energije na mreži prijenosa za tržište BiH, predviđenu prosječnu tarifu za rad i razvoj djelatnosti upravljanja sustavom prijenosa električne energije u BiH od 0,0394 pf/kWh (0,0201 €cts/kWh), te razvojnu projekciju od 2007. do 2020. godine, Izvešće o novčanom toku pokazuje:

- sposobnost Neovisnog operatora sustava u BiH da na zadovoljavajućoj razini stvara buduće pozitivne tokove novca i na taj način ispuni sve svoje finansijske obveze u razdoblju razvojne projekcije.

U Prilogu 6/5 prikazane su osnovne skupine aktivnosti koje djeluju na novčane tokove te njihova struktura i dinamika.

Na slici 7.13. prikazan je neto tok novca temeljen na planiranom radu i razvitku djelatnosti upravljanja sustavom prijenosa električne energije u BiH u razdoblju razvojne projekcije.

Slika 7.13. Tok novčanih sredstava NOS BiH

7.4. Zaključak

Ocjena dosadašnjeg poslovanja, utvrđivanja stanja i strukture neto vrijednosti imovine te stanja i strukture finansijskih obveza, napravljeni su na temelju prezentiranih podataka iz finansijskog izvješća Neovisnog operatora sustava u BiH.

Glavna pitanja, ključna za uspješnost i efikasnost poslovanja NOS BiH koji obavlja djelatnost upravljanja sustavom prijenosa električne energije odnose se na razinu investiranja u projekte razvoja sustava vođenja u razvojno-ulagačkom ciklusu od 2007. do 2020. godine s jedne strane, te Odluke Državne regulatorne komisije za električnu energiju o potrebnom godišnjem prihodu odnosno utvrđenoj tarifi za obavljanje djelatnosti neovisnog operatora sustava u BiH s druge strane.

Uz predviđenu prosječnu tarifu za obavljanje djelatnosti neovisnog operatora sustava u BiH od 0,0394 pf/kWh (0,0201 €cts/kWh) nudi se realna osnova za uspješno poslovanje NOS BiH tijekom razdoblja razvojne projekcije. Uz predviđeno ulaganje u projekte razvoja sustava vođenja, buduća situacija nudi slijedeću prognozu:

- finansijska uspješnost se ostvaruje u cijelom razdoblju razvojne projekcije
- sposobnost NOS BiH da na zadovoljavajućoj razini ostvaruje buduće pozitivne tokove novca i na taj način ispuni sve svoje finansijske obveze u cijelom razdoblju razvojne projekcije
- u dinamičkom smislu promijenjeni novčani tokovi odražavaju budući perspektivni položaj ovog gospodarskog subjekta temeljen na uravnoteženim odnosima imovine i kapitala.

8. PRILOG 1

Energetski sektor BiH Planirani projekti

Prilog 1/1
000 €

Planirani projekti	Ukupna ulaganja	Struktura i dinamika ulaganja													
		Razdoblje razvojne projekcije													
		2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
1. Elektroenergetski sektor *	4.057.121	52.098	325.655	537.735	562.011	682.195	268.106	102.759	175.778	306.577	533.762	265.391	99.449	76.252	69.352
1.1. EP BiH	1.449.096	26.775	116.726	151.605	244.264	152.635	107.631	45.624	48.051	141.470	236.247	112.579	21.829	21.829	21.829
1.2. EP HZHB	1.084.797	25.323	122.973	155.424	202.949	259.295	87.344	8.018	58.018	10.238	66.039	31.424	37.016	13.819	6.919
1.3. EP RS	1.243.774	0	52.450	201.201	83.292	249.351	52.217	28.203	48.795	131.955	215.802	105.714	24.930	24.930	24.930
1.4. Elektroprijenos BiH	271.455	0	29.506	29.506	29.506	20.914	20.914	20.914	20.914	20.914	15.674	15.674	15.674	15.674	15.674
1.5. NOS BiH	8.000	0	4.000	0	2.000	0	0	0	0	2.000	0	0	0	0	0
2. Rudnici ugljena	744.774	31.061	68.939	69.041	69.553	65.854	65.854	65.854	65.854	65.854	35.381	35.381	35.381	35.381	35.381
2.1. Federacija BiH	339.876	16.279	37.750	37.853	38.364	24.951	24.951	24.951	24.951	24.951	16.975	16.975	16.975	16.975	16.975
2.1.1. Kreka	69.024	8.181	7.669	7.669	7.669	5.113	5.113	5.113	5.113	5.113	2.454	2.454	2.454	2.454	2.454
2.1.2. Banovići	67.388	3.988	9.203	9.203	9.203	3.579	3.579	3.579	3.579	3.579	3.579	3.579	3.579	3.579	3.579
2.1.3. Đurđevik	29.144	1.534	3.238	3.238	3.238	1.534	1.534	1.534	1.534	1.534	2.045	2.045	2.045	2.045	2.045
2.1.4. Kakanj	101.747	1.023	8.522	8.522	8.522	9.203	9.203	9.203	9.203	9.203	5.829	5.829	5.829	5.829	5.829
2.1.5. Breza	25.786	222	3.409	3.409	3.409	2.250	2.250	2.250	2.250	2.250	818	818	818	818	818
2.1.6. Zenica	30.757	79	3.409	3.409	3.409	2.556	2.556	2.556	2.556	2.556	1.534	1.534	1.534	1.534	1.534
2.1.7. Bila	4.857	307	460	511	511	307	307	307	307	307	307	307	307	307	307
2.1.8. Gračanica	8.104	946	1.534	1.534	2.045	205	205	205	205	205	205	205	205	205	205
2.1.9. Tušnica	3.068	0	307	358	358	205	205	205	205	205	205	205	205	205	205
2.1.10. Bugojno	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.11. Kongora	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.12. Kamegrad	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2. Republika Srpska	404.898	14.782	31.189	31.189	31.189	40.903	40.903	40.903	40.903	40.903	18.407	18.407	18.407	18.407	18.407
2.2.1. Ugljevik	125.050	2.340	10.226	10.226	10.226	10.226	10.226	10.226	10.226	10.226	8.181	8.181	8.181	8.181	8.181
2.2.2. Gacko	176.645	7.918	17.043	17.043	17.043	15.339	15.339	15.339	15.339	15.339	8.181	8.181	8.181	8.181	8.181
2.2.3. Stanari	103.204	4.524	3.920	3.920	3.920	15.339	15.339	15.339	15.339	15.339	2.045	2.045	2.045	2.045	2.045
2.2.4. Miljevna	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

* u elektroenergetski sektor uključeni su projekti ulaganja u obnovljive izvore energije te projekti ulaganja u tehnologije za smanjivanje emisija u zrak
Srednji tečaj Centralne banke BiH na dan 31.12.2005. godine za 1 € = 1,95583 KM, za 1 US\$ = 1,65791 KM

Energetski sektor BiH
Planirani projekti - nastavak
Prilog 1/1
000 €

Planirani projekti	Ukupna ulaganja	Struktura i dinamika ulaganja													
		Razdoblje razvojne projekcije													
		2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
3. Plinski sektor	394.400	0	30.667	30.667	79.300	48.633	75.733	84.500	16.100	16.100	9.900	2.800	0	0	0
3.1. Transportni plinovodi	205.000	0	30.667	30.667	44.667	14.000	35.000	50.000	0	0	0	0	0	0	0
3.1.1. B.Brod - Zanic	57.000	0	19.000	19.000	19.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.2. Modriča - Derventa - B.Luka	35.000	0	11.667	11.667	11.667	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.3. Kladanj - Tuzla	19.000	0	0	0	6.333	6.333	6.333	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.4. Šepak - Bijeljina	10.000	0	0	0	3.333	3.333	3.333	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.5. Zenica - Travnik	13.000	0	0	0	4.333	4.333	4.333	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.6. RH - Mostar	14.000	0	0	0	0	0	7.000	7.000	0	0	0	0	0	0	0
3.1.7. L. Jesenice - Cazin	28.000	0	0	0	0	0	14.000	14.000	0	0	0	0	0	0	0
Bihać - B.Krupa															
3.1.8. Bijeljina - Brčko	11.000	0	0	0	0	0	0	11.000	0	0	0	0	0	0	0
3.1.9. Laktaši - B.Gradiška	4.000	0	0	0	0	0	0	4.000	0	0	0	0	0	0	0
3.1.10. B.Luka - Prijedor	14.000	0	0	0	0	0	0	14.000	0	0	0	0	0	0	0
3.2. Podzemno skladište	40.000	0	0	0	13.333	13.333	13.333	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3. Distributivni plinovodi	149.400	0	0	0	21.300	21.300	27.400	34.500	16.100	16.100	9.900	2.800	0	0	0
3.3.1. Federacija BiH	80.400	0	0	0	8.100	8.100	13.000	20.100	12.000	12.000	7.100	0	0	0	0
3.3.2. Republika Srpska	69.000	0	0	0	13.200	13.200	14.400	14.400	4.100	4.100	2.800	2.800	0	0	0
4. Naftni sektor	465.025	0	92.000	94.000	136.900	0	0	0	0	142.125	0	0	0	0	0
4.1. Modernizacija i izgradnja	279.200	0	92.000	94.000	93.200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.1. Rafinerije nafte B. Brod	153.000	0	51.000	51.000	51.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.2. Rafinerije ulja Modriča	35.200	0	11.000	12.000	12.200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.3. Distribucijske mreže	32.000	0	10.000	11.000	11.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.4. Izgradnja željezničke pruge	59.000	0	20.000	20.000	19.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B.Brod - Modriča															
4.2. Skladišni kapaciteti	185.825	0	0	0	43.700	0	0	0	0	142.125	0	0	0	0	0
4.2.1. Motorni benzin	18.700	0	0	0	5.375	0	0	0	0	13.325	0	0	0	0	0
4.2.2. Dizel gorivo i ekstralako	53.500	0	0	0	12.750	0	0	0	0	40.750	0	0	0	0	0
loživo ulje															
4.2.3. Mlazno gorivo i petrolej	575	0	0	0	150	0	0	0	0	425	0	0	0	0	0
4.2.4. Loživo ulje	13.825	0	0	0	2.525	0	0	0	0	11.300	0	0	0	0	0
4.2.5. Sirova nafta	99.225	0	0	0	22.900	0	0	0	0	76.325	0	0	0	0	0

Srednji tečaj Centralne banke BiH na dan 31.12.2005. godine za 1 € = 1,95583 KM, za 1 US\$ = 1,65791 KM

Energetski sektor BiH **Planirani projekti - nastavak**

Prilog 1/1
000 €

Planirani projekti	Ukupna ulaganja	Struktura i dinamika ulaganja													
		Razdoblje razvojne projekcije													
		2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
5 Sustav toplinarstva	508.138	0	59.608	59.608	59.608	32.398	32.398	32.398	32.398	32.398	33.465	33.465	33.465	33.465	33.465
5.1. Zona 2	126.122	0	14.027	14.027	14.027	8.147	8.147	8.147	8.147	8.147	8.662	8.662	8.662	8.662	8.662
5.1.1. Investicije u stanove	31.279	0	3.829	3.829	3.829	2.169	2.169	2.169	2.169	2.169	1.789	1.789	1.789	1.789	1.789
5.1.2. Investicije u kuće	21.552	0	1.811	1.811	1.811	1.427	1.427	1.427	1.427	1.427	1.797	1.797	1.797	1.797	1.797
5.1.3. Investicije u privredu	17.992	0	1.658	1.658	1.658	1.194	1.194	1.194	1.194	1.194	1.410	1.410	1.410	1.410	1.410
5.1.4. Investicije u vrelovod	51.210	0	5.367	5.367	5.367	3.357	3.357	3.357	3.357	3.357	3.665	3.665	3.665	3.665	3.665
5.1.5. Investicije iz upitnika	4.088	0	1.363	1.363	1.363	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2. Zona 3	205.516	0	23.943	23.943	23.943	13.217	13.217	13.217	13.217	13.217	13.521	13.521	13.521	13.521	13.521
5.2.1. Investicije u stanove	59.679	0	6.683	6.683	6.683	4.094	4.094	4.094	4.094	4.094	3.832	3.832	3.832	3.832	3.832
5.2.2. Investicije u kuće	46.399	0	5.100	5.100	5.100	3.177	3.177	3.177	3.177	3.177	3.043	3.043	3.043	3.043	3.043
5.2.3. Investicije u privredu	20.952	0	1.788	1.788	1.788	1.391	1.391	1.391	1.391	1.391	1.726	1.726	1.726	1.726	1.726
5.2.4. Investicije u vrelovod	67.136	0	6.588	6.588	6.588	4.555	4.555	4.555	4.555	4.555	4.919	4.919	4.919	4.919	4.919
5.2.5. Investicije iz upitnika	11.350	0	3.783	3.783	3.783	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.3. Zona 8	130.953	0	16.580	16.580	16.580	8.023	8.023	8.023	8.023	8.023	8.219	8.219	8.219	8.219	8.219
5.3.1. Investicije u stanove	34.985	0	4.112	4.112	4.112	2.454	2.454	2.454	2.454	2.454	2.076	2.076	2.076	2.076	2.076
5.3.2. Investicije u kuće	26.435	0	2.315	2.315	2.315	1.788	1.788	1.788	1.788	1.788	2.110	2.110	2.110	2.110	2.110
5.3.3. Investicije u privredu	9.866	0	874	874	874	656	656	656	656	656	793	793	793	793	793
5.3.4. Investicije u vrelovod	46.886	0	5.020	5.020	5.020	3.126	3.126	3.126	3.126	3.126	3.240	3.240	3.240	3.240	3.240
5.3.5. Investicije iz upitnika	12.780	0	4.260	4.260	4.260	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.4. Zona 9	45.548	0	5.058	5.058	5.058	3.011	3.011	3.011	3.011	3.011	3.064	3.064	3.064	3.064	3.064
5.4.1. Investicije u stanove	14.979	0	1.910	1.910	1.910	1.063	1.063	1.063	1.063	1.063	787	787	787	787	787
5.4.2. Investicije u kuće	8.776	0	651	651	651	574	574	574	574	574	791	791	791	791	791
5.4.3. Investicije u privredu	3.572	0	325	325	325	238	238	238	238	238	281	281	281	281	281
5.4.4. Investicije u vrelovod	16.690	0	1.662	1.662	1.662	1.137	1.137	1.137	1.137	1.137	1.205	1.205	1.205	1.205	1.205
5.4.5. Investicije iz upitnika	1.530	0	510	510	510	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sveukupne investicije	6.169.458	83.160	576.869	791.051	907.371	829.080	442.092	285.511	290.130	563.054	612.509	337.038	168.296	145.099	138.199

* u elektroenergetski sektor uključeni su projekti ulaganja u obnovljive izvore energije te projekti ulaganja u tehnologije za smanjivanje emisija u zrak
Srednji tečaj Centralne banke BiH na dan 31.12.2005. godine za 1 € = 1,95583 KM, za 1 US\$ = 1,65791 KM

9. PRILOG 2

EP BiH

Planirani projekti

Scenarij S2 - referentni scenarij potrošnje energije (razvojno ulagački ciklus 2007. - 2020. godine)

Prilog 2/1
000 KM

Planirani projekti	Ukupna ulaganja	Struktura i dinamika ulaganja													
		Razdoblje razvojne projekcije													
		2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
A. Nove elektrane	1.634.229	0	30.311	101.604	180.205	249.790	161.771	40.496	45.243	227.953	419.365	177.490	0	0	0
1. Hidroelektrane	764.178	0	30.311	101.604	180.205	249.790	161.771	40.496	0	0	0	0	0	0	0
1.1. MAHE	96.226	0	30.311	65.915	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2. HE Unac	135.609	0	0	13.290	79.467	42.853	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.3. HE Ustikolina	180.202	0	0	9.371	47.213	86.858	36.761	0	0	0	0	0	0	0	0
1.4. HE Glavatičevo	352.140	0	0	13.029	53.525	120.080	125.010	40.496	0	0	0	0	0	0	0
2. Nove termoelektrane	870.051	0	0	0	0	0	0	0	45.243	227.953	419.365	177.490	0	0	0
2.1. TE Bugojno 1	870.051	0	0	0	0	0	0	0	45.243	227.953	419.365	177.490	0	0	0
B. Revitalizacija	490.473	52.367	113.878	110.803	213.425	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Termoelektrane	490.473	52.367	113.878	110.803	213.425	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1. TE Tuzla 5	166.246	52.367	113.878	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2. TE Tuzla 6	221.605	0	0	110.803	110.803	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3. TE Kakanj 6	102.622	0	0	0	102.622	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupno proizvodnja	2.124.702	52.367	144.189	212.407	393.631	249.790	161.771	40.496	45.243	227.953	419.365	177.490	0	0	0
C. Distribucijska mreža															
4.1. Vodovi 35 kV	15.263	0	1.901	1.901	1.901	1.116	1.116	1.116	1.116	1.116	796	796	796	796	796
4.2. Vodovi 10(20) kV	215.413	0	25.900	25.900	25.900	16.080	16.080	16.080	16.080	16.080	11.462	11.462	11.462	11.462	11.462
4.3. Vodovi 0,4 kV	179.979	0	19.998	19.998	19.998	11.999	11.999	11.999	11.999	11.999	11.999	11.999	11.999	11.999	11.999
4.4. TS 35/10(20) kV	42.436	0	7.299	7.299	7.299	2.528	2.528	2.528	2.528	2.528	1.580	1.580	1.580	1.580	1.580
4.5. TS 10(20)/0,4 kV	206.987	0	22.999	22.999	22.999	13.799	13.799	13.799	13.799	13.799	13.799	13.799	13.799	13.799	13.799
4.6. Ostalo	49.404	0	6.011	6.011	6.011	3.215	3.215	3.215	3.215	3.215	3.059	3.059	3.059	3.059	3.059
Ukupno distribucija	709.483	0	84.108	84.108	84.108	48.737	48.737	48.737	48.737	48.737	42.695	42.695	42.695	42.695	42.695
Sveukupne investicije	2.834.185	52.367	228.297	296.515	477.738	298.527	210.508	89.233	93.980	276.691	462.059	220.185	42.695	42.695	42.695

Srednji tečaj Centralne banke BiH na dan 31.12.2005. godine za 1 € = 1,95583 KM, za 1 US\$ = 1,65791 KM

EP BiH

Scenarij S2 - referentni scenarij potrošnje energije

Elektroenergetske potrebe - prognoza

Prilog 2/2

GWh

	Prognoza													
	2007.		2010.		2015.				2020.					
Hidroelektrane	1.580	1.580	1.580	1.707	1.707	1.957	2.212	2.507	2.507	2.507	2.507	2.507	2.507	2.507
Termoelektrane	5.010	5.010	5.022	4.512	6.294	6.294	5.785	5.784	5.784	5.784	5.784	6.404	6.403	6.405
Ukupno raspoloživo	6.590	6.590	6.602	6.219	8.000	8.250	7.997	8.291	8.290	8.291	8.291	8.911	8.910	8.912

Količina prodane električne enrgije - prognoza

GWh

	Prognoza													
	2007.		2010.		2015.				2020.					
Domaće tržište	4.038	4.204	4.373	4.546	4.751	4.959	5.170	5.385	5.605	5.842	6.084	6.329	6.580	6.835
Inozemno tržište	1.885	1.885	1.711	1.135	2.702	2.728	2.241	2.292	2.038	1.788	1.528	1.877	1.595	1.304
Ukupno	5.923	6.089	6.084	5.681	7.453	7.687	7.411	7.677	7.643	7.630	7.612	8.206	8.175	8.139

EP BiH

Račun dobiti i gubitka

Scenarij S2 - referentni scenarij potrošnje energije

Prilog 2/3

000 KM

Pozici. br.	Na dan 31. prosinca	Ostvarenje 2006.	Prognoza													
			Razdoblje razvojne projekcije													
			2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
	Prihod od redovitog poslovanja															
1.01.	Prihod od prodaje električne energije	611.328	623.831	646.382	688.830	692.332	859.637	891.907	876.141	902.460	917.375	939.098	956.839	1.000.429	994.551	988.534
1.02.	Ostali poslovni prihodi	69.611	48.728	38.982	31.186	24.949	19.959	15.967	15.967	15.967	15.967	15.967	15.967	15.967	15.967	15.967
1.03.	Ukupno prihodi od redovitog poslovanja	680.939	672.559	685.364	720.015	717.280	879.596	907.874	892.109	918.427	933.342	955.065	972.806	1.016.396	1.010.518	1.004.501
	Rashodi od redovitog poslovanja															
1.04.	Materijalni troškovi	303.417	289.385	290.769	293.336	262.406	355.753	357.513	327.498	328.473	330.117	332.994	334.567	323.240	323.483	323.821
1.04.1.	Troškovi sirovina i materijala - energetske gorivo	263.816	252.903	252.903	253.667	220.416	309.165	309.166	278.898	278.859	278.832	278.848	278.862	266.328	266.316	266.396
1.04.2.	Troškovi nabave električne energije	3.706	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.04.3.	Ostali materijalni troškovi	9.849	10.123	10.123	10.140	9.552	12.289	12.673	12.283	12.735	12.734	12.734	12.735	13.687	13.686	13.689
1.04.4.	Troškovi održavanja elektroenergetskih objekata	26.046	26.359	27.744	29.529	32.438	34.300	35.675	36.317	36.880	38.551	41.411	42.970	43.226	43.481	43.737
1.05.	Troškovi osoblja	141.791	141.791	141.791	141.791	141.875	141.875	142.692	143.425	145.368	149.311	149.311	149.311	149.311	149.311	149.311
1.06.	Ostali troškovi poslovanja	104.401	106.326	106.761	108.305	104.096	129.964	133.936	130.815	135.489	136.190	136.978	137.624	146.963	146.798	146.654
1.07.	Vrijednosno usklađivanje imovine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.08.	Rezerviranje troškova i rizika	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.09.	Podzbroj rashoda od redovitog poslovanja	549.609	537.502	539.322	543.432	508.378	627.593	634.142	601.738	609.331	615.619	619.283	621.502	619.515	619.593	619.787
1.10.	Dobitak iz redovitog poslovanja prije amortizacije	131.330	135.057	146.043	176.584	208.903	252.003	273.732	290.371	309.096	317.724	335.782	351.304	396.881	390.926	384.714
1.11.	Amortizacija	139.570	144.863	144.863	157.913	166.619	187.231	196.069	207.167	226.896	229.406	231.916	234.115	279.370	281.569	283.768
1.12.	Ukupno rashodi od redovitog poslovanja	689.179	682.365	684.185	701.345	674.996	814.824	830.211	808.904	836.227	845.025	851.199	855.617	898.885	901.162	903.555
1.13.	Neto dobitak iz redovitog poslovanja	-8.240	-9.807	1.179	18.670	42.284	64.772	77.663	83.204	82.200	88.317	103.866	117.189	117.510	109.356	100.946
1.14.	Financijski prihodi	19.945	13.962	11.169	8.935	7.148	5.719	4.575	3.660	3.294	2.965	2.668	2.401	2.161	1.945	1.751
1.15.	Rashodi financiranja	6.341	3.433	11.569	26.778	48.561	69.546	81.109	85.643	84.181	90.015	105.244	118.620	118.387	110.047	101.537
1.16.	Dobitak/Gubitak prije oporezivanja	5.364	722	779	828	871	945	1.129	1.221	1.313	1.267	1.290	970	1.285	1.254	1.159
1.17.	Porez na dobitak ili gubitak	0	108	117	124	131	142	169	183	197	190	194	146	193	188	174
1.18.	Neto dobitak/gubitak	5.364	614	662	704	741	804	959	1.038	1.116	1.077	1.097	825	1.092	1.066	985
1.19.	Pokazatelj poslovanja (1.12./1.03.)	101,2%	101,5%	99,8%	97,4%	94,1%	92,6%	91,4%	90,7%	91,0%	90,5%	89,1%	88,0%	88,4%	89,2%	90,0%
1.20.	Granična dobit (1.13./1.03.)	-1,2%	-1,5%	0,2%	2,6%	5,9%	7,4%	8,6%	9,3%	9,0%	9,5%	10,9%	12,0%	11,6%	10,8%	10,0%
1.21.	Stopa povrata na prosječnu neto stalnu imovinu	-0,28%	-0,35%	0,04%	0,70%	1,54%	2,26%	2,60%	2,76%	2,62%	2,79%	3,48%	4,19%	3,84%	3,31%	3,29%

EP BiH
Bilanca stanja

Scenarij S2 - referentni scenarij potrošnje energije

Prilog 2/4
000 KM

Pozici. br.	Na dan 31. prosinca	Ostvarenje 2006.	Prognoza													
			Razdoblje razvojne projekcije													
			2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
2.01.	IMOVINA															
2.01.1.	Ukupno stalna imovina	2.915.630	2.824.705	2.918.130	3.067.445	3.401.687	3.534.893	3.575.451	3.478.894	3.348.797	3.407.097	3.667.493	3.701.722	3.466.327	3.228.734	2.988.941
2.01.2.	Nematerijalna imovina	2.998	2.249	1.499	750	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.01.3.	Materijalna imovina	2.721.999	2.631.824	2.725.998	2.876.063	3.211.054	3.344.260	3.384.818	3.288.261	3.158.164	3.216.464	3.476.860	3.511.089	3.275.694	3.038.101	2.798.308
2.01.4.	Financijska imovina	190.633	190.633	190.633	190.633	190.633	190.633	190.633	190.633	190.633	190.633	190.633	190.633	190.633	190.633	190.633
2.01.5.	Potraživanja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.02.	Ukupno tekuća imovina	724.494	855.294	981.641	1.102.627	1.205.430	1.323.328	1.420.492	1.514.105	1.624.452	1.725.934	1.808.572	1.874.348	1.933.816	2.065.993	2.161.717
2.02.1.	Zalihe	81.776	82.918	84.497	88.769	88.432	108.443	111.930	109.986	113.231	115.070	117.748	119.935	125.309	124.584	123.843
2.02.2.	Potraživanja	106.217	110.558	112.663	118.359	117.909	144.591	149.240	146.648	150.974	153.426	156.997	159.913	167.079	166.113	165.123
2.02.2.1.	Potraživanja od kupaca	106.217	110.558	112.663	118.359	117.909	144.591	149.240	146.648	150.974	153.426	156.997	159.913	167.079	166.113	165.123
2.02.2.2.	Ostala potraživanja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.02.3.	Financijska imovina	385.006	385.006	385.006	385.006	385.006	385.006	385.006	385.006	385.006	385.006	385.006	385.006	385.006	385.006	385.006
2.02.4.	Novac i ekvivalenti novca	151.495	276.813	399.476	510.493	614.083	685.287	774.317	872.465	975.241	1.072.433	1.148.821	1.209.494	1.256.422	1.390.290	1.487.745
2.02.5.	Plaćeni trošk. budućeg razdoblja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.03.	Ukupna imovina	3.640.124	3.680.000	3.899.771	4.170.072	4.607.117	4.858.220	4.995.944	4.992.999	4.973.249	5.133.031	5.476.065	5.576.071	5.400.143	5.294.726	5.150.658
2.04.	FINANCIJSKE OBVEZE DRUŠTVA															
2.04.1.	Ukupno vlastiti kapital društva	2.848.531	2.849.145	2.849.807	2.850.511	2.851.252	2.852.055	2.853.015	2.854.053	2.855.168	2.856.245	2.857.342	2.858.166	2.859.259	2.860.325	2.861.310
2.04.1.1.	Temeljni kapital	3.035.556	3.035.556	3.035.556	3.035.556	3.035.556	3.035.556	3.035.556	3.035.556	3.035.556	3.035.556	3.035.556	3.035.556	3.035.556	3.035.556	3.035.556
2.04.2.	Revalorizacijske pričuve	644.980	644.980	644.980	644.980	644.980	644.980	644.980	644.980	644.980	644.980	644.980	644.980	644.980	644.980	644.980
2.04.3.	Pričuve	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.04.4.	Zadržani dobitak ili preneseni gubitak	-832.005	-832.005	-831.391	-830.729	-830.025	-829.284	-828.481	-827.521	-826.483	-825.368	-824.291	-823.194	-822.370	-821.277	-820.211
2.04.5.	Dobitak ili gubitak tekuće godine	0	614	662	704	741	804	959	1.038	1.116	1.077	1.097	825	1.092	1.066	985
2.05.	Dugoročne financijske obveze	265.294	299.854	522.611	773.713	1.205.941	1.413.524	1.539.388	1.525.941	1.478.039	1.633.075	1.972.049	2.070.152	1.833.993	1.724.472	1.576.364
2.05.1.	Bankovni zajmovi	90.071	124.631	347.388	598.490	1.030.718	1.238.301	1.364.165	1.350.718	1.302.816	1.457.852	1.796.826	1.894.929	1.658.770	1.549.249	1.401.141
2.05.2.	Ostale dugoročne financijske obveze	175.223	175.223	175.223	175.223	175.223	175.223	175.223	175.223	175.223	175.223	175.223	175.223	175.223	175.223	175.223
2.06.	Tekuće financijske obveze	526.299	531.000	527.353	545.848	549.924	592.641	603.541	613.006	640.041	643.711	646.675	647.752	706.892	709.930	712.984
2.06.1.	Obveze prema povezanim poduzećima	395.599	395.599	395.599	395.599	395.599	395.599	395.599	395.599	395.599	395.599	395.599	395.599	395.599	395.599	395.599
2.06.2.	Obveze prema kreditnim institucijama	9.605	13.587	9.564	27.488	36.499	63.722	74.183	88.432	115.157	118.406	120.745	121.414	182.263	185.110	187.956
2.06.3.	Obveze prema dobavljačima	46.999	47.570	47.798	48.220	43.135	58.480	58.769	53.835	53.996	54.266	54.739	54.997	53.135	53.175	53.231
2.06.3.	Ostale tekuće obveze	74.096	74.244	74.393	74.541	74.691	74.840	74.990	75.140	75.290	75.440	75.591	75.743	75.894	76.046	76.198
2.07.	Ukupno financijske obveze	3.640.124	3.680.000	3.899.771	4.170.072	4.607.117	4.858.220	4.995.944	4.992.999	4.973.249	5.133.031	5.476.065	5.576.071	5.400.143	5.294.726	5.150.658
2.08.	Pokazatelj tekuće likvidnosti (2.02/2.06)	1,38	1,61	1,86	2,02	2,19	2,23	2,35	2,47	2,54	2,68	2,80	2,89	2,74	2,91	3,03
2.09.	Pokazatelj odnos dugoročnog duga i vlastitog kapitala(2.05*100)/(2.05+2.04)	8,52	9,52	15,50	21,35	29,72	33,14	35,05	34,84	34,11	36,38	40,83	42,01	39,08	37,61	35,52
2.10.	Broj dana vezivanja neto potraživanja od kupaca [(2.02.2.1)/I/(1.03-1.02)/365]]	63	65	64	63	62	61	61	61	61	61	61	61	61	61	61

EP BiH

Tok novčanih sredstava

Scenarij S2 - referentni scenarij potrošnje energije

Prilog 2/5

000 KM

Pozici. br.	Stavke	Prognoza													
		Razdoblje razvojne projekcije													
		2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
3.01.	Novčani tok od poslovnih aktivnosti														
3.01.1.	Neto dobitak	614	662	704	741	804	959	1.038	1.116	1.077	1.097	825	1.092	1.066	985
3.01.2.	Amortizacija	144.863	144.863	157.913	166.619	187.231	196.069	207.167	226.896	229.406	231.916	234.115	279.370	281.569	283.768
3.01.3.	Promjene u zalihama	-1.142	-1.579	-4.272	337	-20.012	-3.486	1.944	-3.245	-1.839	-2.678	-2.187	-5.374	725	742
3.01.4.	Promjene u kratkotrajnim potraživanjima	-4.341	-2.105	-5.696	450	-26.682	-4.648	2.592	-4.326	-2.452	-3.571	-2.916	-7.165	966	989
3.01.5.	Promjene u aktivnim vremenskim razgraničenjima	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.01.6.	Promjene u kratkoročnim obvezama	70.533	376	571	-4.935	15.494	439	-4.784	311	421	624	410	-1.710	192	208
3.01.7.	Promjene u dugoročnim rezerviranjima	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.01.8.	Promjene u pasivnim vremenskim razgraničenjima	-69.814	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.01.9.	Neto novac od poslovnih aktivnosti	140.714	142.218	149.220	163.211	156.835	189.333	207.956	220.752	226.613	227.388	230.246	266.213	284.518	286.692
3.02.	Novčani tok od investicijskih aktivnosti														
3.02.1.	Promjena nematerijalne dugotrajne imovine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.02.2.	Promjena dugotrajne materijalne imovine	-53.938	-238.288	-307.229	-500.860	-320.437	-236.628	-110.609	-96.799	-287.706	-492.313	-268.344	-43.975	-43.975	-43.975
3.02.3.	Promjena dugotrajne financijske imovine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.02.4.	Promjena dugoročnih potraživanja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.02.5.	Promjena kratkotrajne financijske imovine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.02.6.	Neto novac korišten u investicijskim aktivnostima	-53.938	-238.288	-307.229	-500.860	-320.437	-236.628	-110.609	-96.799	-287.706	-492.313	-268.344	-43.975	-43.975	-43.975
3.03.	Novčani tok od financijskih aktivnosti														
3.03.1.	Promjena temeljnog kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.03.2.	Isplata dividendi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.03.3.	Promjena dugoro. obveza prema povezanim pod.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.03.4.	Promjena dugoro. obveza s osnova zajmova	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.03.5.	Promjena dugoro. obveza prema kred. instituci.	34.560	222.756	251.102	432.228	207.583	125.864	-13.447	-47.902	155.036	338.974	98.103	-236.159	-109.521	-148.108
3.03.6.	Promjena ostalih dugoročnih obveza	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.03.7.	Promjena kratkoro. obveza prema povezanim pod.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.03.8.	Promjena kratkoro. obveza s osnova zajmova	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.03.9.	Promjena kratkoro. obveza prema kred. instituci.	3.982	-4.023	17.924	9.011	27.222	10.462	14.248	26.725	3.249	2.339	668	60.850	2.846	2.846
3.03.10.	Neto novac korišten u financijskim aktivnostima	38.542	218.733	269.027	441.239	234.806	136.325	802	-21.177	158.285	341.314	98.771	-175.310	-106.674	-145.261
3.04.	Višak (majak) gotovine	125.318	122.663	111.018	103.590	71.204	89.030	98.148	102.776	97.192	76.388	60.673	46.928	133.868	97.455
3.05.	Novac na početku godine	151.495	276.813	399.476	510.493	614.083	685.287	774.317	872.465	975.241	1.072.433	1.148.821	1.209.494	1.256.422	1.390.290
3.06.	Novac na kraju godine	276.813	399.476	510.493	614.083	685.287	774.317	872.465	975.241	1.072.433	1.148.821	1.209.494	1.256.422	1.390.290	1.487.745
3.07.	Pokriće kamata na dug i glavnice o dospjeću	8,7	7,4	3,4	2,5	1,9	1,8	1,7	1,6	1,5	1,5	1,5	1,3	1,3	1,3

10. PRILOG 3

EP HZHB
Planirani projekti

S2 - referentni scenarij potrošnje energije (razvojno ulagački ciklus 2007. - 2020. godine)

Prilog 3/1
000 KM

Planirani projekti	Ukupna ulaganja	Struktura i dinamika ulaganja													
		Razdoblje razvojne projekcije													
		2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
A. Nove elektrane	1.897.237	49.528	214.389	277.856	370.809	491.456	155.149	0	97.792	4.342	115.629	47.928	58.865	13.495	0
1. Hidroelektrane	637.096	49.528	116.597	145.049	96.589	69.089	17.777	0	0	4.342	17.837	47.928	58.865	13.495	0
1.1. HE Mostarsko Blato	143.167	44.954	69.006	29.206	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2. MAHE Sliv Tihaljina-Mlade-Trebižat	73.284	0	23.084	50.200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.3. HE Vrilo	123.599	4.573	18.787	42.147	43.878	14.214	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.4. HE Kablić	154.579	0	5.719	23.496	52.711	54.876	17.777	0	0	0	0	0	0	0	0
1.5. MAHE Sliv Lištica	25.117	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7.912	17.205	0	0	0
1.6. HE Vrletna Kosa	73.344	0	0	0	0	0	0	0	0	2.714	11.148	25.010	26.037	8.435	0
1.7. HE Ugar Ušće	44.006	0	0	0	0	0	0	0	0	1.628	6.689	15.006	15.622	5.061	0
2. Termoelektrane	673.392	0	0	35.016	176.429	324.575	137.372	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1. TE Kongora	673.392	0	0	35.016	176.429	324.575	137.372	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Vjetroelektrane	586.750	0	97.792	97.792	97.792	97.792	0	0	97.792	0	97.792	0	0	0	0
3.1. Tipska 1	97.792	0	97.792	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2. Tipska 2	97.792	0	0	97.792	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3. Tipska 3	97.792	0	0	0	97.792	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.4. Tipska 4	97.792	0	0	0	0	97.792	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.5. Tipska 5	97.792	0	0	0	0	0	0	0	97.792	0	0	0	0	0	0
3.6. Tipska 6	97.792	0	0	0	0	0	0	0	0	0	97.792	0	0	0	0
Ukupno proizvodnja	1.897.237	49.528	214.389	277.856	370.809	491.456	155.149	0	97.792	4.342	115.629	47.928	58.865	13.495	0
B. Distribucijska mreža															
4.1. Vodovi 35 kV	5.492	0	772	772	772	377	377	377	377	377	258	258	258	258	258
4.2. Vodovi 10(20) kV	63.666	0	7.630	7.630	7.630	4.901	4.901	4.901	4.901	4.901	3.254	3.254	3.254	3.254	3.254
4.3. Vodovi 0,4 kV	57.061	0	6.340	6.340	6.340	3.804	3.804	3.804	3.804	3.804	3.804	3.804	3.804	3.804	3.804
4.4. TS 35/10(20) kV	15.216	0	1.793	1.793	1.793	1.236	1.236	1.236	1.236	1.236	731	731	731	731	731
4.5. TS 10(20)/0,4 kV	64.816	0	7.048	7.048	7.048	4.229	4.229	4.229	4.229	4.229	4.506	4.506	4.506	4.506	4.506
4.6. Ostalo	18.189	0	2.543	2.543	2.543	1.134	1.134	1.134	1.134	1.134	978	978	978	978	978
Ukupno distribucija	224.441	0	26.125	26.125	26.125	15.681	15.681	15.681	15.681	15.681	13.532	13.532	13.532	13.532	13.532
Ukupne investicije	2.121.678	49.528	240.515	303.982	396.935	507.137	170.830	15.681	113.473	20.023	129.160	61.460	72.396	27.027	13.532

Srednji tečaj Centralne banke BiH na dan 31.12.2005. godine za 1 € = 1,95583 KM, za 1 US\$ = 1,65791 KM

EP HZHB

Scenarij S2 - referentni scenarij potrošnje energije

Elektroenergetske potrebe - prognoza

Prilog 3/2
GWh

	Prognoza													
	2007.		2010.				2015.				2020.			
Hidroelektrane	1.568	1.568	1.568	1.862	1.862	1.954	2.027	2.027	2.027	2.027	2.027	2.027	2.055	2.178
Termoelektrane	0	0	0	0	0	0	1.855	1.855	1.855	1.855	1.855	1.855	1.855	1.855
Vjetroelektrane	0	0	151	302	453	604	604	604	756	756	905	906	906	901
Uvoz	2.076	2.076	1.991	1.612	1.519	1.334	56	67	50	57	39	44	46	33
Ukupno raspoloživo	3.644	3.644	3.710	3.776	3.834	3.892	4.542	4.553	4.688	4.695	4.826	4.832	4.862	4.967

Količina prodane električne enrgije - prognoza

GWh

	Prognoza													
	2007.		2010.				2015.				2020.			
Domaće tržište	3.302	3.385	3.467	3.550	3.609	3.668	3.728	3.787	3.846	3.882	3.917	3.953	3.988	4.024
Inozemno tržište	0	0	0	0	0	0	591	542	615	582	674	641	629	694
Ukupno	3.302	3.385	3.467	3.550	3.609	3.668	4.319	4.329	4.461	4.464	4.591	4.594	4.617	4.718

EP HZHB
Račun dobiti i gubitka

Scenarij S2 - referentni scenarij potrošnje energije

Prilog 3/3
000 KM

Pozici. br.	Na dan 31. prosinca	Ostvarenje 2006.	Prognoza													
			Razdoblje razvojne projekcije													
			2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
	Prihod od redovitog poslovanja															
1.01.	Prihod od prodaje električne energije	359.957	367.883	380.652	400.063	404.049	433.842	449.347	420.958	420.920	423.067	423.023	426.826	424.746	422.103	422.090
1.02.	Ostali poslovni prihodi	9.056	6.339	5.071	4.057	3.246	2.597	2.077	2.077	2.077	2.077	2.077	2.077	2.077	2.077	2.077
1.03.	Ukupno prihodi od redovitog poslovanja	369.013	374.222	385.723	404.120	407.294	436.439	451.424	423.035	422.997	425.145	425.100	428.903	426.823	424.180	424.167
	Rashodi od redovitog poslovanja															
1.04.	Materijalni troškovi	203.526	241.499	243.608	237.909	202.645	197.965	181.052	104.272	106.407	105.473	107.312	106.623	107.796	108.406	107.715
1.04.1.	Troškovi sirovina i materijala - energetsko gorivo	0	0	0	0	0	0	0	51.661	51.661	51.661	51.661	51.661	51.661	51.661	51.661
1.04.2.	Troškovi nabave električne energije	185.479	223.317	223.317	214.173	173.404	163.400	143.499	6.024	7.207	5.379	6.132	4.195	4.733	4.948	3.550
1.04.3.	Ostali troškovi sirovina i materijala	7.125	7.311	8.223	9.724	12.202	14.516	15.829	20.055	20.480	20.883	21.368	21.925	22.214	22.399	22.722
1.04.4.	Troškovi održavanja elektroenergetskih objekata	4.632	4.862	5.993	7.450	9.329	11.794	12.770	12.843	13.370	13.463	14.064	14.356	14.711	14.865	14.950
1.04.5.	Ostali troškovi vanjskih usluga	6.290	6.010	6.075	6.562	7.710	8.254	8.953	13.689	13.689	14.087	14.086	14.485	14.476	14.533	14.832
1.05.	Troškovi osoblja	51.286	51.286	51.286	51.451	52.471	52.636	53.525	57.870	57.870	58.034	58.034	58.199	58.232	58.232	58.759
1.06.	Vrijednosno usklađivanje imovine	28.606	27.292	28.131	29.473	29.704	31.830	32.923	30.852	30.850	31.006	31.003	31.280	31.129	30.936	30.935
1.07.	Rezerviranje troškova i rizika	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.08.	Ostali troškovi poslovanja	45.201	11.009	11.170	11.805	12.965	13.751	14.696	17.937	17.967	18.357	18.387	18.793	18.792	18.855	19.267
1.09.	Podzbroj rashoda od redovitog poslovanja	328.619	331.087	334.195	330.638	297.786	296.181	282.195	210.932	213.094	212.870	214.736	214.895	215.949	216.429	216.676
1.10.	Dobitak iz redovitog poslovanja prije amortizacije	40.394	43.135	51.528	73.482	109.509	140.257	169.229	212.103	209.903	212.274	210.365	214.008	210.875	207.751	207.492
1.11.	Amortizacija	38.836	39.543	39.543	45.505	61.601	67.563	79.031	120.722	121.529	126.954	127.761	133.075	133.771	135.610	142.333
1.12.	Ukupno rashodi od redovitog poslovanja	367.455	370.629	373.737	376.143	359.386	363.744	361.226	331.654	334.624	339.824	342.497	347.969	349.720	352.039	359.009
1.13.	Neto dobitak iz redovitog poslovanja	1.558	3.593	11.986	27.977	47.908	72.695	90.198	91.381	88.374	85.321	82.604	80.934	77.103	72.141	65.159
1.14.	Financijski prihodi	468	466	466	466	466	466	466	466	466	466	466	466	466	466	466
1.15.	Rashodi financiranja	1.024	3.489	11.916	27.852	47.769	72.635	90.123	91.352	88.359	85.467	82.688	81.000	77.279	72.448	65.612
1.16.	Dobitak/Gubitak prije oporezivanja	1.002	570	536	591	605	525	541	495	481	319	381	399	290	160	13
1.17.	Porez na dobitak ili gubitak	0	85	80	89	91	79	81	74	72	48	57	60	44	24	2
1.18.	Neto dobitak/gubitak	1.002	484	455	503	514	446	460	420	409	271	324	339	247	136	11
1.19.	Pokazatelj poslovanja (1.12./1.03.)	99,6%	99,0%	96,9%	93,1%	88,2%	83,3%	80,0%	78,4%	79,1%	79,9%	80,6%	81,1%	81,9%	83,0%	84,6%
1.20.	Granična dobit (1.13./1.03.)	0,4%	1,0%	3,1%	6,9%	11,8%	16,7%	20,0%	21,6%	20,9%	20,1%	19,4%	18,9%	18,1%	17,0%	15,4%
1.21.	Stopa povrata na prosječnu neto stalnu imovinu	0,14%	0,36%	1,24%	2,84%	4,07%	5,36%	6,11%	4,64%	3,81%	3,77%	3,75%	3,78%	3,73%	3,68%	3,40%

EP HZHB
Bilanca stanja

Scenarij S2 - referentni scenarij potrošnje energije

Prilog 3/4

000 KM

Pozici. br.	Na dan 31. prosinca	Ostvarenje 2006.	Prognoza													
			Razdoblje razvojne projekcije													
			2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
2.01.	IMOVINA															
	Ukupno stalna imovina	1.023.822	1.035.293	1.246.451	1.524.016	1.879.042	2.357.996	2.495.290	2.390.720	2.386.068	2.279.738	2.285.273	2.216.833	2.161.836	2.060.295	1.936.797
2.01.1.	Nematerijalna imovina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.01.2.	Materijalna imovina	990.582	1.002.053	1.213.211	1.490.776	1.845.802	2.324.756	2.462.050	2.357.480	2.352.828	2.246.498	2.252.033	2.183.593	2.128.596	2.027.055	1.903.557
2.01.3.	Financijska imovina	1.596	1.596	1.596	1.596	1.596	1.596	1.596	1.596	1.596	1.596	1.596	1.596	1.596	1.596	1.596
2.01.4.	Potraživanja	31.644	31.644	31.644	31.644	31.644	31.644	31.644	31.644	31.644	31.644	31.644	31.644	31.644	31.644	31.644
2.02.	Ukupno tekuća imovina	136.845	177.588	202.995	215.753	215.653	199.363	170.883	161.353	166.170	170.092	170.825	170.517	167.063	162.841	157.981
2.02.1.	Zalihe	12.722	15.379	15.852	16.608	16.738	17.936	18.552	17.385	17.383	17.472	17.470	17.626	17.541	17.432	17.432
2.02.2.	Potraživanja	80.232	80.996	83.485	87.467	88.154	94.462	97.705	91.561	91.553	92.018	92.008	92.831	92.381	91.809	91.806
2.02.2.1.	Potraživanja od kupaca	75.790	76.895	79.258	83.038	83.691	89.679	92.758	86.925	86.917	87.358	87.349	88.131	87.703	87.160	87.158
2.02.2.2.	Ostala potraživanja	4.442	4.101	4.227	4.429	4.464	4.783	4.947	4.636	4.636	4.659	4.659	4.700	4.678	4.649	4.648
2.02.3.	Financijska imovina	25.090	24.967	24.967	24.967	24.967	24.967	24.967	24.967	24.967	24.967	24.967	24.967	24.967	24.967	24.967
2.02.4.	Novac i ekvivalenti novca	18.801	56.246	78.691	86.712	85.793	61.998	29.659	27.440	32.266	35.635	36.380	35.092	32.175	28.633	23.776
2.02.5.	Plaćeni trošk. budućeg razdoblja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.03.	Ukupna imovina	1.160.667	1.212.881	1.449.447	1.739.769	2.094.695	2.557.360	2.666.173	2.552.073	2.552.237	2.449.830	2.456.098	2.387.349	2.328.899	2.223.136	2.094.778
	FINANCIJSKE OBVEZE DRUŠTVA															
2.04.	Ukupno vlastiti kapital društva	977.456	977.940	978.396	978.898	979.413	979.859	980.318	980.739	981.147	981.419	981.743	982.082	982.329	982.464	982.475
2.04.1.	Temeljni kapital	736.166	736.166	736.166	736.166	736.166	736.166	736.166	736.166	736.166	736.166	736.166	736.166	736.166	736.166	736.166
2.04.2.	Revalorizacijske pričuve	274.181	274.181	274.181	274.181	274.181	274.181	274.181	274.181	274.181	274.181	274.181	274.181	274.181	274.181	274.181
2.04.3.	Pričuve	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.04.4.	Zadržani dobitak ili preneseni gubitak	-32.891	-32.891	-32.407	-31.951	-31.449	-30.934	-30.488	-30.029	-29.608	-29.200	-28.928	-28.604	-28.265	-28.018	-27.883
2.04.5.	Dobitak ili gubitak tekuće godine	0	484	455	503	514	446	460	420	409	271	324	339	247	136	11
2.05.	Dugoročne financijske obveze	131.172	177.188	412.881	695.519	1.033.989	1.488.831	1.585.203	1.429.152	1.429.833	1.318.924	1.323.457	1.247.640	1.187.802	1.080.048	943.073
2.05.1.	Bankovni zajmovi	53.121	99.137	334.830	617.468	955.938	1.410.780	1.507.152	1.351.101	1.351.782	1.240.873	1.245.406	1.169.589	1.109.751	1.001.997	865.022
2.05.2.	Ostale dugoročne financijske obveze	78.051	78.051	78.051	78.051	78.051	78.051	78.051	78.051	78.051	78.051	78.051	78.051	78.051	78.051	78.051
2.06.	Tekuće financijske obveze	52.039	57.752	58.170	65.351	81.293	88.670	100.651	142.183	141.257	149.487	150.898	157.628	158.768	160.623	169.230
2.06.1.	Obveze prema kreditnim institucijama	6.131	4.821	4.821	13.082	35.774	44.035	59.246	115.490	114.141	122.536	123.582	130.430	131.332	133.056	141.782
2.06.2.	Obveze prema dobavljačima	39.305	46.315	46.719	45.626	38.863	37.966	34.722	19.997	20.407	20.228	20.580	20.448	20.673	20.790	20.658
2.06.3.	Ostale kratkoročne obveze	6.603	6.616	6.629	6.643	6.656	6.669	6.683	6.696	6.709	6.723	6.736	6.750	6.763	6.777	6.790
2.07.	Ukupno financijske obveze	1.160.667	1.212.881	1.449.447	1.739.769	2.094.695	2.557.360	2.666.173	2.552.073	2.552.237	2.449.830	2.456.098	2.387.349	2.328.899	2.223.136	2.094.778
2.08.	Pokazatelj tekuće likvidnosti (2.02/2.06)	2,63	3,07	3,49	3,30	2,65	2,25	1,70	1,13	1,18	1,14	1,13	1,08	1,05	1,01	0,93
2.09.	Pokazatelj odnos dugoročnog duga i vlastitog kapitala(2.05*100)/(2.05+2.04)	11,83	15,34	29,68	41,54	51,36	60,31	61,79	59,30	59,31	57,34	57,41	55,95	54,73	52,37	48,98
2.10.	Broj dana vezivanja neto potraživanja od kupaca [(2.02.2.1)/((1.03-1.02)/365)]	77	76	76	76	76	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75

EP HZHB
Tok novčanih sredstava

Scenarij S2 - referentni scenarij potrošnje energije

Dodatak 3/5
000 KM

Pozici. br.	Stavke	Prognoza													
		Razdoblje razvojne projekcije													
		2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
3.01.	Novčani tok od poslovnih aktivnosti														
3.01.1.	Neto dobitak	484	455	503	514	446	460	420	409	271	324	339	247	136	11
3.01.2.	Amortizacija	39.543	39.543	45.505	61.601	67.563	79.031	120.722	121.529	126.954	127.761	133.075	133.771	135.610	142.333
3.01.3.	Promjene u zalihama	-2.657	-473	-756	-130	-1.198	-616	1.167	2	-88	2	-156	85	109	1
3.01.4.	Promjene u kratkotrajnim potraživanjima	-764	-2.489	-3.982	-687	-6.308	-3.243	6.144	8	-465	10	-823	450	572	3
3.01.5.	Promjene u aktivnim vremenskim razgraničenjima	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.01.6.	Promjene u kratkoročnim obvezama	7.023	418	-1.080	-6.750	-884	-3.230	-14.711	423	-166	366	-119	238	130	-119
3.01.7.	Promjene u dugoročnim rezerviranjima	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.01.8.	Promjene u pasivnim vremenskim razgraničenjima	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.01.9.	Neto novac od poslovnih aktivnosti	43.629	37.454	40.189	54.548	59.619	72.401	113.742	122.371	126.506	128.462	132.316	134.792	136.557	142.228
3.02.	Novčani tok od investicijskih aktivnosti														
3.02.1.	Promjena nematerijalne dugotrajne imovine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.02.2.	Promjena dugotrajne materijalne imovine	-51.013	-250.701	-323.069	-416.627	-546.517	-216.324	-16.152	-116.877	-20.624	-133.296	-64.634	-78.775	-34.069	-18.835
3.02.3.	Promjena dugotrajne financijske imovine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.02.4.	Promjena dugoročnih potraživanja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.02.5.	Promjena kratkotrajne financijske imovine	123	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.02.6.	Neto novac korišten u investicijskim aktivnostima	-50.890	-250.701	-323.069	-416.627	-546.517	-216.324	-16.152	-116.877	-20.624	-133.296	-64.634	-78.775	-34.069	-18.835
3.03.	Novčani tok od financijskih aktivnosti														
3.03.1.	Promjena temeljnog kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.03.2.	Isplata dividendi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.03.3.	Promjena dugoro. obveza prema povezanim pod.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.03.4.	Promjena dugoro. obveza s osnova zajmova	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.03.5.	Promjena dugoro. obveza prema kred. instituci.	46.016	235.693	282.638	338.470	454.842	96.372	-156.052	681	-110.909	4.533	-75.818	-59.838	-107.754	-136.975
3.03.6.	Promjena ostalih dugoročnih obveza	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.03.7.	Promjena kratkoro. obveza prema povezanim pod.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.03.8.	Promjena kratkoro. obveza s osnova zajmova	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.03.9.	Promjena kratkoro. obveza prema kred. instituci.	-1.310	0	8.261	22.691	8.261	15.212	56.244	-1.349	8.396	1.045	6.848	902	1.725	8.725
3.03.10.	Neto novac korišten u financijskim aktivnostima	44.706	235.693	290.900	361.161	463.103	111.584	-99.808	-668	-102.513	5.578	-68.970	-58.936	-106.029	-128.250
3.04.	Višak (majak) gotovine	37.445	22.445	8.020	-918	-23.795	-32.340	-2.218	4.826	3.369	745	-1.288	-2.918	-3.541	-4.857
3.05.	Novac na početku godine	18.801	56.246	78.691	86.712	85.793	61.998	29.659	27.440	32.266	35.635	36.380	35.092	32.175	28.633
3.06.	Novac na kraju godine	56.246	78.691	86.712	85.793	61.998	29.659	27.440	32.266	35.635	36.380	35.092	32.175	28.633	23.776
3.07.	Pokriće kamata na dug i glavnice o dospelju	5,24	3,10	1,80	1,32	1,21	1,14	1,03	1,04	1,02	1,02	1,01	1,01	1,01	1,00

11. PRILOG 4

ERS

Planirani projekti

Scenarij S2 - referentni scenarij potrošnje energije (razvojno ulagački ciklus 2007. - 2020. godine)

Prilog 4/1

000 KM

Planirani projekti	Ukupna ulaganja	Struktura i dinamika ulaganja													
		Razdoblje razvojne projekcije													
		2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
A. Nove elektrane	1.004.740	0	0	11.972	60.321	110.972	46.967	0	40.274	202.921	373.313	158.000	0	0	0
1. Hidroelektrane	230.232	0	0	11.972	60.321	110.972	46.967	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1. HE Foča	230.232	0	0	11.972	60.321	110.972	46.967	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Termoelektrane	774.509	0	0	0	0	0	0	0	40.274	202.921	373.313	158.000	0	0	0
2.1. TE Gacko 2	774.509	0	0	0	0	0	0	0	40.274	202.921	373.313	158.000	0	0	0
B. Revitalizacija	600.514	0	0	278.958	0	321.556	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Termoelektrane	600.514	0	0	278.958	0	321.556	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1. TE Gacko 1	278.958	0	0	278.958	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2. TE Ugljevik 1	321.556	0	0	0	0	321.556	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupno proizvodnja	1.605.254	0	0	290.930	60.321	432.528	46.967	0	40.274	202.921	373.313	158.000	0	0	0
C. Distribucijska mreža															
4.1. Vodovi 35 kV	18.700	0	2.691	2.691	2.691	1.306	1.306	1.306	1.306	1.306	819	819	819	819	819
4.2. Vodovi 10(20) kV	238.672	0	30.619	30.619	30.619	17.042	17.042	17.042	17.042	17.042	12.321	12.321	12.321	12.321	12.321
4.3. Vodovi 0,4 kV	258.917	0	32.064	32.064	32.064	16.273	16.273	16.273	16.273	16.273	16.273	16.273	16.273	16.273	16.273
4.4. TS 35/10(20) kV	59.445	0	8.303	8.303	8.303	3.972	3.972	3.972	3.972	3.972	2.935	2.935	2.935	2.935	2.935
4.5. TS 10(20)/0,4 kV	212.075	0	23.992	23.992	23.992	14.010	14.010	14.010	14.010	14.010	14.010	14.010	14.010	14.010	14.010
4.6. Ostalo	39.547	0	4.916	4.916	4.916	2.558	2.558	2.558	2.558	2.558	2.402	2.402	2.402	2.402	2.402
Ukupno distribucija	827.355	0	102.584	102.584	102.584	55.161	55.161	55.161	55.161	55.161	48.760	48.760	48.760	48.760	48.760
Ukupne investicije	2.432.610	0	102.584	393.514	162.905	487.689	102.128	55.161	95.436	258.082	422.073	206.759	48.760	48.760	48.760

Srednji tečaj Centralne banke BiH na dan 31.12.2005. godine za 1 € = 1,95583 KM, za 1 US\$ = 1,65791 KM

ERS

Scenarij S2 - referentni scenarij potrošnje energije

Elektroenergetske potrebe - prognoza

Prilog 4/2
GWh

	Prognoza													
	2007.		2010.			2015.				2020.				
Hidroelektrane	2.338	2.614	2.619	2.625	2.635	2.641	2.831	2.836	2.843	2.848	2.851	2.853	2.856	2.859
Termoelektrane	3.180	3.180	1.500	3.180	1.680	3.360	3.360	3.360	3.360	3.360	3.360	5.459	5.460	5.460
Uvoz	0	0	138	0	110	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupno raspoloživo	5.518	5.794	4.257	5.805	4.425	6.001	6.191	6.196	6.203	6.208	6.211	8.312	8.316	8.319

Količina prodane električne enrgije - prognoza

GWh

	Prognoza													
	2007.		2010.			2015.				2020.				
Domaće tržište	3.121	3.253	3.385	3.518	3.676	3.840	4.003	4.166	4.312	4.475	4.637	4.800	4.962	5.125
Inozemno tržište	1.900	1.900	297	1.777	251	1.672	1.704	1.544	1.380	1.216	1.045	2.966	2.783	2.593
Ukupno prodano	5.021	5.153	3.683	5.295	3.927	5.512	5.706	5.710	5.692	5.691	5.682	7.766	7.745	7.717

ERS

Račun dobiti i gubitka

Scenarij S2 - referentni scenarij potrošnje energije

Prilog 4/3
000 KM

Pozici. br.	Na dan 31. prosinca	Ostvarenje 2006.	Prognoza													
			Razdoblje razvojne projekcije													
			2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
1.01.	Prihod od redovitog poslovanja	416.708	410.644	423.348	448.189	501.658	526.817	582.105	603.668	606.579	618.202	642.937	663.838	749.384	744.609	739.899
1.02.	Ostali poslovni prihodi	5.300	5.300	5.300	5.300	5.300	5.300	5.300	5.300	5.300	5.300	5.300	5.300	5.300	5.300	5.300
1.03.	Ukupno prihodi od redovitog poslovanja	422.008	415.944	428.648	453.489	506.958	532.117	587.405	608.968	611.879	623.502	648.237	669.138	754.684	749.909	745.199
	Rashodi od redovitog poslovanja															
1.04.	Materijalni troškovi	87.563	90.083	93.812	90.620	96.498	92.855	101.603	104.111	104.608	105.871	107.934	109.075	134.250	134.513	134.763
1.04.1.	Troškovi sirovina i materijala - energetske gorivo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.04.2.	Troškovi nabave električne energije	0	0	0	14.888	0	11.779	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.04.3.	Ostali troškovi sirovina i materijala	63.002	65.522	68.790	48.902	68.924	51.233	71.246	73.505	73.568	73.644	73.705	73.740	98.695	98.739	98.770
1.04.4.	Troškovi proizvodnih usluga	24.561	24.561	25.022	26.830	27.573	29.843	30.358	30.606	31.040	32.227	34.229	35.335	35.554	35.773	35.992
1.05.	Troškovi osoblja	119.834	119.834	119.834	119.834	119.834	119.834	119.834	120.187	120.187	120.187	120.187	120.187	122.307	122.307	122.307
1.06.	Ostali troškovi poslovanja	67.059	67.233	68.849	72.007	78.806	82.005	89.035	91.819	92.190	93.667	96.813	99.470	110.602	109.994	109.395
1.07.	Vrijednosno usklađivanje imovine	34.515	33.149	34.175	36.180	40.497	42.528	46.991	48.731	48.966	49.905	51.901	53.589	60.494	60.109	59.729
1.08.	Rezerviranje troškova i rizika	6.388	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.09.	Podzbroj rashoda od redovitog poslovanja	315.359	310.300	316.670	318.641	335.634	337.222	357.463	364.849	365.951	369.630	376.835	382.321	427.652	426.923	426.194
1.10.	Dobitak iz redovitog poslovanja prije amortizacije	106.649	105.644	111.978	134.847	171.324	194.896	229.942	244.120	245.928	253.872	271.402	286.817	327.032	322.986	319.005
1.11.	Amortizacija	120.792	123.357	123.357	128.487	147.982	153.111	172.430	186.159	188.917	191.675	194.433	196.871	235.904	238.342	240.780
1.12.	Ukupno rashodi od redovitog poslovanja	436.151	433.657	440.027	447.128	483.616	490.333	529.893	551.008	554.868	561.306	571.268	579.193	663.557	665.265	666.974
1.13.	Neto dobitak iz redovitog poslovanja	-14.143	-17.714	-11.379	6.360	23.342	41.784	57.512	57.960	57.010	62.196	76.969	89.946	91.128	84.644	78.225
1.14.	Financijski prihodi	29.850	22.331	17.865	14.292	12.863	11.576	10.419	10.419	10.419	10.419	10.419	10.419	10.419	10.419	10.419
1.15.	Rashodi financiranja	15.384	4.044	5.913	19.759	35.109	52.184	66.854	67.276	66.625	71.847	86.682	99.808	100.767	94.470	87.977
1.16.	Dobitak/Gubitak prije oporezivanja	323	574	573	894	1.095	1.177	1.077	1.103	804	768	706	556	780	593	667
1.17.	Porez na dobitak ili gubitak	0	57	57	89	110	118	108	110	80	77	71	56	78	59	67
1.18.	Neto dobitak/gubitak	323	516	515	804	986	1.059	969	993	724	691	635	501	702	534	600
1.19.	Pokazatelj poslovanja (1.12./1.03.)	103,4%	104,3%	102,7%	98,6%	95,4%	92,1%	90,2%	90,5%	90,7%	90,0%	88,1%	86,6%	87,9%	88,7%	89,5%
1.20.	Granična dobit (1.13./1.03.)	-3,4%	-4,3%	-2,7%	1,4%	4,6%	7,9%	9,8%	9,5%	9,3%	10,0%	11,9%	13,4%	12,1%	11,3%	10,5%
1.21.	Stopa povrata na prosječnu neto stalnu imovinu	-0,44%	-0,60%	-0,39%	0,22%	0,79%	1,37%	1,83%	1,75%	1,73%	1,97%	2,54%	3,12%	2,91%	2,51%	2,46%

ERS
Bilanca stanja

Scenarij S2 - referentni scenarij potrošnje energije

000 KM

Pozici. br.	Na dan 31. prosinca	Ostvarenje 2006.	Prognoza													
			Razdoblje razvojne projekcije													
			2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
2.01.	IMOVINA															
	Ukupno stalna imovina	3.109.452	2.986.095	2.965.321	3.239.076	3.256.527	3.608.417	3.550.521	3.419.523	3.327.249	3.399.744	3.650.758	3.699.960	3.512.816	3.323.234	3.131.213
2.01.1.	Nematerijalna imovina	39.965	37.110	34.256	31.401	28.546	25.692	22.837	19.983	17.128	14.273	11.419	8.564	5.709	2.855	0
2.01.2.	Materijalna imovina	3.046.005	2.925.502	2.907.583	3.184.193	3.204.498	3.559.244	3.504.202	3.376.058	3.286.640	3.361.989	3.615.858	3.667.914	3.483.625	3.296.897	3.107.731
2.01.3.	Financijska imovina	23.482	23.482	23.482	23.482	23.482	23.482	23.482	23.482	23.482	23.482	23.482	23.482	23.482	23.482	23.482
2.01.4.	Potraživanja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.02.	Ukupno tekuća imovina	275.358	405.184	512.838	615.039	722.387	811.177	905.601	1.005.915	1.103.171	1.195.172	1.270.349	1.328.338	1.418.817	1.500.125	1.580.682
2.02.1.	Zalihe	62.457	62.676	64.591	68.334	76.391	80.182	88.513	91.762	92.201	93.952	97.680	100.829	113.720	113.000	112.290
2.02.2.	Potraživanja	140.568	144.123	148.578	157.289	176.040	184.863	204.252	211.813	212.834	216.910	225.585	232.914	262.914	261.239	259.588
2.02.2.1.	Potraživanja od kupaca	140.568	135.006	139.183	147.350	164.929	173.200	191.377	198.466	199.423	203.245	211.377	218.248	246.373	244.803	243.254
2.02.2.2.	Ostala potraživanja	0	9.117	9.395	9.939	11.111	11.663	12.875	13.347	13.411	13.666	14.208	14.666	16.541	16.436	16.333
2.02.3.	Financijska imovina	3.301	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.02.4.	Novac i ekvivalenti novca	59.440	198.385	299.669	389.416	469.956	546.132	612.837	702.339	798.136	884.309	947.085	994.595	1.042.183	1.125.885	1.208.804
2.02.5.	Plaćeni trošk. budućeg razdoblja	9.592	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.03.	Ukupna imovina	3.384.810	3.391.278	3.478.159	3.854.115	3.978.914	4.419.594	4.456.123	4.425.438	4.430.421	4.594.916	4.921.108	5.028.299	4.931.633	4.823.358	4.711.895
	FINANCIJSKE OBVEZE DRUŠTVA		3.391.278	3.478.159	3.854.115	3.978.914	4.419.594	4.456.123	4.425.438	4.430.421	4.594.916	4.921.108	5.028.299	4.931.633	4.823.358	4.711.895
2.04.	Ukupno vlastiti kapital društva	3.110.258	3.110.774	3.111.290	3.112.094	3.113.080	3.114.138	3.115.108	3.116.100	3.116.824	3.117.516	3.118.151	3.118.651	3.119.353	3.119.887	3.120.487
2.04.1.	Temeljni kapital	1.844.640	1.844.640	1.844.640	1.844.640	1.844.640	1.844.640	1.844.640	1.844.640	1.844.640	1.844.640	1.844.640	1.844.640	1.844.640	1.844.640	1.844.640
2.04.2.	Revalorizacijske pričuve	1.170.375	1.170.375	1.170.375	1.170.375	1.170.375	1.170.375	1.170.375	1.170.375	1.170.375	1.170.375	1.170.375	1.170.375	1.170.375	1.170.375	1.170.375
2.04.3.	Pričuve	5.796	5.796	5.796	5.796	5.796	5.796	5.796	5.796	5.796	5.796	5.796	5.796	5.796	5.796	5.796
2.04.4.	Zadržani dobitak ili preneseni gubitak	89.447	89.447	89.963	90.479	91.283	92.269	93.327	94.297	95.289	96.013	96.705	97.340	97.840	98.542	99.076
2.04.5.	Dobitak ili gubitak tekuće godine	0	516	515	804	986	1.059	969	993	724	691	635	501	702	534	600
2.05.	Dugoročne financijske obveze	191.653	190.339	277.596	653.848	751.935	1.186.826	1.196.851	1.146.049	1.146.385	1.306.336	1.628.632	1.731.613	1.571.926	1.459.697	1.344.217
2.05.1.	Bankovni zajmovi	63.001	61.687	148.944	525.196	623.283	1.058.174	1.068.199	1.017.397	1.017.733	1.177.684	1.499.980	1.602.961	1.443.274	1.331.045	1.215.565
2.05.2.	Dugoročna rezerviranja	95.124	95.124	95.124	95.124	95.124	95.124	95.124	95.124	95.124	95.124	95.124	95.124	95.124	95.124	95.124
2.05.3.	Ostale dugoročne financijske obveze	33.528	33.528	33.528	33.528	33.528	33.528	33.528	33.528	33.528	33.528	33.528	33.528	33.528	33.528	33.528
2.06.	Tekuće financijske obveze	82.899	90.165	89.273	88.173	113.899	118.630	144.164	163.288	167.212	171.064	174.325	178.034	240.354	243.774	247.191
2.06.1.	Obveze prema kreditnim institucijama	12.984	19.727	17.527	17.394	41.106	46.952	69.527	87.745	91.423	94.777	97.277	100.528	154.487	157.738	160.989
2.06.2.	Obveze prema dobavljačima	29.174	29.616	30.842	29.793	31.725	30.528	33.404	34.228	34.392	34.807	35.485	35.860	44.137	44.223	44.306
2.06.3.	Ostale kratkoročne obveze	40.741	40.822	40.904	40.986	41.068	41.150	41.232	41.315	41.397	41.480	41.563	41.646	41.730	41.813	41.897
2.07.	Ukupno financijske obveze	3.384.810	3.391.278	3.478.159	3.854.115	3.978.914	4.419.594	4.456.123	4.425.438	4.430.421	4.594.916	4.921.108	5.028.299	4.931.633	4.823.358	4.711.895
2.08.	Pokazatelj tekuće likvidnosti (2.02/2.06)	3,32	4,49	5,74	6,98	6,34	6,84	6,28	6,16	6,60	6,99	7,29	7,46	5,90	6,15	6,39
2.09.	Pokazatelj odnos dugoročnog duga i vlastitog kapitala(2.05*100)/(2.05+2.04)	5,80	5,77	8,19	17,36	19,45	27,59	27,76	26,89	26,89	29,53	34,31	35,70	33,51	31,87	30,11
2.10.	Broj dana vezivanja neto potraživanja od kupaca [(2.02.2.1)/((1.03-1.02)/365)]	123	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120

ERS

Tok novčanih sredstava

Scenarij S2 - referentni scenarij potrošnje energije

Prilog 4/5

000 KM

Pozici. br.	Stavke	Prognoza													
		Razdoblje razvojne projekcije													
		2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
3.01.	Novčani tok od poslovnih aktivnosti														
3.01.1.	Neto dobitak	516	515	804	986	1.059	969	993	724	691	635	501	702	534	600
3.01.2.	Amortizacija	123.357	123.357	128.487	147.982	153.111	172.430	186.159	188.917	191.675	194.433	196.871	235.904	238.342	240.780
3.01.3.	Promjene u zalihama	-219	-1.914	-3.743	-8.057	-3.791	-8.331	-3.249	-439	-1.751	-3.727	-3.150	-12.890	720	710
3.01.4.	Promjene u kratkotrajnim potraživanjima	-3.555	-4.455	-8.711	-18.751	-8.823	-19.388	-7.562	-1.021	-4.076	-8.674	-7.330	-30.000	1.675	1.652
3.01.5.	Promjene u aktivnim vremenskim razgraničenjima	9.592	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.01.6.	Promjene u kratkoročnim obvezama	8.742	1.308	-968	2.014	-1.115	2.958	907	246	498	761	458	8.360	170	166
3.01.7.	Promjene u dugoročim rezerviranjima	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.01.8.	Promjene u pasivnim vremenskim razgraničenjima	-8.218	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.01.9.	Neto novac od poslovnih aktivnosti	130.215	118.811	115.869	124.174	140.441	148.638	177.248	188.428	187.037	183.428	187.351	202.076	241.440	243.907
3.02.	Novčani tok od investicijskih aktivnosti														
3.02.1.	Promjena nematerijalne dugotrajne imovine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.02.2.	Promjena dugotrajne materijalne imovine	0	-102.584	-402.242	-165.433	-505.002	-114.533	-55.161	-96.644	-264.170	-445.447	-246.073	-48.760	-48.760	-48.760
3.02.3.	Promjena dugotrajne financijske imovine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.02.4.	Promjena dugoročnih potraživanja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.02.5.	Promjena kratkotrajne financijske imovine	3.301	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.02.6.	Neto novac korišten u investicijskim aktivnostima	3.301	-102.584	-402.242	-165.433	-505.002	-114.533	-55.161	-96.644	-264.170	-445.447	-246.073	-48.760	-48.760	-48.760
3.03.	Novčani tok od financijskih aktivnosti														
3.03.1.	Promjena temeljnog kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.03.2.	Isplata dividendi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.03.3.	Promjena dugoro. obveza prema povezanim pod.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.03.4.	Promjena dugoro. obveza s osnova zajmova	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.03.5.	Promjena dugoro. obveza prema kred. instituci.	-1.314	87.257	376.252	98.087	434.891	10.025	-50.802	335	159.951	322.296	102.981	-159.687	-112.229	-115.480
3.03.6.	Promjena ostalih dugoročnih obveza	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.03.7.	Promjena kratkoro. obveza prema povezanim pod.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.03.8.	Promjena kratkoro. obveza s osnova zajmova	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.03.9.	Promjena kratkoro. obveza prema kred. instituci.	6.743	-2.200	-132	23.711	5.846	22.576	18.218	3.677	3.354	2.500	3.251	53.960	3.251	3.251
3.03.10.	Neto novac korišten u financijskim aktivnostima	5.428	85.057	376.120	121.799	440.737	32.601	-32.584	4.013	163.305	324.796	106.232	-105.728	-108.978	-112.229
3.04.	Višak (majak) gotovine	138.945	101.284	89.747	80.541	76.176	66.705	89.502	95.797	86.173	62.776	47.509	47.588	83.702	82.919
3.05.	Novac na početku godine	59.440	198.385	299.669	389.416	469.956	546.132	612.837	702.339	798.136	884.309	947.085	994.595	1.042.183	1.125.885
3.06.	Novac na kraju godine	198.385	299.669	389.416	469.956	546.132	612.837	702.339	798.136	884.309	947.085	994.595	1.042.183	1.125.885	1.208.804
3.07.	Pokriće kamata na dug i glavnice o dospelju	5.38	5.54	4.01	2.42	2.08	1.76	1.64	1.62	1.59	1.53	1.48	1.32	1.32	1.32

12. PRILOG 5

Elektroprijenos BiH

Planirani projekti

Scenarij S2 - referentni scenarij potrošnje energije (razvojno ulagački ciklus 2007. - 2020. godine)

Prilog 5/1
000 KM

Planirani projekti	Ukupna ulaganja	Struktura i dinamika ulaganja													
		Razdoblje razvojne projekcije													
		2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
<u>1. Novi prijenosni objekti</u>	238.585	0	26.843	26.843	26.843	25.120	25.120	25.120	25.120	25.120	6.491	6.491	6.491	6.491	6.491
1.1. Dalekovodi	97.231	0	7.448	7.448	7.448	12.887	12.887	12.887	12.887	12.887	2.091	2.091	2.091	2.091	2.091
1.2. Transformatorske stanice	141.354	0	19.395	19.395	19.395	12.234	12.234	12.234	12.234	12.234	4.400	4.400	4.400	4.400	4.400
<u>2. Proširenja transformatorskih stanica</u>	82.972	0	12.343	12.343	12.343	4.924	4.924	4.924	4.924	4.924	4.265	4.265	4.265	4.265	4.265
<u>3. Zamjene i rekonstrukcije</u>	209.362	0	18.522	18.522	18.522	10.859	10.859	10.859	10.859	10.859	19.900	19.900	19.900	19.900	19.900
3.1. Dalekovodi	108.047	0	9.257	9.257	9.257	5.458	5.458	5.458	5.458	5.458	10.597	10.597	10.597	10.597	10.597
3.2. Transformatorske stanice - transformatori	36.405	0	4.733	4.733	4.733	1.872	1.872	1.872	1.872	1.872	2.569	2.569	2.569	2.569	2.569
3.3. Transformatorske stanice - polja	55.699	0	3.690	3.690	3.690	3.038	3.038	3.038	3.038	3.038	5.888	5.888	5.888	5.888	5.888
3.4. Transformatorske stanice - ostala oprema	9.210	0	842	842	842	491	491	491	491	491	846	846	846	846	846
Sveukupne investicije	530.919	0	57.708	57.708	57.708	40.903	40.903	40.903	40.903	40.903	30.656	30.656	30.656	30.656	30.656

Srednji tečaj Centralne banke BiH na dan 31.12.2005. godine za 1 € = 1,95583 KM, za 1 US\$ = 1,65791 KM

Elektroprijenos BiH

Scenarij S2 - referentni scenarij potrošnje energije

Bilanca električne energije na prijenosnoj mreži

Prilog 5/2
GWh

Električna energija na prijenosnoj mreži	Prognoza													
	2007.		2010.				2015.				2020.			
Prag prijenosne mreže	15.741	16.049	14.658	15.914	16.451	18.544	19.363	19.705	19.879	19.918	20.083	20.730	20.772	20.893
Tržište BiH	11.934	12.242	12.560	12.888	13.308	13.743	14.194	14.662	15.148	15.606	16.080	16.572	17.080	17.607
- EP BiH	4.527	4.705	4.891	5.084	5.298	5.522	5.756	5.999	6.252	6.502	6.763	7.033	7.315	7.608
- EP HZHB	3.578	3.643	3.710	3.777	3.834	3.893	3.952	4.012	4.073	4.112	4.152	4.192	4.232	4.273
- EP RS	3.829	3.894	3.960	4.027	4.175	4.328	4.487	4.652	4.823	4.991	5.166	5.346	5.533	5.726
Inozemno tržište	3.807	3.807	2.098	3.026	3.143	4.801	5.169	5.043	4.731	4.312	4.003	4.158	3.692	3.286
- EP BiH	1.885	1.885	1.711	1.135	2.702	2.728	2.240	2.292	2.038	1.788	1.528	1.877	1.596	1.303
- EP HZHB	0	0	0	0	0	0	591	542	615	582	674	641	629	694
- EP RS	1.922	1.922	387	1.891	441	2.073	2.338	2.209	2.078	1.942	1.801	1.640	1.467	1.289
Gubici na prijenosnoj mreži	411	420	429	437	452	468	483	498	512	527	543	558	573	588
- EP BiH	174	178	183	188	194	200	207	213	219	225	232	238	245	251
- EP HZHB	89	91	94	96	99	102	105	107	110	112	114	116	118	120
- EP RS	149	150	152	153	159	165	172	178	183	190	197	204	211	218
Prenesena električna energija	15.330	15.629	14.230	15.476	15.998	18.076	18.880	19.207	19.367	19.391	19.541	20.172	20.199	20.305
Tržište BiH	11.523	11.822	12.132	12.450	12.855	13.275	13.711	14.164	14.636	15.079	15.538	16.014	16.507	17.019
- EP BiH	4.353	4.527	4.707	4.895	5.104	5.322	5.549	5.786	6.033	6.277	6.531	6.795	7.070	7.357
- EP HZHB	3.490	3.552	3.616	3.681	3.735	3.791	3.847	3.905	3.963	4.000	4.038	4.076	4.115	4.154
- EP RS	3.680	3.743	3.808	3.874	4.016	4.163	4.315	4.474	4.639	4.801	4.969	5.142	5.322	5.508
Inozemno tržište	3.807	3.807	2.098	3.026	3.143	4.801	5.169	5.043	4.731	4.312	4.003	4.158	3.692	3.286
- EP BiH	1.885	1.885	1.711	1.135	2.702	2.728	2.240	2.292	2.038	1.788	1.528	1.877	1.596	1.303
- EP HZHB	0	0	0	0	0	0	591	542	615	582	674	641	629	694
- EP RS	1.922	1.922	387	1.891	441	2.073	2.338	2.209	2.078	1.942	1.801	1.640	1.467	1.289
Ukupno prenesena el. energija	15.330	15.629	14.230	15.476	15.998	18.076	18.880	19.207	19.367	19.391	19.541	20.172	20.199	20.305
- EP BiH	6.238	6.412	6.418	6.030	7.806	8.050	7.789	8.078	8.071	8.065	8.059	8.672	8.666	8.660
- EP HZHB	3.490	3.552	3.616	3.681	3.735	3.791	4.438	4.447	4.578	4.582	4.712	4.717	4.744	4.848
- EP RS	5.602	5.665	4.195	5.765	4.457	6.236	6.653	6.683	6.717	6.743	6.770	6.782	6.789	6.797

Elektroprijenos BiH

Račun dobiti i gubitka

Scenarij S2 - referentni scenarij potrošnje energije

Prilog 5/3
000 KM

Pozici. br.	Na dan 31. prosinca	Ostvarenje 2006.	Prognoza													
			Razdoblje razvojne projekcije													
			2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
	Prihod od redovitog poslovanja															
1.01.	Prihod od usluga prijenosa električne energije	108.764	109.143	110.990	116.302	120.287	128.866	131.770	138.086	139.805	145.181	145.618	149.738	150.020	153.183	153.266
1.02.	Ostali poslovni prihodi	11.766	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.03.	Ukupno prihodi od redovitog poslovanja	120.530	109.143	110.990	116.302	120.287	128.866	131.770	138.086	139.805	145.181	145.618	149.738	150.020	153.183	153.266
	Rashodi od redovitog poslovanja															
1.04.	Materijalni troškovi	8.794	8.394	8.580	8.148	8.694	8.961	9.791	10.156	10.334	10.458	10.508	10.613	10.887	10.943	11.022
1.04.1.	Troškovi materijala i energije	5.446	5.114	5.214	4.747	5.163	5.337	6.030	6.298	6.407	6.460	6.468	6.518	6.729	6.738	6.773
1.04.2.	Troškovi održavanja energetskih objekata	2.325	2.325	2.396	2.466	2.541	2.591	2.644	2.694	2.747	2.797	2.838	2.875	2.915	2.953	2.992
1.04.3.	Ostali troškovi vanjskih usluga	1.022	955	971	934	991	1.033	1.117	1.163	1.180	1.200	1.202	1.219	1.243	1.252	1.256
1.05.	Troškovi osoblja	24.582	24.582	24.582	24.582	24.582	24.582	24.582	24.582	24.582	24.582	24.582	24.582	24.582	24.582	24.582
1.06.	Vrijednosno usklađivanje imovine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.07.	Rezerviranje troškova i rizika	1.546	1.546	1.593	1.640	1.690	1.723	1.758	1.792	1.827	1.860	1.887	1.912	1.938	1.963	1.990
1.08.	Ostali troškovi poslovanja	13.647	13.249	13.398	13.225	13.711	14.199	14.872	15.345	15.497	15.759	15.782	15.993	16.176	16.316	16.348
1.09.	Podzbroj rashoda od redovitog poslovanja	48.570	47.771	48.154	47.595	48.677	49.465	51.003	51.874	52.240	52.660	52.760	53.100	53.583	53.805	53.942
1.10.	Dobitak iz redovitog poslovanja prije amortizacije	71.960	61.372	62.836	68.707	71.610	79.401	80.767	86.212	87.564	92.521	92.858	96.638	96.436	99.378	99.324
1.11.	Amortizacija	53.826	54.284	54.284	57.212	57.212	62.964	62.964	67.235	67.235	71.505	71.505	75.256	75.256	78.457	78.457
1.12.	Ukupno rashodi od redovitog poslovanja	102.395	102.055	102.438	104.807	105.889	112.429	113.967	119.109	119.475	124.165	124.265	128.357	128.840	132.262	132.399
1.13.	Neto dobitak iz redovitog poslovanja	18.135	7.088	8.552	11.496	14.398	16.437	17.803	18.977	20.330	21.016	21.352	21.381	21.180	20.921	20.867
1.14.	Financijski prihodi	3.463	546	555	582	601	644	659	690	699	726	728	749	750	766	766
1.15.	Rashodi financiranja	7.182	7.548	8.774	11.674	14.401	16.515	17.817	19.091	20.127	21.103	21.527	21.579	21.415	21.191	20.782
1.16.	Dobitak/Gubitak prije oporezivanja	14.416	86	332	403	599	567	645	577	902	639	553	551	515	496	851
1.17.	Porez na dobitak ili gubitak	0	13	50	60	90	85	97	87	135	96	83	83	77	74	128
1.18.	Neto dobitak/gubitak	14.416	73	283	343	509	482	548	490	767	543	470	468	437	422	724
1.19.	Pokazatelj poslovanja (1.12./1.03.)	85,0%	93,5%	92,3%	90,1%	88,0%	87,2%	86,5%	86,3%	85,5%	85,5%	85,3%	85,7%	85,9%	86,3%	86,4%
1.20.	Granična dobit (1.13./1.03.)	15,0%	6,5%	7,7%	9,9%	12,0%	12,8%	13,5%	13,7%	14,5%	14,5%	14,7%	14,3%	14,1%	13,7%	13,6%
1.21.	Stopa povrata na prosječnu neto stalnu imovinu	4,22%	0,78%	0,93%	1,28%	1,66%	1,89%	2,05%	2,24%	2,47%	2,64%	2,78%	2,92%	3,04%	3,21%	3,44%

Elektroprijenos BiH
Bilanca stanja

Scenarij S2 - referentni scenarij potrošnje energije

Prilog 5/4
000 KM

Pozici. br.	Na dan 31. prosinca	Ostvarenje 2006.	Prognoza													
			Razdoblje razvojne projekcije													
			2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
2.01.	IMOVINA															
	Ukupno stalna imovina	1.003.989	949.705	954.860	957.087	962.777	941.944	923.565	898.461	875.812	846.437	808.961	765.280	723.438	676.557	631.514
2.01.1.	Nematerijalna imovina	1.093	820	547	273	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.01.2.	Materijalna imovina	1.000.478	946.467	951.895	954.396	960.359	939.526	921.147	896.043	873.394	844.019	806.543	762.862	721.020	674.139	629.096
2.01.3.	Financijska imovina	2.418	2.418	2.418	2.418	2.418	2.418	2.418	2.418	2.418	2.418	2.418	2.418	2.418	2.418	2.418
2.01.4.	Potraživanja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.02.	Ukupno tekuća imovina	64.269	88.466	130.235	170.840	208.631	248.642	287.506	327.355	365.312	404.291	441.263	479.694	516.339	553.814	589.762
2.02.1.	Zalihe	13.487	11.961	12.163	12.745	13.182	14.122	14.441	15.133	15.321	15.910	15.958	16.410	16.441	16.787	16.796
2.02.2.	Potraživanja	33.491	29.902	30.408	31.864	32.955	35.306	36.101	37.832	38.303	39.776	39.895	41.024	41.101	41.968	41.991
2.02.2.1.	Potraživanja od kupaca	18.730	16.446	16.724	17.525	18.125	19.418	19.856	20.808	21.066	21.877	21.942	22.563	22.606	23.082	23.095
2.02.2.2.	Ostala potraživanja	14.760	13.456	13.684	14.339	14.830	15.888	16.246	17.024	17.236	17.899	17.953	18.461	18.496	18.886	18.896
2.02.3.	Financijska imovina	99	99	99	99	99	99	99	99	99	99	99	99	99	99	99
2.02.4.	Novac i ekvivalenti novca	17.192	46.503	87.565	126.131	162.394	199.114	236.865	274.290	311.589	348.505	385.310	422.161	458.698	494.959	530.875
2.02.5.	Plaćeni trošk. budućeg razdoblja	74	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.03.	Ukupna imovina	1.068.332	1.038.171	1.085.095	1.127.927	1.171.408	1.190.586	1.211.071	1.225.816	1.241.124	1.250.728	1.250.224	1.244.974	1.239.778	1.230.370	1.221.276
	FINANCIJSKE OBVEZE DRUŠTVA															
2.04.	Ukupno vlastiti kapital društva	788.811	788.884	789.167	789.509	790.019	790.500	791.049	791.539	792.306	792.849	793.319	793.788	794.225	794.647	795.370
2.04.1.	Temeljni kapital	755.942	755.942	755.942	755.942	755.942	755.942	755.942	755.942	755.942	755.942	755.942	755.942	755.942	755.942	755.942
2.04.2.	Revalorizacijske pričuve	12.042	12.042	12.042	12.042	12.042	12.042	12.042	12.042	12.042	12.042	12.042	12.042	12.042	12.042	12.042
2.04.3.	Pričuve	721	721	721	721	721	721	721	721	721	721	721	721	721	721	721
2.04.4.	Zadržani dobitak ili preneseni gubitak	5.691	20.107	20.180	20.463	20.805	21.314	21.796	22.345	22.835	23.602	24.145	24.615	25.084	25.521	25.943
2.04.5.	Dobitak ili gubitak tekuće godine	14.416	73	283	343	509	482	548	490	767	543	470	468	437	422	724
2.05.	Dugoročne financijske obveze	243.457	227.991	274.528	313.372	356.062	367.280	387.760	396.368	411.188	414.722	413.960	403.408	397.627	383.670	373.801
2.05.1.	Bankovni zajmovi	178.341	162.875	209.413	248.256	290.946	302.164	322.644	331.253	346.073	349.606	348.845	338.293	332.511	318.555	308.686
2.05.2.	Ostale dugoročne financijske obveze	65.116	65.116	65.116	65.116	65.116	65.116	65.116	65.116	65.116	65.116	65.116	65.116	65.116	65.116	65.116
2.06.	Tekuće financijske obveze	36.065	21.296	21.400	25.046	25.328	32.805	32.263	37.908	37.630	43.157	42.944	47.778	47.926	52.053	52.104
2.06.1.	Obveze prema kreditnim institucijama	20.854	11.170	11.170	15.017	15.017	22.352	21.388	26.841	26.462	31.916	31.667	36.437	36.437	40.525	40.525
2.06.2.	Obveze prema dobavljačima	9.236	4.139	4.231	4.018	4.288	4.419	4.828	5.008	5.096	5.157	5.182	5.234	5.369	5.397	5.435
2.06.3.	Ostale kratkoročne obveze	5.975	5.987	5.999	6.011	6.023	6.035	6.047	6.059	6.071	6.083	6.095	6.108	6.120	6.132	6.144
2.07.	Ukupno financijske obveze	1.068.332	1.038.171	1.085.095	1.127.927	1.171.408	1.190.586	1.211.071	1.225.816	1.241.124	1.250.728	1.250.224	1.244.974	1.239.778	1.230.370	1.221.276
2.08.	Pokazatelj tekuće likvidnosti (2.02/2.06)	1,78	4,15	6,09	6,82	8,24	7,58	8,91	8,64	9,71	9,37	10,28	10,04	10,77	10,64	11,32
2.09.	Pokazatelj odnos dugoročnog duga i vlastitog kapitala(2.05*100)/(2.05+2.04)	23,58	22,42	25,81	28,41	31,07	31,72	32,89	33,37	34,17	34,34	34,29	33,70	33,36	32,56	31,97
2.10.	Broj dana vezivanja neto potraživanja od kupaca [(2.02.2.1)/((1.03-1.02)/365)]	63	55	55	55	55	55	55	55	55	55	55	55	55	55	55

Elektroprijenos BiH

Tok novčanih sredstava

Scenarij S2 - referentni scenarij potrošnje energije

Prilog 5/5
000 KM

Pozici. br.	Stavke	Prognoza													
		Razdoblje razvojne projekcije													
		2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
3.01.	Novčani tok od poslovnih aktivnosti														
3.01.1.	Neto dobitak	73	283	343	509	482	548	490	767	543	470	468	437	422	724
3.01.2.	Amortizacija	54.284	54.284	57.212	57.212	62.964	62.964	67.235	67.235	71.505	71.505	75.256	75.256	78.457	78.457
3.01.3.	Promjene u zalihama	1.526	-202	-582	-437	-940	-318	-692	-188	-589	-48	-452	-31	-347	-9
3.01.4.	Promjene u kratkotrajnim potraživanjima	3.588	-506	-1.456	-1.092	-2.350	-796	-1.731	-471	-1.473	-120	-1.129	-77	-867	-23
3.01.5.	Promjene u aktivnim vremenskim razgraničenjima	74	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.01.6.	Promjene u kratkoročnim obvezama	-3.432	104	-201	282	144	421	192	100	73	37	64	147	40	51
3.01.7.	Promjene u dugoročnim rezerviranjima	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.01.8.	Promjene u pasivnim vremenskim razgraničenjima	-1.653	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.01.9.	Neto novac od poslovnih aktivnosti	54.462	53.963	55.315	56.474	60.299	62.819	65.494	67.442	70.059	71.845	74.208	75.733	77.705	79.200
3.02.	Novčani tok od investicijskih aktivnosti														
3.02.1.	Promjena nematerijalne stalne imovine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.02.2.	Promjena stalne materijalne imovine	0	-59.439	-59.439	-62.902	-42.131	-44.585	-42.131	-44.585	-42.131	-34.029	-31.575	-33.415	-31.575	-33.415
3.02.3.	Promjena dugotrajne financijske imovine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.02.4.	Promjena dugoročnih potraživanja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.02.5.	Promjena kratkotrajne financijske imovine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.02.6.	Neto novac korišten u investicijskim aktivnostima	0	-59.439	-59.439	-62.902	-42.131	-44.585	-42.131	-44.585	-42.131	-34.029	-31.575	-33.415	-31.575	-33.415
3.03.	Novčani tok od financijskih aktivnosti														
3.03.1.	Promjena temeljnog kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.03.2.	Isplata dividendi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.03.3.	Promjena dugoro. obveza prema povezanim pod.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.03.4.	Promjena dugoro. obveza s osnova zajmova	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.03.5.	Promjena dugoro. obveza prema kred. instituci.	-15.466	46.538	38.843	42.690	11.218	20.480	8.608	14.820	3.534	-761	-10.552	-5.782	-13.956	-9.869
3.03.6.	Promjena ostalih dugoročnih obveza	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.03.7.	Promjena kratkoro. obveza prema povezanim pod.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.03.8.	Promjena kratkoro. obveza s osnova zajmova	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.03.9.	Promjena tekućih obveza prema kreditnim institucijama	-9.684	0	3.847	0	7.334	-964	5.454	-379	5.454	-250	4.771	0	4.087	0
3.03.10.	Neto novac korišten u financijskim aktivnostima	-25.150	46.538	42.690	42.690	18.552	19.516	14.062	14.441	8.987	-1.011	-5.782	-5.782	-9.869	-9.869
3.04.	Višak (majak) gotovine	29.312	41.061	38.566	36.263	36.720	37.751	37.426	37.299	36.916	36.805	36.851	36.537	36.261	35.916
3.05.	Novac na početku godine	17.192	46.504	87.565	126.131	162.394	199.114	236.865	274.290	311.589	348.505	385.310	422.161	458.698	494.959
3.06.	Novac na kraju godine	46.504	87.565	126.131	162.394	199.114	236.865	274.290	311.589	348.505	385.310	422.161	458.698	494.959	530.875
3.07.	Pokriće kamata na dug i glavnice o dospelju	3,31	3,20	2,68	2,54	2,17	2,21	2,06	2,07	1,95	1,95	1,85	1,85	1,76	1,77

13. PRILOG 6

NOS BiH

Scenarij S2 - referentni scenarij potrošnje energije

Preuzeta električna energija na mreži prijenosa za tržište BiH

Dodatak 6/2
GWh

EP	Prognoza													
	2007.		2010.			2015.				2020.				
EP BiH	4.527	4.705	4.891	5.084	5.298	5.522	5.756	5.999	6.252	6.502	6.763	7.033	7.315	7.608
EP HZHB	3.578	3.643	3.710	3.777	3.834	3.893	3.952	4.012	4.073	4.112	4.152	4.192	4.232	4.273
EP RS	3.829	3.894	3.960	4.027	4.175	4.328	4.487	4.652	4.823	4.991	5.166	5.346	5.533	5.726
Prag prijenosne mreže	11.934	12.242	12.560	12.888	13.308	13.743	14.194	14.662	15.148	15.606	16.080	16.572	17.080	17.607

NOS BiH
Račun dobiti i gubitka

Scenarij S2 - referentni scenarij potrošnje energije

Dodatak 6/3

000 KM

Pozici. br.	Na dan 31. prosinca	Ostvarenje 2006.	Prognoza													
			Razdoblje razvojne projekcije													
			2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
	Prihod od redovitog poslovanja															
1.01.	Prihod od osnovne djelatnosti	3.708	3.786	4.467	5.270	5.586	5.895	5.662	5.625	5.590	6.133	6.616	6.476	6.427	6.379	6.332
1.02.	Ostali poslovni prihodi	36	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
1.03.	Ukupno prihodi od redovitog poslovanja	3.744	3.792	4.472	5.276	5.592	5.901	5.667	5.631	5.596	6.139	6.621	6.481	6.432	6.385	6.338
	Rashodi od redovitog poslovanja															
1.04.	Materijalni troškovi	1.019	1.061	1.460	1.490	1.695	1.718	1.728	1.743	1.759	1.975	2.003	2.017	2.033	2.050	2.068
1.04.1.	Troškovi materijala, energije	87	96	98	101	103	107	110	114	118	121	125	129	133	137	141
1.04.2.	Troškovi vanjskih usluga	932	966	1.361	1.390	1.592	1.611	1.618	1.629	1.641	1.853	1.878	1.888	1.900	1.913	1.927
1.05.	Troškovi osoblja	1.857	1.857	1.857	1.857	1.857	1.857	1.857	1.857	1.857	1.857	1.857	1.857	1.857	1.857	1.857
1.06.	Vrijednosno usklađivanje imovine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.07.	Rezerviranje troškova i rizika	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.08.	Ostali troškovi poslovanja	617	622	678	812	838	898	879	876	873	918	992	981	977	973	970
1.09.	Podzbroj rashoda od redovitog poslovanja	3.494	3.540	3.995	4.160	4.391	4.473	4.464	4.476	4.490	4.750	4.852	4.855	4.867	4.881	4.895
1.10.	Dobitak iz redovitog poslovanja prije amortizacije	250	251	478	1.116	1.201	1.428	1.203	1.154	1.106	1.388	1.769	1.627	1.565	1.504	1.443
1.11.	Amortizacija	265	236	236	639	639	787	604	604	604	604	806	806	806	806	806
1.12.	Ukupno rashodi od redovitog poslovanja	3.759	3.776	4.231	4.799	5.029	5.260	5.068	5.081	5.094	5.355	5.658	5.661	5.673	5.687	5.701
1.13.	Neto dobitak iz redovitog poslovanja	-15	15	242	477	562	641	599	550	502	784	963	821	759	698	637
1.14.	Financijski prihodi	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	4	4
1.15.	Rashodi financiranja	1	0	235	462	548	630	583	536	489	559	626	563	501	438	376
1.16.	Dobitak/Gubitak prije oporezivanja	-13	18	10	19	19	15	20	18	17	229	342	262	263	264	266
1.17.	Porez na dobitak ili gubitak	0	3	2	3	3	2	3	3	2	34	51	39	39	40	40
1.18.	Neto dobitak/gubitak	-13	15	9	16	16	13	17	15	14	195	291	223	223	225	226
1.19.	Pokazatelj poslovanja (1.12./1.03.)	100,4%	99,6%	94,6%	91,0%	89,9%	89,1%	89,4%	90,2%	91,0%	87,2%	85,5%	87,3%	88,2%	89,1%	89,9%
1.20.	Granična dobit (1.13./1.03.)	-0,4%	0,4%	5,4%	9,0%	10,1%	10,9%	10,6%	9,8%	9,0%	12,8%	14,5%	12,7%	11,8%	10,9%	10,1%
1.21.	Stopa povrata na prosječnu neto stalnu imovinu	-1,39%	1,53%	31,31%	10,94%	7,25%	7,08%	5,77%	5,63%	5,47%	9,16%	9,76%	7,41%	7,39%	7,37%	7,35%

NOS BiH

Bilanca stanja

Scenarij S2 - referentni scenarij potrošnje energije

Dodatak 6/4

000 KM

Pozici. br.	Na dan 31. prosinca	Ostvarenje 2006.	Prognoza													
			Razdoblje razvojne projekcije													
			2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
	IMOVINA															
2.01.	Ukupno stalna imovina	1.126	890	8.712	8.074	11.464	10.677	10.073	9.468	8.864	12.288	11.483	10.677	9.871	9.065	8.259
2.01.1.	Nematerijalna imovina	213	160	106	53	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.01.2.	Materijalna imovina	913	730	8.606	8.020	11.464	10.677	10.073	9.468	8.864	12.288	11.483	10.677	9.871	9.065	8.259
2.01.3.	Financijska imovina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.01.4.	Potraživanja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.02.	Ukupno tekuća imovina	670	933	989	1.110	1.151	1.165	1.011	852	692	613	660	651	641	633	625
2.02.1.	Zalihe	11	10	12	14	15	16	16	15	15	17	18	18	18	17	17
2.02.2.	Potraživanja	357	364	429	506	536	566	543	540	537	589	635	622	617	612	608
2.02.2.1.	Potraživanja od kupaca	357	364	429	506	536	566	543	540	537	589	635	622	617	612	608
2.02.2.2.	Ostala potraživanja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.02.3.	Financijska imovina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.02.4.	Novac i ekvivalenti novca	302	559	548	590	599	583	452	297	140	7	7	12	7	3	0
2.02.5.	Plaćeni trošk. budućeg razdoblja	88	83	98	116	123	129	124	123	123	135	145	142	141	140	139
2.03.	Ukupna imovina	1.884	1.906	9.799	9.299	12.737	11.971	11.208	10.444	9.678	13.036	12.288	11.470	10.653	9.838	9.024
	FINANCIJSKE OBVEZE DRUŠTVA															
2.04.	Ukupno vlastiti kapital društva	1.550	1.565	1.574	1.590	1.606	1.619	1.636	1.651	1.666	1.860	2.151	2.373	2.597	2.821	3.047
2.04.1.	Temeljni kapital	1.340	1.340	1.340	1.340	1.340	1.340	1.340	1.340	1.340	1.340	1.340	1.340	1.340	1.340	1.340
2.04.2.	Revalorizacijske pričuve	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.04.3.	Pričuve	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.04.4.	Zadržani dobitak ili preneseni gubitak	223	210	226	234	251	266	279	296	312	326	521	811	1.034	1.257	1.482
2.04.5.	Dobitak ili gubitak tekuće godine	-13	15	9	16	16	13	17	15	14	195	291	223	223	225	226
2.05.	Dugoročne financijske obveze	0	0	7.823	6.780	10.170	9.127	8.345	7.563	6.780	9.910	8.606	7.563	6.519	5.476	4.433
2.05.1.	Bankovni zajmovi	0	0	7.823	6.780	10.170	9.127	8.345	7.563	6.780	9.910	8.606	7.563	6.519	5.476	4.433
2.05.2.	Ostale dugoročne financijske obveze	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.06.	Tekuće financijske obveze	335	341	402	929	961	1.225	1.227	1.230	1.233	1.266	1.532	1.534	1.537	1.540	1.543
2.06.1.	Obveze prema kreditnim institucijama	0	0	0	522	522	782	782	782	782	782	1.043	1.043	1.043	1.043	1.043
2.06.2.	Obveze prema dobavljačima	157	163	224	229	260	264	265	267	270	303	307	309	312	315	317
2.06.3.	Ostale kratkoročne obveze	178	178	178	179	179	179	180	180	180	181	181	182	182	182	183
2.07.	Ukupno financijske obveze	1.884	1.906	9.799	9.299	12.737	11.971	11.208	10.444	9.678	13.036	12.288	11.470	10.653	9.838	9.024
2.08.	Pokazatelj tekuće likvidnosti (2.02/2.06)	2,00	2,74	2,46	1,20	1,20	0,95	0,82	0,69	0,56	0,48	0,43	0,42	0,42	0,41	0,41
2.09.	Pokazatelj odnos dugoročnog duga i vlastitog kapitala(2.05*100)/(2.05+2.04)	0,00	0,00	83,25	81,00	86,36	84,94	83,61	82,08	80,28	84,20	80,01	76,11	71,51	66,00	59,26
2.10.	Broj dana vezivanja neto potraživanja od kupaca [(2.02.2.1)/((1.03-1.02)/365)]	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35

NOS BiH
Tok novčanih sredstava

Scenarij S2 - referentni scenarij potrošnje energije

Dodatak 6/5

000 KM

Pozici. br.	Stavke	Prognoza													
		Razdoblje razvojne projekcije													
		2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
3.01.	Novčani tok od poslovnih aktivnosti														
3.01.1.	Neto dobitak	15	9	16	16	13	17	15	14	195	291	223	223	225	226
3.01.2.	Amortizacija	236	236	639	639	787	604	604	604	604	806	806	806	806	806
3.01.3.	Promjene u zalihama	1	-2	-2	-1	-1	1	0	0	-1	-1	0	0	0	0
3.01.4.	Promjene u kratkotrajnim potraživanjima	-90	-80	-95	-37	-36	27	4	4	-64	-57	16	6	6	5
3.01.5.	Promjene u aktivnim vremenskim razgraničenjima	88	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.01.6.	Promjene u kratkoročnim obvezama	17	61	5	32	4	2	3	3	33	5	2	3	3	3
3.01.7.	Promjene u dugoročnim rezerviranjima	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.01.8.	Promjene u pasivnim vremenskim razgraničenjima	-11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.01.9.	Neto novac od poslovnih aktivnosti	257	224	563	648	766	651	627	626	767	1.043	1.048	1.038	1.039	1.041
3.02.	Novčani tok od investicijskih aktivnosti														
3.02.1.	Promjena stalne nematerijalne imovine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.02.2.	Promjena stalne materijalne imovine	0	-8.058	0	-4.029	0	0	0	0	-4.029	-0	0	-0	0	0
3.02.3.	Promjena dugotrajne financijske imovine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.02.4.	Promjena dugoročnih potraživanja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.02.5.	Promjena kratkotrajne financijske imovine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.02.6.	Neto novac korišten u investicijskim aktivnostima	0	-8.058	0	-4.029	0	0	0	0	-4.029	-0	0	-0	0	0
3.03.	Novčani tok od financijskih aktivnosti														
3.03.1.	Promjena temeljnog kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.03.2.	Isplata dividendi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.03.3.	Promjena dugoro. obveza prema povezanim pod.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.03.4.	Promjena dugoro. obveza s osnova zajmova	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.03.5.	Promjena dugoro. obveza prema kred. instituci.	0	7.823	-1.043	3.390	-1.043	-782	-782	-782	3.129	-1.304	-1.043	-1.043	-1.043	-1.043
3.03.6.	Promjena ostalih dugoročnih obveza	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.03.7.	Promjena kratkoro. obveza prema povezanim pod.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.03.8.	Promjena kratkoro. obveza s osnova zajmova	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.03.9.	Promjena kratkoro. obveza prema kred. instituci.	0	0	522	0	261	0	0	0	0	261	0	0	0	0
3.03.10.	Neto novac korišten u financijskim aktivnostima	0	7.823	-522	3.390	-782	-782	-782	-782	3.129	-1.043	-1.043	-1.043	-1.043	-1.043
3.04.	Višak (majak) gotovine	257	-11	42	9	-16	-131	-155	-157	-133	-0	5	-5	-4	-3
3.05.	Novac na početku godine	302	559	548	590	599	583	452	297	140	7	7	12	7	3
3.06.	Novac na kraju godine	559	548	590	599	583	452	297	140	7	7	12	7	3	0
3.07.	Pokriće kamata na dug i glavnice o dospjeću	0,00	2,04	1,14	1,12	1,01	0,88	0,88	0,87	1,01	1,03	0,99	0,99	0,99	0,99

14. LITERATURA

1. **Izveštaj o reviziji finansijskih izvještaja na dan 31.12.2005. godine JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo**, Ured za reviziju institucija u F BiH Sarajevo, 2006.
2. **Finansijski podaci iz finansijskih izvještaja za 2005. i 2006. godinu JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo**, e-mail poruka (12.10.2007.).
3. **Izveštaj o reviziji finansijskih izvještaja na dan 31.12.2005. godine JP Elektroprivreda HZHB d.d. Mostar**, Ured za reviziju institucija u F BiH Sarajevo, 2006.
4. **Finansijski izvještaji na dan 31.12.2006. godine JP Elektroprivreda HZHB d.d. Mostar**, Mostar 2007.
5. **Finansijski podaci iz finansijskih izvještaja za 2005. i 2006. godinu JP Elektroprivreda HZHB d.d. Mostar**, e-mail poruka (24.09.2007.).
6. **Finansijski podaci iz finansijskih izvještaja za 2005. i 2006. godinu JMDP Elektroprivreda RS d.d. Trebinje**, e-mail poruke (21.09.2007., 28.09.2007., 07.11.2007., 28.11.2007.).
7. **Izveštaj o poslovanju za razdoblje od 01.03.2006. do 31.12.2006. godine Elektroprijenosa BiH d.d. Banja Luka**, Banja Luka, 2007.
8. **Finansijski podaci iz finansijskih izvještaja za 2005. i 2006. godinu Elektroprijenos BiH d.d. Banja Luka**, e-mail poruke (20.09.2007., 03.10.2007.).
9. **Izveštaj o finansijskom poslovanju za NOS BiH-a za razdoblje od 01.07.2005. do 31.12.2005.**
10. **Izveštaj o finansijskom poslovanju za NOS BiH-a za 2006. godinu**
11. **Finansijski podaci iz finansijskih izvještaja za 2005. i 2006. godinu NOS BiH-a**, e-mail poruka (18.09.2007.).

15. POPIS TABLICA

Tablica 1. Plan investicija u energetski sektor BiH.....	XII
Tablica 2.1. Plan investicija u energetski sektor BiH do 2020. godine.....	4
Tablica 3.1. Stanje i struktura imovine	17
Tablica 3.2. Stanje i struktura financijskih obveza.....	21
Tablica 3.3. Stanje obveza po dugoročnim kreditima.....	23
Tablica 3.4. Raspored postojećih kreditnih obveza.....	24
Tablica 3.5. Račun dobiti i gubitka.....	25
Tablica 3.6. Plan investicija Elektroprivrede BiH.....	30
Tablica 3.7. Raspored kreditnih obveza prema planu financiranja	36
Tablica 4.1. Stanje i struktura imovine	43
Tablica 4.2. Stanje i struktura financijskih obveza.....	47
Tablica 4.3 Stanje obveza po dugoročnim kreditima.....	49
Tablica 4.4 Raspored postojećih kreditnih obveza.....	50
Tablica 4.5. Račun dobiti i gubitka.....	51
Tablica 4.6. Plan investicija Elektroprivrede HZHB.....	56
Tablica 4.7 Raspored kreditnih obveza prema planu financiranja razvoja EP HZHB do 2020.godine	62
Tablica 5.1 Stanje i struktura imovine	69
Tablica 5.2 Stanje i struktura financijskih obveza.....	73
Tablica 5.3 Stanje obveza po dugoročnim kreditima.....	75
Tablica 5.4 Raspored postojećih kreditnih obveza.....	76
Tablica 5.5 Konsolidirani Račun dobiti i gubitka.....	77
Tablica 5.6 Plan investicija Elektroprivrede RS.....	82
Tablica 5.7. Raspored kreditnih obveza prema planu financiranja	88
Tablica 6.1 Stanje i struktura imovine	97
Tablica 6.2 Stanje i struktura financijskih obveza.....	101
Tablica 6.3 Stanje obveza po dugoročnim kreditima.....	103
Tablica 6.4 Raspored postojećih kreditnih obveza.....	103
Tablica 6.5 Račun dobiti i gubitka.....	105
Tablica 6.6 Plan investicija Elektroprijenosa BiH	110
Tablica 6.7 Raspored kreditnih obveza prema planu financiranja razvoja Elektroprijenosa BiH do 2020. godine	115
Tablica 7.1. Stanje i struktura imovine	123
Tablica 7.2. Stanje i struktura financijskih obveza.....	126
Tablica 7.3. Račun dobiti i gubitka.....	128
Tablica 7.4. Plan investicija NOS BiH.....	132
Tablica 7.5. Raspored kreditnih obveza prema planu financiranja NOS BiH do 2020. godine	136

16. POPIS SLIKA

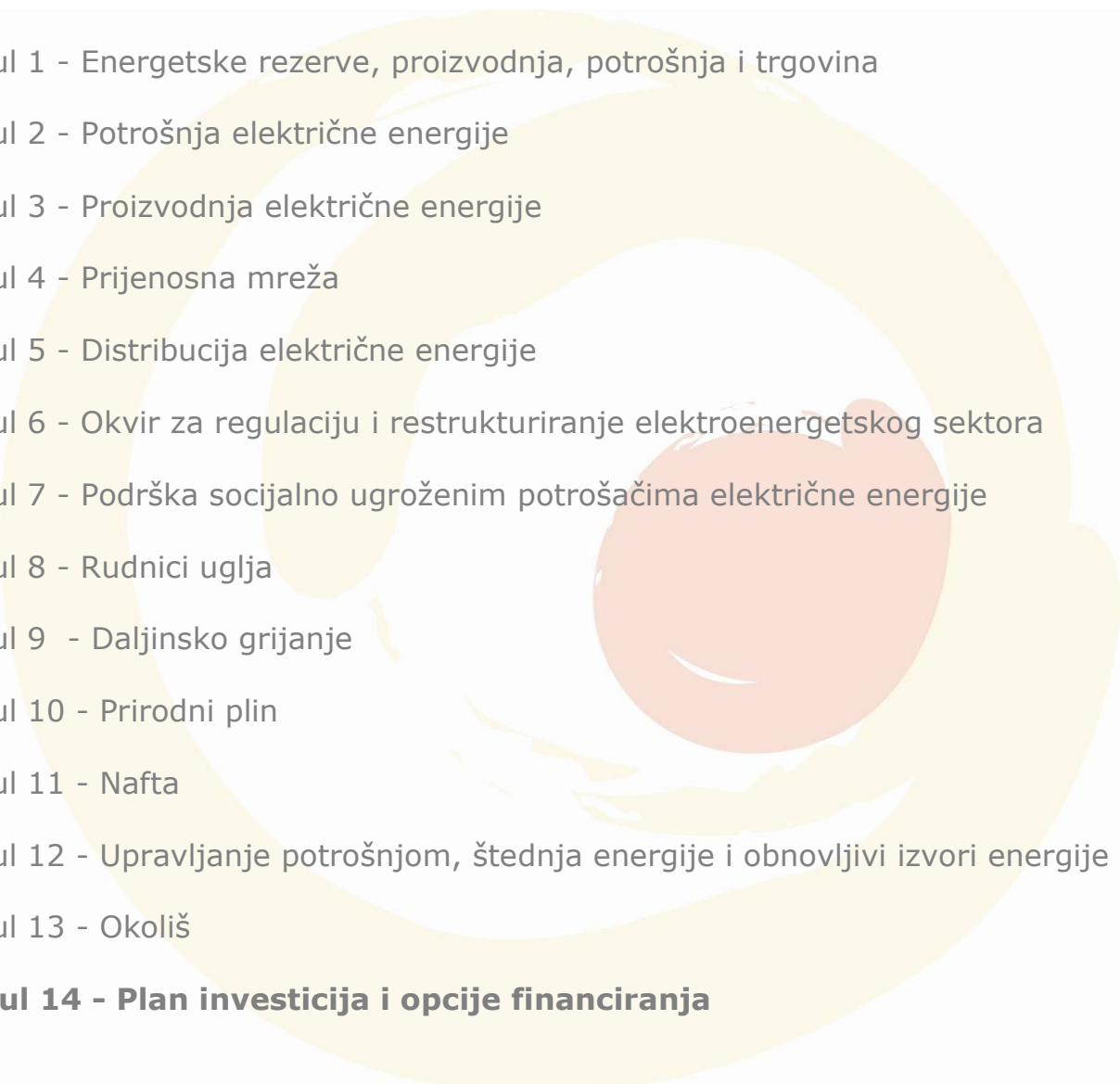
Slika 2.1. Struktura investicija u energetske sektor BiH do 2020. godine	5
Slika 2.2. Stupanj i dinamika ulaganja u energetske sektor BiH.....	6
Slika 2.3. Struktura investicija u elektroenergetski sektor BiH do 2020. godine	7
Slika 2.4. Stupanj i dinamika ulaganja u elektroenergetski sektor BiH	7
Slika 2.5. Struktura investicija u rudnike ugljena u BiH do 2020. godine	8
Slika 2.6. Stupanj i dinamika ulaganja u rudnike ugljena u BiH.....	8
Slika 2.7. Struktura investicija u sustav daljinskog grijanja u BiH do 2020. godine.....	9
Slika 2.8. Stupanj i dinamika ulaganja u sustav daljinskog grijanja u BiH	10
Slika 2.9. Struktura investicija u plinski sektor BiH do 2020. godine	11
Slika 2.10. Stupanj i dinamika ulaganja u plinski sektor BiH	11
Slika 2.11. Struktura investicija u naftni sektor BiH do 2020. godine.....	12
Slika 2.12. Stupanj i dinamika ulaganja u naftni sektor BiH	12
Slika 3.1. Stanje, struktura i dinamika neto vrijednosti ukupne imovine EP BiH	18
Slika 3.2. Struktura neto vrijednosti ukupne imovine na kraju 2006. godine EP BiH	18
Slika 3.3. Struktura neto vrijednosti stalne imovine na kraju 2006. godine EP BiH.....	19
Slika 3.4. Struktura neto vrijednosti materijalne imovine na kraju 2006. godine EP BiH.....	19
Slika 3.5. Struktura neto vrijednosti tekuće imovine na kraju 2006. godine EP BiH.....	20
Slika 3.6. Stanje, struktura i dinamika financijskih obveza EP BiH	22
Slika 3.7. Struktura ukupnih financijskih obveza EP BiH na kraju 2006. godine	22
Slika 3.8. Struktura dugoročnih financijskih obveza EP BiH na kraju 2006. godine.....	23
Slika 3.9. Struktura tekućih financijskih obveza EP BiH na kraju 2006. godine	25
Slika 3.10. Kretanje novčanih primitaka i novčanih izdataka te učinkovitost poslovanja EP BiH.....	26
Slika 3.11. Struktura ukupnog prihoda EP BiH u 2006. godini	27
Slika 3.12. Struktura ukupnih rashoda EP BiH u 2006. godini	27
Slika 3.13. Struktura poslovnih rashoda EP BiH u 2006. godini	28
Slika 3.14. Stupanj i dinamika ulaganja u razvoj EP BiH.....	31
Slika 3.15. Struktura i dinamika proizvodnje električne energije EP BiH	33
Slika 3.16. Struktura i dinamika prodaje električne energije EP BiH	33
Slika 3.17. Predviđanje Računa dobiti i gubitka EP BiH.....	37
Slika 3.18. Predviđeno kretanje imovine i financijskih obveza EP BiH	38
Slika 3.19. Tok novčanih sredstava EP BiH.....	39
Slika 4.1. Stanje, struktura i dinamika neto vrijednosti ukupne imovine EP HZHB	44
Slika 4.2 Struktura neto vrijednosti ukupne imovine EP HZHB na kraju 2006. godine	44
Slika 4.3 Struktura neto vrijednosti stalne imovine EP HZHB na kraju 2006. godine.....	45
Slika 4.4 Struktura neto vrijednosti materijalne imovine EP HZHB na kraju 2006. godine.....	45
Slika 4.5 Struktura neto vrijednosti tekuće imovine EP HZHB na kraju 2006. godine.....	46
Slika 4.6 Stanje , struktura i dinamika financijskih obveza EP HZHB	48
Slika 4.7 Struktura ukupnih financijskih obveza EP HZHB na kraju 2006. godine	48
Slika 4.8 Struktura dugoročnih financijskih obveza EP HZHB na kraju 2006. godine.....	49
Slika 4.9 Struktura tekućih financijskih obveza EP HZHB na kraju 2006. godine	50
Slika 4.10 Kretanje novčanih primitaka i novčanih izdataka te učinkovitost poslovanja EP HZHB.....	52
Slika 4.11 Struktura ukupnog prihoda EP HZHB u 2006. godini	52
Slika 4.12 Struktura ukupnih rashoda EP HZHB u 2006. godini.....	53
Slika 4.13 Struktura poslovnih rashoda EP HZHB u 2006. godini	53
Slika 4.14 Stupanj i dinamika ulaganja u razvoj EP HZHB.....	57
Slika 4.15 Struktura i dinamika proizvodnje električne energije EP HZHB	59
Slika 4.16 Struktura i dinamika prodaje električne energije EP HZHB	59
Slika 4.17 Predviđanje Računa dobiti i gubitka EP HZHB.....	63
Slika 4.18 Predviđeno kretanje imovine i financijskih obveza EP HZHB	64
Slika 4.19 Tok novčanih sredstava EP HZHB.....	65
Slika 5.1 Stanje, struktura i dinamika neto vrijednosti ukupne imovine ERS	70
Slika 5.2 Struktura neto vrijednosti ukupne imovine ERS na kraju 2006. godine.....	70

Slika 5.3 Struktura neto vrijednosti stalne imovine ERS na kraju 2006. godine.....	71
Slika 5.4 Struktura neto vrijednosti materijalne imovine ERS na kraju 2006. godine.....	71
Slika 5.5 Struktura neto vrijednosti tekuće imovine ERS na kraju 2006. godine.....	72
Slika 5.6 Stanje, struktura i dinamika finansijskih obveza ERS	73
Slika 5.7 Struktura ukupnih finansijskih obveza ERS na kraju 2006. godine	74
Slika 5.8 Struktura dugoročnih finansijskih obveza EP RS na kraju 2006. godine.....	74
Slika 5.9 Struktura tekućih finansijskih obveza ERS na kraju 2006. godine	76
Slika 5.10 Kretanje novčanih primitaka i novčanih izdataka te učinkovitost poslovanja ERS	78
Slika 5.11 Struktura ukupnog prihoda ERS u 2006. godini	78
Slika 5.12 Struktura ukupnih rashoda ERS u 2006. godini.....	79
Slika 5.13 Struktura poslovnih rashoda ERS u 2006. godini	79
Slika 5.14 Stupanj i dinamika ulaganja u razvoj ERS.....	83
Slika 5.15 Struktura i dinamika proizvodnje električne energije ERS	85
Slika 5.16 Struktura i dinamika prodaje ektrične energije ERS	85
Slika 5.17 Predviđanje Računa dobiti i gubitka ERS.....	89
Slika 5.18 Predviđeno kretanje imovine i finansijskih obveza ERS	91
Slika 5.19 Tok novčanih sredstava ERS.....	92
Slika 6.1 Stanje, struktura i dinamika neto vrijednosti ukupne imovine Elektroprijenosa BiH	98
Slika 6.2 Struktura neto vrijednosti ukupne imovine Elektroprijenosa BiH na kraju 2006. godine.....	98
Slika 6.3 Struktura neto vrijednosti stalne imovine Elektroprijenosa BiH na kraju 2006. godine	99
Slika 6.4 Struktura neto vrijednosti materijalne imovine Elektroprijenosa BiH na kraju 2006. godine.....	99
Slika 6.5 Struktura neto vrijednosti tekuće imovine Elektroprijenosa BiH na kraju 2006. godine.....	100
Slika 6.6 Stanje, struktura i dinamika finansijskih obveza Elektroprijenosa BiH	101
Slika 6.7 Struktura ukupnih finansijskih obveza Elektroprijenosa BiH na kraju 2006. godine	102
Slika 6.8 Struktura dugoročnih finansijskih obveza Elektroprijenosa BiH na kraju 2006. godine.....	102
Slika 6.9 Struktura tekućih finansijskih obveza Elektroprijenosa BiH na kraju 2006. godine	104
Slika 6.10 Kretanje ukupnih prihoda i ukupnih rashoda te učinkovitost poslovanja Elektroprijenosa BiH	106
Slika 6.11 Struktura ukupnog prihoda Elektroprijenosa BiH u 2006. godini.....	106
Slika 6.12 Struktura ukupnih rashoda Elektroprijenosa BiH u 2006. godini	107
Slika 6.13 Struktura poslovnih rashoda Elektroprijenosa BiH u 2006. godini	107
Slika 6.14 Stupanj i dinamika ulaganja u razvoj Elektroprijenosa BiH.....	110
Slika 6.15 Bilanca električne energije na prijenosnoj mreži – struktura i dinamika	112
Slika 6.16 Struktura i dinamika prijenosa električne energije kupcima u BiH.....	112
Slika 6.17 Struktura i dinamika prijenosa ektrične energije inozemnim kupcima.....	112
Slika 6.18 Predviđanje Računa dobiti i gubitka Elektroprijenos BiH	116
Slika 6.19 Predviđeno kretanje imovine i finansijskih obveza Elektroprijenosa BiH.....	117
Slika 6.20 Tok novčanih sredstava Elektroprijenosa BiH	118
Slika 7.1. Struktura neto vrijednosti ukupne imovine NOS BiH na kraju 2006. godine	124
Slika 7.2. Struktura neto vrijednosti stalne imovine NOS BiH na kraju 2006. godine.....	124
Slika 7.3. Struktura neto vrijednosti tekuće imovine NOS BiH na kraju 2006. godine.....	125
Slika 7.4. Struktura ukupnih finansijskih obveza NOS BiH na kraju 2006. godine	126
Slika 7.5. Struktura tekućih finansijskih obveza NOS BiH na kraju 2006. godine	127
Slika 7.6. Kretanje ukupnih prihoda i ukupnih rashoda te učinkovitost poslovanja NOS BiH	129
Slika 7.7. Struktura ukupnog prihoda NOS BiH u 2006. godini	129
Slika 7.8. Struktura poslovnih rashoda NOS BiH u 2006. godini	130
Slika 7.9. Stupanj i dinamika ulaganja u razvoj NOS BiH.....	132

Slika 7.10. Preuzeta električna energija na mreži prijenosa za tržište BiH – struktura i dinamika	134
Slika 7.11. Predviđanje Računa dobiti i gubitka NOS BiH.....	137
Slika 7.12. Predviđeno kretanje imovine i finansijskih obveza NOS BiH	138
Slika 7.13. Tok novčanih sredstava NOS BiH.....	140

17. POPIS KRATICA

BiH	Bosna i Hercegovina
Elektroprijenos	<i>JP Elektroprijenos-Elektroprenos BiH</i>
EP BiH	JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo
EP HZHB	JP Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg-Bosne d.d. Mostar
ERS	Elektroprivreda Republike Srpske a.d. Trebinje
EUR	euro
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
HE	hidroelektrana
KM	konvertibilna marka
MHE	mala hidroelektrana
NOS BiH	Nezavisni operator sustava BiH Sarajevo
RS	Republika Srpska
TE	termoelektrana
USD	američki dolar

Modul 1 - Energetske rezerve, proizvodnja, potrošnja i trgovina

Modul 2 - Potrošnja električne energije

Modul 3 - Proizvodnja električne energije

Modul 4 - Prijenosna mreža

Modul 5 - Distribucija električne energije

Modul 6 - Okvir za regulaciju i restrukturiranje elektroenergetskog sektora

Modul 7 - Podrška socijalno ugroženim potrošačima električne energije

Modul 8 - Rudnici uglja

Modul 9 - Daljinsko grijanje

Modul 10 - Prirodni plin

Modul 11 - Nafta

Modul 12 - Upravljanje potrošnjom, štednja energije i obnovljivi izvori energije

Modul 13 - Okoliš

Modul 14 - Plan investicija i opcije financiranja